សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
Université Royale de Droit et des Science Economiques
Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ លោក **ណំ ចាន់ឧត្តម**

កញ្ញា **ម៉ាច មុយហ្តេច**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ជួន ម៉ុនធី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ២២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៨

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២២

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និង វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច
Université Royale de Droit et des Science Economiques
Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

ស្រាវជ្រាវចាប់ពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២

ស្រាវជ្រាវដោយ
និស្សិតឈ្មោះ លោក **ណំ ចាន់ឧត្តម**
កញ្ញា **ម៉ាច មុយហ្គេច**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ
លោក **ជួន ប៊ុនធី**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**
ជំនាន់ទី ២២

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៨
ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០២២

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំបាទឈ្មោះ **ណំ ចាន់ឧត្តម** និងនាងខ្ញុំ **ម៉ាច មុយឡេង** ជានិស្សិតផ្នែកបរិញ្ញាបត្រ នីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២២ ឆ្នាំសិក្សា២០១៨-២០២២ នៃសាកលវិទ្យាល័យនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច។

សូមធ្វើការថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅទៅកាន់៖

លោកឪពុក **ម៉ុម សៅ** និង អ្នកម្តាយ **តួយ ផល្លាង** និង អាណាព្យាបាល **តួយ ផល្លា** និង **ចេត ម៉ុច**។

លោកឪពុក **ម៉ាច ម៉ូវសេង** និងអ្នកម្តាយ **គួច គិចសឹង**។

ដែលលោកទាំងពីរបានផ្តល់កំណើត និងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា ព្រមទាំងបានផ្តល់នូវការស្រលាញ់តាំងយើងខ្ញុំទាំងពីរបានចាប់កំណើតរហូតមកបច្ចុប្បន្ន ដោយលោកបានផ្តល់ថវិកា និងពេលវេលាព្រមទាំងឱកាសឱ្យខ្ញុំបានសិក្សាតាំងពីថ្នាក់មត្តេយ្យ បឋមសិក្សា វិទ្យាល័យរហូតមកដល់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ។ យើងខ្ញុំអាចឈានមកដល់ពេលសព្វថ្ងៃនេះ ដោយសារមានលោកទាំងពីរអប់រំទូន្មានប្រៀនប្រដៅឱ្យខ្ញុំក្លាយជា កូនល្អ សិស្សល្អ ពលរដ្ឋល្អ នៅក្នុងសង្គមលោកមិនត្រឹមតែជាអ្នកផ្តល់កំណើតទេ តែលោកទាំងពីរក៏ជាលោកគ្រូអ្នកគ្រូដែលជួយបង្ហាត់បង្រៀនយើងខ្ញុំទាំងពីរឱ្យដឹងពីសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងគ្រួសារ និងការរស់នៅមួយចំនួនក្នុងសង្គម។ លោកទាំងពីរក៏ជាកម្លាំងចិត្តរបស់យើងខ្ញុំផងដែរ។

យើងខ្ញុំក៏សូមថ្លែងអំណរគុណទៅកាន់លោកឯកឧត្តមបណ្ឌិត **លុយ ចន្ធា** ជាសាកលវិទ្យាធិការ និងព្រមទាំងសាកលវិទ្យាធិការរង ព្រឹទ្ធបុរស ព្រឹទ្ធបុរសរង លោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ដែលលោកគ្រូ អ្នកគ្រូតែងតែជួយចែករំលែកចំណេះដឹងមកកាន់ យើងខ្ញុំទាំងពីរតាំងពីថ្នាក់មូលដ្ឋានរហូតដល់ឆ្នាំទី៤ ផ្នែកនីតិសាស្ត្រនេះ យើងខ្ញុំនឹងចង់ចាំ និងដឹងគុណដ៏មានតម្លៃមួយនេះជានិរន្តរ៍។

សូមថ្លែងអំណរគុណលោកសាស្ត្រាចារ្យ **ជួន ម៉ុនធី** ដែលជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំក្នុងការធ្វើឱ្យមានសារណាមួយនេះឡើងប្រកបដោយលទ្ធផលល្អ និងមានប្រសិទ្ធភាព។ លោកគ្រូបានខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងកម្លាំងកាយ និងកម្លាំងចិត្ត ពេលវេលាដ៏មានតម្លៃដើម្បីជួយកែសម្រួលសារណារបស់យើងខ្ញុំ។ ប្រសិនបើគ្មានលោកគ្រូទេ ក៏ពួកយើងមិនអាចធ្វើកិច្ចការមួយនេះបានល្អដែរ លោកគ្រូបានផ្តល់នៅអនុសាសន៍ល្អៗ និងបទពិសោធន៍ល្អៗជាច្រើនដែលពួកយើងមិនបានដឹងពីមុនមក ហើយជាហេតុនាំឱ្យយើងធ្វើកិច្ចការនេះបាន។

ជាចុងក្រោយ យើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ក៏សូមអរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅម្តងទៀត ទៅកាន់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ លោកឪពុក អ្នកម្តាយ លោកសាស្ត្រាចារ្យ សូមឱ្យជួបពុទ្ធពរទាំង៤ប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

បន្ទាប់ពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកនីតិសាស្ត្រ នៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច អស់ពេលរយៈ៤ឆ្នាំរួចមក ដោយការខិតខំប្រឹងប្រែង តាំងពីឆ្នាំទី១ រហូតមកដល់ឆ្នាំទី៣ ដោយទទួលបាននូវចំណាត់ថ្នាក់ល្អ ទើបអាចឱ្យពួកយើងខ្ញុំទាំងពីរនាក់ បានទទួលឱកាសក្នុងការសរសេរសារណាក្រោមប្រធានបទ **ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ**។ ពួកយើងទាំងពីរពិតជាមានអារម្មណ៍សប្បាយរីករាយជាខ្លាំង ដែលអាចទទួលបាននូវឱកាស ហើយពួកយើងនឹងខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះឱ្យបានល្អ និងអស់ពីសមត្ថភាព។

ដើម្បីយល់ដឹងឱ្យកាន់តែច្បាស់ និងស៊ីជម្រៅពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ថានៅក្នុងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ មានបុគ្គលណាខ្លះដែលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ហើយគេយកច្បាប់មួយណាមកអនុវត្តចំពោះអំពើរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះ ដើម្បីធានាដល់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់បុគ្គលដែលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺឱ្យគាត់ទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអំពើដែលគាត់បានធ្វើតែប៉ុណ្ណោះ មានន័យថាប្រព្រឹត្តអំពើលួច ត្រូវតែទទួលទោសពីបទល្មើសលួច។ លើសពីនេះទៅទៀត សារណាមួយនេះអាចលេចចេញជារូបរាងទៅបាន ដោយសារមានការជួយជ្រោមជ្រែង ផ្តល់អនុសាសន៍ និងកែតម្រូវផ្សេងៗ ដោយលោកសាស្ត្រាចារ្យ **ជួន ម៉ុនធី** ដែលលោកគ្រូ បានខិតខំចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងការចែករំលែកនូវចំណេះដឹង បទពិសោធន៍ល្អៗ ហើយបានណែនាំ ផ្តល់ដំបូន្មាន ដែលអាចជាស្ពានឈានទៅកាន់ការបញ្ចប់នូវសារណាមួយនេះ។

ទោះបីជាយើងខ្ញុំបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់កិច្ចការមួយនេះ យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏យើងខ្ញុំជឿថានៅតែមានចំណុចខ្វះខាត និងខុសឆ្គងនៅត្រង់ផ្នែកណាមួយជាមិនខាន។ ហេតុនេះហើយ យើងខ្ញុំទាំងពីរ ក៏សូមខន្តីអភ័យទោសនូវរាល់ចំណុចខុសឆ្គងទាំងឡាយណា ដែលបានសរសេរទៅហើយមានការខ្វះខាត ខុសឆ្គងនៅត្រង់ពាក្យពេចន៍សម្តីណាមួយ ដែលកើតចេញពីកំហុសអចេតនានៅការស្រាវជ្រាវមួយនេះ យើងខ្ញុំសូមទទួលនូវរាល់ការរិះគន់ ដើម្បីស្ថាបនា និងកែលម្អ ដើម្បីកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរឡើង និងអាចជាប្រយោជន៍បាន។

ចុងក្រោយយើងខ្ញុំទាំងពីរ ដែលជាអ្នកសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះ នឹងសង្ឃឹមថាកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយនេះ ជាប្រទីបដើម្បីបំភ្លឺផ្លូវ ដល់មិត្តអ្នកអាន និងចូលរួមឱ្យប្អូនៗនិស្សិត ដែលសរសេរជំនាន់ក្រោយៗ ពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ អាចយកធ្វើជាគំរូនៃការស្រាវជ្រាវជាបន្តបន្ទាប់ទៀតបាន ដោយសារតែប្រធានបទមួយនេះ ពិតជាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងណាស់នៅក្នុងជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ។ ហើយយើងខ្ញុំក៏សូមជូនពរទៅកាន់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ និស្សិត ព្រះសង្ឃ លោក លោកស្រី ឱ្យជួបតែសំណាងល្អ និងមានការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។

មាតិកា

ទំព័រ

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី ១

គោលការណ៍ទូទៅនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌ

ផ្នែកទី១៖ គោលការណ៍នៃការប្រកាសទោសព្រហ្មទណ្ឌ ៤

១. គោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ៤

២. គោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃទោស ៦

ផ្នែកទី២៖ លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ៧

១. ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល ៨

១.១ នីត្យានុកូលភាពនៃបទល្មើស ៩

១.២ នីត្យានុកូលភាពនៃទោស ១០

១.៣ ផលវិបាកនៃគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព ១១

១.៤ ការអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាទូទៅ ១២

២. ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត ១៥

២.១ និយមន័យ ១៥

២.២ បទល្មើសប្រព្រឹត្តដោយមានគ្នាច្រើន ១៧

៣. ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត ១៨

៣.១ និយមន័យ ១៨

៣.២ សញ្ញាណនៃធាតុផ្សំអត្តនោម័ត ១៩

ផ្នែកទី៣៖ អំពីទោស ២១

១. សញ្ញាណទូទៅនៃទោស ២១

២. វិធានការសន្តិសុខ ២២

៣. ប្រភេទផ្សេងៗនៃទោស ២២

៣.១ មូលទោស ២២

៣.២ ទោសបន្ថែម ២៤

៣.៣ ទោសជំនួស ២៥

ជំពូកទី២

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គល

ផ្នែកទី១៖ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិជន ២៨

១. លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ២៨

១.១ នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ២៨

១.២ សមាសភាព ២៩

២. ទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិជន ៣០

២.១ ប្រភេទនៃទោស ៣០

២.២ អាជ្ញាយុកាល ៤៣

ផ្នែកទី២៖ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន ៤៥

១. លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន ៤៦

១.១ នីតិវិធីនៃការចុះសំបុត្រកំណើត ៤៧

១.២ អនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំ ទៅដល់ ក្រោម១៨ឆ្នាំ ៥០

២. វិធានការអនុវត្តចំពោះអនីតិជន ៥០

៣.ការអនុវត្តទោសលើអនីតិជន ៥១

៣.១ ទោសបន្ថែមលើអនីតិជន ៥២

៣.២ ទោសការងារសហគមន៍ ៥២

ជំពូកទី៣

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល

ផ្នែកទី១៖ នីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ៥៤

១. ប្រភេទនៃនីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ៥៤

១.១ នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន ៥៤

១.២ នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ ៥៥

២. បទល្មើសដែលនីតិបុគ្គលអាចនឹងទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ៥៧
ផ្នែកទី២៖ លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល ៥៧
១. អត្ថិភាពនៃច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ៥៨
២. បទល្មើសប្រព្រឹត្តដោយអង្គការ ឬអ្នកតំណាងនីតិបុគ្គល ៥៩
៣. ការប្រព្រឹត្តដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់នីតិបុគ្គល ៥៩
ផ្នែកទី៣៖ ការដាក់ទណ្ឌកម្មលើនីតិបុគ្គល ឬទោសអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល ៥៩
១. មូលទោសដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល ៦០
២. ទោសបន្ថែមដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល ៦០
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៦៤
អនុសាសន៍ ៦៦
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្ដីផ្ដើម

សេចក្តីផ្តើម

១. លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងសង្គមយើងមិនថាអ្នកមាន ឬអ្នកក្រក្តីតែងតែមានការប្រព្រឹត្តនូវកំហុសខុសឆ្គងមួយដែលអាចកើតឡើងដោយចេតនា ឬអចេតនាមិនអាចជៀសវាងបាន គ្រាន់តែពេលខ្លះវាមិនចោទជាបញ្ហាធំដុំនោះទេ។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មានបុគ្គលមួយចំនួនតូច បានបង្កឱ្យមានភាពអសន្តិសុខសង្គមប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ដែលជាមូលហេតុមួយនាំឱ្យច្បាប់ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនានា និងថែរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមឱ្យមានរបៀបរៀបរយផងដែរ។

ជាក់ស្តែងនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយដែលប្រកាន់យកនីតិរដ្ឋ ដោយប្រើប្រាស់ច្បាប់សម្រាប់គ្រប់គ្រង សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងប្រទេស។ ប្រទេសកម្ពុជា បានបង្កើតឱ្យមាននូវច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌដែលជាច្បាប់គ្រឹះ សម្រាប់ទប់ស្កាត់ និងផ្តន្ទាទោសទៅលើបុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសបង្កឱ្យមានភាពអសន្តិសុខនៅក្នុងសង្គម។ ព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាគោលការណ៍មួយប្រភេទ ដែលចែងមកសម្រាប់ដាក់ទោសដល់រាល់បុគ្គលទាំងឡាយណា ដែលបានប្រព្រឹត្តផ្ទុយពីបទបញ្ញត្តិច្បាប់ ជាពិសេសនោះគឺក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណា-ចក្រកម្ពុជា។ ជាគោលការណ៍ គេមិនអាចឱ្យជនដែលមិនដឹងខុសត្រូវពីភាពធ្ងន់ធ្ងរ នៃអំពើរបស់ខ្លួនឱ្យទទួលខុសត្រូវ ក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌទេ ព្រោះថាការយល់ដឹងខុសត្រូវពីអំពើរបស់ខ្លួន គឺជាកត្តាមួយដែលនាំឱ្យបុគ្គលម្នាក់ៗ ត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ ហេតុនេះហើយ បានជាក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានកំរិតអំពីការ ទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌយ៉ាងច្បាស់លាស់ដែលក្នុងនោះ មាត្រា៣៨ បានចែងថា នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវ ព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានកំណត់អាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។

នៅពេលមានបទល្មើសមួយកើតឡើង គឺត្រូវតែមានអ្នកទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះអំពើផ្ទាល់របស់ខ្លួនដែលជាគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ មានបញ្ញត្តិក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ផ្ទុយទៅវិញ ច្បាប់អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណីចំពោះអំពើរបស់បុគ្គលដទៃ ដូចជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ឪពុកម្តាយចំពោះកូនដែលជាអនីតិជន ជាដើម។ រីឯនៅក្នុងផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌវិញ កាលបើមានធាតុផ្សំនៃបទល្មើសគ្រប់គ្រាន់ហើយ ទោះបីជាបុគ្គលនោះជារូបវន្តបុគ្គលក្តី ឬនីតិបុគ្គលក្តីឱ្យតែបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស គឺត្រូវតែទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទៅតាមច្បាប់កំណត់។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើជនដែលប្រព្រឹត្តជាអនីតិជន មានន័យថាជនដែលមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ ជននោះមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ ដោយយោងតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏តុលាការអាចប្រកាសទណ្ឌកម្មលើអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងទៅបានដែរ។ យ៉ាងណាមិញ ទោះជាមានធាតុផ្សំគ្រប់គ្រាន់ក៏ដោយ ក៏ជននោះមិនទទួលទោសព្រហ្មទណ្ឌដែរ កាលបើមានមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់តាមដែលច្បាប់បានកំណត់។ ជនល្មើសដែល

បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យផ្តន្ទាទោសមានដូចជា នីតិបុគ្គល និងរូបវន្តបុគ្គលជាដើម។

២. ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ជាគោលការណ៍ គេមិនអាចឱ្យជនដែលមិនបានប្រព្រឹត្តខុស និងជនដែលមិនដឹងខុសត្រូវពីភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃអំពើរបស់ខ្លួនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ហេតុនេះបានជាក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មាត្រា ២៤ បានបញ្ញត្តិថា បុគ្គលម្នាក់ៗត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌតែចំពោះអំពើផ្ទាល់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះបញ្ហានេះ តើមានលក្ខខណ្ឌដូចម្តេច ដែលនាំឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ? ហើយមានបុគ្គលណាខ្លះ ដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងរឿងនេះ? តើមានដាក់ទោសទណ្ឌយ៉ាងដូចម្តេច ចំពោះបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស?

៣. គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនូវប្រធានបទមួយនេះ ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីសិក្សាស្វែងយល់អំពីភាពមិនច្បាស់លាស់ និងចម្ងល់មួយចំនួន ក៏ដូចជាចង់ស្រាយបំភ្លឺអំពីបញ្ហាគតិយុត្តដូចដែលបានលើកឡើងខាងលើ ក៏ដូចជា ពង្រឹង និងពង្រីកនូវសមត្ថភាពចំណេះដឹងផ្ទាល់ខ្លួនបន្ថែមទៀត ដែលទាក់ទងនឹងវិស័យព្រហ្មទណ្ឌផងដែរ។

៤. ទំហំ និងដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាខាងលើ យើងខ្ញុំបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងរកឯកសារបន្ថែម ដើម្បីសរសេរសារណានេះឡើង។ ក្នុងនោះរួមមានដូចជា ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩ ច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ឆ្នាំ១៩៩២ និងរួមទាំងឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀត ដូចដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងឯកសារយោង។ នៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះដែរ យើងខ្ញុំសូមផ្តោតតែទៅលើច្បាប់ដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាតែប៉ុណ្ណោះ។

៥. សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

ប្រធានបទនេះ មានសារៈប្រយោជន៍ និងក្លាយជាទុនមួយសម្រាប់ជាឯកសារជំនួយស្មារតីដល់អ្នកអានគ្រប់រូប ព្រមទាំងដើម្បីទុកជាឯកសារដល់សិស្សនិស្សិតជំនាន់ក្រោយៗ អាចយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌនេះ។

៦. វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ

សារណានេះ ត្រូវបានរៀបរៀងដោយប្រើប្រាស់នូវវិធីសាស្ត្របែបពណ៌នា និងវិភាគ។ ចំពោះ ការប្រមូលទិន្នន័យ និងឯកសារនានាដែលទាក់ទងនឹងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៃប្រធានបទនេះ យើងខ្ញុំបានស្វះស្វែងរកពត៌

មាន និងដកស្រង់ចេញពីប្រភពល្អៗ ព្រមទាំងច្បាប់សំខាន់ៗរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាឯកសារដែលពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតផងដែរ។

៧. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រធានបទសារណាខាងលើនេះ យើងខ្ញុំសូមធ្វើការបែងចែកចេញជា ៣ (បី) ជំពូកធំៗគឺ៖

ជំពូកទី១ គោលការណ៍ទូទៅនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌ

ជំពូកទី២ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គល

ជំពូកទី៣ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល។

ជំពូកទី១
គោលការណ៍ទូទៅនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌ

ជំពូកទី ១
គោលការណ៍ទូទៅនៃទោសព្រហ្មទណ្ឌ

នៅក្នុងការរស់នៅសព្វថ្ងៃ ជាពិសេសនៅក្នុងសង្គមទោះជាប្រទេសអ្នកមានក្តី ឬជាប្រទេសអ្នកក្រក្តី ប្រកាន់នូវការអនុវត្តច្បាប់យ៉ាងតឹងរ៉ឹង និងមានប្រព័ន្ធយុត្តាធិការយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ជៀសមិនផុតពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ចំពោះព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងមានក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលជាច្បាប់មួយចែងអំពីការផ្តន្ទាទោស ចំពោះបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តខុស ដែលមុខងារនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌមាន៣ (បី) សំខាន់ៗ គឺមុខងារបង្ការ បង្ក្រាប និងកែប្រែអប់រំ (ដាក់ឱ្យជនដែលអនុវត្តទោសរួចឱ្យចូលទៅរស់នៅក្នុងសង្គមវិញ)។ ដើម្បីប្រកាសទោសទៅលើបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមួយ គេត្រូវមានធាតុផ្សំចំនួន៣ (បី) គឺធាតុផ្សំនីត្យានុកូល ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត និងធាតុផ្សំអគ្គនោម័ត ហើយគ្មានទោសណាមួយដែលត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ប្រសិនបើមិនទាន់បានប្រកាសដោយតុលាការ[1] ដូច្នេះក្នុងន័យនេះ បុគ្គលណាក៏ដោយប្រសិនបើមិនទាន់ត្រូវតុលាការប្រកាសទោសទេ មិនមានទោសទេ។ នៅក្នុងករណីនេះមានការយល់ច្រលំជាច្រើនចំពោះបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដូចជាករណីចាប់បានចោរលួចប្រជាពលរដ្ឋរបស់យើងនាំគ្នាវាយរហូតជិតស្លាប់ តែបើមើលតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាវិញ គឺគ្មានទោសណាមួយដែលត្រូវយកមកអនុវត្តឡើយ ប្រសិនបើមិនទាន់បានប្រកាសដោយតុលាការទេ ដូច្នេះយើងមិនត្រូវទៅប្រើហិង្សាលើអ្នកដទៃទេ ព្រោះគោលបំណងនៃច្បាប់ដែលបានចែងមក គឺគេបានសន្មត់ទុកជាមុនថាគ្មានទោស ប៉ុន្តែលើកលែងករណីតុលាការបានប្រកាសសាលក្រម ឬសាលដីកា ហើយត្រូវចូលជាស្ថាពរ ទើបបុគ្គលនោះមានទោសដែលក្នុងន័យច្បាប់គេហៅបុគ្គលនោះថាគឺជា ទណ្ឌិត។

ដើម្បីចាត់ទុកថាបុគ្គលណាម្នាក់មានទោសពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវមានការប្រកាសទោសពីតុលាការ។ របបនៃការប្រកាសទោស គឺជាមូលដ្ឋានដែលអាចឱ្យតុលាការធ្វើការប្រកាសទោសទៅលើជនជាប់ចោទ ដោយឈរលើគោលការណ៍មូលដ្ឋានចំនួន២ (ពីរ) គឺគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ[2] និងគោលការណ៍មួយទៀត គឺគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃទោស[3]។

ផ្នែកទី១៖ គោលការណ៍នៃការប្រកាសទោសព្រហ្មទណ្ឌ

១. គោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

យើងឃើញមានជាច្រើនចំពោះបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ នៅក្នុងច្បាប់បុគ្គលម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអំពើផ្ទាល់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ ប្រសិនបើបុគ្គលម្នាក់ដែលមានអាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំហើយ

---

[1] មាត្រា ៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[2] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[3] មាត្រា ៩៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

គេធ្វើសកម្មភាពលួចយកម៉ូតូមួយគ្រឿងពីផ្ទះរបស់លោក ក នោះបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសលួចនោះត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអំពើផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ យោងទៅលើ គោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ បានចែងថា បុគ្គលម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើផ្ទាល់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ[4]។ ដូច្នេះមិនអាចឱ្យឪពុកឬម្ដាយរបស់បុគ្គលនោះមកទទួលខុសត្រូវជំនួសបានទេ ទោះបីជាស្ថិតក្នុងករណីណាក៏ដោយ បើទោះបីជាឪពុកឬម្ដាយរបស់បុគ្គលនោះស្ម័គ្រចិត្តក្នុងការទទួលខុសត្រូវជំនួសក៏ដោយ ក៏ច្បាប់មិនអាចលើកលែងឱ្យបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ហើយទៅដាក់ទោសឪពុក ឬម្ដាយ ទាំងដែលគាត់ទាំងពីរមិនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសទេ។ ក្នុងករណីនេះផ្ទុយពីរឿងរដ្ឋប្បវេណី ដែលអាចឱ្យឪពុក ឬម្ដាយទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណីជំនួសបានក្នុងរឿងរដ្ឋប្បវេណី(រឿងស៊ីវិល)។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើកូនរបស់ស្ត្រីម្នាក់បានធ្វើឱ្យឡានរបស់អ្នកដទៃខូចនោះ ស្ត្រីដែលជាម្ដាយអាចធ្វើការទូទាត់សងសំណងនៃការខូចខាតជំនួសកូនរបស់គាត់បាន ប្រសិនបើកូនរបស់គាត់ជាអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ។

តើមានបុគ្គលណាខ្លះដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ?

ចំពោះបុគ្គលដែលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌមាន ២(ពីរ) ប្រភេទ គឺ រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គល ហើយរូបវន្តបុគ្គលត្រូវបានបែងចែកជា២ (ពីរ) ទៀត គឺអនីតិជន និងនីតិជន រីឯនីតិបុគ្គលក៏មាន២ (ពីរ) ដូចគ្នា គឺនីតិ-បុគ្គលសាធារណៈ និងនីតិបុគ្គលឯកជន។ ចំពោះអនីតិជនដែលមានអាយុនៅក្រោម ១៤ឆ្នាំ គឺច្បាប់កំណត់មិនឱ្យទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ ប៉ុន្តែអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងរហូតដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំ តុលាការអាចប្រកាសទោសបាន ប្រសិនបុគ្គលិកលក្ខណៈអនីតិជននោះតម្រូវ។ ការប្រកាសទោស ចំពោះអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើង គឺផ្អែកទៅលើកាលៈទេសៈ ឬស្ថានភាពរបស់បុគ្គលនោះ ដែលការប្រកាសទោសរបស់តុលាការ គឺផ្អែកទៅលើការយល់ដឹងរបស់បុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះ គេមិនអាចឱ្យបុគ្គលដែលមិនដឹងខុសត្រូវចំពោះអំពើរបស់ខ្លួន មកទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ឧទាហរណ៍ ដូចជា ជនដែលមានបញ្ហាផ្នែកស្មារតី។ ការទទួលខុសត្រូវរបស់អនីតិជន គឺ អតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ ត្រូវបានបន្ថយពាក់កណ្ដាល ប្រសិនបើអតិបរមានៃទោសនោះ អស់មួយជីវិតមកត្រូវបន្ថយមកនៅត្រឹម ២០ឆ្នាំ។[5] ចំពោះនីតិជនវិញ ត្រូវទទួលខុសត្រូវពេញលេញតាមច្បាប់កំណត់ ចំពោះអំពើរបស់ខ្លួន ពោលគឺប្រសិនបើប្រព្រឹត្តបទល្មើសលួចត្រូវផ្ដន្ទាទោសពី ៦ខែ ទៅ ៣ឆ្នាំតាមច្បាប់ចែង។ ប៉ុន្តែក៏មិនដាច់ខាតដែរចំពោះនីតិជន តុលាការអាចពិនិត្យមើលទៅលើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃជនជាប់ចោទតម្រូវ ដើម្បីបានទទួលនូវស្ថានសម្រាលទោស ហើយស្ថានសម្រាលទោសអាចផ្ដល់ឱ្យជនជាប់ចោទបានដែរ បើទោះបីជាជននោះ ត្រូវបានប្រកាសថា ស្ថិត

[4] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[5] មាត្រា ១៦០ កថាខណ្ឌទី១ ចំណុចទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

នៅក្នុងភាពមិនរាងចោលក៏ដោយ។[6] ឧទាហរណ៍ លោក ក បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសលួច ហើយត្រូវបានតុលាការផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារចំនួន ៣ឆ្នាំហើយពេលអនុវត្តទោសរួច គាត់ចេញមកវិញគាត់ប្រព្រឹត្តបទល្មើសឃាតកម្មក្នុងរយៈពេលចេញពីពន្ធនាគារមិនទាន់គ្រប់៥ឆ្នាំ ដូចនេះលោក ក ត្រូវទទួលនូវស្ថានទម្ងន់ទោសដោយអតិបរិមាទ្វេដង បទឃាតកម្មត្រូវផ្តន្ទាទោស ១០ឆ្នាំ ទៅ ១៥ឆ្នាំតែដោយគាត់ទទួលស្ថានទម្ងន់ទោស គឺចន្លោះពី ១០ឆ្នាំ ទៅ ៣០ឆ្នាំ។

ចំណែកឯនីតិបុគ្គល គឺគេមិនអាចឱ្យ ឬចាប់នីតិបុគ្គលមកដាក់ពន្ធនាគារបានទេ ពោលគឺគេអាចផ្តន្ទាទោសនីតិបុគ្គលបានប្រសិនបើមានកំហុស ដោយនីតិបុគ្គលអាចត្រូវបានគេរំលាយចោលដាក់ឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមដានរបស់តុលាការ ឬក៏ហាមឃាត់ចំពោះការចេញឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ក្រៅពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបានដែលកំណត់ដោយធនាគារជាដើម។[7] រីឯនីតិបុគ្គលសាធារណៈ មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។

២. គោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃទោស

តុលាការអាចធ្វើការប្រកាសទោសទៅលើបុគ្គលម្នាក់ដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយ ដោយផ្អែកទៅលើស្ថានទម្ងន់ និងកាលៈទេសៈនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទៅលើបុគ្គលិកលក្ខណៈ ទៅលើស្ថានភាពផ្លូវចិត្ត ទៅលើធនធាន និងបន្ទុកទៅលើមូលហេតុ ព្រមទាំងកិរិយាមាទរបស់ជនល្មើសក្រោយពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាអាទិ៍ចំពោះជនរងគ្រោះ។[8] នៅក្នុងន័យនេះ ច្បាប់បានចែងកំណត់អំពីការផ្តន្ទាទោសរបស់តុលាការ ប្រសិនបើតុលាការចង់ប្រកាសផ្តន្ទាទោសទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ គឺតុលាការត្រូវមើលទៅលើស្ថានភាព និងកាលៈទេសៈនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសរបស់ជនជាប់ចោទនោះ ថាជនជាប់ចោទដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសចំពោះជនរងគ្រោះមានភាពស្តាយក្រោយដែរឬទេ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក បានធ្វើការវាយទៅលើលោក ខ រហូតដល់សន្លប់ នៅក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ ប្រសិនបើលោក ក មានការស្តាយក្រោយចំពោះអំពើរបស់ខ្លួន ដែលវាយទៅលើលោក ខ រហូតដល់សន្លប់ ហើយគាត់ក៏បានយកប្រេងខ្យល់ ដើម្បីមកដាក់ឱ្យលោក ខ រហូតដឹងខ្លួនវិញ។ ករណីនេះ លោក ក ត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌពីបទល្មើសហិង្សាដោយចេតនា។ បទល្មើសហិង្សាដោយចេតនាបានចែងថា អំពើហិង្សាប្រព្រឹត្តដោយចេតនាលើអ្នកដទៃ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ឆ្នាំ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ២លានរៀល ទៅ ៦លានរៀល។[9] ប៉ុន្តែតុលាការនឹងធ្វើការពិចារណាទៅលើកាលៈទេសៈ ស្ថានភាពផ្លូវចិត្ត និងកិរិយាមារយាទរបស់បុគ្គលទាំងពីរដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសហិង្សាដោយចេតនានោះ នៅក្នុង

[6] មាត្រា ៩៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[7] មាត្រា ១៦៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[8] មាត្រា ៩៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[9] មាត្រា ២១៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ច្បាប់ គេបានចែងទុករយៈពេលសម្រាប់ឱ្យតុលាការធ្វើការពិចារណាទាំងទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់។ ដូចនេះ ទោសដាក់ពន្ធនាគារក្នុងបទល្មើសហិង្សាដោយចេតនាត្រូវផ្តន្ទាទោសពី ១ឆ្នាំ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ ២លានរៀល ទៅ ៦លានរៀល។ ប៉ុន្តែលោក ក គាត់បានជួយយកប្រេងខ្យល់ទៅលាប និងជួយឱ្យលោក ខ ដឹងខ្លួនវិញ តុលាការនឹងធ្វើការពិចារណាទៅលើអំពើរបស់លោក ក ដែលបានជួយទៅលោក ខ តុលាការមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចសេចក្តី និងប្រកាសទោស ហើយចៅក្រមមិនអាចពង្រីកវិសាលភាពអនុវត្ត ឬប្រព្រឹត្តតាមសទិសភាពបានឡើយ[10]។ ដូច្នេះចំពោះស្ថានភាពរបស់លោក ក តុលាការអាចនឹងសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារត្រឹមតែ ១ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ត្រឹមតែ ២លានរៀល ឬក៏អាចឱ្យតុលាការសម្រេចនូវស្ថានសម្រាលទោសផងដែរ។ ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើលោក ក វាយទៅលើលោក ខ ឱ្យសន្លប់ ហើយគាត់បានដើរចាកចេញពីទីកន្លែងកើតហេតុដោយទុកឱ្យលោក ខ ដឹងខ្លួនវិញដោយខ្លួនឯង។ ដូច្នេះលោក ក អាចនឹងត្រូវតុលាការផ្តន្ទាទោសអតិបរមា និងពិន័យប្រាក់អតិបរមាដូចគ្នាផងដែរ ហើយមេធាវីដែលការពារក្តីឱ្យក៏ពិបាកក្នុងការសុំស្ថានសម្រាលទោសដែរ។

សរុបមកវិញ បុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះតែអំពើរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ អំពើដែលបុគ្គលណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តទោះបីជាតុលាការផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសដូចគ្នាក៏ដោយ ក៏ទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់មានលក្ខណៈមិនដូចគ្នាដែរ ដោយតុលាការមើលទៅលើកាលៈទេសៈ ស្ថានទម្ងន់ ចេតនាផ្លូវចិត្ត និងកិរិយាមាយាទរបស់ជនជាប់ចោទ។ ការផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌ គឺដើម្បីឱ្យជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសមានការរាងចាលចំពោះអំពើរបស់ខ្លួន ដោយសារតែទាំងទោសពិន័យជាប្រាក់ និងទោសពន្ធនាគារ គឺត្រូវទទួលដោយខ្លួនឯងទាំងអស់ មិនមានអ្នកណាទទួលខុសត្រូវជំនួសទេ។

ផ្នែកទី២៖ លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

នៅក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើស គឺជៀសមិនផុតទេ ទោះបីសង្គមនោះជាសង្គមដែលមានសុវត្ថិភាពបែបណាក៏ដោយ នៅតែមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាអំពើដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សេដ្ឋកិច្ច របៀបរៀបរយរបស់សង្គមដែលជះឥទ្ធិពលជាខ្លាំងដល់សេរីភាពក្នុងការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រសិនបើបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌកើតមានច្រើននៅក្នុងសង្គមរបស់ប្រទេស ឬរដ្ឋមួយ វាក៏ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងទៅដល់មុខមាត់របស់ប្រទេស ឬរដ្ឋនោះ ព្រោះថាមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះទៅហើយ ប្រសិនបើមានអំពើដូចជា ហិង្សា លួច រំលោភជាដើម នៅតែកើតមានឡើងទៀត

[10] មាត្រា ៥ វាក្យខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

នោះ គឺធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ជាខ្លាំងដល់មុខមាត់ប្រទេសជាតិទាំងមូល និងមិនអាចទាក់ទាញឱ្យមានការមកវិនិយោគ ឬភ្ញៀវទេសចរណ៍ពីក្រៅប្រទេស មកទស្សនាប្រទេសយើងបានទេ។

ដើម្បីឱ្យកាន់តែយល់ច្បាស់ ថាតើការផ្តន្ទាទោសទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ ត្រូវមានធាតុផ្សំបទល្មើសអ្វីខ្លះ និងមានអ្នកណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ? យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការបកស្រាយនៅចំណុចខាងក្រោមនេះជាបន្ត។

- ធាតុផ្សំនៃបទល្មើស

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាបទល្មើសទាំងឡាយណាត្រូវបានផ្តន្ទាទោសដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ អំពើរបស់បុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្ទាល់ វាមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីរឿងរដ្ឋប្បវេណី ដែលអាចឱ្យបុគ្គលដទៃទទួលខុសត្រូវជំនួសបាន ចំពោះសំណងនៃការខូចខាត។ ឧទាហរណ៍ ឪពុកម្តាយ អាចសងការខូចខាតជំនួសកូន ដែលមានអាយុ ១៤ ឆ្នាំ ដែលបានធ្វើឱ្យខូចខាតឡានរបស់គេ។ ផ្ទុយមកវិញ នៅក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ អ្នកណាប្រព្រឹត្តអ្នកនោះទទួលខុសត្រូវ។[11]

ដើម្បីកំណត់អំពើណាមួយ គឺជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវមានធាតុផ្សំនៃបទល្មើស ចំនួន ៣(បី)។ ដែលធាតុផ្សំនៃបទល្មើសទាំងនេះមានដូចជា ៖

- ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល[12]
- ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត[13]
- ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត[14]

បទល្មើសក៏អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបាតុភូតអសកម្មក្នុងជីវភាពរស់នៅផងដែរ ព្រោះថាសកម្មភាពដែលជនល្មើសបានប្រព្រឹត្ត វាបានធ្វើឱ្យមានការភ័យខ្លាចនឹងបង្កឱ្យមានភាពរញ៉េរញ៉ៃក្នុងសង្គម និងប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ។ ឧទាហរណ៍ ការសម្លាប់មនុស្សដោយកាត់ដៃ កាត់ជើង ដាក់នៅក្នុងទូរទឹកកក និងយកទៅបោះចោលនៅមាត់ទន្លេ និងចោលនៅទីតាំងផ្សេងទៀត គឺវាបានដិតដាមនៅក្នុងអារម្មណ៍របស់ប្រជាជន ហើយនៅក្នុងសង្គមក៏បង្កឱ្យមានអស្ថេរភាពផងដែរ។

១. ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល

ធាតុផ្សំនីត្យានុកូល ឬធាតុច្បាប់ គឺជាធាតុផ្សំដែលមានសារៈសំខាន់ ព្រោះថានៅក្នុងគោលគំនិតរបស់អ្នកច្បាប់ គឺត្រូវមានច្បាប់ចែងទើបមានទោស បុគ្គលណាម្នាក់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដូចដែលមានចែងនៅក្នុងក្រម

[11] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[12] មាត្រា ៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[13] មាត្រា ២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[14] មាត្រា ៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ព្រហ្មទណ្ឌ បុគ្គលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ចំពោះអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តផ្ទាល់តែប៉ុណ្ណោះ។[15] ចំណែកធាតុផ្សំនីត្យានុកូល នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានកំណត់ថា មានតែអំពើដែលបង្កជាបទល្មើស នៅពេលដែលអំពើនោះមានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមានប៉ុណ្ណោះ ទើបត្រូវផ្តន្ទាទោសពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបាន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត មានតែអំពើដែលបង្កើតបទល្មើស នៅពេលដែលអំពើនោះមានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានប៉ុណ្ណោះ ទើបត្រូវផ្តន្ទាទោសបាន មានតែទោស ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន នៅពេលដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចត្រូវបានប្រកាសបាន។[16] ចំណែកឯ ច្បាប់ដែលបាននិរាករណ៍ទៅហើយ ទោះជាយើងប្រព្រឹត្តបទល្មើសប៉ុន្មានដងទៀត ក៏គ្មានទោសដែរ។ ឧទាហរណ៍ បទល្មើសឃាតកម្ម ជាបទល្មើសមួយដែលបានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាអំពើសម្លាប់មនុស្សដោយចេតនាដោយប្រើអាវុធ ឬមិនប្រើអាវុធ។[17] ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើបុគ្គលម្នាក់ទៅសម្លាប់សត្វ ដូចជា គោ ជ្រូក ក្របី មាន់ ទា គឺមិនអាចចោទប្រកាន់បុគ្គលម្នាក់នោះ ថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសឃាតកម្មបានទេ ព្រោះថាកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស ឬប្រធាននៃបទល្មើស មិនត្រូវបានការពារដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការបកស្រាយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានបកស្រាយយ៉ាងតឹងរ៉ឹង។ ចៅក្រមមិនអាចពង្រីកវិសាលភាពអនុវត្ត ឬប្រព្រឹត្តតាមសទិសភាពបានឡើយ។[18]

ទោះបីជាចៅក្រមមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចសេចក្តីក៏ដោយ តែការសម្រេចសេចក្តីនេះត្រូវសម្រេចតែនៅក្នុងរង្វង់នៃច្បាប់កំណត់។ ឧទាហរណ៍ បទល្មើសលួច ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ខែ ទៅ ៣ឆ្នាំ ពិន័យជាប្រាក់ពី ១លានរៀល ទៅ៦លានរៀល[19] ដូច្នេះចៅក្រមមិនអាចធ្វើការផ្តន្ទាទោសទៅលើជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសលួច លើសពីទំហំដែលច្បាប់បានកំណត់ឡើយ ដោយចៅក្រមមានឆន្ទានុសិទ្ធិក្នុងការសម្រេចត្រឹមតែក្នុងចន្លោះរយៈពេលដែលច្បាប់បានកំណត់ប៉ុណ្ណោះ។

១.១ នីត្យានុកូលភាពនៃបទល្មើស

គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព គឺជាគោលការណ៍មួយដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីការពារ សិទ្ធិសេរីភាពរបស់បុគ្គលក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើផ្សេងៗ គោលការណ៍នេះ គឺចែងមកដើម្បីបញ្ជាក់ប្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋថា អំពើណាអាចប្រព្រឹត្តបាន និងអំពើណាដែលមិនអាចប្រព្រឹត្តបាន។

តើអំពើដែលអាចប្រព្រឹត្តបាន និងមិនអាចប្រព្រឹត្តបានមានន័យយ៉ាងដូចម្តេច?

[15] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[16] មាត្រា ៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[17] មាត្រា ១៩៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[18] មាត្រា ៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[19] មាត្រា ៣៥៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

មនុស្សយើងម្នាក់ៗកើតមក គឺមានសិទ្ធិសេរីភាពរៀងៗខ្លួន ហើយសិទ្ធិសេរីភាពរបស់មនុស្សម្នាក់ៗគឺមានភាពធំទូលាយ ដូច្នេះហើយទើបបានជាច្បាប់ដើរតួនាទីធ្វើជាអ្នកកំណត់សិទ្ធិសេរីភាពរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ឬមនុស្សម្នាក់ៗ។ ចំណែកឯអំពើដែលមិនអាចប្រព្រឹត្តបាន ជាអំពើទាំងឡាយណា ដែលត្រូវបានហាមឃាត់ដោយច្បាប់។ ច្បាប់បានចែងមកថា មានតែអំពើដែលបង្កើតជាបទល្មើសនៅពេលដែលអំពើនោះបានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមានប៉ុណ្ណោះ ទើបត្រូវផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌបាន។[20] ឧទាហរណ៍ បទល្មើសរំលោភសេពសន្ថវៈ ហាមឃាត់ចំពោះអំពើនេះនៅក្នុងបទរំលោភសេពសន្ថវៈ គេបានចែងថា គ្រប់អំពើបញ្ចូលអង្គជាតតាមបែបណាក៏ដោយ ឬអំពើបញ្ចូលឧបករណ៍ណាមួយទៅក្នុងអង្គជាត ដែលប្រព្រឹត្តទៅលើអ្នកដទៃ ទោះបីមានភាពដូចគ្នា ឬមិនដូចគ្នាក៏ដោយ ដោយការប្រើហិង្សា ការបង្ខិតបង្ខំ ការគំរាមកំហែង ឬដោយការឆ្នក់ឱកាស គឺជាបទរំលោភសេពសន្ថវៈ។[21] នីតិភាពនៃការរួមភេទត្រូវបានកំណត់ចាប់ពីអាយុ ១៥ឆ្នាំឡើងទៅ។[22] មួយវិញទៀតបទល្មើសលួច ច្បាប់បានហាមឃាត់ចំពោះអំពើដកហូតដោយទុច្ចរិតនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬវត្ថុផ្សេងទៀតរបស់អ្នកដទៃតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ក្នុងគោលបំណងយកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។[23] ប៉ុន្តែចំពោះការលួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុព្វញាតិ ឬមច្ឆាញាតិ ឬអំពើលួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់សហព័ទ្ធ ច្បាប់មិនអាចផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌបានទេ។[24] ដូច្នេះនៅក្នុងករណីនេះគឺ ប្តី ឬប្រពន្ធមានសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការចាយរបស់ទ្រព្យសម្បត្តិដែលគាត់រកបាន ប្តី ឬប្រពន្ធមិនអាចចោទប្រកាន់គ្នាថាបានលួចរបស់ទ្រព្យបានឡើយ។ ប៉ុន្តែចំពោះអនីតិសង្វាសវិញ គឺច្បាប់មិនបានការពារទេ នៅក្នុងករណីនេះបើបុរសនារីដែលរស់នៅជាមួយគ្នានោះ បានយកទ្រព្យសម្បត្តិទៅដើរចាយវាយ ឬក៏លេងល្បែងអស់ បុរស ឬនារីនោះនឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌតាមច្បាប់ដែលបានកំណត់ពីបទលួចតាមការកំណត់របស់ច្បាប់។

១.២ នីត្យានុកូលភាពនៃទោស

គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃទោស មានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នាទៅនឹងគោលការណ៍នៃបទល្មើសដែរ។ គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនៃទោស គឺជាគោលការណ៍មួយដើម្បីឱ្យគេចាត់ទុកថាអំពើណាមួយជាបទល្មើស ហើយត្រូវបានផ្តន្ទាទោស លុះត្រាតែមានអត្ថបទច្បាប់ចែងថាអំពើនោះជាបទល្មើសហើយត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មតាមច្បាប់កំណត់។ មានតែទោសដែលមានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាននៅពេល

[20] មាត្រា ៣ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[21] មាត្រា ៣៣៩ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[22] មាត្រា ៣៣៩ កថាខណ្ឌទី៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[23] មាត្រា ៣៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[24] មាត្រា ៣៥៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ប្រព្រឹត្តប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចត្រូវបានប្រកាស។[25] នៅក្នុងន័យនេះ មានន័យថាការប្រកាសទោសទៅលើបុគ្គលណាម្នាក់ គឺត្រូវមានច្បាប់ចែងទុកជាធរមាន ដើម្បីឱ្យចៅក្រមធ្វើការប្រកាសទោសទៅលើបុគ្គលនោះបាន។ ឧទាហរណ៍ បទល្មើសជេរប្រមាថជាសាធារណៈបានចែងថា គ្រប់ពាក្យប្រមាថ ពាក្យមើលងាយ គ្រប់ពាក្យទ្រគោះដែលគ្មានការទម្លាក់កំហុសទៅលើអំពើណាមួយ គឺជាការជេរប្រមាថ។[26] នៅក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមអាចធ្វើការប្រកាសទោសបានពីបទល្មើសដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ ការជេរប្រមាថទៅលើសត្វច្បាប់មិនបានចែងនោះទេ ចៅក្រមមិនអាចផ្តន្ទាទោសទៅលើជនដែលបានជេរប្រមាថទៅសត្វបានទេ។

១.៣ ផលវិបាកនៃគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព

គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព មានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ដើម្បី បង្ការ បង្ក្រាប ទប់ស្កាត់បទល្មើសកុំឱ្យកើតមានឡើង។ ទន្ទឹមនឹងផលប្រយោជន៍ គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពក៏មានផលវិបាកផងដែរ។

ផលវិបាកនៃគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពមានដូចជា៖

- ការបកស្រាយត្រូវតែមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ និងតឹងរ៉ឹង នៅក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌច្បាប់ត្រូវបកស្រាយយ៉ាងតឹងរ៉ឹង។ ចៅក្រមមិនអាចពង្រីកវិសាលភាព អនុវត្តឬប្រព្រឹត្តតាមសទិសភាព (ភាពស្រដៀងគ្នា ភាពដូចគ្នា) បានឡើយ។ ឧទាហរណ៍ អំពីអភ័យឯកសិទ្ធិគ្រួសារ អំពើលួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់សហព័ទ្ធ នៅក្នុងករណីនេះ ចៅក្រមមិនអាចឱ្យជនត្រូវចោទដែលជាអនីតិសង្វាស ប្តី ឬប្រពន្ធដែលរៀបការហើយ មិនបានចុះសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនអាចត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានឡើយដោយសារតែ នៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ចៅក្រមត្រូវបកស្រាយច្បាប់ដោយមានលក្ខណៈតឹងរ៉ឹង និងមិនត្រូវពង្រីកវិសាលភាពអនុវត្តឡើយ ច្បាប់ការពារតែទៅលើសហព័ទ្ធ (ប្តី ឬប្រពន្ធ)។

- ការបកស្រាយនៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ គឺត្រូវធ្វើការបកស្រាយឱ្យបានសមស្រប និងត្រឹមត្រូវទៅតាមដំណាក់កាលដែលមិនអាចខ្វះបាន មុននឹងឈានដល់ការអនុវត្តច្បាប់។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងការអនុវត្តរបស់មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ច្បាប់បានកំណត់ថា មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ មិនអាចធ្វើការឆែកឆេរមុនម៉ោង ៦ព្រឹក និងក្រោយម៉ោង ១៨ យប់បានទេ។[27] ប្រសិនបើមន្ត្រីនគរបាលឆែកឆេរខុសម៉ោងកំណត់ ទោះបីចាប់បានភស្តុតាងក៏ដោយក៏ត្រូវបានមោឃភាព។ លើកលែងតែក្នុងករណីបទល្មើសជាក់ស្តែង[28] និងការចាត់ទុកដូចជាបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមជាក់ស្តែង[29]។

[25] មាត្រា ៣ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[26] មាត្រា ៣០៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[27] មាត្រា ៩១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[28] មាត្រា ៨៦ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤,១០ សីហា ឆ្នាំ២០០៧។

[29] មាត្រា ៨៨ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤,១០ សីហា ឆ្នាំ២០០៧។

- បកស្រាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅតាមខ្លឹមសារដែលច្បាប់បានចែង ជាការបកស្រាយឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមខ្លឹមសារដែលច្បាប់បានចែងមក។ ជាឧទាហរណ៍ចំពោះបទល្មើសឆបោក និងបទល្មើសរំលោភលើកទំនុកចិត្ត ដោយសារតែបទល្មើសទាំងពីរនេះស្រដៀងគ្នាដែលនាំឱ្យមានការយល់ច្រឡំ ប៉ុន្តែបទល្មើសទាំងពីរមាន លក្ខណៈខុសពីគ្នាដោយបទល្មើសឆបោក គឺជាអំពើបន្លំចំពោះរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលណាមួយដោយប្រើឈ្មោះក្លែង ដោយអាងទៅលើឋានៈក្លែង ដោយរំលោភទៅលើឋានៈពិតប្រាកដ ឬដោយប្រើឧបាយកលទុច្ចរិត ដែលនាំឱ្យខូចអត្ថប្រយោជន៍របស់បុគ្គល ឬរបស់តតិយជន ដើម្បីទទួលបានមកវិញនូវការប្រគល់មូលនិធិ តម្លៃ ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ការផ្គត់ផ្គង់សេវា ឬការធ្វើលិខិតដែលមានតម្លៃជាកាតព្វកិច្ច ឬជាការឱ្យផុតពីកាតព្វកិច្ច។[30] ចំណែកឯបទល្មើសរំលោភលើទំនុកចិត្ត គឺជាអំពើបំបាត់មូលនិធិ តម្លៃ ឬទ្រព្យសម្បត្តិអ្វីមួយនាំឱ្យខូចប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ប្រព្រឹត្តដោយបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលគេបានប្រគល់ឱ្យបុគ្គលនោះ ហើយបុគ្គលនោះបានយល់ព្រម ដោយមានភារកិច្ចប្រគល់សងវិញ បង្ហាញ ឬយកមូលនិធិ តម្លៃ ឬទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ធ្វើការប្រើប្រាស់ជាកំណត់។[31] ប្រសិនបើយើងមើលទៅលើអត្ថន័យទាំងពីរនេះដោយមិនមានការបកស្រាយ និងពិចារណាឱ្យបានច្បាស់លាស់ទេ នឹងនាំឱ្យមានការយល់ច្រឡំគ្នា។ ទោះបីជាបទល្មើសទាំងពីរការផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ខែ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ ១លាន ទៅ ៦លានដូចគ្នាក៏ដោយ ប្រសិនបើបុគ្គលណាម្នាក់ប្រព្រឹត្តបទល្មើសរំលោភលើទំនុកចិត្ត ចៅក្រមត្រូវតែផ្តន្ទាទោសអំពីបទល្មើសរំលោភលើទំនុកចិត្តមិនអាចផ្តន្ទាទោសបទល្មើសឆបោកបានទេ។

១.៤ ការអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាទូទៅ

ការអនុវត្តច្បាប់ជាទូទៅ គេអាចយកច្បាប់មួយមកអនុវត្តបានដោយគោរពតាមលក្ខខណ្ឌចំនួន២(ពីរ) ដែលទី១ គឺការប្រកាសឱ្យប្រើ និងទី២ ការទុករយៈពេលសម្រាប់ឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់ដល់ពលរដ្ឋ ដើម្បីឱ្យបានជ្រួតជ្រាបដល់សាធារណៈជន។ ច្បាប់មានអានុភាពគតិយុត្ត ចាប់ពីពេលដែលច្បាប់ចូលជាធរមាន រហូតដល់ពេលដែលច្បាប់នោះត្រូវបាននិរាករណ៍ចោល។

ច្បាប់មួយដែលអាចអនុវត្តបាន ត្រូវឱ្យច្បាប់នោះចូលជាធរមាន ហើយការចូលជាធរមានរបស់ច្បាប់ត្រូវបានបែងចែកជា ៣ (បី) ប្រភេទ៖

- រយៈពេលដែលច្បាប់ចូលជាធរមាននៅទូទាំងប្រទេស៖

  • ច្បាប់ចូលជាធរមាននៅរាជធានីភ្នំពេញរយៈពេល ១០ថ្ងៃគត់ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសឱ្យប្រើ។ ឧទាហរណ៍ច្បាប់ប្រកាសឱ្យប្រើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ ដូច្នេះច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី ១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២។

[30] មាត្រា ៣៧៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[31] មាត្រា ៣៩១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

- ទូទាំងប្រទេសក្រោយរយៈពេល ២០ថ្ងៃគត់ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសឱ្យប្រើ។ ឧទាហរណ៍ ច្បាប់ប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ ដូច្នេះច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ នៅតាមបណ្តាខេត្ត។
- ក៏ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលច្បាប់ប្រកាសជាប្រញាប់ ច្បាប់ត្រូវចូលជាធរមានភ្លាមនៅទូទាំងប្រទេសក្រោយថ្ងៃប្រកាសឱ្យប្រើ។ ឧទាហរណ៍ ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ ដូច្នេះច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃទី០២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២ នៅទូទាំងប្រទេស ដូចជាស្ថិតបរិបទនៃកូវីដ-១៩។

ចំពោះបទបញ្ញាដែលចេញដោយអង្គការនីតិប្រតិបត្តិវិញ អាចយកទៅអនុវត្តបានភ្លាម ក្រោយថ្ងៃចុះហត្ថ-លេខា ដោយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច។

ប្រសិនបើស្ថិតក្នុងស្ថានភាពមួយដែលច្បាប់ពីរ និងមានកម្មវត្ថុដូចគ្នា ហើយចូលជាធរមាននៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទខុសគ្នា ដូច្នេះវានឹងចោទជាបញ្ហាក្នុងការអនុវត្ត។ ដោយយោងតាមគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព មានតែអំពើដែលបង្កើតជាបទល្មើស នៅពេលដែលអំពើនោះមានចែងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមានប៉ុណ្ណោះ ទើបត្រូវផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌបាន។ មានតែទោសដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាននៅពេលដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តប៉ុណ្ណោះ ទើបអាចប្រកាសបាន។ [32] ដូច្នេះយោងតាមគោលការណ៍នីត្យា-នុកូលភាព ក្រមព្រហ្មទណ្ឌមិនមានលក្ខណៈប្រតិសកម្មឡើយ។ គោលការណ៍មិនប្រសតិកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌគឺជាគោលការណ៍មួយដែលបានជួយការពារដល់សិទ្ធិសេរីភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើផ្សេងៗ។

១.៤.១ គោលការណ៍នៃការអនុវត្តច្បាប់

ជាគោលការណ៍ ច្បាប់ថ្មីនិរាករណ៍ច្បាប់ចាស់ មានន័យថានៅពេលដែលមានច្បាប់ថ្មីប្រកាសឱ្យប្រើ គឺត្រូវយកច្បាប់ថ្មីមកអនុវត្តជំនួសច្បាប់ចាស់។ ឧទាហរណ៍ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល (UNTAC) ១៩៩២ ត្រូវបានជំនួសដោយច្បាប់ថ្មី គឺក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩។ ដូច្នេះនៅពេលដែលក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានចូលជាធរមានហើយ គេត្រូវយកក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ឆ្នាំ២០០៩ មកអនុវត្តនៅពេលដែលកើតមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។ នៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល អំពើប្លន់បានចែងថា ១-ជនណាដែលបានលួច ឬប៉ុនប៉ង នឹងលួចជនណាម្នាក់ទៀតដោយមានស្ថានទម្ងន់ទោសទាំងនេះ៖ ការលួចធ្វើដោយអំពើហិង្សា មានអាវុធ ឬឥតអាវុធ បណ្តាល ឬមិនបណ្តាលឱ្យមានរបួស ឬការលួចនោះ បានធ្វើឡើងដោយមានគ្នាច្រើន ឬដោយមានការកាប់គាស់ទម្លុះទម្លាយត្រូវមានទោសពីបទឧក្រិដ្ឋធ្ងន់ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់គុកជាបទឧក្រិដ្ឋពី ៣ឆ្នាំ ទៅ ១០ឆ្នាំ។ ២-អំពើលួចប្លន់ គឺការបន្លំយកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ ក្នុងគោលបំណងមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។[33]

[32] មាត្រា ៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[33] មាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល (UNTAC) ឆ្នាំ ១៩៩២។

ចំណែកឯក្រមព្រហ្មទណ្ឌ បានចែងថា អំពើលួច គឺជាអំពើដកហូតដោយទុច្ចរិតនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ឬវត្ថុផ្សេងទៀតរបស់អ្នកដទៃ តាមគ្រប់មធ្យោបាយក្នុងគោលបំណងយកមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។[34] ហើយទោសដែលត្រូវអនុវត្ត ចំពោះអំពើលួច ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ខែ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ ១លានរៀល ទៅ ៦លានរៀល។[35] ក្នុងនោះដែរ ស្ថានទម្ងន់ទោសដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា អំពើលួចត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៣ឆ្នាំ ទៅ ១០ឆ្នាំ ក្នុងករណីដូចតទៅ ១-អំពើលួចនេះ ប្រព្រឹត្តឡើងមុនពេល ឬក្រោយពេលប្រើហិង្សា។ ២-អំពើលួចនេះ ប្រព្រឹត្តដោយការកាប់គាស់ទម្លុះទម្លាយ។ ដូច្នេះនៅពេលដែលមានបទល្មើសកើតឡើងនាពេលបច្ចុប្បន្ន គេត្រូវយកក្រមព្រហ្មទណ្ឌយកមកអនុវត្ត។[36]

១.៤.១.១ គោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌធ្ងន់ជាង

គោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌធ្ងន់ជាង គឺជាច្បាប់ថ្មីដែលអាចអនុវត្តបានតែ ចំពោះអំពើដែលបានប្រព្រឹត្តចាប់ពីថ្ងៃដែលច្បាប់ថ្មីចូលជាធរមានប៉ុណ្ណោះ។ គេពុំអាចយកច្បាប់ថ្មីយកមកអនុវត្តលើអំពើដែលកើតឡើងមុនពេលដែលច្បាប់ថ្មីចូលជាធរមានទេ ទោះបីជាអំពើនោះពុំបានជំនុំជម្រះជាស្ថាពរនៅពេលដែលច្បាប់ថ្មីចូលជាធរមានក៏ដោយ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសឃាតកម្មគិតទុកជាមុន ហើយនៅក្នុងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១០ឆ្នាំ ទៅ ២០ឆ្នាំ[37]ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត[38]។ ដូច្នេះ យោងទៅលើគោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌធ្ងន់ជាង បទប្បញ្ញត្តិថ្មីដែលចែងអំពីទោសធ្ងន់ជាងនឹងត្រូវអនុវត្តតែទៅលើអំពើដែលបានប្រព្រឹត្តក្រោយការចូលជាធរមាននៃបទប្បញ្ញត្តិនោះ។[39]

១.៤.១.២ គោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌស្រាលជាង

គោលការណ៍នេះជាអញ្ញត្រកម្មទៅនឹងគោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងជាគោលការណ៍ដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ។ ដូច្នេះមានន័យថា ច្បាប់ថ្មីដែលស្រាលជាងត្រូវយកមកអនុវត្តលើបទល្មើសដែលពុំទាន់ត្រូវបានជំនុំជម្រះជាស្ថាពរ អាចបញ្ជាក់បានថាបទល្មើសមួយកើតឡើងនៅពេលដែលច្បាប់ចាស់នៅជាធរមាន ក្រោយមកពេលដែលច្បាប់ថ្មីចូលជាធរមានគេចាប់បានជនល្មើសហើយ យកទៅជំនុំជម្រះសេចក្តីដោយតុលាការ។ ជាធម្មតាត្រូវយកច្បាប់ចាស់មកអនុវត្ត ប៉ុន្តែដោយហេតុថាច្បាប់ថ្មីមានលក្ខណៈស្រាល

[34] មាត្រា ៣៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[35] មាត្រា ៣៥៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[36] មាត្រា ៣៥៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[37] មាត្រា ៣១ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល (UNTAC) ឆ្នាំ ១៩៩២។
[38] មាត្រា ២០០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[39] មាត្រា ១០ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ជាង ដូចនេះគេត្រូវយកច្បាប់ថ្មីមកអនុវត្តជំនួសវិញ ដែលការអនុវត្តគឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ក្នុងអំឡុងពេលដែលអនុវត្តច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ហើយការផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារមានរយៈពេល១០ឆ្នាំ ប៉ុន្តែគាត់មិនទាន់ត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសជាស្ថាពរទេ ក្រោយមកច្បាប់ថ្មី(ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ) បានចូលជាធរមាន ដែលការផ្ដន្ទាទោសមានរយៈពេលត្រឹម៧ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះក្នុងករណីនេះ គេត្រូវយកច្បាប់ថ្មីមកអនុវត្តចំពោះលោក ក ដោយអនុលោមទៅតាមគោលការណ៍មិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌស្រាលជាង។[40]

២. ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត

២.១ និយមន័យ

ធាតុផ្សំសត្យានុម័ត ឬយើងអាចធ្វើការហៅម្យ៉ាងទៀតថាធាតុផ្សំសម្ភារៈ សំដៅទៅលើអំពើរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ទៅលើអង្គហេតុ ឬហេតុការណ៍ទាំងឡាយណាដែលបង្កឱ្យមានជាបទល្មើសណាមួយដល់មនុស្ស និងសង្គម។ អំពើនោះមានពីរប្រភេទ គឺអំពើសកម្ម(អំពើជាវិជ្ជមាន) និងអំពើអកម្ម(អំពើជាអវិជ្ជមាន)។ អំពើសកម្មសំដៅទៅលើការសម្លាប់មនុស្សដោយផ្ទាល់ដូចជាការបាញ់កាំភ្លើង ការកាប់នឹងកាំបិត និយាយជារួមទៅ គឺជាការប្រព្រឹត្តសកម្មភាពដោយផ្ទាល់របស់អ្នកប្រព្រឹត្ត។ ចំណែកអំពើអកម្មវិញ គឺជាការមិនរាយការណ៍អំពីអំពើអ្វីមួយដែលច្បាប់តម្រូវ (ឧទាហរណ៍ ការមិនប្ដឹងបរិហារពីការធ្វើបាប និងការបំពារបំពានផ្លូវភេទលើអនីតិជនអាយុតិចជាង១៥ឆ្នាំ)។[41]

២.១.១ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាដំណាក់កាល

នៅក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ត្រូវបានគេបែងចែកជាដំណាក់កាល ដែលអំពើខ្លះមានទោស និងអំពើខ្លះទៀតមិនមានទោសទេ។ ដូច្នេះដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់ថាអំពើណាខ្លះ ដែលប្រព្រឹត្តហើយមានទោស និងគ្មានទោសមានដូចជា៖

- គំនិតថានឹងប្រព្រឹត្តបទល្មើស និងសម្រេចថានឹងប្រព្រឹត្តបទល្មើសមិនមានទោសទេ (ព្រោះអំពើមិនទាន់លេចចេញជារូបរាង)។ ឧទាហរណ៍ លោក ក គាត់គិតថានឹងទៅលួចឡានរបស់លោក ខ នៅថ្ងៃស្អែក គឺគ្មានទោសទេ ប្រសិនបើមិនទាន់បានប្រព្រឹត្ត។
- ការរៀបចំអំពើរបស់ខ្លួនស្ដែងចេញជារូបភាពខាងក្រៅក៏ពុំមានទោសដែរ ព្រោះមិនទាន់បានសម្ដែងឱ្យឃើញអំពីឆន្ទៈពិតរបស់ជនល្មើសក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ឧទាហរណ៍ ការទិញកន្ត្រៃ យើងមិនអាចកំណត់ឱ្យ

[40] មាត្រា ១០ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[41] មាត្រា ៥៣០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ច្បាស់ថា តើការទិញនោះក្នុងគោលបំណងអ្វី? ទិញកន្ត្រៃយកទៅធ្វើអ្វីដែរ អាចយកទៅកាត់របស់របរប្រើប្រាស់ ឬយកទៅចាក់សម្លាប់មនុស្សព្រោះវាអាចជាអាវុធ[42] ដំណាក់កាលនេះគឺជាអំពើនៃរៀបចំ។

- ការចាប់ផ្តើមប្រព្រឹត្ត (បើចាប់ផ្តើមហើយតែខកខានទៅវិញ គេចាត់ទុកថាមានបទល្មើសការប៉ុនប៉ង[43] មានទោស)។

- ការប្រព្រឹត្តបានសម្រេចមួយរយភាគរយ មានទោស។

២.១.២ ធាតុផ្សំនៃការប៉ុនប៉ង

ការប៉ុនប៉ងអាចមានទោស លុះត្រាតែទាមទារឱ្យមានធាតុផ្សំ២ (ពីរ) គឺ៖

ក. ការចាប់ផ្តើមអនុវត្ត

ការចាប់ផ្តើមអនុវត្ត គឺជាអំពើមួយដែលមានភាពច្បាស់លាស់ដែលមិនអាចឱ្យគេសង្ស័យចំពោះអំពើរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ដូចក្នុងករណី ការកាន់គ្រាប់បែក ហើយលើកតម្រង់ទៅជនរងគ្រោះ (ប៉ុនប៉ងសម្លាប់) ការប៉ុនប៉ងនៅក្នុងបទឧក្រិដ្ឋត្រូវមានទោសដោយស្វ័យប្រវិត្តទោះបីជាគ្មានច្បាប់ចែង។[44] រីឯករណីការដែលឃើញម៉ូតូគេទុកចោល ហើយមានភ្ជាប់ជាមួយសោរ លោក ក ក៏បានឡើងម៉ូតូ (ប៉ុនប៉ងលួច)។[45] ចំពោះករណីនេះវិញ ការយកថ្នាំពុលដាក់ចូលក្នុងចំណីអាហារ (ប៉ុនប៉ងសម្លាប់)។[46]

ខ. ការអាក់ខាននៅវិញដោយអឆន្ទៈ

ការអាក់ខានពុំបានសម្រេចផល កើតឡើងដោយសារកាលៈទេសៈក្រៅឆន្ទៈរបស់ជនល្មើស។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើការអាក់ខានដោយឆន្ទៈ ការប៉ុនប៉ងពុំមានទោសទេ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក ឃើញម៉ូតូរបស់គេទុកចោលនៅមុខផ្ទះ គាត់ក៏រង់ចាំឱ្យម្ចាស់គេភ្លេចខ្លួនដើម្បីរង់ចាំឱកាសល្អ ដើម្បីលួចម៉ូតូតែបន្ទាប់ពីអង្គុយចាំបានមួយសន្ទុះ គាត់ក៏នឹកឃើញថាការលួចរបស់គេជាអំពើមិនល្អហើយអាចមានទោស ដូច្នេះគាត់ក៏បានបញ្ឈប់អំពើរបស់គាត់វិញគឺលោក ក គ្មានទោសទេ។ ប៉ុន្តែបើបញ្ឈប់ដោយកម្លាំងខាងក្រៅត្រូវមានទោស និងដើម្បីយល់អ្វីទៅគឺជាកម្លាំង យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការបកស្រាយបន្តនូវចំនុចបន្ត។

ការអាក់ខានដោយឆន្ទៈរបស់ចារីមានមូលហេតុ ៣ (បី) យ៉ាងគឺ៖

- ដោយសារមានព្រឹត្តិការណ៍ខាងក្រៅ៖

[42] មាត្រា ៨១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[43] មាត្រា ២៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[44] មាត្រា ២៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[45] មាត្រា ៣៦១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[46] មាត្រា ២៧ និងមាត្រា ២០១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

លោក ក កំពុងតែកាន់កាំភ្លើងត្រៀម នឹងបាញ់ទៅលើលោក ខ រង់ចាំឱកាសល្អឱ្យលោក ខ ចេញមកក្រៅផ្ទះដឹងតែបាញ់សម្លាប់ តែកាំភ្លើងបាញ់មិនចេញត្រូវបានប៉ូលីសមកទាន់ចាប់ឃាត់ខ្លួន (ប៉ុនប៉ងបទឃាតកម្មគិតទុកជាមុន)។[47] ម្យ៉ាងទៀតក្នុងករណី លោក កកំពុងតែគាស់ទម្លុះទម្លាយទ្វារផ្ទះរបស់លោក ខ ត្រូវបានលោក ខ ជាម្ចាស់មកទាន់ហើយបានស្រែកឡើងឱ្យគេជួយចាប់ (ប៉ុនប៉ងលួចដោយមានស្ថានទម្ងន់ទោស)[48]។

- បរាជ័យនៃអំពើល្មើស៖

ការរអាក់ខានបណ្ដាលមកពីភាពឆ្គាំឆ្គងរបស់ចារី។ ឧទាហរណ៍ ជនល្មើស បើកឡានក្នុងគោលបំណងទៅបុកជនរងគ្រោះ តែត្រូវបានឡានមួយឆ្លងកាត់ពីមុខហើយក៏បុកឡាននោះ (នៅក្នុងករណីនេះជនល្មើសត្រូវមានទោស) ដោយសារបរាជ័យនៃបទល្មើស។ ករណីមួយវិញទៀត ការបាញ់ខុសមនុស្សក៏មានទោសដែរ។

- បទល្មើសដែលពុំអាចកើតមានបាន៖

បទល្មើសដែលមិនអាចនឹងកើតបានដោយសារកម្មវត្ថុនៃបទល្មើសពុំមាននៅពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

- លួចលុយក្នុងទូរដែកដែលគ្មានលុយ (ប៉ុនប៉ងលួច) ។
- សម្លាប់មនុស្សដែលបានស្លាប់ទៅហើយ (ប៉ុនប៉ងសម្លាប់) ។

ដោយយោងតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ការប៉ុនប៉ងក្នុងបទល្មើសត្រូវផ្ដន្ទាទោសដូចគ្នានឹងបទល្មើសដែលបានប្រព្រឹត្តសម្រេចដែរ។ ការប៉ុនប៉ងក្នុងបទឧក្រិដ្ឋមានទោសដោយស្វ័យប្រវត្តិ ចំណែកការប៉ុនប៉ងក្នុងបទមជ្ឈិមមានទោសលុះត្រាតែមានច្បាប់ចែងទុកជាមុន រីឯប៉ុនប៉ងក្នុងបទលហុមិនមានទោសទេ។[49]

២.២ បទល្មើសប្រព្រឹត្តដោយមានគ្នាច្រើន

បទល្មើសមួយដែលប្រព្រឹត្តដោយមានគ្នាច្រើនត្រូវបានគេចាត់ទុកថា គឺជាបទល្មើសរួម។ បុគ្គលដែលចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសមានដូចជា ចារី សហចារី អ្នកផ្ដើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិត។

- ចារី បុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬបុគ្គលដែលប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមដែលច្បាប់ចែងទុក។[50] ឧទាហរណ៍ ជនដែលបានលួចទូរស័ព្ទគេជាចារី។

- សហចារី ត្រូវចាត់ទុកជាសហចារី កាលណាមានបុគ្គលច្រើននាក់ បានព្រមព្រៀងប្រព្រឹត្តបទ-ល្មើសរួមគ្នាដោយផ្ទាល់ ឬបុគ្គលច្រើននាក់បានព្រមព្រៀងប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមដោយផ្ទាល់ក្នុង

[47] មាត្រា ២០០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[48] មាត្រា ៣៥៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[49] មាត្រា ២៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[50] មាត្រា ២៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ករណីដែលច្បាប់បានចែងទុក។[51]ឧទាហរណ៍ បុគ្គលច្រើននាក់បានព្រមព្រៀងគ្នាដើម្បីសម្លាប់ទៅលើលោក ក ដូច្នេះបុគ្គលដែលបានចូលរួមក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស គឺជាសហចារី។

- អ្នកផ្ដើមគំនិត សំដៅទៅលើជនទាំងឡាយណាដែលបានជំរុញ ឬបង្កឱ្យមានបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម តាមរយៈការណែនាំ ការបញ្ជា ការផ្ដល់អំណោយ ការសន្យា ឬការគំរាមកំហែង ការញុះញង់ ការលួងលោម ឬដោយការរំលោភអាជ្ញា ឬអំណាចរបស់ខ្លួន។[52] ឧទាហរណ៍ អ្នកណែនាំឱ្យបុគ្គលណាម្នាក់ទៅសម្លាប់មនុស្ស ឬអ្នកណែនាំឱ្យបុគ្គលណាមួយទៅលក់គ្រឿងញៀន។

- អ្នកសមគំនិត ត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកសមគំនិតក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ចំពោះបុគ្គលណាដែលជួយសម្រួល ដោយចេតនា ដល់ការប៉ុនប៉ង ឬដោយសម្រួល បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមនោះដោយផ្ដល់ជំនួយ ឬការឧបត្ថម្ភរបស់ខ្លួន។[53] ឧទាហរណ៍ ជនដែលបានផ្ដល់កាំបិតឱ្យចារីទៅសម្លាប់មនុស្ស (មានទោសលុះត្រាតែបទល្មើសបានសម្រេច)។

៣. ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត

៣.១ និយមន័យ

ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត ជាធាតុផ្សំមួយដែលយើងអាចហៅថាជាធាតុផ្សំចិត្តសាស្ត្រ គឺសំដៅទៅលើឆន្ទៈខាងក្នុងរបស់ជនល្មើសហើយស្ដែងចេញតាមរយៈកាយវិការ និងការប្រព្រឹត្តរបស់ជនល្មើសក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ដោយយោងតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ២០០៩ បានចែងថា ពុំមានបទល្មើសទេ ប្រសិនបើគ្មានចេតនាប្រព្រឹត្ត[54] ប៉ុន្តែនៅក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស អាចចេញតាមរយៈកំហុសពីរយ៉ាង គឺកំហុសចេតនា និងអចេតនា។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចរិតគ្រោះថ្នាក់របស់ចារីដល់សង្គមមិនត្រឹមតែស្ដែងចេញមកខាងក្រៅនោះទេ ប៉ុន្តែវាស្ថិតនៅលើឆន្ទៈរបស់បុគ្គលនណាម្នាក់ដែលបានបង្កជាគ្រោះថ្នាក់ដល់សង្គម គឺថាបុគ្គលនោះបានបង្កកម្រិតគ្រោះថ្នាក់ដល់សង្គមកម្រិតណា។ ប្រសិនបើមានតែធាតុផ្សំនីត្យានុកូល ធាតុផ្សំសត្យានុម័តវាមិនគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការផ្ដន្ទាទោសទៅលើបុគ្គលឡើយ ព្រោះបាត់ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត ដែលធាតុផ្សំនេះបង្ហាញឱ្យឃើញពីឆន្ទៈ ឬគោលបំណងក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសរបស់បុគ្គលម្នាក់ ថាតើបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សង្គមយ៉ាងណា និងត្រូវបានច្បាប់ហាមឃាត់បែបណា ហើយចំពោះកម្មវត្ថុដែលច្បាប់ការពារ អាចជាមនុស្ស ឬទ្រព្យសម្បត្តិ។

[51] មាត្រា ២៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[52] មាត្រា ២៨ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[53] មាត្រា ២៩ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[54] មាត្រា ៤ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

៣.២ សញ្ញាណនៃធាតុផ្សំអត្តនោម័ត

៣.២.១ កំហុសដោយចេតនា

នៅក្នុងបទល្មើសដោយចេតនាគេត្រូវរកឱ្យឃើញនូវចេតនាទុច្ចរិតរបស់ចារី ដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះកើតចេញពីចេតនារបស់ចារី ឬក៏យ៉ាងណា។ ប្រសិនបើអំពើមួយដែលចារីបានប្រព្រឹត្តដោយសារការបង្ខំ ឬក៏កម្លាំងពីខាងក្រៅ នោះមិនអាចចោទថាបុគ្គលណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌបានឡើយ។

ចេតនាទុច្ចរិតនេះសំដៅទៅលើចំណុចពីរយ៉ាងគឺ៖

- បំណងសម្រេចបទល្មើស ចារីមានសេរីភាព ការយល់ដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពីអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ថាជាអំពើខុសច្បាប់ ឬត្រូវច្បាប់។ ប្រសិនបើចារីជាមនុស្សធម្មតាដែលគ្មានបញ្ហាស្មារតី ហើយគេប្រព្រឹត្តបទល្មើសត្រូវតែទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ ឧទាហរណ៍ បទល្មើសលួច ចារីបានដឹងយ៉ាងច្បាស់ថាអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តគឺខុសច្បាប់ ក៏ប៉ុន្តែខ្លួនមានបំណងចង់លួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃដដែល។

- ចេតនាទុច្ចរិតពិសេស ឆន្ទៈចង់ឱ្យបទល្មើសដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តផ្តល់នូវផលប្រយោជន៍ពិសេសណាមួយ។ យ៉ាងណាមិញ ចារីអាចយល់ដឹងពីចរិតគ្រោះថ្នាក់នៃអំពើរបស់ខ្លួនដល់សង្គម ហើយខ្លួននៅតែប្រាថ្នាឱ្យបច្ច័យនោះកើតឡើងដោយសារការបណ្តែតបណ្តោយរបស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍ ការដុតផ្ទះដែលមានមនុស្សនៅខាងក្នុងបង្កអគ្គីភ័យដោយចេតនា (ចេតនាទុច្ចរិតចំពោះ) និង ឃាតកម្ម (ចេតនាទុច្ចរិតមិនចំពោះ) ។

៣.២.២ កំហុសដោយអចេតនា

ធាតុផ្សំអត្តនោម័ត សំដៅទៅលើកំហុសដោយអចេតនាដែលរួមមាន៖

- កំហុសអចេតនាដោយការធ្វេសប្រហែស (ការមិនគោរពភ្លើងសញ្ញាចរាចរណ៍ ឬផ្លាកសញ្ញាចរាចរណ៍ ការខ្ជីខ្ជា ការបើកបរខុសច្បាប់ចរាចរណ៍)។

- កំហុសអចេតនាដោយការជឿជាក់ សំដៅលើកំហុសដោយធ្វេសប្រហែស ដោយមានមនសិការបានសេចក្តីថា គេមើលឃើញជាមុនថា អំពើរបស់ខ្លួនអាចបង្ក ឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សង្គម តែចារីនៅតែប្រព្រឹត្តដោយប្រថុយប្រថាន ហើយសង្ឃឹមថាអំពើរបស់ខ្លួនមិនបង្កឱ្យមានការខូចខាតឡើយ។ ឧទាហរណ៍ អ្នកបើកបរដោយមិនគោរពភ្លើងសញ្ញាចរាចរណ៍ បានបង្កឱ្យមានជាគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកដទៃ។ អ្នកបើកបរ ប្រាកដជាអាចដឹងមុនថា ប្រសិនបើខ្លួនបើកបរទៅមុខនឹងបង្កជាគ្រោះថ្នាក់ដល់អ្នកដទៃ ព្រោះថាភ្លើងសញ្ញាពណ៌ក្រហម គឺជាភ្លើងសញ្ញាដែលគាត់ត្រូវឈប់តែគាត់គិតក្នុងចិត្តថាមិនអីទេដោយសារមើលទៅថាគ្មានមនុស្ស តែពេលដែលគាត់បើកទៅក៏មានមនុស្សឆ្លងកាត់។

- កំហុសលហុ តាមច្បាប់បារាំង ចំពោះបទល្មើសមួយចំនួនគ្រាន់តែរំលោភទៅលើច្បាប់ ឬបទដ្ឋានណាមួយ គេសន្មត់ថាចារីបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសតែម្តង គឺតំណាងអយ្យការពុំចាំបាច់រកភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីកំហុសនោះទេ គឺសន្មត់ថាមានបទល្មើសតែម្តង។

៣.៣.៣ ការបាត់បង់នៅវិញ្ញាណធាតុអត្តនោម័ត

- ការបង្ខិតបង្ខំដើម្បីឱ្យរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវចាំបាច់ត្រូវមានកម្លាំងបង្ខំ និងការបង្ខំនោះត្រូវតែមិនអាចមើលឃើញជាមុន (មិនអាចប៉ាន់ស្មានបាន) និងមិនអាចជៀសវាងបាន (មិនអាចទប់ទល់បាន)។ ឧទាហរណ៍ លោក ក ត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យទៅសម្លាប់លោក ខ ហើយគាត់គ្មានចេតនាចង់ទៅសម្លាប់លោក ខ ទេ ហើយលោក ក មិនមានពេលវេលាទៅប្តឹងទៅប្តឹងអាជ្ញាធរទេ ពោលគឺប្រសិនបើគាត់មិនទៅសម្លាប់គេទេគេនឹងសម្លាប់កូនគាត់ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបនេះគាត់ក៏បានសម្លាប់ទៅលើលោក ខ។

- វិបល្លាសផ្នែកស្មារតី គឺជាភាពវឹកវរនៃប្រព័ន្ធប្រសាទរបស់មនុស្សដែលបណ្តាលមកពីជំងឺ ចាស់ជរា ឬគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ។ វិបល្លាសផ្នែកស្មារតីនាំឱ្យរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបញ្ជាក់ (ដោយវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញ) ថាវិបល្លាសផ្នែកស្មារតីត្រូវបានបំផ្លាញចោលទាំងស្រុងនូវភាពដឹងខុសត្រូវរបស់ចារីនៃបទល្មើស នៅពេលដែលចារីកំពុងតែប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ការប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹងដែលមានឥទ្ធិពលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធប្រសាទ ពុំអាចជាមូលហេតុនាំឱ្យរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានទេ (ដូចជាគ្រឿងស្រវឹង ឬប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនជាដើម)។[55]

ការបង្ខិតបង្ខំមានពីរប្រភេទគឺ ៖

- ការបង្ខិតបង្ខំលើរូបកាយ សំដៅលើកម្លាំង ឬគ្រោះអាសន្នណាមួយ ដែលធ្វើឱ្យចារីត្រូវតែប្រព្រឹត្តបទល្មើសដោយខ្លួនពុំអាចឃាត់ឃាំងបានឡើយ ហើយគ្រោះថ្នាក់នេះក៏មិនមែនកើតមកពីឆន្ទៈផ្ទាល់របស់ចារី ឬមិនមែនកើតមកពីចារីខ្លួនឯងជាបង្កើតនោះដែរ។ ឧទាហរណ៍ ទឹកជំនន់បានហូរធ្វើឱ្យឡានរេទៅបុកមនុស្សស្លាប់។

- ការបង្ខិតបង្ខំលើផ្លូវចិត្ត សំដៅលើការគាបសង្កត់ពីសំណាក់អ្នកមានអំណាច ឬអ្នកមានឥទ្ធិពល។ ឧទាហរណ៍ លោក ក ជាថៅហ្វាយបានគំរាមកំហែងដល់កូនថៅថាបើមិនទៅវាយលោក ខ ដែលជាគូប្រជែងទេគាត់នឹងបញ្ឈប់ពីការងារ។[56]

ការភ័ន្តច្រឡំ មានពីរប្រភេទគឺ៖

- ការភ័ន្តច្រឡំពីច្បាប់ ពុំមែនជាមូលហេតុនាំឱ្យរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ ព្រោះមានគោលការណ៍មួយកំណត់ថា គ្មានបុគ្គលណាដែលមិនស្គាល់ ឬមិនយល់ដឹងអំពីច្បាប់នោះឡើយ។ ឧទាហរណ៍ ការ

[55] មាត្រា ៣១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[56] មាត្រា ៣៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ភ័ន្តច្រឡំថា អំពើណាមួយមិនមែនជាបទល្មើសហើយក៏ប្រព្រឹត្តទៅ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក គិតថាជេរប្រមាថគេមិនមែនជាបទល្មើស គាត់ក៏បានជេរទៅលើលោក ខ ដែលនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានចែង ពីបទជេរប្រមាថជាសាធារណៈ[57]។

- ការភ័ន្តច្រឡំខាងអំពើ ឬការភ័ន្តច្រឡំជាក់ស្តែង ក៏ពុំមែនជាមូលហេតុនាំឱ្យរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌដែរ។ ឧទាហរណ៍ គិតថាបាញ់ទៅលើសត្វតែបែរទៅត្រូវនឹងអ្នកដែលឆ្លងកាត់តាមផ្លូវស្លាប់ (មនុស្សឃាតដោយអចេតនា)[58]។

ផ្នែកទី៣៖ អំពីទោស

ទោស គឺជាទណ្ឌកម្មសម្រាប់ផ្តន្ទាជនទាំងឡាយណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយបានចែងយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងត្រូវបានប្រកាសទោសដោយចៅក្រម។ ក្នុងការសម្រេចផ្តន្ទាទោសគឺមិនអាចធ្វើទៅបានទេ ប្រសិនបើគ្មានបទល្មើស គ្មានទោស និងគ្មានច្បាប់ចែង។ បើយើងធ្វើការពិនិត្យឱ្យបានស៊ីជម្រៅទៅលើគោលបំណងរបស់ច្បាប់គឺចែងមកដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍សង្គម និងក៏បានការពារទៅលើជនសង្ស័យផងដែរ។ ជនគ្រប់រូបដែលគេចាប់បានទោះបីជាចាប់បានជនដែលកំពុងតែដេញប្រដាប់ចាប់ប្រគីងក៏ពិតមែន តែយើងក៏មិនអាចសន្មត់បានថាបុគ្គលនោះមានទោសបានដែរ ហើយគ្មានទោសណាមួយដែលអាចត្រូវយកមកអនុវត្តបានឡើយ ប្រសិនបើទោសនោះមិនបានប្រកាសដោយតុលាការទេ។[59] ដោយយើងសង្កេតឃើញមានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួននៅពេលដែលចាប់បានជនសង្ស័យហើយបែរជានាំគ្នាវាយរហូតជិតស្លាប់ ឬអាចវាយរហូតដល់ស្លាប់ក៏មាន។ ប៉ុន្តែបើក្រឡេកមកមើលទៅលើច្បាប់វិញ ទោសដែលធ្ងន់បំផុតគឺត្រឹមដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិតតែប៉ុណ្ណោះ គ្មានទោសប្រហារជីវិត ឬគ្មានទោសធ្វើទារុណកម្មទេ ទោះបីជាបុគ្គលដែលយើងចាប់បាននោះជាជនល្មើស គឺយើងត្រូវទុកឱ្យច្បាប់ជាអ្នកចាត់វិធានការ និងធ្វើការផ្តន្ទាទោស។

១. សញ្ញាណទូទៅនៃទោស

ច្បាប់មានមុខងារក្នុងការបង្ក្រាប បង្ការ និងបញ្ចូលចារីចូលរួមនៅក្នុងសង្គមវិញ។ មុខងាររបស់ច្បាប់ គឺផ្តន្ទាទោសឱ្យសមនឹងអំពើដែលចារីបានប្រព្រឹត្ត ដើម្បីឱ្យចារីមានការភ្ញាក់រលឹក និងកែប្រែខ្លួនដើម្បីចូលរស់នៅក្នុងសង្គមវិញ។

ទោសខុសប្លែកពីពិន័យអន្តរកាល ជាទណ្ឌកម្មដែលមានលក្ខណៈរដ្ឋបាល ពោលគឺអនុវត្តដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាលមិនមែនអនុវត្តដោយតុលាការទេ។ ឧទាហរណ៍ ពិន័យអន្តរកាលស្តីពីអ្នកដែលបើកបរខុសច្បាប់ចរាចរណ៍។

[57] មាត្រា ៣០៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[58] មាត្រា ២០៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[59] មាត្រា ៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

មុខងារនៃទោស គឺការបំភិតបំភ័យ ការបង្រ្កាប ការបញ្ចូលចារីក្នុងសង្គមវិញ គឺជាមុខងារមួយដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ឱ្យគេយកមកអនុវត្ត។

- ចរិតលក្ខណៈនៃទោស គឺត្រូវតែមានច្បាប់ចែង មានការអនុវត្តស្មើៗគ្នានឹងអ្នកទទួលខុសត្រូវ។
- ចរិតលក្ខណៈនីត្យានុកូល គឺជាទោសត្រូវតែមានច្បាប់ចែង។
- ចរិតលក្ខណៈសមភាព គឺយកទៅអនុវត្តដោយស្មើគ្នាចំពោះបុគ្គលគ្រប់រូប។
- ចរិតលក្ខណៈឯកកម្ម គឺទោសត្រូវតែដាក់តែទៅលើបុគ្គលណាដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដោយបុគ្គលម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវតែចំពោះអំពើផ្ទាល់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។[60]

២. វិធានការសន្តិសុខ

វិធានការសន្តិសុខ ចង់សំដៅទៅលើវិធានការមួយ ដើម្បីសន្តិសុខសង្គម ការពារកុំឱ្យមានអស្ថិរភាពក្នុងសង្គម ។ ឧទាហរណ៍ វិធានការព្យាបាលដាក់បង្ខំដោយព្រះរាជអាជ្ញា ឬដោយតុលាការ ឬដោយស្ម័គ្រចិត្ត ទៅលើជនដែលញៀនថ្នាំ (តាមច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រសិនបើជនញៀនថ្នាំ ចូលទៅព្យាបាលផ្តាច់ថ្នាំមុនការចោទប្រកាន់ ព្រះរាជអាជ្ញាពុំអាចចោទប្រកាន់បានទេ ព្រោះព្រះរាជអាជ្ញាអាចបង្គាប់ឱ្យជនញៀនថ្នាំចូលទៅព្យាបាល នៅគ្រឹះស្ថានណាមួយ ប្រសិនបើបានជាសះស្បើយហើយ តុលាការមិនត្រូវប្រកាសដាក់ទោសទៀតទេ។

៣. ប្រភេទផ្សេងៗនៃទោស

មិនខុសគ្នាពីធាតុផ្សំនៃបទល្មើសទេទោសក៏ត្រូវបានបែងចែកជាប្រភេទដែរ។ ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួលក្នុងការកំណត់ទោស នោះទោសត្រូវបានបែងចែកជាបីប្រភេទ គឺមូលទោស ទោសបន្ថែម ឬអនុទោស និងទោសជំនួស។ ហើយប្រភេទនៃទោសនីមួយៗដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ត្រូវបានបែងចែកតទៅទៀត។ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការយល់នូវទោសនីមួយៗ យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការបែងចែកជាចំណុចដូចជា៖

៣.១ មូលទោស

ដោយយោងតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌ មូលទោសត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទ គឺទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់។ មូលទោស ជាទោសដែលត្រូវយកទៅអនុវត្តគ្រប់បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទាំងអស់ សុទ្ធតែមានមូលទោសទាំងអស់ តែជួនកាលអាចមានតែទោសពិន័យជាប្រាក់។ ឧទាហរណ៍ បទជេរប្រមាថជាសាធារណៈ គឺមានតែទោសពិន័យជាប្រាក់តែប៉ុណ្ណោះ។[61] ហើយខ្លះទៀតមានទាំងពីរដូចជា បទល្មើសលួច[62] បទហិង្សា

---

[60] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[61] មាត្រា ៣០៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[62] មាត្រា ៣៥៣ និងមាត្រា ៣៥៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ដោយចេតនា[63] ហិង្សាដោយមានស្ថានទម្ងន់ទោស[64] អំពើហិង្សាប្រព្រឹត្តដោយសហព័ទ្ធ ឬអនីតិសង្វាសជន[65] និងមានបទល្មើសជាច្រើនទៀត។

៣.១.១ ទោសពន្ធនាគារ

ទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺទោសមួយដែលបំបាត់នូវសេរីភាពប្រជាពលរដ្ឋស្ទើរតែទាំងស្រុង ដោយទោសដាក់ពន្ធនាគារគឺអាចព្យួរបានទាំងស្រុង ឬបានតែមួយផ្នែក ហើយទោសដាក់ពន្ធនាគារត្រូវបានកំណត់ពេលវេលាដោយច្បាប់។ ឧទាហរណ៍ បទល្មើសឃាតកម្ម ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១០ឆ្នាំ ទៅ ១៥ឆ្នាំ[66] និងមានបទល្មើសផ្សេងទៀត សុទ្ធតែបានកំណត់អំពីថិរវេលាទៅតាមប្រភេទនៃបទល្មើស (លហុ មជ្ឈិម ឧក្រិដ្ឋ)។

ការកំណត់ពីបទល្មើស បទលហុ មជ្ឈិម ឬឧក្រិដ្ឋ គឺគេកំណត់ពីអតិបរមា និងអប្បបរមា។

ទោសដាក់ពន្ធនាគារមាន៖

- ទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត និងទោសដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ៥ឆ្នាំ ទៅ ក្រោម ឬស្មើ ៣០ឆ្នាំ គឺគេចាត់ទុកថាគឺជាបទឧក្រិដ្ឋ។[67]
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ៦ថ្ងៃ ក្រោម ឬស្មើ ៥ឆ្នាំ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាគឺជាបទមជ្ឈិម។[68]
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារពិន័យជាប្រាក់ និងផ្តន្ទាទោសក្រោម ឬស្មើ ៦ថ្ងៃ គឺជាបទលហុ។[69]

ការគណនាពីថិរវេលានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារត្រូវធ្វើដូចតទៅ៖[70]

- ទោសដាក់ពន្ធនាគារក្នុង ១ថ្ងៃ មានថិរវេលា ២៤ម៉ោង។
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារក្នុង ១ខែ មានថិរវេលា ៣០ថ្ងៃ។
- ទៅដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ១ខែ ត្រូវគិតតាមលេខរៀងនៅថ្ងៃក្នុងខែទី១ ទៅលេខរៀងនៃថ្ងៃក្នុងខែ១ទៀត។

ឧទាហរណ៍ លោក ក ត្រូវបានជាប់ទោសរយៈពេល៤ខែ សាលក្រមចូលជាស្ថាពរនៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២២។ ករណីនេះពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ គឺមានរយៈពេល១ខែ ហើយរហូតដល់ថ្ងៃទី០១

[63] មាត្រា ២១៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[64] មាត្រា ២១៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[65] មាត្រា ២២២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[66] មាត្រា ១៩៩ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[67] មាត្រា ៤៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[68] មាត្រា ៤៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[69] មាត្រា ៤៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[70] មាត្រា ៥០២ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤,១០ សីហា ២០០៧។

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២ មានរយៈពេល៤ខែ។ ហើយទណ្ឌិតដែលអនុវត្តទោសរួចហើយត្រូវបានដោះលែងចន្លោះចាប់ពីម៉ោង ៦ព្រឹកដល់ម៉ោង ៦ល្ងាច។

៣.១.២ ទោសពិន័យ

ទោសពិន័យ គឺជាទោសពិន័យជាប្រាក់ដែលទណ្ឌិតត្រូវពិន័យជាប្រាក់តាមច្បាប់កំណត់។ ទឹកប្រាក់ត្រូវកំណត់ឱ្យបង់ជាប្រាក់រៀល[71] ប្រាក់ពិន័យត្រូវបង់ចូលរដ្ឋ ដែលរក្សាទុកក្នុងរតនាជាតិ។

៣.២ ទោសបន្ថែម

ទោសបន្ថែម ឬអនុទោស ជាទោសដែលបន្ថែមលើមូលទោសតាមការកំណត់របស់ច្បាប់។ ទោសបន្ថែម ឬអនុទោស ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានរហូតដល់១៩ ចំណុចរួមមាន៖[72]

១- ការដកហូតសិទ្ធិខ្លះជាពលរដ្ឋ ។

២- ការហាមឃាត់ចំពោះការប្រកបវិជ្ជាជីវៈណាមួយ ដែលបទល្មើសនោះ បានប្រព្រឹត្តក្នុងពេលដែលប្រកបវិជ្ជាជីវៈនោះ។

៣- ការហាមឃាត់ ចំពោះការបើកបរយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ។

៤- ការព្យួរលិខិតបើកបរ ។

៥- ការហាមឃាត់ចំពោះការស្នាក់នៅ ។

៦- ការហាមឃាត់ ចំពោះការចាកចេញពីដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

៧- ការហាមឃាត់ចំពោះការចូល និងការស្នាក់នៅលើដែនដី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចំពោះទណ្ឌិតដែលជាជនបរទេស។

៨- ការរឹបអូសឧបករណ៍ សម្ភារៈ ឬវត្ថុដែលប្រើប្រាស់ក្នុងពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬដែលទុកសម្រាប់ការប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

៩- ការរឹបអូសវត្ថុ ឬមូលនិធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស ។

១០- ការរឹបអូសផលទុន ឬទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលជាផលដែលកើតចេញពីបទល្មើស។

១១- ការរឹបអូសឧបភោគភណ្ឌ សម្ភារៈ ឬចលនវត្ថុដែលលំអទីកន្លែងបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។

១២- ការរឹបអូសយានយន្តដែលជារបស់ទណ្ឌិត។

១៣- ការហាមឃាត់ចំពោះការកាន់កាប់ ឬការយកតាមខ្លួននៅអាវុធ គ្រឿងផ្ទុះ និងគ្រាប់រំសេវគ្រប់ប្រភេទ។

១៤- ការបណ្តេញចេញពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ។

[71] មាត្រា ៤៣ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[72] មាត្រា ៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

១៥- ការបិទគ្រឹះស្ថានដែលប្រើប្រាស់ដើម្បីត្រៀម ឬប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

១៦- ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មក្នុងគ្រឹះស្ថាន ដែលបើកចំហរសម្រាប់សាធារណជន ឬដែលប្រើប្រាស់ដោយសាធារណជន។

១៧- ការបិទផ្សាយសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោស។

១៨- ការផ្សាយសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោសក្នុងសារព័ត៌មាន។

១៩- ការផ្សាយសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោសតាមគ្រប់មធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍។

បទប្បញ្ញត្តិដោយឡែក អាចបង្កើតទោសបន្ថែមផ្សេងទៀត។

គួរបញ្ជាក់ទៀតថា ទោសបន្ថែម ឬអនុទោសមិនមែនត្រូវប្រកាសទាំង១៩ ចំណុចទេ តុលាការអាចធ្វើការប្រកាសបានលុះត្រាតែមានច្បាប់ចែង ព្រោះប្រសិនបើយើងដាក់ទាំងអស់នៃទោសបន្ថែមទៅលើមូលទោស គឺវាហាក់បីដូចជាមិនសមហេតុផល ករណីប្រសិនបើគេប្រព្រឹត្តបទល្មើសពាក់ព័ន្ធបទល្មើសវិជ្ជាជីវៈ មិនត្រូវទៅព្យួរលិខិតបើកបរទេ ហើយការបន្ថែមមូលទោសត្រូវតែបន្ថែមឱ្យចំគោលដៅ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើលោក ក បានបើកបរបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ តុលាការអាចប្រកាសទោសបន្ថែមបានលើមូលទោស ដូចជាការហាមឃាត់ចំពោះការបើកបរយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ និងការព្យួរលិខិតបើកបរ។

៣.៣ ទោសជំនួស

ទោសជំនួស ជាទោសដែលតុលាការអាចយកមកប្រើជំនួសឱ្យមូលទោសបាន។ ទោសជំនួសត្រូវបានបែងចែកជាពីរប្រភេទ៖ ទោសការងារសហគមន៍ និងការស្ដីបន្ទោស។

៣.៣.១ របបគតិយុត្តនៃការងារសហគមន៍

ទោសការងារសហគមន៍ ជាការងារដែលត្រូវធ្វើជាអត្ថប្រយោជន៍ដល់រដ្ឋ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ សមូហភាពដែនដី នីតិបុគ្គលសាធារណៈ សមាគម ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។ ទោសការងារសហគមន៍អាចឱ្យតុលាការប្រកាសជំនួសមូលទោសបាន។[73] ទោសនេះអាចប្រកាសបានលុះត្រាតែជនជាប់ចោទមានវត្តមាននៅពេលសវនាការ និងយល់ព្រមធ្វើការងារសហគមន៍ទើបបាន ដែលការងារនេះអាចត្រូវបំពេញពីចន្លោះពី ៣០ម៉ោង រហូតដល់ ២០០ម៉ោង។ តុលាការអាចប្រកាសទោសការងារសហគមន៍បានកាលណា ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលការផ្ដន្ទាទោស តុលាការអាចប្រកាសទោសការងារសហគមន៍បានកាលណា ជនជាប់ចោទត្រូវទទួលការផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារដែលអតិបរមាតិចជាង ឬស្មើនឹង ៣ឆ្នាំ (សំដៅយកទោសដែលបញ្ញត្តិដោយច្បាប់)។

ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ មុនពេលប្រកាសសាលក្រម ឬសាលដីកា តុលាការត្រូវប្រាប់ដល់ជនជាប់ចោទថាសាមីខ្លួនមានសិទ្ធិប្រកែកមិនព្រមធ្វើការងារសហគមន៍ ហើយចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទត្រូវតែមានចុះក្នុងសាល

[73] មាត្រា៥៨ កថាខណ្ឌទី១ វាក្យខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ក្រម ឬសាលដីកា។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ តុលាការត្រូវតែកំណត់អំពីថិរវេលានៃការងារ និងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញឱ្យបានច្បាស់លាស់។ រយៈពេលនេះមិនឱ្យលើសពី ១ឆ្នាំបានទេ។ បែបបទនៃការប្រកាសទោសការងារសហគមន៍ត្រូវកំណត់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា។ ព្រះរាជអាជ្ញាទៅចង្អុលបង្ហាញនីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលផលប្រយោជន៍ពីការងារសហគមន៍ ហើយព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវតែធ្វើការត្រួតពិនិត្យតាមដានជាប្រចាំ។

កាលបើតុលាការប្រកាសទោសការងារសហគមន៍ ដោយមានការយល់ព្រមពីជនជាប់ចោទនៅក្នុងសវនាការរួចហើយ ទណ្ឌិតត្រូវគោរពកាតព្វកិច្ចការងារដែលកើតចេញពីការងារសហគមន៍ដោយមិនអាចអាក់ខានបានឡើយ។ អំពើដែលបានបំពានដោយទណ្ឌិតលើកាតព្វកិច្ច នៃទោសការងារសហគមន៍នឹងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ឆ្នាំ ដល់ ២ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ២លានរៀល ដល់ ៤លានរៀល។[74]

៣.៣.២ របបឥតិយុត្តនៃការស្ដីបន្ទោស

ជាជំនួយការទទួលទោសដែលត្រូវជាប់ពន្ធនាគារតិចជាង ឬស្មើនឹង ៣ឆ្នាំ។

តុលាការអាចប្រកាសទោសស្ដីបន្ទោសបាន លុះត្រាតែមានលក្ខខណ្ឌចំនួន ៣ (បី)៖[75]

- ការរំខានដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈបង្កដោយបទល្មើសត្រូវបញ្ចប់។
- ការខូចខាតត្រូវបានជួសជុល។
- ជនល្មើសបង្ហាញនូវការធានាផ្សេងៗក្នុងការអប់រំបញ្ចូលខ្លួនទៅក្នុងសង្គមវិញ។

[74] មាត្រា ៥៨៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[75] មាត្រា ៧៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ជំពូកទី២

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គល

ជំពូកទី២

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គល

បរិបទនៃការរស់នៅក្នុងសង្គម គឺតែងតែមានមនុស្សល្អ និងមនុស្សអាក្រក់ ដែលគ្រប់បុគ្គលទាំងអស់មិនអាចមានការគិតដូចគ្នាទាំងអស់នោះទេ។ ប្រាក់ គឺជាវត្ថុដែលមានតម្លៃនៅការរស់នៅ។ ការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមានច្រើនករណី ដូចជាករណីប្លន់ លួច ឃាតកម្ម រំលោភជាដើម ហើយបទល្មើសដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ គឺបានកំណត់នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ដោយឡែកមួយចំនួនទៀត។ ជាទូទៅការរស់នៅក្នុងសង្គម គឺជាជៀសមិនផុតអំពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសទេ។ គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់សុទ្ធតែធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ប៉ុន្តែអ្នកគ្រប់គ្នាប្រាកដជាមិនដឹងទេថា ខ្លួនធ្លាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចជាការបើកបរមិនពាក់មួកសុវត្ថិភាពហើយត្រូវបានប៉ូលីសចរាចរណ៍ចាប់ផាកពិន័យ ការជេរប្រមាថជាសាធារណៈ គឺជាបទជាបទល្មើសមួយដែលមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គ្រាន់តែពេលខ្លះទោសរបស់វាត្រឹមតែពិន័យជាប្រាក់ ហើយពេលខ្លះគ្មានអ្នកណាប្ដឹងដោយសារវាមិនបានបង្កជាគ្រោះដល់សង្គមខ្លាំង។ ដូចចំណុចដែលយើងខ្ញុំ បានលើកឡើងអំពីទោសពិន័យជាប្រាក់ គឺស្ថិតនៅក្នុងមូលទោស ហើយវាស្ថិតក្នុងបទល្មើសលហុ[76]។ យ៉ាងណាមិញ នៅពេលដែលមានការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ គឺត្រូវមានអ្នកទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ហើយអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌមាន២ (ពីរ) ប្រភេទ គឺរូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គល។ នៅក្នុងចំណុចនេះ យើងខ្ញុំសូមលើកយកតែការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គលមកបកស្រាយជាមុនសិន។

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គលត្រូវបានបែងចែកជា២ (ពីរ) ប្រភេទទៀត គឺការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិជន និងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន។ មុននឹងឈានទៅខាងបកស្រាយឱ្យបានក្បោះក្បាយ យើងខ្ញុំក៏សូមលើកយកនូវពាក្យមួយចំនួនមកពន្យល់ជាមុន ដើម្បីឱ្យងាយស្រួលក្នុងការយល់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងប្រធានបទនៃជំពូកទី២នេះ។ ពាក្យថារូបវន្តបុគ្គល គឺសំដៅទៅលើមនុស្សដែលកើតមកហើយរស់មានសាច់មានឈាម ទទួលបានបុគ្គលភាពគតិយុត្តិ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច តាំងពីពេលកើតមក។ រីឯ ពាក្យនីតិជន គឺជាជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ហើយមានសមត្ថភាពខាងអំពើ។ ចំណែកឯពាក្យអនីតិជន គឺសំដៅទៅលើជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ។[77]

តើនីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានកំណត់ដោយច្បាប់ណា? ហើយការកំណត់អាយុចាប់ពីប៉ុន្មានទៅទើបត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ?

---

[76] មាត្រា ៤៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[77] មាត្រា ១៧ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី, លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០,០៨ ធ្នូ ២០០៧។

ដូច្នេះដើម្បីយល់កាន់តែច្បាស់អំពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គលនៅក្នុងជំពូកនេះ យើងខ្ញុំសូមធ្វើការបែងចែក ជា២ (ពីរ) ផ្នែក គឺផ្នែកទី១ អំពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិជន និងផ្នែកទី២ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន។

ផ្នែកទី១៖ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិជន

នីតិជន គឺជាបុគ្គលដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់តាមផ្លូវច្បាប់។ សមត្ថភាព គឺសំដៅដល់សមត្ថភាពទទួលសិទ្ធិ សមត្ថភាពខាងឆន្ទៈ និងសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសកម្មភាព។ បើតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នីតិជន គឺជាបុគ្គលដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ នីតិជន គឺជាជនពេញវ័យមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត។

១. លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

១.១ នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

ជាគោលការណ៍នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺត្រូវបានកំណត់ចាប់ពីអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។[78] នេះជាលក្ខខណ្ឌមួយដែលច្បាប់បានកំណត់យ៉ាងជាក់ច្បាស់នៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ ជាគោលការណ៍ ប្រសិនបើបុគ្គលណាម្នាក់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ហើយមានអាយុចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ គឺត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌពេញលេញតាមច្បាប់កំណត់ ដែលនេះវាខុសពីអនីតិជនត្រូវទទួលខុសត្រូវត្រឹមតែពាក់កណ្តាលនៃទោសប៉ុណ្ណោះ។ នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺនាំឱ្យបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសទទួលខុសត្រូវនូវអំពើរបស់ខ្លួននៅចំពោះមុខច្បាប់ ព្រោះបើយើងគិតពីអាយុ និងការយល់ដឹងគឺអាចមានការយល់ដឹងពេញលេញចំពោះអំពើរបស់ខ្លួនដែលបានប្រព្រឹត្ត។ គោលការណ៍នៃច្បាប់បានសន្មត់ទុកជាមុនថា ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូប គឺយល់ដឹងអំពីច្បាប់ ហើយការយល់ដឹងអំពីច្បាប់ សំដៅទៅលើការយល់ដឹងអំពីអំពើរបស់ខ្លួនថាខុសច្បាប់ ឬមិនខុសច្បាប់។ ឧទាហរណ៍ អំពើលួច[79] យើងគ្រប់គ្នាប្រាកដជាដឹងហើយថា ការលួចទ្រព្យរបស់អ្នកដទៃ គឺជាអំពើខុសច្បាប់ទោះបីប្រជាពលរដ្ឋមិនអាចដឹងថាអំពើដែលប្រព្រឹត្តនោះមានចែងនៅក្នុងមាត្រាណានៃច្បាប់ណា ក៏គាត់អាចយល់យ៉ាងច្បាស់ថា នេះជាអំពីអំពើខុសច្បាប់។

នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺនាំឱ្យបុគ្គលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ទទួលខុសត្រូវទាំងទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់។ យោងតាមគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្ម-ទណ្ឌ បុគ្គលម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌតែចំពោះអំពើផ្ទាល់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ។[80] មួយវិញទៀត ក៏មានមូលហេតុ

[78] មាត្រា ៣៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[79] មាត្រា ៣៥៣ និងមាត្រា ៣៥៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[80] មាត្រា ២៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

នៃការមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌដែរ រួមមាន៖ អនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ វិបល្លាសស្មារតី ការអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ ឬអាជ្ញាធរ ការការពារស្របច្បាប់ សច្ចធារណ៍នៃការការពារស្របច្បាប់ ស្ថានភាពចាំបាច់ និងអានុភាពនៃកម្លាំង ឬការបង្ខំ។

១.២ សមាសភាព

នៅពេលដែលមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌកើតឡើង គឺតែងតែមានបុគ្គលមួយចំនួនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានកំណត់ចាប់ពី ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ដូចដែលយើងបានលើកឡើងនៅក្នុងចំណុចខាងលើ។ នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ បានកំណត់អំពីសមាសភាពបុគ្គលមួយចំនួនក្នុងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌមានដូចជា ៖

- ចារី ត្រូវចាត់ទុកជាចារី ចំពោះបុគ្គលណាដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលត្រូវចោទប្រកាន់។ ត្រូវចាត់ទុកជាចារីផងដែរ ចំពោះបុគ្គលណាដែលបានប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមក្នុងករណីដែលច្បាប់ចែងទុក។[81]

- សហចារី ត្រូវចាត់ទុកជាសហចារី កាលណាមានបុគ្គលច្រើននាក់ បានព្រមព្រៀងប្រព្រឹត្តបទល្មើសរួមគ្នាដោយផ្ទាល់។ ត្រូវចាត់ទុកជាសហចារីផងដែរបើ កាលណាមានបុគ្គលច្រើននាក់ បានព្រមព្រៀងប៉ុនប៉ងប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមដោយផ្ទាល់ក្នុងករណីដែលច្បាប់ចែងទុក។[82]

- អ្នកផ្ដើមគំនិត សំដៅទៅលើជនទាំងឡាយណាដែលបានជំរុញ ឬបង្កឱ្យមានបទល្មើសបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម តាមរយៈការណែនាំ ការបញ្ជា ការផ្ដល់អំណោយ ការសន្យា ឬការគំរាមកំហែង ការញុះញង់ ការលួងលោម ឬដោយការរំលោភអាជ្ញា ឬអំណាចរបស់ខ្លួន។[83]

- អ្នកសមគំនិត ត្រូវចាត់ទុកជាអ្នកផ្សំគំនិតក្នុងបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ចំពោះបុគ្គលណាដែលជួយសម្រួល ដល់ចេតនានៃការប៉ុនប៉ង ឬសម្រួលបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិមនោះដោយផ្ដល់ជំនួយ ឬការឧបត្ថម្ភរបស់ខ្លួន។[84]

- អ្នករាជការសាធារណៈ មានន័យថាបុគ្គលដែលបម្រើការងារនៅក្នុងស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ស្ថាប័នតុលាការដែលត្រូវបានតែងតាំងដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ទោះបីជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬជាបណ្ដោះអាសន្នក្ដី ទោះបីជាទទួលបាន ឬមិនទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលក្ដី ដោយមិនគិតពីឋានៈ អាយុរបស់បុគ្គល

[81] មាត្រា ២៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[82] មាត្រា ២៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[83] មាត្រា ២៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[84] មាត្រា ២៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

នោះឡើយ។ បុគ្គលឯទៀតដែលធ្វើការក្នុងមុខងារសាធារណៈ រួមទាំងទីភ្នាក់ងារសាធារណៈ ក៏ដូចជាស្ថាប័នសាធារណៈដទៃទៀតដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។[85]

- ពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត គឺមានន័យថាជាសមាជិកព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំសង្កាត់ ព្រមទាំងពលរដ្ឋដែលទទួលបានអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោត ដើម្បីបំពេញមុខងារសាធារណៈដទៃទៀត។[86]

បុគ្គលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ នៅពេលដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស គឺសុទ្ធតែត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួន តែបុគ្គលមួយចំនួនមានអភ័យឯកសិទ្ធិមិនអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។

២. ទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិជន

ទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាការដាក់ទោសទៅលើជនល្មើសដោយស្ថាប័នតុលាការចំពោះអំពើដែលជននោះបានប្រព្រឹត្តខុសទៅនឹងច្បាប់។ ចំពោះការដាក់ទណ្ឌកម្មទៅលើជនល្មើស គឺមានគោលបំណងឱ្យជននោះកែប្រែចិត្តគំនិតកុំឱ្យមានការប្រព្រឹត្តខុសម្តងទៀត ពោលគឺចង់ឱ្យជននោះក្លាយទៅជាពលរដ្ឋល្អ។

២.១ ប្រភេទនៃទោស

ដោយយោងទៅតាមក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩ ទោសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានបែងចែកជា ៣ (បី) គឺ៖ មូលទោស ទោសបន្ថែម និងទោសជំនួស។

២.១.១ មូលទោស

មូលទោស គឺជាទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់ ហើយការពិន័យត្រូវគិតជាប្រាក់រៀល។[87] ចំពោះប្រាក់ពិន័យដែលទទួលបានត្រូវបង់ចូលជាថវិការដ្ឋ ពោលគឺប្រាក់ពិន័យនេះមិនមែនជាប្រាក់សំណងរដ្ឋប្បវេណី ដែលភាគីបង្កបង់សងជម្ងឺចិត្តទៅជនរងគ្រោះទេ។[88]

ទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺជាទោសដែលលុបបំបាត់ទាំងអស់ នូវសិទ្ធិសេរីភាពជាមូលដ្ឋាន ឬយើងហៅជាសាមញ្ញថាជាប់ពន្ធនាគារ ឬជាប់គុក។ ទោសដាក់ពន្ធនាគារនេះ អាចត្រូវបន្ថែមនូវទោសពិន័យជាប្រាក់ផងដែរ យោងតាមមាត្រា ៤៦ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ កាលបើបទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ច្បាប់កំណត់អំពីអប្បបរមា និងអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ។[89]

[85] មាត្រា ៣០ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[86] មាត្រា ៣០ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[87] មាត្រា ៤៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[88] មាត្រា ៥២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[89] មាត្រា ៤៤ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ចំណែកឯ ទោសពិន័យជាប្រាក់ គឺតម្រូវឱ្យទណ្ឌិតបង់ប្រាក់តាមច្បាប់កំណត់ ហើយប្រាក់ពិន័យត្រូវទុកចូលជាថវិការជ្ជដែលត្រូវទុកនៅតែនាគារជាតិ ដោយយោងតាមមាត្រា ៥២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។ កាលបើបទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យ ច្បាប់កំណត់អំពីអប្បបរមា និង អតិបរមា នៃចំនួនទឹកប្រាក់ពិន័យដែលត្រូវទទួល។[90] ឧទាហរណ៍៖ អំពើហិង្សាប្រព្រឹត្តដោយចេតនាលើអ្នកដទៃ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ពី១ឆ្នាំ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០រៀល ទៅ ៦.០០០.០០០រៀល។ ការពិន័យបែបនេះហៅថាមូលទោស។

បទល្មើសត្រូវបានបែងចែកចេញជា ៣(បី) គឺ៖ បទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម និងបទលហុ។

- បទឧក្រិដ្ឋ

បទឧក្រិដ្ឋ គឺជាប្រភេទនៃបទល្មើសដែលមានទោសធ្ងន់ធ្ងរជាងគេក្នុងចំណោមប្រភេទនៃបទល្មើសនេះ។ ចំពោះការដាក់ទោសទៅលើបទល្មើសប្រភេទនេះមាន៖[91]

- ទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារមានរយៈពេលលើសពី ៥ឆ្នាំ និងក្រោម ឬស្មើនឹង ៣០ឆ្នាំ។
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារ អាចត្រូវបន្ថែមនូវទោសពិន័យជាប្រាក់ផងដែរ។

- បទមជ្ឈិម

បទមជ្ឈិម គឺជាបទល្មើសមួយដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសមានអតិបរមានៃទោសពន្ធនាគារដែលត្រូវរងនោះមានរយៈពេលលើសពី ៦ខែ និងក្រោម ឬស្មើ៥ឆ្នាំ។ ទោសដាក់ពន្ធនាគារ អាចត្រូវបន្ថែមនូវទោសពិន័យជាប្រាក់ផងដែរ។[92]

- បទលហុ

បទលហុ ក្នុងករណីដែល៖

- អតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារដែលជនល្មើសត្រូវរងនោះមានរយៈពេលក្រោម ឬស្មើនឹង ៦ថ្ងៃ។ ទោសដាក់ពន្ធនាគារ អាចត្រូវបន្ថែមនូវទោសពិន័យជាប្រាក់ផងដែរ។
- បទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសត្រឹមតែពិន័យជាប្រាក់ប៉ុណ្ណោះ។[93]

[90] មាត្រា ៤៤ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[91] មាត្រា ៤៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[92] មាត្រា ៤៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[93] មាត្រា ៤៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

២.១.២ ទោសបន្ថែម

ទោសបន្ថែម គឺជាទោសបន្ទាប់បន្សំ ដែលចៅក្រមសម្រេចបន្ថែមក្នុងមូលទោស ហើយទាល់តែតុលាការសម្រេចថាបុគ្គលរូបណាមានមូលទោសហើយ ទើបតុលាការអាចសម្រេចដាក់ទោសបន្ថែម ពីលើមូលទោសនោះបាន។ លើសពីនេះទៅទៀត ទោសបន្ថែមបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីឱ្យការដាក់ទណ្ឌកម្មមានភាពសមស្របទៅនឹងអំពើល្មើសច្បាប់ដែលបុគ្គលរូបនោះបានប្រព្រឹត្ត ឬធានាដល់ការអនុវត្តគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃទោស។ ជាគោលការណ៍បទឧក្រិដ្ឋតែងតែមានអនុទោស ប៉ុន្តែអនុទោសនេះមិនមានច្បាប់ចែងទេ វាអាស្រ័យលើចៅក្រម បើគាត់យល់ឃើញថាត្រូវតែផ្តន្ទាទោសអនុទោសមួយទៀត ដើម្បីឱ្យបុគ្គលនោះរាងចាលឈប់ប្រព្រឹត្តដែលភាគច្រើនសំដៅទៅលើមុខរបរអាជីព។

បទប្បញ្ញត្តិដោយឡែក អាចបង្កើតទោសបន្ថែមផ្សេងៗទៀត។ ចំពោះលក្ខខណ្ឌនៃការប្រកាសទោសបន្ថែម គឺទោសបន្ថែមនឹងអាចប្រកាសទៅបាន លុះត្រាតែទោសនេះត្រូវបានចែងដោយជាក់លាក់ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬបទលហុដែលត្រូវចោទប្រកាន់។ ទោសបន្ថែមអាចប្រកាសក៏បាន មិនប្រកាសក៏បាន ហើយទោសបន្ថែមត្រូវប្រកាសជាកាតព្វកិច្ចប្រសិនបើច្បាប់ចែងយ៉ាងជាក់លាក់។[94] ប្រភេទទោសបន្ថែមនេះរួមមាន៖[95]

- ការដកសិទ្ធិខ្លះជាពលរដ្ឋ៖[96]

ជាទូទៅ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់ៗរូបតែងតែមានសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ ហើយមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចដូចៗគ្នាដោយមិនប្រកាន់វណ្ណៈ ពណ៌សម្បុរ ភេទ ភាសា សាសនា ជំនឿឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះការប្រើសិទ្ធិសេរីភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គល គឺមិនត្រូវធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់បុគ្គលដទៃទៀតឡើយ ចំពោះការប្រើសិទ្ធិនេះដែរ គឺត្រូវប្រព្រឹត្តតាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ក្នុងច្បាប់។[97]

ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើមានជនណាមួយបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់បានកំណត់នោះសិទ្ធិពលរដ្ឋនឹងត្រូវបានដកដែលមានដូចជា សិទ្ធិបោះឆ្នោត សិទ្ធិឈរឈ្មោះឱ្យគេបោះឆ្នោត សិទ្ធិបំពេញការងារជាមន្ត្រីក្របខណ្ឌមុខងារសាធារណៈ សិទ្ធិទទួលការចាត់តាំងជាអ្នកជំនាញ ជាអាជ្ញាកណ្តាល ឬជាអាណត្តិគាហករបស់តុលាការ សិទ្ធិទទួល និងពាក់គ្រឿងឥស្សរិយយសទាំងអស់ សិទ្ធិធ្វើជាសាក្សី ដែលទទួលសម្បថនៅមុខតុលាការ។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការប្រកបវិជ្ជាជីវៈណា ដែលបទល្មើសនោះបានប្រព្រឹត្តនៅក្នុងពេលប្រកបវិជ្ជាជីវៈនេះ៖

---

[94] មាត្រា ៥៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[95] មាត្រា ៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[96] មាត្រា ៥៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[97] មាត្រា ៣១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣។

ការហាមឃាត់ចំពោះការប្រកបវិជ្ជាជីវៈ មិនអនុវត្តទៅលើការបំពេញអាណត្តិ ដែលជ្រើសតាំងដោយការបោះឆ្នោតជាសាធារណៈ ឬ ការទទួលខុសត្រូវខាងសហជីពទេ។ ការហាមឃាត់នេះ មិនអាចអនុវត្តចំពោះបទល្មើសរំលោភលើច្បាប់ស្តីពីរបបសារព័ត៌មានទេ។ ទោសនេះអាចជាស្ថាពរ ឬក៏ជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។ តុលាការត្រូវបញ្ជាក់មុខរបរដែលត្រូវហាមឃាត់។[98] ឧទាហរណ៍៖ លោក ក ជាគ្រូពេទ្យ ហើយបានប្រព្រឹត្តខុសទៅនឹងវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដែលបណ្តាលឱ្យអ្នកជំងឺរងគ្រោះថ្នាក់កាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ។ ដូចនេះ តុលាការអាចប្រកាសទោសបន្ថែមដោយហាមឃាត់ ចំពោះការប្រកបវិជ្ជាជីវៈដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងពេលប្រកបវិជ្ជាជីវៈ ឬព្យួរអាជ្ញាប័ណ្ណរបស់គាត់ជាដើម។[99]

- ការហាមឃាត់ចំពោះការបើកបរយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ៖

ចំពោះបទល្មើសខ្លះមិនថាជាបទឧក្រិដ្ឋ បទមជ្ឈិម ឬក៏បទលហុទេ ទោសបន្ថែមគឺត្រូវហាមឃាត់មិនឱ្យធ្វើការបើកបរយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ ដែលការហាមឃាត់មិនឱ្យបើកបរយានយន្តមិនត្រូវលើសពី ៥ឆ្នាំទេ។[100]

- ការព្យួរលិខិតបើកបរ៖

ករណីដែលអ្នកបើកបរប្រព្រឹត្តបទល្មើស តុលាការអាចសម្រេចសេចក្តីក្នុងការព្យួរលិខិតបើកបររបស់ជនល្មើសបាន នៅពេលតុលាការសម្រេចរឿងក្តីជាស្ថាពររួចហើយ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការខាងលើត្រូវជំនួសដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់សាលក្រម ឬសាលដីកា។ ទោសព្យួរលិខិតបើកបរនេះមិនត្រូវលើសពី ៥ឆ្នាំទេ។ ទណ្ឌិតត្រូវប្រគល់លិខិតបើកបររបស់ខ្លួនទៅក្រឡាបញ្ជីតុលាការ។ លិខិតបើកបរ ត្រូវរក្សាទុកតាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។[101]

- ការហាមឃាត់ចំពោះការស្នាក់នៅ៖[102]

ទោសហាមឃាត់ការស្នាក់នៅ គឺជាការហាមឃាត់ដល់ទណ្ឌិតចំពោះការមានមុខនៅកន្លែងខ្លះលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ទោសនេះមិនអាចលើសពី ១០ឆ្នាំ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ និង៥ឆ្នាំ ចំពោះបទមជ្ឈិម។ តុលាការកំណត់បញ្ជីនៃទីកន្លែងដែលហាមឃាត់ និងកំណត់ថិរវេលានៃការហាមឃាត់។

ការហាមឃាត់ការស្នាក់នៅរួមមានវិធានការតាមដានដែលទណ្ឌិតត្រូវតែ៖ ចូលបង្ហាញខ្លួនតាមដីកាកោះរបស់អាជ្ញាធរតុលាការ ឬរដ្ឋបាលដែលតុលាការបានចាត់តាំង និងចូលបង្ហាញខ្លួនឱ្យបានទៀងទាត់តាមការកំណត់នៅស្នាក់ការនគរបាល ឬកងរាជអាវុធហត្ថ តាមការចាត់តាំងរបស់តុលាការ។

[98] មាត្រា ៥៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[99] មាត្រា ៥៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[100] មាត្រា ៥៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[101] មាត្រា ៥៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[102] មាត្រា ៥៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

តុលាការត្រូវកំណត់បែបបទនៃវិធានការតាមដាន។ សេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ត្រូវជូនដំណឹងដោយព្រះរាជអាជ្ញាដល់ក្រសួងមហាផ្ទៃ និងក្រសួងការពារជាតិ។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការចាកចេញពីដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា៖[103]

ការហាមឃាត់ចំពោះការចាកចេញពីដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមិនត្រូវលើសពី ៥ឆ្នាំ។ ទណ្ឌិតត្រូវតែប្រគល់លិខិតឆ្លងដែនរបស់ខ្លួនទៅក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការ។ លិខិតឆ្លងដែននេះត្រូវរក្សាទុកតាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌។ ទណ្ឌិតមិនអាចសុំលិខិតឆ្លងដែនបានទេ ក្នុងរយៈពេលដែលកំពុងទទួលទោសនោះ។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការចូល និងការស្នាក់នៅលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាចំពោះទណ្ឌិតដែលជាជនបរទេស៖[104]

ការហាមឃាត់ដល់ទណ្ឌិតបរទេសចំពោះការចូល និងការស្នាក់នៅលើដែនដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាអាចចូលជាស្ថាពរ ឬជាបណ្ដោះអាសន្ន សម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។ ការហាមឃាត់នេះ នាំឱ្យមានការបណ្ដេញទណ្ឌិតឱ្យចេញដោយពេញច្បាប់នៅពេលបញ្ចប់ទោសដាក់ពន្ធនាគារ។

- ការរឹបអូស៖

ការរឹបអូស គឺជាការដកហូតសិទ្ធិកាន់កាប់អចិន្ត្រៃយ៍នូវទ្រព្យរបស់ទៅតាមសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ឬរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។[105] ការរឹបអូស អាចសំដៅដល់អំពើនៃការដកហូតរបស់ទ្រព្យពីម្ចាស់ទ្រព្យដោយបង្ខំនៅក្រោមអំណាចជាក់ស្ដែង ឬអំណាចពហិលក្ខណ៍នៃច្បាប់ ឬជាការយកទ្រព្យសម្បត្តិដាក់ចូលក្នុងការឃុំគ្រងរបស់តុលាការដើម្បីជម្រះបំណុលតាមសាលក្រម ឬដោយមមកពីផលវិបាកនៃការបំពានច្បាប់។[106]

ការរឹបអូសអាចធ្វើទៅលើវត្ថុដូចជា៖[107]

- ឧបករណ៍ សម្ភារៈ ឬវត្ថុណាមួយដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬដែលទុកសម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស។
- វត្ថុ ឬ មូលនិធិ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស។
- ផលទុន ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាផលកើតចេញពីបទល្មើស។

---

[103] មាត្រា ៦០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[104] មាត្រា ៦១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[105] អនុសញ្ញា ឆ្នាំ១៩៨៨ របស់អង្គការសហប្រជាជាតិប្រឆាំងនឹងការធ្វើចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ និង សារធាតុដែលប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសរសៃប្រសាទ។

[106] កម្មវិធីវចនានុក្រមអេឡិចត្រូនិចរបស់តម្រាច្បាប់ ឆ្នាំ២០២២។

[107] មាត្រា ៦២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

- ឧបភោគភណ្ឌ សម្ភារៈ និងចលនវត្ថុ នៅក្នុងទីកន្លែងដែលបទល្មើសបានប្រព្រឹត្ត។

ប៉ុន្តែ ការរឹបអូសមិនអាចប្រកាសបានទេ ប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់តតិយជន។

ម៉្យាងវិញទៀត ចំពោះការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរឹបអូស កាលបើបានក្លាយទៅជាស្ថាពរ ទ្រព្យសម្បត្តិរឹបអូសក្លាយទៅជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ លើកលែងតែ មានប្បញ្ញត្តិដោយឡែកដែលចែងអំពីការប្រគល់ផ្សេងពីនេះ។ រដ្ឋអាចលក់ ឬបំផ្លាញទ្រព្យរឹបអូស តាមនីតិវិធីស្តីពីការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។[108]

- ការហាមឃាត់ចំពោះការកាន់កាប់ ឬការយកតាមខ្លួននូវអាវុធ គ្រឿងផ្ទុះ និងគ្រាប់រំសេវគ្រប់ប្រភេទ៖[109]

ការហាមឃាត់ចំពោះការកាន់កាប់ ឬការយកតាមខ្លួននូវអាវុធ គ្រឿងផ្ទុះ និងគ្រាប់រំសេវអាចជាស្ថាពរបាន ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។ ការហាមឃាត់នេះត្រូវអនុវត្តទៅលើអាវុធ គ្រឿងផ្ទុះ និងគ្រាប់រំសេវគ្រប់ប្រភេទ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

- ការបណ្តេញចេញពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ៖[110]

លទ្ធកម្មសាធារណៈ គឺការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញផ្សេងៗតាមការដេញថ្លៃជាសាធារណៈ ដោយប្រើថវិការដ្ឋ។ ហើយការបណ្តេញចេញពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ចំពោះការចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលក្នុងលទ្ធកម្មសាធារណៈទាំងឡាយណាដែលរៀបចំដោយ៖

- រដ្ឋ
- រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ
- សហគ្រាសដែលទទួលសម្បទានពីរដ្ឋ ឬពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬដែលត្រួតពិនិត្យដោយរដ្ឋ ឬដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ទោសបណ្តេញចេញនេះអាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។[111]

- ការបិទគ្រឹះស្ថាន៖[112]

ការបិទគ្រឹះស្ថាន នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន ដែលនៅក្នុងឱកាសធ្វើសកម្មភាពនោះ បទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើង។

[108] មាត្រា ៦៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[109] មាត្រា ៦៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[110] ដកស្រង់ចេញពី សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំង ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានរៀបចំដោយគណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ និងបោះផ្សាយដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅឆ្នាំ២០១១។

[111] មាត្រា ៦៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[112] មាត្រា ៦៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ទោសបិទគ្រឹះស្ថាននេះអាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន៖[113]

ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន ដែលបើកចំហសម្រាប់សាធារណជន ឬដែលត្រូវប្រើប្រាស់ដោយសាធារណជន អាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។

- ការបិទផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោស៖[114]

ទោសបិទផ្សាយសេចក្តីសម្រេច ត្រូវអនុវត្តនៅទីកន្លែងដែលចង្អុលបង្ហាញដោយតុលាការ និងក្នុងរយៈពេលមួយដែលកំណត់ដោយតុលាការ។ ការបិទផ្សាយមិនអាចលើសពី ២ខែ។ ការបិទផ្សាយអាចធ្វើទាំងស្រុង ឬតាមសម្រង់ ឬតាមនិទ្ទេសធម្មតា។ សោហ៊ុយបិទផ្សាយ គឺជាបន្ទុករបស់ទណ្ឌិត។ ក្នុងករណីមានការបំបាត់ចោល ការលាក់បំបាំង ឬការហែកចោលសេចក្តីប្រកាសនេះ ត្រូវតែធ្វើការបិទផ្សាយជាថ្មី។ ការបិទផ្សាយនេះ ត្រូវចេញសោហ៊ុយដោយអ្នកបំបាត់ចោល លាក់បំបាំង ឬ អ្នកហែកចោលសេចក្តីប្រកាសនេះ។

- ការផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសនៅក្នុងសារព័ត៌មានសរសេរ៖[115]

ទោសផ្សាយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មានសរសេរតាមបែបបទ និងក្នុងចិរវេលាដែលកំណត់ដោយតុលាការ។ សោហ៊ុយក្នុងការចុះផ្សាយជាបន្ទុករបស់ទណ្ឌិត។ ក្នុងករណីមិនគោរពតាម ទណ្ឌិតអាចត្រូវបង្ខំដល់រូបកាយ។ បើតុលាការបានបង្គាប់ការផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីសម្រេច សារព័ត៌មានមិនអាចបដិសេធការផ្សាយនេះបានទេ។

- ការផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍៖[116]

ទោសផ្សាយជាសាធារណៈនូវសេចក្តីសម្រេច តាមគ្រប់មធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍ត្រូវអនុវត្តតាមបែបបទដែលកំណត់ដោយតុលាការ។ ការផ្សាយនេះមិនអាចលើសពី ៨ថ្ងៃទេ។ ការផ្សាយអាចផ្សាយទាំងស្រុង តាមសម្រង់ ឬតាមនិទ្ទេស។ សោហ៊ុយនៃការផ្សាយ គឺជាបន្ទុករបស់ទណ្ឌិត។

២.១.៣.ទោសជំនួស

ទោសជំនួស គឺអាចត្រូវបានតុលាការយកមកប្រើប្រាស់ជំនួសទោសចំពោះការប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយ។ ទោសជំនួស សំដៅលើទោសការងារសហគមន៍ ឬការស្តីបន្ទោសដែលជំនួសឱ្យមូលទោស។ តុលាការដែលប្រកាសទោសការងារសហគមន៍ ឬការស្តីបន្ទោស ពុំអាចប្រកាសទោសពន្ធនាគារ ឬទោសពិន័យជាប្រាក់បានទេ។ តុលាការពុំអាចប្រកាសទោសជំនួសទាំងពីរនេះ ត្រួតគ្នាបានឡើយ។ មូលហេតុដែលសម្រេចអំពីទោស

[113] មាត្រា ៦៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[114] មាត្រា ៦៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[115] មាត្រា ៦៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[116] មាត្រា ៧០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ជំនួស គឺដោយផ្អែកទៅលើគោលការណ៍មនុស្សធម៌ គេអាចពិនិត្យទៅលើស្ថានភាព កាលៈទេសៈនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដើម្បីអនុវត្តទោសដែលជាមូលដ្ឋាន ដោយយកទោសជំនួសមកអនុវត្តវិញ។ ទោសជំនួស ត្រូវបានបែងចែកជា ២(ពីរ) គឺ ទោសការងារសហគមន៍ និងទោសស្តីបន្ទោស។

២.១.៣.១ ទោសការងារសហគមន៍

ទោសការងារសហគមន៍ ជាទោសជំនួសមួយប្រភេទដែលតម្រូវឱ្យទណ្ឌិតបំពេញការងារក្នុងចិរវេលាចន្លោះពី ៣០ម៉ោងទៅ ២០០ម៉ោង ដោយគ្មានកម្រៃជាប្រយោជន៍ដល់រដ្ឋ រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬនីតិបុគ្គល នៃនីតិសាធារណៈផ្សេងៗទៀតដល់សមាគម ឬដល់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។[117]

ទោសការងារសហគមន៍ តុលាការអាចប្រកាសបានលុះត្រាតែជនជាប់ចោទមានវត្តមាននៅពេលសវនាការ ជនជាប់ចោទយល់ព្រមធ្វើការងារនេះ។ តុលាការនៅមុនពេលប្រកាសសាលក្រម ឬសាលដីកា ត្រូវប្រាប់ជនជាប់ចោទថាសាមីខ្លួនមានសិទ្ធិប្រកែកមិនព្រមធ្វើការងារនេះ ហើយដែលចម្លើយរបស់ជនជាប់ត្រូវតែមានចុះនៅក្នុងសាលក្រម ឬសាលដីកា។[118]

ជាងនេះទៅទៀត តុលាការដែលប្រកាសទោសការងារសហគមន៍ត្រូវកំណត់ពីចិរវេលានៃការងារ និងរយៈពេលដែលត្រូវបំពេញ ដែលរយៈពេលនេះមិនអាចលើសពី ១ឆ្នាំទេ។[119] ចំពោះការអនុវត្តទោសសហគមន៍ត្រូវកំណត់ដោយព្រះរាជអាជ្ញា ហើយព្រះរាជអាជ្ញា ជាអ្នកចង្អុលប្រាប់ឈ្មោះនីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីការងារនេះដែលទោសនេះត្រូវអនុវត្តនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា។[120] ហើយដើម្បីប្តូរមូលទោសមកជាទោសការងារសហគមន៍ និងទោសស្តីបន្ទោសបានលុះត្រាតែជនជាប់ចោទទទួលទោសដាក់ពន្ធនាគារ ដែលមានអតិបរិមាតិចជាង ឬស្មើនឹង ៣ឆ្នាំ ទើបតុលាការអាចប្រកាសទោសបាន។ ឧទាហរណ៍៖ បុគ្គល ខ បានប្រព្រឹត្តអំពើលួច។ យោងតាមខ្លឹមសារនៃមាត្រា ៣៥៦ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌអំពើលួចត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៦ខែ ទៅ ៣ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០រៀល ទៅ ៦.០០០.០០០រៀល។ ក៏ប៉ុន្តែដើម្បីជាការជំនួសនូវមូលទោស គឺទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់ខាងលើ តុលាការអាចប្រកាសឱ្យបុគ្គល ខ ធ្វើការងារសហគមន៍ចំនួន ១០០ម៉ោង ដោយមិនទទួលបានប្រាក់កម្រៃមកវិញទេ។ ក្នុងករណីនេះបុគ្គល ខ នឹងមិនត្រូវទទួលរងទោសដាក់ពន្ធនាគារ ឬទោសពិន័យជាប្រាក់ទេ គឺបុគ្គល ខ គ្រាន់តែធ្វើការងារសហគមន៍ជំនួសតែប៉ុណ្ណោះ។

117 ដកស្រង់ចេញពី សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំង ផ្នែកក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានរៀបចំដោយគណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ រក្សាសិទ្ធិបោះពុម្ពលើកទី១ដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅឆ្នាំ២០១១។

118 មាត្រា ១០១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

119 មាត្រា ១០២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

120 មាត្រា ១០៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

២.១.៣.២ ទោសស្តីបន្ទោស

ការស្តីបន្ទោស គឺតុលាការអាចប្រកាសស្តីបន្ទោសកាលបើជនជាប់ចោទរងទោសដាក់ពន្ធនាគារដែលមាន អតិបរមាតិចជាង ឬស្មើនឹង ៣ឆ្នាំ តុលាការអាចប្រកាសស្តីបន្ទោស ហើយប្រសិនបើមានគ្រប់លក្ខខណ្ឌ ៣ (បី) ដូចតទៅ៖

- ភាពចលាចលដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ដែលបណ្តាលមកពីបទល្មើសបានបញ្ចប់
- ការខូចខាតត្រូវបានជួសជុលរួចហើយ និង
- ជនជាប់ចោទបានបង្ហាញការធានាក្នុងការចូលទៅរួមរស់ក្នុងសង្គមវិញ។[121]

តុលាការគ្រាន់តែស្តីបន្ទោសដល់ជនល្មើសដែលបានប្រព្រឹត្ត មិនផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ឬទោសពិន័យជាប្រាក់ឡើយ កាលបើជនល្មើសបានសងការខូចខាតរួចរាល់ហើយ។

២.១.៤ ស្ថានទម្ងន់ទោស និងស្ថានសម្រាលទោស

ព្រមជាមួយគ្នានឹងការកំណត់នូវទោសយ៉ាងជាក់លាក់ស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតអប្បបរមា និងអតិបរមារួចជាស្រេចនោះ ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌក៏បានបញ្ញត្តិទុកជាមុនពីស្ថានភាពមួយចំនួនដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការសម្រាលទោសរហូតដល់ក្រោមអប្បបរមានៃទោស ឬដំឡើងទោសរហូតដល់ហួសពីកម្រិតអតិបរមានៃទោសផងដែរ។

២.១.៤.១ ស្ថានទម្ងន់ទោស

ស្ថានទម្ងន់ទោស គឺជាស្ថានភាព ឬគុណភាពនៃអ្វីមួយដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ហើយដែលនាំឱ្យមានការធ្ងន់ធ្ងរជាងកម្រិតទោសធម្មតា ឬក៏ជាស្ថានភាពមួយដែលច្បាប់បានចែងយ៉ាងជាក់លាក់ ហើយកាលបើផ្សាភ្ជាប់ទៅនឹងអំពើដែលបានបង្កជាបទល្មើស នឹងធ្វើឱ្យទោសដែលតុលាការត្រូវផ្តន្ទាកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង។ ស្ថានទម្ងន់ទោសមិនមែននិយាយសំដៅទៅលើស្ថានទម្ងន់ ដែលតុលាការត្រូវយកមកពិចារណាដើម្បីដាក់ទោស ទៅលើជនជាប់ចោទដោយកម្រិតមិនឱ្យលើសពីអតិបរមានៃទោស ដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់នោះទេ។ ហើយម្យ៉ាងទៀត គេមិនត្រូវយល់ច្រឡំគ្នារវាងស្ថានទម្ងន់ទោសជាមួយនឹងធាតុផ្សំនៃបទល្មើសឡើយ។ ជាទូទៅធាតុផ្សំនៃបទល្មើស គឺជាធាតុផ្សំដែលមិនអាចខ្វះបានដើម្បីបង្កើតបានជាបទល្មើសណាមួយ ចំណែកឯស្ថានទម្ងន់ទោសវិញ សំដៅដល់ស្ថានភាពបន្ទាប់បន្សំដោយឡែកដែលនាំឱ្យមានការបន្ថែមទម្ងន់ទោសប៉ុណ្ណោះ។

ក. ស្ថានភាពរបស់បុគ្គលជនរងគ្រោះ

ចំពោះជនរងគ្រោះមួយចំនួនពុំមានសមត្ថភាពតតាំងជាមួយជនល្មើសបានទេ គឺក្នុងករណីដែលជនល្មើសប្រព្រឹត្តបទល្មើសទៅលើជនរងគ្រោះ នោះជនល្មើសនឹងត្រូវទទួលរងនូវការផ្តន្ទាទោសដោយមានស្ថានទម្ងន់ទោស។ ស្ថានភាពរបស់ជនរងគ្រោះមានដូចជា៖

[121] មាត្រា ៧៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

- បុគ្គលដែលទន់ខ្សោយ ដោយមូលហេតុនៃអាយុរបស់បុគ្គលនោះ
- នារីមានគ៌ភ កាលបើត្រូវបានគេរកឃើញជាក់ស្តែង ឬកាលបើជនល្មើសបានដឹង
- បុគ្គលដែលទន់ខ្សោយដោយមូលហេតុនៃជំងឺ ឬពិការភាព កាលបើស្ថានភាពបុគ្គលនេះត្រូវបានគេឃើញជាក់ស្តែង ឬកាលបើជនល្មើសបានដឹង
- អ្នករាជការសាធារណៈនៅក្នុងក្របខណ្ឌនៃមុខងារ ឬនៅក្នុងឱកាសនៃការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន។

ខ. សកម្មភាពរបស់ជនល្មើស

ចំពោះអំពើមួយចំនួនដែលជនល្មើសបានប្រព្រឹត្ត ក៏ចូលទៅក្នុងស្ថានទម្ងន់ទោសដែរ ហើយអំពើទាំងនោះមានខាងក្រោម៖

- ក្រុមមានអ្នកចាត់តាំង៖ ក្រុមមានអ្នកចាត់តាំង គឺជាការប្រមូលផ្តុំដែលបានបង្កើតឡើង ឬជាសន្ទិដ្ឋិភាព[122] ដែលបានធ្វើឡើង ដើម្បីត្រៀមរៀបចំ ឬប្រព្រឹត្តបទល្មើសមួយ ឬច្រើន។[123]
- ការគិតទុកជាមុន៖ ការគិតទុកជាមុន គឺជាគម្រោងដែលបានបង្កើតឡើងមុនសកម្មភាពប្រព្រឹត្តបទល្មើស។[124]
- ការកាប់គាស់ទម្លុះទម្លាយ៖ ការកាប់គាស់ទម្លុះទម្លាយ គឺជាអំពើបង្ខំធ្វើឱ្យខូចខាត ឬបំផ្លិចបំផ្លាញគ្រឿងបិទទ្វារ ឬបងទោះបីមានប្រភេទយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ត្រូវចាត់ទុកដូចជាការកាប់គាស់ទម្លុះទម្លាយ:
    - ការប្រើប្រាស់កូនសោក្លែង
    - ការប្រើប្រាស់កូនសោដែលបានមកដោយឧបាយកលទុច្ចរិត
    - ការប្រើប្រាស់គ្រប់ឧបករណ៍ ដើម្បីធ្វើឱ្យគ្រឿងបិទមានដំណើរការដោយគ្មានការបង្ខំ ការខូចខាត ឬបំផ្លិចបំផ្លាញបានទេ។[125]
- ការផ្លោះរបងចូល៖ ការផ្លោះរបងចូល គឺជាអំពើចូលទៅក្នុងទីកន្លែងណាមួយដោយឆ្លងរបង ឬដោយចូលតាមទ្វារ ឬបង្អួចដែលមិនមែនសម្រាប់ធ្វើជាផ្លូវចូលទេ។[126]
- អាវុធ និងវត្ថុដែលត្រូវបានចាត់ទុកដូចអាវុធ៖ អាវុធ គឺជាវត្ថុទាំងអស់ដែលធ្វើឡើងដើម្បីសម្លាប់ ឬធ្វើឱ្យមានរបួស។ ត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាអាវុធ វត្ថុដទៃទៀត ដែលអាចធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់មនុស្សនៅក្នុងករណីដូចតទៅ៖
    - វត្ថុត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់សម្លាប់ ធ្វើឱ្យរបួស ឬគំរាមកំហែង

[122] សន្ទិដ្ឋិភាព មានន័យដំណើរព្រមព្រៀងគ្នាដោយរបៀបណាមួយ។
[123] មាត្រា ៧៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[124] មាត្រា ៧៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[125] មាត្រា ៧៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[126] មាត្រា ៨០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

• វត្ថុមានទីដៅសម្រាប់សម្លាប់ ធ្វើឱ្យមានរបួស ឬគំរាមកំហែង

- ការប្រើប្រាស់អាវុធសម្រាប់សម្លាប់ ធ្វើឱ្យមានរបួស ឬគំរាមកំហែង ត្រូវចាត់ទុកដូចបានប្រើប្រាស់អាវុធដែរ។[127]
- ការពួនស្ទាក់៖ ការពួនស្ទាក់ គឺជាអំពើឃ្លាំចាំជនរងគ្រោះនៅទីកន្លែងណាមួយ ក្នុងរយៈពេលមួយរយៈ ដើម្បីប្រព្រឹត្តបទល្មើស។[128]

គ. ការមិនរាងចាល

ការមិនរាងចាល ជាមូលហេតុនៃស្ថានទម្ងន់ទោស ដែលបណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសជាថ្មីម្តងទៀតដោយជនល្មើសដដែល ក្រោយពីបានទទួលរងនូវការផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពរម្តងរួចមកហើយ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់យ៉ាងត្រឹមត្រូវដោយច្បាប់។ ដើម្បីកំណត់បានថា ជនណាម្នាក់ស្ថិតក្នុងភាពមិនរាងចាល លក្ខខណ្ឌមួយចំនួនត្រូវបានបំពេញ និងមានអានុភាពបន្ថែមទម្ងន់ទោសទៅតាមប្រភេទនៃបទល្មើសនីមួយៗដូចខាងក្រោម៖

គ.១ លក្ខខណ្ឌនៃការមិនរាងចាល

ការកំណត់ថាជនណាមួយមានការមិនរាងចាល ឬអត់ គឺត្រូវតែពិនិត្យប្រភេទនៃបទល្មើសទីមួយ ដែលត្រូវបានតុលាការផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយ និងប្រភេទនៃបទល្មើសថ្មីដែលចារីទើបតែប្រព្រឹត្ត ព្រមទាំងរយៈពេលគម្លាតរវាងការផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពរកាលពីលើកមុន។ ហេតុដូចនេះ ការមិនរាងចាលត្រូវបានកើតក្នុងករណីដូចតទៅ៖[129]

- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទឧក្រិដ្ឋ បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទឧក្រិដ្ឋ បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តបទមជ្ឈិមក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទមជ្ឈិម ដោយត្រូវជាប់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ៣ឆ្នាំ ហើយបុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទមជ្ឈិម បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តបទមជ្ឈិមដដែលក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ។

[127] មាត្រា ៨១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[128] មាត្រា ៨២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[129] មាត្រា ៨៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

គ.២ អានុភាពនៃការមិនរាងចាល

ការមិនរាងចាលមានអានុភាព នាំឱ្យមានការបន្ថែមទម្ងន់អតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះបទល្មើស ឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិម នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌខាងលើគឺ៖

- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទឧក្រិដ្ឋ បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត ឧក្រិដ្ឋថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ១០ឆ្នាំ៖[130] រយៈពេលនៃការចាប់ផ្តើមគិតពីថ្ងៃដែលសេចក្តីសម្រេចរបស់ តុលាការផ្តន្ទាទោសចំពោះបទល្មើសលើកទី១បានធ្វើជាស្ថាពររួចហើយ ក្នុងករណីនេះប្រសិនបើអតិបរមា នៃទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះបទឧក្រិដ្ឋថ្មី មិនលើសពី ២០ឆ្នាំទេ អតិបរមានៃទោសត្រូវទ្វេឡើង។ ផ្ទុយទៅ វិញ ប្រសិនបើ អតិបរមាទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះបទឧក្រិដ្ឋថ្មីមានរហូតទៅដល់ ៣០ឆ្នាំ នោះអតិបរមា នៃទោសគឺត្រូវដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទឧក្រិដ្ឋ បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត បទមជ្ឈិមក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ៖[131] ករណីបែបនេះអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះបទមជ្ឈិមដែល ប្រព្រឹត្តថ្មីត្រូវទ្វេឡើង។ ទោះបីជាអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារដែលទ្វេឡើងលើសពី ៥ឆ្នាំក៏ដោយ ក៏ បទល្មើសថ្មីនៅតែជាបទមជ្ឈិមដដែល។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទមជ្ឈិម ដោយត្រូវជាប់ពន្ធនាគារ ស្មើ ឬលើសពី ៣ឆ្នាំ ហើយបុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋថ្មីទៀតក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ៖[132] ករណីនេះ ត្រូវពិនិត្យមើលទៅលើអតិបរមានៃទោសដែលច្បាប់បានកំណត់ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋដែលទើបបានប្រព្រឹត្ត ជាថ្មី។ ប្រសិនបើក្នុងករណីដែលអតិបរមានៃទោសចំពោះបទល្មើសថ្មីមិនលើសពី ២០ឆ្នាំទេ អតិបរមានៃ ទោសត្រូវទ្វេដង។ ផ្ទុយមកវិញ ប្រសិនបើអតិបរិមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះបទឧក្រិដ្ឋថ្មី រយៈពេល ៣០ឆ្នាំ នោះអតិបរមានៃទោសដែលត្រូវអនុវត្តក្នុងករណីមិនរាងចាល គឺតម្រូវដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។
- កាលបើបុគ្គលណាម្នាក់ដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាស្ថាពររួចហើយពីបទមជ្ឈិម បុគ្គលនោះបានប្រព្រឹត្ត បទមជ្ឈិមដដែលក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ៖[133] ចំពោះករណីនេះត្រូវចាត់ទុកថាមិនមានការរាងចាល លុះត្រាតែ ជនល្មើសបានប្រព្រឹត្តបទមជ្ឈិមដដែលក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំអតិបរមានៃទោសត្រូវទ្វេឡើង តែបើតាម អានុភាពនៃការមិនរាងចាល ក្នុងករណីអតិបរមាដាក់ពន្ធនាគារលើសពី ៥ឆ្នាំបទល្មើសនៅតែជាបទ មជ្ឈិមដដែល ទោះជាមានការបន្ថែមទម្ងន់ទោសក៏ដោយ។

[130] មាត្រា ៨៥ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[131] មាត្រា ៨៦ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[132] មាត្រា ៨៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។
[133] មាត្រា ៨៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងចំណុចខាងលើរួចមក ការមិនរាងចាល នាំឱ្យមានការបន្ថែមទម្ងន់ទោសទៅលើអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារដូចដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់។ ទោះជាយ៉ាងនោះក្តី អានុភាពនៃការមិនរាងចាល មិនបានធ្វើឱ្យមានការកែប្រែប្រភេទនៃបទល្មើសពី បទមជ្ឈិម ទៅជាបទឧក្រិដ្ឋឡើយ។ ក្រៅពីការបន្ថែមទម្ងន់ទោសទៅលើបទល្មើសថ្មី ការមិនរាងចាលធ្វើឱ្យជនល្មើសបាត់បង់ឱកាស នឹងទទួលបាននូវវិធានការអនុគ្រោះខ្លះៗពីតុលាការ ដូចជាការដែលអាចព្យួរទោសបានជាដើម។ ជាក់ស្តែងដូចមាត្រា ១០៦ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ បានអនុញ្ញាតឱ្យមានការព្យួរទោសធម្មតាបានប្រសិនបើជនជាប់ចោទមិនធ្លាប់មានការផ្តន្ទាទោសណាមួយចូលជាស្ថាពរឱ្យជាប់ពន្ធនាគាររយៈពេល ៥ឆ្នាំមុនពេលបទល្មើសបានកើតឡើង។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ចំពោះអនីតិជនវិញ មាត្រា ១៦៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានហាមឃាត់មិនឱ្យយកបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការមិនរាងចាលទៅអនុវត្តនោះទេ។ ហេតុនេះ ទោះបីជាអនីតិជនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសច្រើនដងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏តុលាការពុំបន្ថែមស្ថានទម្ងន់ទោសទៅលើអនីតិជននោះដែរ។

២.១.៤.២. ស្ថានសម្រាលទោស

យ៉ាងណាមិញ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌពុំបានកំណត់ថាស្ថានភាពជាក់លាក់ណាមួយថាជាស្ថានសម្រាលទោសទេ។ អ្នកនីតិបញ្ញត្តិកំណត់ទោសដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស ដោយគិតចាប់ពីអប្បបរមារហូតដល់អតិបរមា។ នៅក្នុងការដាក់ទោសចៅក្រមអាចដាក់ទោសកម្រិតណាក៏បានដែរ ឱ្យតែនៅក្នុងកម្រិតដែលច្បាប់កំណត់ (យោងលើមូលហេតុផ្សេងៗដែលចៅក្រមយល់ថាជាការគួរ)។ លើសពីនេះ ចៅក្រមអាចបន្ថយទោសមកក្រោមអប្បបរមានៃទោស ប្រសិនបើមានស្ថានសម្រាលទោស។ ជាទូទៅ ស្ថានសម្រាលទោស គឺគេប្រើទៅលើអង្គហេតុដែលមិនសូវមានស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរ ហើយមិនគួរផ្តន្ទាទោសទៅលើជនល្មើសធ្ងន់ធ្ងរពេកដែរ។ អង្គហេតុទាំងនេះមិនមែនធ្វើឱ្យបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយទៅជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានកម្រិតទាបជាងនោះទេ ប៉ុន្តែគ្រាន់តែនាំឱ្យមានការបន្ថយ ការដាក់ទណ្ឌកម្មប៉ុណ្ណោះ។

ក. លក្ខខណ្ឌនៃស្ថានសម្រាលទោស

បើយោងតាមខ្លឹមសារមាត្រា ៩៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានចែង កាលណាកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃជនជាប់ចោទតម្រូវ តុលាការអាចសម្រេចឱ្យជនជាប់ចោទបានទទួលនូវស្ថានសម្រាលទោស។ ស្ថានសម្រាលទោសអាចត្រូវផ្តល់ឱ្យជនជាប់ចោទបានដែរ ទោះបីជាជននោះត្រូវបានប្រកាសថាស្ថិតក្នុងភាពមិនរាងចាលក៏ដោយ។ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌពុំបានពន្យល់ពីពាក្យថា កាលៈទេសៈនៃបទល្មើសបែបណា ឬមួយបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃជនជាប់ចោទបែបណាទេ ដែលត្រូវតុលាការលើកយកមកពិចារណា ដើម្បីផ្តល់នូវស្ថានសម្រាលទោសដល់ជនជាប់ចោទ។ ក្នុងន័យនេះ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌបានទុកលទ្ធភាពជាពិសេស ឱ្យដល់តុលាការពិចារណាទៅតាមករណីជាក់ស្តែងនីមួយៗ និងសម្រាប់ជនជាប់ចោទម្នាក់ៗ ថាគួរតែផ្តល់នូវស្ថានសម្រាលទោស ឬក៏មិន

ផ្តល់ឱ្យជនជាប់ចោទណាម្នាក់។ ហេតុនេះ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើល្មើសដោយសារតែការរុញច្រាន និងដោយសារតែអំពើបង្កហេតុពីសំណាក់ជនរងគ្រោះជាមុន ឬក៏ជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងស្ថានភាពការពារខ្លួនហួសព្រំដែនដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ តុលាការសម្រេចផ្តល់ស្ថានសម្រាលទោសឱ្យដល់ជនជាប់ចោទបាន។ បន្ថែមពីនេះទៀតតុលាការអាចពិចារណាទៅលើជីវប្រវត្តិ បញ្ហាផ្លូវចិត្ត ជីវភាពរបស់ជនជាប់ចោទដើម្បីសម្រេចថា គួរផ្តល់នូវស្ថានសម្រាលទោសឱ្យដល់ជនជាប់ចោទដែរឬទេ។ ក្នុងនោះដែរ មាត្រា ៣១ កថាខណ្ឌទី១ វាក្យខណ្ឌទី២ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ជាឧទាហរណ៍មួយនៃស្ថានភាពដែលក្រមព្រហ្មទណ្ឌតម្រូវឱ្យតុលាការត្រូវយកមកគិតគូរពិចារណាក្នុងការកំណត់ទោសយោងទៅលើទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែង វិបល្លាសស្មារតីដែលបានកាត់បន្ថយនូវការដឹងខុសត្រូវរបស់ជនជាប់ចោទ គឺជាមូលហេតុដែលតុលាការត្រូវយកមកគិតគូរពិចារណា ក្នុងការកំណត់ដល់ការជួយសម្រាលទោសឱ្យជនជាប់ចោទជាចាំបាច់។

ខ. អានុភាពនៃស្ថានសម្រាលទោស

កាលណាតុលាការផ្តល់ឱ្យជនជាប់ចោទនូវស្ថានសម្រាលទោស អប្បបរមានៃមូលទោសចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ត្រូវបន្ថយតាមខ្នាតដូចខាងក្រោម៖[134]

- ប្រសិនបើអប្បបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ១០ឆ្នាំ អប្បបរមានៃទោសនេះត្រូវបន្ថយមកត្រឹម ២ឆ្នាំ ។
- ប្រសិនអប្បបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ៥ឆ្នាំ ហើយតិចជាង១០ឆ្នាំ អប្បបរមានេះនៃទោសនេះត្រូវថយមកត្រឹម ១ឆ្នាំ ។
- ប្រសិនបើអប្បបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ ស្មើឬលើសពី ២ឆ្នាំ ហើយតិចជាង ៥ឆ្នាំ អប្បបរមានៃទោសនេះត្រូវថយមកត្រឹម ៦ខែ។
- ប្រសិនបើអប្បបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារស្មើ ឬលើសពី ៦ថ្ងៃ ហើយតិចជាង ២ឆ្នាំ អប្បរមានៃទោសនេះត្រូវបន្ថយមកត្រឹម ១ថ្ងៃ។
- អប្បបរមានៃទោសពិន័យត្រូវបន្ថយមកត្រឹមពាក់កណ្តាល។

២.២ អាជ្ញាយុកាល

អាជ្ញាយុកាល គឺជាអំឡុងពេលដែលកំណត់ដោយច្បាប់។ ការកន្លងហួសនៃអំឡុងពេលដែលកំណត់ដោយច្បាប់ នាំឱ្យមានអានុភាពនៃលទ្ធកម្ម ឬការរលត់សិទ្ធិណាមួយ។ យើងអាចហៅម្យ៉ាងទៀតថា គឺជារយៈពេលដែលមានសិទ្ធិប្តឹង រយៈពេលដែលដើមបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌមានសិទ្ធិប្តឹងពីជនល្មើស ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវរដ្ឋប្បវេណី។ អាជ្ញាយុកាលនៅក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានបែកចែកជា ២(ពីរ) ប្រភេទ៖

[134] មាត្រា ៩៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

២.២.១ អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើស

អាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើស គឺជារយៈពេលកំណត់មួយដែលបណ្ដឹងអាជ្ញាអាចធ្វើឡើងបាន។ បើផុតរយៈពេលកំណត់នេះ គេលែងអាចធ្វើការចោទប្រកាន់ និងកាត់ទោសជនល្មើសបានទៀតហើយ ។

ចិរវេលានៃអាជ្ញាយុការនៃបណ្ដឹងអាជ្ញាមានដូចតទៅៈ

- ១៥ឆ្នាំ ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋ
- ៥ឆ្នាំ ចំពោះបទមជ្ឈិម
- ១ឆ្នាំ ចំពោះបទលហុ។[135]

ប៉ុន្តែចំពោះបទឧក្រិដ្ឋកម្ម មួយចំនួនគ្មានអាជ្ញាយុកាលទេ ដូចជាបទឧក្រិដ្ឋប្រល័យពូជសាសន៍ បទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ និងបទឧក្រិដ្ឋសង្គ្រាម។[136]

ការផ្ដាច់រយៈពេលនៃអាជ្ញាយុកាល នោះរយៈពេលនៃអាជ្ញាយុកាលត្រូវចាប់ផ្ដើមគិតពីពេលដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ អាជ្ញាយុកាលត្រូវផ្ដាច់ដោយគ្រប់កិច្ចនៃការចោទប្រកាន់ ឬកិច្ចស៊ើបសួរ។ ការបញ្ចប់ការចោទប្រកាន់ ឬកិច្ចស៊ើបសួរនីមួយៗ នាំឱ្យចាប់ផ្ដើមគិតចិរវេលាថ្មីនៃអាជ្ញាយុកាល។ ចិរវេលាថ្មីអាចយកទៅជំទាស់បានចំពោះជនគ្រប់រូបដែលទាក់ទិននៅក្នុងរឿងព្រហ្មទណ្ឌ។[137] នៅក្នុងចំណុចនេះមានន័យថា ប្រសិនបើអាជ្ញាយុកាលនៃបទឧក្រិដ្ឋ ១៥ឆ្នាំ បានកន្លងផុតទៅ ដោយគ្មានការចោទប្រកាន់ថ្មី ឬកិច្ចស៊ើបអង្កេត ជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះ នឹងមិនត្រូវបានចោទប្រកាន់ដោយព្រះរាជអាជ្ញាឡើយ។ ឧទាហរណ៍ លោក ក ប្រព្រឹត្តបទ ទទួលផលចោរកម្ម ផ្តន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគារ រយៈពេល ៤ឆ្នាំ ក្នុងករណីនេះអាជ្ញាយុកាលនៃបទល្មើសគឺបទមជ្ឈិម រយៈពេល ៥ឆ្នាំ បើសិនផុតរយៈពេល ៥ឆ្នាំ ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬធ្វើបណ្ដឹងអាជ្ញាមានដំណើរការឡើយ លើកលែងតែមានការចោទប្រកាន់ ឬកិច្ចស៊ើបអង្កេតថ្មី។

២.២.២ អាជ្ញាយុកាលនៃទោស

អាជ្ញាយុកាលនៃទោស ជារយៈពេលមួយកំណត់ដោយច្បាប់ដែលផុតរយៈពេលនេះ ទោសពុំអាចអនុវត្តបានទៀតទេ។ ចិរវេលានេះ ចាប់ផ្ដើមគិតពីថ្ងៃដែលសេចក្ដីសម្រេចផ្ដន្ទាទោសបានចូលជាស្ថាពរ។ រីឯចិរវេលាអាជ្ញាយុកាលនៃទោសមានដូចតទៅៈ

- ទោសដែលប្រកាស ចំពោះបទឧក្រិដ្ឋមានអាជ្ញាយុកាល ២០ឆ្នាំ។
- ទោសដែលប្រកាស ចំពោះបទមជ្ឈិមមានអាជ្ញាយុកាល ៥ឆ្នាំ។

[135] មាត្រា ១០ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧។

[136] មាត្រា ៩ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧។

[137] មាត្រា ១១ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤, ១០ សីហា ២០០៧។

- ទោសដែលប្រកាស ចំពោះបទលហុមានអាជ្ញាយុកាល ១ឆ្នាំ។[138]

ឧទាហរណ៍ លោក ក ត្រូវបានតុលាការផ្តន្ទាទោសឱ្យជាប់ពន្ធនាគាររៈពេល ១០ឆ្នាំ ដែលសាលក្រមចូលជាស្ថាពរ នៅក្នុងករណីនេះប្រសិនបើលោក ក ចង់រត់គេចខ្លួន ត្រូវរត់ឱ្យបានលើសពី ២០ឆ្នាំ ទើបផុតអាជ្ញាយុកាលនៃទោស ។

ផ្នែកទី២៖ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន

នៅពេលដែលមានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌកើតឡើង ជាគោលការណ៍ត្រូវតែមានអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើល្មើស តែច្បាប់ក៏បានលើកលែងដែរ ចំពោះបុគ្គលមួយចំនួន ដូចជាអនីតិជនអាយុក្រោម១៤ឆ្នាំ ជនវិបល្លាសស្មារតី ការការពារស្របច្បាប់ជាដើម។ ប៉ុន្តែយើងខ្ញុំនឹងធ្វើការលើកជាសំខាន់ដោយផ្តោតតែទៅលើអនីតិជនតែប៉ុណ្ណោះ។ ការអនុវត្តទោសលើអនីតិជន គឺមានលក្ខណៈខុសប្លែកពីការអនុវត្តទោសចំពោះនីតិជន ដោយការកំណត់ទោស និងវិធានការអប់រំផ្សេងៗចំពោះអនីតិជន គឺមានចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គន្ថីទី១ មាតិកាទី២ ជំពូកទី៣ និងច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌របស់អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦ និងគោលការណ៍យុត្តិធម៌អនីតិជន ដែលការអនុវត្តទោសចំពោះអនីតិជននោះ។

ជាគោលការណ៍គេមិនអាចឱ្យជនដែលមិនយល់ដឹងអំពីអំពើរបស់ខ្លួន ទៅទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានទេ ច្បាប់បានចែងយ៉ាងជាក់ច្បាស់អំពីនីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ចាប់ពីអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។[139] អនីតិជនដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ជាកម្មវត្ថុនៃវិធានការតាមដាន វិធានការអប់រំ វិធានការការពារ និងវិធានការឧបត្ថម្ភ។ ប៉ុន្តែតុលាការអាចពិចារណា ប្រកាសទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌទៅលើអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងទៅ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជននោះតម្រូវ។ [140]ច្បាប់បានចែងមកបែបនេះ គឺដើម្បីការពារអនីតិជនផង និងការពារសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈផង។ ការពារទៅអនីតិជនប្រសិនបើគាត់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស អាយុតិចជាង ១៤ឆ្នាំ គាត់មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ដោយសារតែការមិនយល់ដឹងអំពីអំពើនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ប៉ុន្តែច្បាប់ក៏បានចែងដែរនៅ កថាខណ្ឌទី២ មាត្រា ៣៩ តុលាការអាចប្រកាសទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌចំពោះអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងទៅ ប្រសិនបើបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជនតម្រូវ គឺអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំដល់ក្រោម១៨ឆ្នាំ គាត់អាចយល់ដឹងអំពីអំពើរបស់ខ្លួនបានខ្លះហើយ។ ប្រសិនបើតុលាការមិនធ្វើការប្រកាសទោសទេនោះ នឹងនាំឱ្យមានហានិភ័យដល់សង្គម ដោយសារអំពើខ្លះពិតជាមានផលប៉ះពាល់ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គម ដូចជាបទឃាតកម្ម អំពើហិង្សា រំលោភហើយសម្លាប់ ដែល

[138] មាត្រា ១៤៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[139] មាត្រា ៣៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[140] មាត្រា ៣៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ឃើញមាននៅក្នុងសង្គមយើងសព្វថ្ងៃ ហើយបទល្មើសដែលបានរៀបរាប់ខាងលើពិតជាមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ។ ប៉ុន្តែតុលាការប្រកាសទោសដាក់ពន្ធនាគារ ឬទោសពិន័យជាប្រាក់ តែពាក់កណ្តាលតែប៉ុណ្ណោះ។[141]

ដើម្បីយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់ទៅនឹងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន ខ្ញុំនឹងធ្វើការបែងចែកជា ៣ចំណុចគឺ ១. លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន ២. វិធានការអនុវត្តចំពោះអនីតិជនក្រៅពីទោស និង ៣. ការអនុវត្តទោសចំពោះអនីតិជន។

១. លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន

អនីតិជន គឺជាជនដែលមានអាយុក្រោម ១៨ឆ្នាំ។ ហើយការកំណត់អាយុរបស់អនីតិជន គឺផ្អែកទៅលើសំបុត្រកំណើត ដូច្នេះឪពុកម្តាយ ឬបងប្អូន ដែលមានកូនទើបកើត គឺពួកគាត់ត្រូវយកកូនទៅចុះសំបុត្រកំណើត។ យើងអាចនិយាយបានថា សំបុត្រកំណើត គឺជាភស្តុតាងមួយ ឬជាលក្ខខណ្ឌមួយ ដែលអាចកំណត់ឱ្យអនីតិជនទទួលខុសត្រូវ និងមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ។ ឧទាហរណ៍ បើអនីតិជនមានអាយុទើបតែ ១០ឆ្នាំបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសឃាតកម្ម គឺមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ប៉ុន្តែអនីតិជនដែលមានអាយុ ១៤ឆ្នាំឡើង អាចត្រូវបានតុលាការប្រកាសទោសព្រហ្មទណ្ឌបាន ដូច្នេះហើយទើបខ្ញុំអាចនិយាយថា សំបុត្រកំណើតគឺមានសារៈសំខាន់ ។

តើមានលក្ខខណ្ឌអ្វីខ្លះ ដែលនាំឱ្យអនីតិជនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ?

ជាគោលការណ៍អនីតិជន គឺជាជនដែលត្រូវបានច្បាប់ការពារ ទាំងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ស្តីពី យុត្តិធម៌អនីតិជន សុទ្ធតែបានការពារទៅលើអនីតិជនជាពិសេស។ នៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ បានចែងថា នីតិភាពនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ត្រូវបានកំណត់ចាប់ពីអាយុ ១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។[142] ប៉ុន្តែតុលាការ អាចធ្វើការប្រកាសទោសអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ឆ្នាំបាន ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជនតម្រូវ។[143] ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ លក្ខខណ្ឌអាយុ គឺនាំឱ្យអនីតិជនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ដោយសារបច្ចេកទេសវេជ្ជសាស្ត្រក្នុងការកំណត់អាយុរបស់អនីតិជននាពេលបច្ចុប្បន្ន នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ដូច្នេះភស្តុតាងដែលរឹងមាំ គឺសំបុត្រកំណើត។ ការដែលមិនអាចកំណត់អំពីអាយុរបស់អនីតិជនបាននៅពេលដែលគាត់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស ត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់អនីតិជន (វិមតិសង្ស័យ)[144]។ ដូច្នេះដោយសារតែយើងខ្ញុំបានលើកឡើងអំពីការចុះសំបុត្រកំណើត ជាបន្ទាប់យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការលើកឡើងអំពីនីតិវិធីនៃការចុះសំបុត្រកំណត់នេះ។

តើនីតិវិធីនៃការចុះកំណើតមានលក្ខណៈយ៉ាងដូចម្តេច ?

---

[141] មាត្រា ១៦០ កថាខណ្ឌទី៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[142] មាត្រា ៣៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[143] មាត្រា ៣៩ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[144] មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦។

១.១ នីតិវិធីនៃការចុះសំបុត្រកំណើត

បើយើងនិយាយមកដល់ការចុះសំបុត្រកំណើត យើងក៏ត្រូវយល់នូវអត្ថន័យពាក្យ អត្រានុកូលដ្ឋាន ដែលសំដៅទៅលើមន្ត្រីដែលចុះសំបុត្រកំណើត សំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងសំបុត្រមរណភាព កាលពីដើមហៅកាត់ថា មន្ត្រី ក៣ (កើត ការ កប់)។ អត្រានុកូលដ្ឋាន គឺជាចំណងរួមភ្ជាប់សញ្ជាតិទៅនឹងរដ្ឋ និងស្ថានភាព ជាក់ស្តែងដែលជននោះមាននៅក្នុងត្រកូលគ្រួសារខ្លួន ក្នុងសង្គមជាតិ និងដែលនាំឱ្យជននោះមានសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ច។ សំបុត្រអត្រានុកូលដ្ឋាន គឺជាសំបុត្រសម្រាប់កត់ត្រាភាពជាស៊ីវិល នៃពលរដ្ឋខ្មែរ និងជនបរទេសដែលរស់នៅស្របច្បាប់ ក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចកំណត់ នៃច្បាប់របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ការចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋាន គឺជាកាតព្វកិច្ចដែលពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូបត្រូវតែបំពេញ។[145]

យោងតាមសេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ (ស.ណ.ន ១៨ ឧសភា ២០០៧) ការចុះសៀវភៅកំណើត ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយនូវលិខិតស្នាមមួយចំនួន ៖

- លិខិតបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់កំណើតរបស់ទារកចេញដោយមន្ទីរពេទ្យ (ប្រសិនបើទារកកើតនៅមន្ទីរពេទ្យ) ឬលិខិតបញ្ជាក់ទទួលស្គាល់កំណើត ចេញដោយមេភូមិ (បើទារកកើតនៅផ្ទះ)។
- ប្រសិនបើមានត្រូវយកទៅជាមួយផងដែរ នូវឯកសារមួយចំនួនទៀត ដូចជា សៀវភៅគ្រួសារ ដែលមានឈ្មោះឪពុកម្តាយរបស់ទារកដែលទើបនឹងកើត សេចក្តីចម្លងសំបុត្រកំណើតរបស់ឪពុកម្តាយ សេចក្តីចម្លងសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ឪពុកម្តាយ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណរបស់ឪពុកម្តាយ។
- ក្នុងករណីឪពុកម្តាយ មិនបានទៅចុះសៀវភៅកំណើតដោយផ្ទាល់ខ្លួនឯង ហើយពឹងពាក់សាច់ញាតិ ឬអ្នកជិតខាងឱ្យទៅជំនួសឪពុកម្តាយត្រូវធ្វើលិខិតបញ្ជាក់មួយទៀតដោយមានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ពីនាមត្រកូល នាមខ្លួន និងថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើតរបស់ទារក ។
- បើសិនជាបានមកចុះសំបុត្រកំណើតកូនក្នុងរយៈពេលកំណត់ ៣០ថ្ងៃហើយមានឯកសារគ្រប់គ្រាន់ ដូចខាងលើនេះ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ដែលជាមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ត្រូវចេញសំបុត្រកំណើតច្បាប់ដើមមួយសន្លឹកឱ្យទៅឪពុកម្តាយ។ សំបុត្រកំណើតច្បាប់ដើមនេះ ត្រូវចេញឱ្យដោយឥតគិតថ្លៃ។
- បើសិនជាកូនកើតមកមិនបានទៅចុះសំបុត្រកំណើតហើយទុកឱ្យហួស ៣០ថ្ងៃការចុះសំបុត្រកំណើតនៅតែអាចធ្វើបាន ប៉ុន្តែត្រូវមានសំណុំបែបបទច្រើនជាងការទៅចុះសំបុត្រកំណើតក្នុងរយៈពេលកំណត់ ហើយត្រូវមានការបង់ថ្លៃ។ ការសុំចុះសំបុត្រកំណើតហួសពី ៣០ថ្ងៃក្រោយពីទារកកើត គឺត្រូវធ្វើទៅតាមនីតិវិធីដែលគេហៅថា ការប្តឹងសុំចុះសៀវភៅអត្រានុកូលដ្ឋាន ប៉ុន្តែនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ដែលឪពុកម្តាយរស់នៅដដែល ដោយមិនចាំបាច់ត្រូវទៅដល់ ស្រុក ខណ្ឌ ឬក៏ខេត្ត ក្រុងទេ។ ក្នុងការប្តឹងសុំចុះ

[145] មាត្រា ២ និង មាត្រា ៣ នៃ អនុក្រឹត្យស្តីពី អត្រានុកូលដ្ឋាន ឆ្នាំ២០០០។

សំបុត្រកំណើតនេះឪពុក ឬម្តាយរបស់ទារកត្រូវមានសំណុំឯកសារ ដូចករណីចុះសំបុត្រកំណើតក្នុងរយៈពេលកំណត់ ៣០ថ្ងៃដែរ ប៉ុន្តែត្រូវនាំទៅជាមួយនូវសាក្សី ២រូបដែលជានីតិជន ហើយត្រូវបំពេញពាក្យប្តឹងសុំចុះសំបុត្រកំណើត។ ពាក្យប្តឹងសុំចុះសំបុត្រកំណើតនេះ ត្រូវបិទតែមប្រ៊ី ថ្លៃ១ពាន់រៀលសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅខេត្តមណ្ឌលគិរី រតនគិរី ស្ទឹងត្រែង ព្រះវិហារ និងឧត្តរមានជ័យ។ សម្រាប់អ្នកនៅខេត្ត ផ្សេងក្រៅពីនេះត្រូវបិទតែមប្រ៊ី ថ្លៃ៤ពាន់រៀល។ ការទិញតែមប្រ៊ីនេះគឺជំនួសឱ្យការបង់លុយផ្ទាល់ មានន័យថា អ្នកសុំមិនតម្រូវឱ្យបង់លុយអ្វីបន្ថែមពីលើនេះទៀតទេ។

ដូច្នេះ អនីតិជនអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺត្រូវផ្អែកទៅលើអាយុប្រសិនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំគាត់មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ តែបើចាប់ពី ១៤ឆ្នាំទៅ ១៨ឆ្នាំគឺតុលាការអាចសម្រេចប្រកាសទោសទៅលើអនីតិ-ជននោះប្រសិនបើស្ថានភាព និងកាលៈទេសៈនៃបទល្មើសតម្រូវ។ ដើម្បីយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់យើងខ្ញុំនឹងធ្វើការពន្យល់ពីលក្ខខណ្ឌអាយុនេះ នៅក្នុងចំណុចខាងក្រោម។

អនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ គឺមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។

តើមានមូលហេតុអ្វីបាននាំឱ្យអនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ហើយមានកំណត់នៅក្នុងមាត្រាណាខ្លះ? ហើយនៅពេលដែលអនីតិជនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស គេត្រូវអនុវត្តវិធានការអ្វី ចំពោះអនីតិ-ជននោះ?

- អាយុនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់អនីតិជន ត្រូវកំណត់យកអាយុនៅពេលដែលអនីតិជននោះបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ភស្តុតាងនៃអាយុរបស់អនីតិជនត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយសំបុត្រកំណើត ឬឯកសារផ្សេងទៀតដែលអាចបញ្ជាក់បានអំពីកំណើត។ ក្នុងករណីមានការសង្ស័យអំពីអាយុរបស់អនីតិជន វិមតិសង្ស័យត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់អនីតិជន។ ឧទាហរណ៍ អនីតិជនម្នាក់មានអាយុ ១១ឆ្នាំបានប្រព្រឹត្តអំពើលួច ដូច្នេះគេកំណត់យកអាយុ ១១ឆ្នាំថាអនីតិជនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ហើយអនីតិជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសនោះ មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ហើយបើនៅក្នុងករណីមិនអាចដឹងថាអនីតិជននោះមានអាយុប៉ុន្មាន ត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់អនីតិជននោះ។[146]
- នីតិវិធីទាក់ទងនឹងអនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ អនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំដែលជាប់សង្ស័យថាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ពុំអាចត្រូវបានគេឃាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រគល់អនីតិជននោះទៅឱ្យអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់។[147]

[146] មាត្រា ៩ នៃច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦។

[147] មាត្រា ១៤ កថាខណ្ឌទី១ នៃច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦។

- មាត្រា ២៧ ការតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ចំពោះអនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំបានចែងថា ក្នុងករណីអនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំគិតមកត្រឹមថ្ងៃដែលសង្ស័យថាបានចូលរួមប្រព្រឹត្តបទល្មើស នោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវសម្រេច និងតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ នឹងត្រូវប្រគល់អនីតិជនទៅឱ្យអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ឃើញភ្លាម។ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនត្រូវការការពារ និងថៃទាំព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបញ្ជូនអនីតិជននោះ ឱ្យមន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី ខេត្តដើម្បីចាត់វិធានការស្របទៅតាមសុខមាលភាព និងស្ថានភាពសង្គមរបស់អនីតិជន។ ក្រោយពីទទួលបានអនីតិជនពីព្រះរាជអាជ្ញាហើយ ប្រសិនបើមន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី ខេត្តយល់ឃើញថាអនីតិជននោះចាំបាច់ត្រូវមានការការពារ និងថៃទាំនោះមន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចត្រូវចាត់វិធានការស្នើសុំព្យួរ ឬសុំដកហូតអំណាចមេបា ឬបញ្ចប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ឬអ្នកអាណាព្យាបាលទូទៅ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនមានអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ដើម្បីតុលាការសម្រេចអំពីការព្យួរ ឬដកហូត ឬការបញ្ឈប់អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ និងសិទ្ធិអាណាព្យាបាលលើអនីតិជននោះ។ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនគ្មានអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់មន្ទីរ ឬការិយាល័យត្រូវសុំទៅតុលាការដើម្បីសម្រេចអំពីសិទ្ធិអាណាព្យាបាលលើអនីតិជននោះ។
- ការកំណត់កម្រិតអាយុអប្បបរមានៃការទទួលខុសត្រូវផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌរបស់កុមារដែលមានអាយុក្រោមអប្បបរមា នោះកុមារត្រូវបានសន្មត់ជាមុនថាពុំមានសមត្ថភាព និងប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌឡើយ។[148]
- មាត្រា ៣៤ ផ្តល់អាទិភាពចំពោះអនីតិជន ចៅក្រមស៊ើបសួរត្រូវលើកយករឿងក្តីរបស់អនីតិជនមកចាត់ការជាអត្តិភាព ពិសេសរឿងក្តីដែលអនីតិជនកំពុងជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្ន។

យោងតាមមាត្រាច្បាប់ និងអនុសញ្ញាខាងលើដែលបានបកស្រាយ អាចសន្មត់បានថា អនីតិជនដែលមានអាយុនៅក្រោម ១៤ឆ្នាំទោះបីជាគាត់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសអ្វីក៏ពុំទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌដែរ ហើយការចាប់ខ្លួន និងការឃុំខ្លួនអនីតិជនក៏ពុំអាចធ្វើទៅបានដែរ។ អនីតិជន គឺជាជនដែលត្រូវបានច្បាប់ការពារ ជាពិសេសអនីតិជនអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំច្បាប់សន្មត់ទុកជាមុន ថាគាត់គ្មានសមត្ថភាពក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ប៉ុន្តែតុលាការក៏នៅតែអាចធ្វើការកោះហៅអនីតិជននោះឱ្យចូលខ្លួនមកកាន់តុលាការបានផងដែរ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីប្រកាសសេចក្តីសម្រេចដាក់ឱ្យអនុវត្តវិធានការណាមួយ ដែលតុលាការបានធ្វើការបានសម្រេចលើអនីតិជននោះ។ វិធានការដែលដាក់ទៅលើអនីតិជន មានដូចជាវិធានការតាមដាន វិធានការអប់រំ វិធានការការពារ វិធានការឧបត្ថម្ភ ឬប្រគល់អនីតិជននោះទៅឱ្យសាច់ញាតិ សេវាសាធារណៈ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអនីតិជនដែលមានអាយុទើបតែ ១១ឆ្នាំបានយកដុំថ្មគប់ចំក្បាលអ្នកដើរតាមផ្លូវ អនីតិជននោះមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ

[148] មាត្រា ៤០ ចំណុចទី៣ កថាខណ្ឌ ក នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ។

និងមើលទៅលើជាតុផ្សំអត្តនោម័ត គឺគាត់គ្មានចេតនាប្រព្រឹត្តបទល្មើសអាចនឹងគាត់គប់ទៅលើវត្ថុអ្វីមួយតែបែរជាត្រូវអ្នកដើរឆ្លងកាត់ ដូច្នេះច្បាប់សន្មត់ថាអនីតិជននោះមិនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទេ ។

១.២ អនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំ នៅដល់ ក្រោម១៨ឆ្នាំ

សម្រាប់អនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងទៅ តុលាការអាចប្រកាសទណ្ឌកម្មបាន។ ទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌដែលក្រមព្រហ្មទណ្ឌសំដៅដល់គឺ ទោសនេះតែម្តង។ ការកំណត់អាយុ ១៤ឆ្នាំសម្រាប់លទ្ធភាពនៃការប្រកាសទណ្ឌកម្ម ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ ឬជនជាប់ចោទជាបណ្តោះអាសន្ន។ ចំពោះអនីតិជនមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំ ដល់ ១៨ឆ្នាំ ក្នុងលក្ខខណ្ឌកំណត់ដោយច្បាប់ និងក្នុងថិរវេលាក្នុងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន (មាត្រា ២១៣ និងមាត្រា ២១៤ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ) ។[149]

ចំណែកអនីតិជនមានអាយុក្រោម១៤ឆ្នាំវិញ មិនអាចត្រូវទទួលរងនូវការផ្តន្ទាទោសណាមួយឡើយទោះបីជាអនីតិជននោះ បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសប្រភេទណាក៏ដោយ(មាត្រា ២១២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ) ក៏ប៉ុន្តែតុលាការអាចចាត់វិធានការណាមួយដូចមានចែងនៅមាត្រា ៤០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌបាន។

ក្នុងករណីដែលអនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ ឆ្នាំ ដល់ក្រោម ១៨ ឆ្នាំ បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរដូចជា បទឃាតកម្មជាដើម កាលៈទេសៈនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះអាចជាមូលហេតុឱ្យតុលាការប្រកាសទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌលើអនីតិជនបាន។ ក្នុងករណីដែលអនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំ ដល់ ១៨ឆ្នាំ បានលួចស្បែកជើងមួយគូរ តើកាលៈទេសៈនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសនេះតម្រូវឱ្យតុលាការប្រកាសទោសលើអនីតិជនបានដែរឬទេ? ការដែលតុលាការត្រូវប្រកាសដាក់ទណ្ឌកម្មលើអនីតិជន ត្រូវបន្ថយក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងនៅមាត្រា ១៦០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ៖

- អតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ ត្រូវបន្ថយពាក់កណ្តាល។
- ប្រសិនអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺជាទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត អតិបរមាត្រូវបន្ថយមកដាក់ពន្ធនាគារ ២០ឆ្នាំ។
- អប្បរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារត្រូវបន្ថយពាក់កណ្តាល ប្រសិនបើអប្បរមានេះលើសពី ១ ថ្ងៃ។
- អប្បរមា និងអតិបរមានៃទោសពិន័យជាប្រាក់ត្រូវបន្ថយពាក់កណ្តាល។

២. វិធានការអនុវត្តចំពោះអនីតិជន

វិធានការអនុវត្តចំពោះអនីតិជនមានដូចជា វិធានការតាមដាន វិធានការអប់រំ វិធានការការពារ និងវិធានការឧបត្ថម្ភ។[150] ប៉ុន្តែវិធានការនេះមិនអាចអនុវត្តគ្រប់អនីតិជនទាំងអស់នោះទេ អនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី

[149] មាត្រា ២១៣ និងមាត្រា ២១៤ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/០៨០៧/០២៤,១០ សីហា ២០០៧។

[150] មាត្រា ៣៩ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

១៤ឆ្នាំឡើងទៅ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជនតម្រូវ តុលាការអាចធ្វើការប្រកាសទោសលើអនីតិជនបានដែរ។[151] ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអនីតិជនម្នាក់មានអាយុ ១៦ឆ្នាំ បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសឃាតកម្ម ដូច្នេះតុលាការនឹងធ្វើការប្រកាសទោសទៅលើអនីតិជនតាមច្បាប់កំណត់ បទឃាតកម្ម ដាក់ពន្ធនាគារ ១០ឆ្នាំ ទៅ ១៥ឆ្នាំ។ ប៉ុន្តែដោយសារតែអនីតិជន គេត្រូវបន្ធូរបន្ថយទោសដាក់ពន្ធនាគារ និងទោសពិន័យជាប្រាក់ពាក់កណ្តាល។[152]

ប្រភេទនៃវិធានការមានដូចជា៖

១- ការប្រគល់អនីតិជនឱ្យទៅឪពុកម្តាយអាណាព្យាបាល បុគ្គលដែលថែរក្សាអនីតិជននោះសក្តិសមនឹងទំនុកចិត្ត។

២- ការប្រគល់អនីតិជនឱ្យទៅសេវាសាធារណៈ ដែលសម្រាប់ទទួលបន្ទុកអនីតិជន។

៣- ការប្រគល់អនីតិជនឱ្យទៅអង្គការឯកជន ដែលមាននីតិសម្បទាក្នុងការទទួលអនីតិជន។

៤- ការប្រគល់អនីតិជនឱ្យទៅមន្ទីរពេទ្យ ឬស្ថាប័នឯកទេស។

៥- ការដាក់អនីតិជនឱ្យស្ថិតនៅ ក្រោមការការពាររបស់តុលាការ។

ប្រសិនបើក្នុងករណីដែលអនីតិជនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ហើយស្ថិតនៅក្រោមការការពាររបស់តុលាការ តុលាការចាប់តាំងអ្នកតំណាងមួយរូប ឱ្យទទួលភារកិច្ចធ្វើការតាមដានអនីតិជនរូបនោះ។ ហើយបុគ្គលមួយរូបនោះ ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីកិរិយាមារយាទរបស់អនីតិជនឱ្យបានទៀងទាត់ទៅដល់ព្រះរាជអាជ្ញា។ បុគ្គលនោះផ្តល់ព័ត៌មាន ដល់ព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់ ដែលអាចនាំឱ្យមានការកែប្រែនូវវិធានការនេះ។[153]

៣.ការអនុវត្តទោសលើអនីតិជន

ដូចដែលបានជម្រាបជូនខាងលើរួចមកហើយនីតិជនដែលមានអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំដល់ ក្រោម១៨ឆ្នាំ ទើបអាចឱ្យតុលាការសម្រេចធ្វើការប្រកាសទោសបាន ផ្អែកទៅលើកាលៈទេសៈ ស្ថានភាពនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសរបស់អនីតិជន។ ប៉ុន្តែចំពោះអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំមិនត្រូវទទួលខុសត្រូវ ឬអនុវត្តទោសឡើយ ហើយអនីតិជនដែលមានអាយុក្រោម ១៤ឆ្នាំ គឺត្រូវទៅអនុវត្តន៍វិធានការអប់រំ វិធានការតាមដាន វិធានការការពារ និងឧបត្ថម្ភ។

[151] មាត្រា ៣៩ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[152] មាត្រា ១៦០ កថាខណ្ឌទី១ ចំណុច១ និង ចំណុច៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[153] មាត្រា ៤១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ក្នុងករណីដែលធ្វើការប្រកាសទោសទៅអនីតិជនជាប្រភេទមូលទោស ត្រូវមានស្ថានសម្រាលទោសជានិច្ច។ កាលណាតុលាការ សម្រេចផ្ដន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌលើនីតិជនអាយុចាប់ពី ១៤ឆ្នាំឡើងទៅ មូលទោសលើបទល្មើសដែលប្រកាន់ត្រូវបន្ថយលក្ខខណ្ឌដូចតទៅៈ

១- អតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ ទៅបន្ថយពាក់កណ្ដាល។

២- ប្រសិនបើអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺទោសដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត អតិបរមានៃទោសត្រូវបន្ថយមកដាក់ពន្ធនាគារត្រូវ ២០ឆ្នាំ។

៣- អប្បបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារ ត្រូវបន្ថយពាក់កណ្ដាល ប្រសិនបើអប្បបរមានោះលើសពី ១ថ្ងៃ។

៤- អប្បបរមា និងអតិបរមានៃទោសពិន័យជាប្រាក់ត្រូវបន្ថយពាក់កណ្ដាល ។

ក្នុងករណីចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋ ប្រសិនបើបទបញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះមានអានុភាពបន្ថយអតិបរមានៃទោសដាក់ពន្ធនាគារមកត្រឹមចិរវេលាមួយស្មើ ឬតិចជាង ៥ឆ្នាំ នោះបទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ នៅតែជាបទល្មើសឧក្រិដ្ឋដដែល។ ឧទាហរណ៍ អនីតិជនបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស លួចដោយមានស្ថានទម្ងន់ទោស[154] ទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ៣ឆ្នាំ ទៅ ១០ឆ្នាំ ដូច្នេះដោយអនុលោមមាត្រា ១៦០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ អតិបរមា និងអប្បបរមាត្រូវបន្ថយពាក់កណ្ដាល អនីតិជននោះត្រូវទទួលទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ឆ្នាំកន្លះ ទៅ ៥ឆ្នាំ តែទោសដែលគាត់ប្រព្រឹត្តនៅតែជាបទឧក្រិដ្ឋដដែល មិនមែនជាបទមជ្ឈិមទេ។

៣.១ ទោសបន្ថែមលើអនីតិជន

អនីតិជនក៏អាចទទួលខុសត្រូវទោសបន្ថែមដែរ ទោសបន្ថែមមានដូចជា ៖

១- ការរឹបអូសឧបករណ៍ សម្ភារៈ ឬវត្ថុមួយដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬដែលមានគោលដៅប្រព្រឹត្តបទល្មើស។ ឧទាហរណ៍ ការរឹបអូសម៉ូតូ វត្ថុតាងផ្សេងៗ។

២- ការរឹបអូសវត្ថុ ឬមូលនិធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស។ ឧទាហរណ៍ លួចបានទូរស័ព្ទ និងកាបូបលុយ។

៣- ការរឹបផលទុន ឬទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាផលកើតចេញពីបទល្មើស។

៤- ការរឹបអូសឧបភោគភណ្ឌ សម្ភារៈ ឬចលនវត្ថុនៅទីកន្លែងបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្ត។

៥- ការហាមឃាត់ចំពោះការកាន់កាប់ ឬការយកតាមខ្លួននៅអាវុធ គ្រឿងផ្ទុះ និងគ្រាប់រំសេវគ្រប់ប្រភេទ។

៣.២ ទោសការងារសហគមន៍

អនីតិជនដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៦ឆ្នាំ និងចិរវេលានៃការងារមិនអាចលើសពី ១០០ម៉ោង ទើបអាចអនុវត្តលើអនីតិជនបាន។ ការងារសហគមន៍ ត្រូវតែសម្របសម្រួលទៅលើអនីតិជន មានលក្ខណៈជាការបណ្ដុះ

[154] មាត្រា ៣៥៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

បណ្ដាល និងការសម្រួលដល់ការបញ្ជូនខ្លួនទៅរស់នៅក្នុងសង្គមវិញ។ ទោសមិនរាងចាល មិនអនុវត្តទៅលើអនីតិជនទេ។[155]

[155] មាត្រា ១៦៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ជំពូកទី ៣
ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល

ជំពូកទី៣

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល

ផ្នែកទី១៖ នីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

១. ប្រភេទនៃនីតិបុគ្គលដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

ជាទូទៅ ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរមែងអាចកើតមានតែសម្រាប់រូបវន្តបុគ្គលតែប៉ុណ្ណោះ ឬអាចនិយាយបានថា ទាល់តែមនុស្សទើបអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបាន ប៉ុន្តែតាមពិតទៅ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌក៏ទទួលស្គាល់ពីការទទួលខុសត្រូវរបស់នីតិបុគ្គលដែរ។ លើកលែងតែរដ្ឋចេញនីតិបុគ្គលអាចនឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបាន។ វាស្តែងចេញពីគោលការណ៍នៃភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់។ គោលការណ៍នេះត្រូវបានសម្តែងឡើងនៅក្នុងមាត្រា ២ វាក្យខណ្ឌទី១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់បញ្ញត្តិថា អំពើខ្លះរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបង្កចលាចលដល់សង្គមជាបទល្មើស។

ចំពោះពាក្យថា នីតិបុគ្គល គឺក្រុមមនុស្ស ឬមូលនិធិដែលមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ហើយជាម្ចាស់នៃសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចដោយឯករាជ្យ ឬក៏ជាអង្គភាពមួយដែលមិនមែនជាមនុស្ស ឬជាអង្គការមួយដែលច្បាប់ឱ្យនិយមន័យយ៉ាងច្បាស់ ហើយចាត់ទុកជាបុគ្គលសម្រាប់គោលបំណងនៃច្បាប់នោះតែប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងនោះដែរ នីតិបុគ្គលដែលអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌចែកចេញជា២ (ពីរ) គឺ៖ នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន និងនីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ។

១.១ នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន

នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន ជាសមាគម ក្រុមហ៊ុន ក្រុមមូលនិធិ។[156] រីឯ នីតិបុគ្គលនៃច្បាប់ឯកជន ជានីតិបុគ្គដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ឯកជន ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរបស់សង្គម ហើយដែលមានឋានៈផ្លូវច្បាប់ដូចជារូបវន្តបុគ្គលដែរនៅក្នុងទិដ្ឋភាពខ្លះ។ ឧទាហរណ៍៖ សាជីវកម្មឯកជនជាដើម។[157]

នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន គឺជាក្រុមមនុស្សដែលរួមគ្នាបង្កើតឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍ឯកជន។ នីតិបុគ្គលឯកជនបានបែងចែកជា នីតិបុគ្គលឯកជនដែលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ និងនីតិបុគ្គលឯកជនដែលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។

១.១.១ នីតិបុគ្គលឯកជនដែលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ

នីតិបុគ្គលឯកជនដែលស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ជានីតិបុគ្គលដែលធ្វើសកម្មភាពស្វែងរកចំណេញ ដូចជាក្រុមហ៊ុន ដែលក្នុងនោះ ក្រុមហ៊ុនមានដូចជា ក្រុមហ៊ុនស៊ីវិល និងក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្ម។

---

[156] ដកស្រង់ចេញពី សទ្ទានុក្រមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១។

[157] កម្មវិធីវចនានុក្រមអេឡិចត្រូនិចរបស់គម្រោច្បាប់ ឆ្នាំ២០២២។

១.១.២ នីតិបុគ្គលឯកជនដែលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ

នីតិបុគ្គលឯកជនដែលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ជានីតិបុគ្គលមួយដែលមិនទាញយកផលចំណេញ ដូចជា សមាគម សហជីពវិជ្ជាជីវៈ មូលនិធិ(នីតិបុគ្គលមូលនិធិ) ជាដើម។

- សមាគម គឺជាការព្រមព្រៀងគ្នារវាងមនុស្សពីរនាក់ ឬច្រើននាក់ដើម្បីដាក់រួមគ្នា ការយល់ដឹង ឬសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងគោលដៅមួយមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញសម្រាប់ចែកគ្នា។ គោលការណ៍សេរីភាពខាងសមាគម មានន័យថា អ្នកណាដែលមានគោលដៅមិនប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដូចគ្នាអាចប្រមូលផ្តុំគ្នាដោយសេរីបង្កើតសមាគមដើម្បីមប្រើគោលដៅនោះ។ ប៉ុន្តែដើម្បីឱ្យមានបុគ្គលភាពគតិយុត្តសមាគមត្រូវប្រកាស (ប្រកាសពីអត្ថិភាពរបស់ខ្លួនទៅអាជាធរមានសមត្ថកិច្ច គឺនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ហើយសមាគមនេះអាចទទួលវិភាគទានរបស់សមាជិកខ្លួន អាចចុះកិច្ចសន្យាមានសមត្ថភាពប្តឹងទៅតុលាការ) បើកាលណាសមាគមត្រូវបានប្រកាសរួចហើយ សមាគមនេះអាចមានសមត្ថភាពទូលំទូលាយ ឬ មិនសូវទូលំទូលាយទៅតាមប្រភេទនៃសមាគមប្រកាសធម្មតា ឬ ជាសមាគមទទួលស្គាល់ថាបម្រើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ (ជាសមាគមដែលអាចទទួលអំណោយ និងអច្ច័យទាន ដូចជា កាកបាទក្រហមជាដើម)។ មានតែសមាគមប្រភេទនេះទេដែលមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត។
- សហជីពវិជ្ជាជីវៈ សមាគមនេះមានគោលដៅការពារផលប្រយោជន៍ខាងវិជ្ជាជីវៈ មានបុគ្គលភាពគតិយុត្តពេញលេញ នៅពេលណាដែលលក្ខន្តិកៈ (ច្បាប់ ឬគោលការណ៍) របស់សមាគមទៅតម្កល់នៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (ដូចជាសមាគមគ្រូពេទ្យ សមាគមមេធាវី)។

- នីតិបុគ្គលមូលនិធិ ជាបណ្តុំនៃទ្រព្យសម្បត្តិវិភាគទានដែលត្រូវបានផ្តល់ជាឋានៈជាម្ចាស់នៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដោយឯករាជ្យ។[158] ឧទាហរណ៍ ការបង្កើត (មូលនិធិអភិរក្សព្រៃកោងកាង) ដែលមានចូលរួមវិភាគទានពីបុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ ។

១.២ នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ

នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ លើកលែងតែរដ្ឋចេញ ដែលនីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈដែលធ្វើសកម្មភាពដូច ឬស្រដៀងគ្នានឹងសកម្មភាពរបស់នីតិបុគ្គលនៃនីតិឯកជន។ នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ ជាក្រុមរាជការសាធារណៈ។ ឧទាហរណ៍៖ រដ្ឋ ខេត្ត ឃុំ ជាដើម។[159] ចំណែកនីតិបុគ្គលនៃច្បាប់សាធារណៈ ជានីតិបុគ្គលដែលបង្កើតឡើងដោយច្បាប់សាធារណៈក្នុងគោលបំណងឱ្យបានសម្រេចគោលដៅរបស់សង្គម ហើយមានឋានៈផ្លូវច្បាប់ដូចគ្នានឹង

[158] មាត្រា ៤៦ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣០, ០៨ ធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧។
[159] ដកស្រង់ចេញពី សទ្ទានុក្រមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១។

រូបវន្តបុគ្គលដែរនៅក្នុងទិដ្ឋភាពខ្លះ។ ឧទាហរណ៍ ក្រសួង ឬសាជីវកម្មសាធារណៈ។[160] នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ជានីតិបុគ្គលដែលត្រូវបានបង្កើតឡើង និងគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់សាធារណៈដែលមានសិទ្ធិអំណាចក្នុងការអនុវត្តកិច្ចការរដ្ឋបាល។[161]

ដូចនេះ នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈកើតឡើងពីគំនិតផ្តួចផ្តើមនៃអាជ្ញាធររដ្ឋ ឬអាជ្ញាធរសាធារណៈ។ នីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈចែកចេញជា២ (ពីរ) គឺ សមូហភាពដែនដី និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ។

១.២.១ សមូហភាពដែនដី

សមូហភាពដែនដីរួមមាន៖

- រដ្ឋ តាមន័យនីតិរដ្ឋបាល រដ្ឋ ជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈ តែបើតាមន័យច្បាប់ រដ្ឋ គឺជាបុគ្គលដែលមានអធិបតេយ្យភាព។
- មណ្ឌលរដ្ឋបាលនានា រួមមានខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់។

១.២.២ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ

វិមជ្ឈការបច្ចេកទេស ឬវិមជ្ឈការទៅតាមសេវា គឺជារបៀបគ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈមួយបែបដោយប្រគល់សកម្មភាពណាមួយ របស់សមូហភាពដែនដីទៅឱ្យនីតិបុគ្គលថ្មីមួយនៃនីតិសាធារណៈធ្វើប្រកបដោយស្វ័យភាពតិច ឬច្រើនដើម្បីផលប្រយោជន៍ទូទៅឱ្យបានប្រសិទ្ធភាព។ នីតិបុគ្គលថ្មីនោះគេឱ្យឈ្មោះថាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ។

គ្រឹះស្ថានសាធារណៈចែកចេញជា២ (ពីរ) ប្រភេទ៖

- គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល គឺជានីតិបុគ្គលនៃច្បាប់សាធារណៈ ទទួលបន្ទុកចម្បងនូវបេសកកម្មផ្នែកសេវាសាធារណៈជាលក្ខណៈរដ្ឋបាល សង្គម សុខាភិបាល វប្បធម៌ វិទ្យាសាស្ត្រ។
- គ្រឹះស្ថានសាធារណៈឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម ជានីតិបុគ្គលបម្រើសេវាកម្មសាធារណៈមានលក្ខណៈឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្ម មានន័យថាវិធានដែលអនុវត្តចំពោះគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ ឧស្សាហកម្ម និងពាណិជ្ជកម្មជាវិធាននៃនីតិឯកជន។ ឧទាហរណ៍៖ រដ្ឋាករទឹក ធនាគារជាតិ។ល។

លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ៖

- ជានីតិបុគ្គលនៃនីតិសាធារណៈសម្រាប់បំពេញបេសកកម្ម នៃសេវាសាធារណៈ។
- មានបេតិកភណ្ឌផ្ទាល់ខ្លួន និងស្វ័យភាពក្នុងការគ្រប់គ្រង។

[160] កម្មវិធីវចនានុក្រមអេឡិចត្រូនិចរបស់គម្រោច្បាប់ ឆ្នាំ២០២២។

[161] ដកស្រង់ចេញពី សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំង ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ដែលត្រូវរៀបចំដោយ គណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ និងបោះផ្សាយដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ឆ្នាំ២០០៧។

- មានឯកទេសសកម្មភាព ។
- នៅក្រោមការត្រួតត្រាអាណាព្យាបាលរដ្ឋ ឬសមូហភាពដែនដី។ ឧទាហរណ៍ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈមាន ដូចជា អាជ្ញាធរអប្សរា ដែលជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈដើម្បីថែរក្សាការពារ និងរៀបចំតំបន់អង្គរ។ អង្គការ ស៊ីម៉ាក មជ្ឈមណ្ឌលសកម្មភាពកម្ចាត់មីនកម្ពុជា ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈសម្រាប់កម្ចាត់មីន។

ដូចនេះ គ្រឹះស្ថានសាធារណៈជានីតិបុគ្គលសាធារណៈបង្កើតឡើងដោយច្បាប់ សម្រាប់កាន់កាប់សេវា សាធារណៈណាមួយក្នុងក្របខណ្ឌនៃវិមជ្ឈការបច្ចេកទេស។ តុលាការរដ្ឋបាល ជាអ្នកមានសមត្ថកិច្ចក្នុងរឿង ដែលទាក់ទងនឹងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈនេះ។

២. បទល្មើសដែលនីតិបុគ្គលអាចនឹងទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ

ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គលកើតមានឡើងក្នុងករណី ដែលបញ្ញត្តិច្បាប់ដែលផ្តន្ទាទោស បានចែងទុកជាមុនប៉ុណ្ណោះ។ច្បាប់បញ្ញត្តិថា អំពើខ្លះរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបង្កចលាចលដល់សង្គម ជាបទល្មើស។[162] ផ្ទុយទៅវិញ នៅពេលដែលអត្ថបទច្បាប់មិនបានចែងទុកជាមុននោះទេ នីតិបុគ្គលមិនអាចត្រូវ បានប្រកាសឱ្យទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌនោះទេ។ គោលការណ៍នីត្យានុកូលភាពនេះ ភ្ជាប់មកជាមួយនូវគោល ការណ៍ពិសេស។[163] មានន័យថា ដើម្បីឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌចំពោះបទល្មើសណាមួយជាក់ លាក់នោះច្បាប់ត្រូវចែងឱ្យបានច្បាស់ អំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់នីតិបុគ្គលនៅក្នុងបទល្មើសប្រភេទនោះ។

ដោយឡែក បទប្បញ្ញត្តិទូទៅនៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌត្រង់មាតិកាទី១ មាតិកាទី២ និងមាតិកាទី៣ ដែល ទាក់ទងនឹងរូបវន្តបុគ្គល អាចយកទៅអនុវត្តបានចំពោះនីតិបុគ្គល ក្នុងកម្រិតដែលបទប្បញ្ញត្តិនេះ មិនផ្ទុយជាមួយ នឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃជំពូកនេះ។[164]

ផ្នែកទី២៖ លក្ខខណ្ឌនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល

ទោះជាយ៉ាងណា ការទទួលខុសត្រូវរបស់រូបវន្តបុគ្គលមិនចោទជាចម្ងល់ទៀតឡើយ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ លើសពីនេះ ការវិវត្តនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌបានឈានដល់ដំណាក់កាលឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ នីតិបុគ្គល។ ស្របជាមួយគ្នានេះ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចែងពីលក្ខខណ្ឌទូទៅនៃការ ទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ និងការអនុវត្តទោសទៅលើនីតិបុគ្គលផងដែរ។ នីតិបុគ្គលគ្រប់ប្រភេទសុទ្ធតែអាច ទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ប៉ុន្តែរដ្ឋដែលជានីតិបុគ្គលសាធារណៈ មិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ នីតិបុគ្គល

[162] មាត្រា ២ វាក្យខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/ ៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[163] មាត្រា ៤២ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[164] មាត្រា ១៨២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

អាចត្រូវប្រកាសថាទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបាន លុះត្រាណាមានច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតចែងទុកជាមុន។

នីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវតែក្នុងករណីដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់នីតិបុគ្គល និងប្រព្រឹត្តដោយអង្គការ ឬអ្នកតំណាងរបស់នីតិបុគ្គលនោះ មានន័យថា លក្ខខណ្ឌចាំបាច់ត្រូវមាន៖

- នីតិបុគ្គលបានទទួលផលប្រយោជន៍ពីបទល្មើស។ ការប្រព្រឹត្តដើម្បីជាប្រយោជន៍ ឬផលចំណេញរបស់នីតិបុគ្គល តាមរូបភាពជាផ្លូវសម្ភារៈ ឬផ្លូវចិត្តដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល។ ពាក្យថា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ សំដៅដល់ស្ថានភាពដែលអង្គការ ឬអ្នកតំណាងបានធ្វើអំពើក្នុងនាមនីតិបុគ្គល (កិច្ចសន្យាអាណត្តិ)។
- ប្រព្រឹត្តដោយរូបវន្តបុគ្គលដែលអ្នកតំណាងអាចជាអង្គការ ឬអ្នកតំណាងរបស់ខ្លួន៖
    - អង្គការរបស់នីតិបុគ្គល សំដៅទៅលើក្រុមអ្នកដឹកនាំ។ ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន ឬសមាគម និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ ឬសង្កាត់។
    - អ្នកតំណាងរបស់នីតិបុគ្គល សំដៅទៅដល់បុគ្គលផ្ទាល់ដែលជាអ្នកដឹកនាំ។ អ្នកតំណាងត្រូវមានគុណសម្បត្តិ២ (ពីរ) គឺមានសិទ្ធិសម្រេចការងាររបស់នីតិបុគ្គល និងមានសិទ្ធិពេញលេញក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសម្រេចជំនួសនីតិបុគ្គល។ ឧទាហរណ៍៖ ប្រធានគណៈកម្ម-ការប្រតិបត្តិ ប្រធានសមាគម មេឃុំ ចៅសង្កាត់។

ដូច្នេះ អំពើរបស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការធម្មតាណាមួយនោះ មិននាំឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវរបស់នីតិបុគ្គលនោះទេ។

១. អត្ថិភាពនៃច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

នីតិបុគ្គលមិនទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌជាលក្ខណៈទូទៅទេ នីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌកាលបើច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតបានចែងយ៉ាងជាក់លាក់ថា នីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌចំពោះបទល្មើសណាមួយជាកំណត់។

អាស្រ័យហេតុនេះចំពោះបទល្មើសអំពីបទឃាតកម្ម[165] ក្រមព្រហ្មទណ្ឌពុំមានចែងពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គលទេ មានន័យថានីតិបុគ្គលមិនអាចប្រកាសថាទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌពីបទឃាតកម្មបានឡើយ។

[165] មាត្រា ១៩៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

២. បទល្មើសប្រព្រឹត្តដោយអង្គការ ឬអ្នកតំណាងនីតិបុគ្គល

នីតិបុគ្គល គឺជាបុគ្គលដែលកើតឡើងដោយពីការសន្មតរបស់ច្បាប់។ នីតិបុគ្គលតែងតែមានអង្គការតំណាងដោយមានរូបភាពជាក្រុមប្រឹក្សា ឬអ្នកតំណាងជារូបវន្តបុគ្គល ដែលធ្វើសកម្មភាពតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គលជានិច្ច។

អង្គភាពតំណាង ឬអ្នកតំណាងនៃនីតិបុគ្គល ឬអង្គការដែលច្បាប់ ឬលក្ខន្តិកៈផ្តល់នូវមុខងារជាអ្នកដឹកនាំគ្រប់គ្រង ហើយមាននីតិសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសម្រេចសេចក្តីដែលអាចធ្វើឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវបាន ឬអាចនិយាយបានម៉្យាងទៀតថា ជាអង្គភាព ឬជាអ្នកតំណាងដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងនាមនីតិបុគ្គល។

អង្គភាពដែលតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គលមានដូចជា ក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ជាដើម។

អ្នកតំណាងឱ្យនីតិបុគ្គលមានដូចជា ប្រធានសមាគម អភិបាល មេឃុំ ចៅសង្កាត់ជាដើម។

៣. ការប្រព្រឹត្តដើម្បីជាផលប្រយោជន៍ដល់នីតិបុគ្គល

មានតែការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់នីតិបុគ្គលតែប៉ុណ្ណោះ ដែលជាកត្តាធ្វើឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបាន។ ប្រយោជន៍ សំដៅទៅលើប្រយោជន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ចដែលមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ ឬគ្រាន់តែមានលក្ខណៈជាយថាហេតុក៏បានដែរ។

ឧទាហរណ៍៖ អភិបាលរបស់រោងចក្រមួយមិនបានចាត់វិធានការសន្តិសុខបានគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមច្បាប់កំណត់ ដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាពដល់កម្មករនិយោជិតរបស់ក្រុមហ៊ុនទេ ដោយសារតែក្រុមហ៊ុនមិនចង់មានការចំណាយច្រើន។ អំពើនេះធ្វើឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់នីតិបុគ្គល ហេតុដូច្នេះហើយ ប្រសិនបើការមិនបានចាត់វិធានការនោះ បានធ្វើឱ្យកម្មករនិយោជិតស្លាប់ដូច្នេះក្រុមហ៊ុននឹងត្រូវប្រកាសថា ទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌពីបទមនុស្សឃាតដោយអចេតនា។

ដោយឡែក បទល្មើសដែលប្រព្រឹត្តដោយអ្នកតំណាងនីតិបុគ្គល ធ្វើឡើងក្នុងផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកតំណាង មិនអាចឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានឡើយ។

ផ្នែកទី៣៖ ការដាក់ទណ្ឌកម្មលើនីតិបុគ្គល ឬទោសអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល

ទោសមួយចំនួនអាចអនុវត្តបានចំពោះនីតិបុគ្គលដូចជា ទោសពិន័យជាប្រាក់ក្នុងនាមជាមូលទោស ឬការដកហូតសិទ្ធិសេរីភាពក្នុងនាមជាទោសបន្ថែម។[166] ទោសមួយចំនួនទៀត មិនអាចអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គលបាននោះទេ ដូចជាទោសដាក់ពន្ធនាគារ ឬទោសការងារសហគមន៍។ នីតិបុគ្គលក៏អាចបានត្រូវរំលាយដោយតុលាការបានដែរ ដោយការប្រកាសសាលក្រម ឬសាលដីការបស់តុលាការ។ ដូចនេះយើងឃើញថា ទោសអនុវត្តចំពោះ

[166] មាត្រា ១៦៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គលខុសគ្នាដោយយោងទៅតាមលក្ខណៈពិសេសរបស់នីតិបុគ្គល។[167] ប៉ុន្តែនីតិបុគ្គលសាធារណៈមិនអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានទេ។

១. មូលទោសដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល

នីតិបុគ្គលទទួលរងនូវទោសពិន័យក្នុងឋានៈជាមូលទោស។ ទោសពិន័យក្នុងឋានៈជាមូលទោសនេះមិនមែនមានន័យថា រាល់បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់លើនីតិបុគ្គលជាបទលហុនោះទេ។ បទល្មើសប្រព្រឹត្តដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់នីតិបុគ្គលត្រូវចាត់ទុកជា បទឧក្រិដ្ឋ ឬបទមជ្ឈិម ឬបទលហុ វាអាស្រ័យទៅតាមទម្ងន់នៃបទល្មើសនីមួយៗដែលច្បាប់តម្រូវឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវ បើទោះបីជាទោសដែលនីតិបុគ្គលត្រូវទទួលរងខុសគ្នាអំពីទោសដែលរូបវន្តបុគ្គលត្រូវទទួលរងក៏ដោយ នេះក៏ដោយសារតែគោលការណ៍ឯកត្តកម្មនៃទោស។ ទោសបន្ថែមមួយ ឬច្រើនអាចត្រូវបានប្រកាសបន្ថែមលើមូលទោសដោយតុលាការ[168]។

មាត្រា ១៦៧ ដល់១៨២ ក្នុងជំពូកទី៧ មាតិកាទី៣ គន្ថីទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ កំណត់អំពីរបបទូទៅនៃទោសដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល។ ដូចនេះ មូលទោសដែលនីតិបុគ្គលត្រូវរងក្នុងគ្រប់បទល្មើស គឺទោសពិន័យជាប្រាក់ដូចគ្នា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៦៧ ចំណុចទី១។

២. ទោសបន្ថែមដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គល

ទោសបន្ថែមដែលនីតិបុគ្គលត្រូវរងអាចខុសពីបទល្មើសមួយទៅបទល្មើសមួយទៀត អាស្រ័យទៅតាមភាពចាំបាច់ និងកាលៈទេសៈនៃបទល្មើសនីមួយៗ។ ទោសបន្ថែមជារួមដែលនីតិបុគ្គលត្រូវរងនោះ។ តែបញ្ញត្តិនេះបានអនុញ្ញាតឱ្យមានការបង្កើតទោសបន្ថែមដទៃទៀតបាន ដោយបញ្ញត្តិដោយឡែក។

ទោសបន្ថែមដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះនីតិបុគ្គលមានដូចតទៅៈ[169]

- ការរំលាយចោលៈ[170]

សេចក្តីសម្រេចដែលបង្គាប់ឱ្យរំលាយនីតិបុគ្គល នាំឱ្យមានការបញ្ជូននីតិបុគ្គលនេះទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីធ្វើការជម្រះបញ្ជី។

- ការដាក់ឱ្យនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមដានរបស់តុលាការៈ[171]

ការដាក់ឱ្យនៅស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមដានរបស់តុលាការមិនអាចលើសពី ៥ឆ្នាំទេ។ សេចក្តីសម្រេចដាក់ការត្រួតពិនិត្យតាមដានរបស់តុលាការ នាំឱ្យមានការចាត់តាំងអាណត្តិគាហកតុលាការដែលតុលាការ

---

[167] មាត្រា ១៨២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[168] មាត្រា ១៦៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[169] មាត្រា ១៦៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[170] មាត្រា ១៧០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[171] មាត្រា ១៧១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

បញ្ជាក់បេសកកម្ម។ ជារៀងរាល់ ៦ខែយ៉ាងតិចអាណត្តិគាហកតុលាការធ្វើរបាយការណ៍ ជូនព្រះរាជអាជ្ញាអំពីដំណើរការនៃបេសកកម្មរបស់ខ្លួន។ ក្រោយពីបានឃើញរបាយការណ៍របស់អាណត្តិគាហកតុលាការ ព្រះរាជ-អាជ្ញា អាចប្តឹងទៅតុលាការដែលបានប្រកាសឱ្យធ្វើការដាក់ក្រោមការតាមដានរបស់តុលាការ។ តុលាការអាចប្រកាសនូវទោសថ្មីមួយ។ តុលាការសម្រេចក្នុងពេលសវនាការសាធារណៈ ក្រោយពីបានស្តាប់យោបល់របស់តំណាងអយ្យការ អាណត្តិគាហកតុលាការ និងជាយថាហេតុមេធាវីរបស់នីតិបុគ្គលនោះ។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការអនុវត្តសកម្មភាពមួយ ឬច្រើន៖[172]

ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើសកម្មភាព អាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់ចិរវេលា ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។ តុលាការបញ្ជាក់អំពីសកម្មភាពដែលត្រូវហាមឃាត់។

- ការបណ្តេញចេញពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ៖[173]

ទោសបណ្តេញចេញពីលទ្ធកម្មសាធារណៈ នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ចំពោះការចូលរួមដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលនៅគ្រប់លទ្ធកម្មសាធារណៈដែលរៀបចំដោយ៖

- រដ្ឋ
- រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ
- សហគ្រាសដែលទទួលសម្បទានពីរដ្ឋ ឬពីរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬដែលត្រួតពិនិត្យដោយរដ្ឋ ឬដោយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ទោសនេះ អាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្ន សម្រាប់ចិរវេលាមួយមិនលើសពី ៥ឆ្នាំ។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការអំពាវនាវជាសាធារណៈដល់ការសន្សំសំចៃ៖[174]

ការហាមឃាត់ចំពោះការអំពាវនាវជាសាធារណៈឱ្យធ្វើការដាក់ប្រាក់សន្សំ អាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។ ការហាមឃាត់នេះ នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ដល់នីតិបុគ្គលចំពោះការអំពាវនាវដើម្បីឱ្យដាក់ឧបករណ៍អាចជួញដូរបានរបស់ខ្លួនទៅក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ឬក្រុមហ៊ុនមូលបត្រ។ ការហាមឃាត់នេះ នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ចំពោះការផ្សាយជាសាធារណៈដែរ។

---

[172] មាត្រា ១៧២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[173] មាត្រា ១៧៣ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[174] មាត្រា ១៧៤ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការចេញឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ក្រៅពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ដែលកំណត់ដោយធនាគារ៖[175]

ការហាមឃាត់ចំពោះការចេញឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន អាចជាស្ថាពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការប្រើបណ្ណទូទាត់៖

ចំពោះការហាមឃាត់ប្រើប្រាស់បណ្ណទូទាត់ក៏ដូចគ្នាដែរ។[176]

- ការបិទគ្រឹះស្ថានដែលប្រើសម្រាប់ធ្វើការរៀបចំ ឬប្រព្រឹត្តបទល្មើស៖[177]

ទោសបិទគ្រឹះស្ថាន នាំឱ្យមានការហាមឃាត់ចំពោះការប្រព្រឹត្តនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាននេះ នូវសកម្មភាពដែលបទល្មើសបានកើតឡើង នៅក្នុងឱកាសដែលធ្វើសកម្មភាពនេះ។ ទោសនេះអាចជាស្ថានពរ ឬជាបណ្តោះអាសន្នសម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។

- ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មលើគ្រឹះស្ថានដែលបើកចំហដល់សាធារណជន ឬដែលបានប្រើប្រាស់ដោយសាធារណជន៖[178]

ការហាមឃាត់ចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មលើគ្រឹះស្ថានមួយ ដែលបើកចំហដល់សាធារណជន ឬដែលបានប្រើប្រាស់ដោយសាធារណជន អាចជាស្ថាពរ ឬបណ្តោះអាសន្នក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំយ៉ាងច្រើន។

- ការរឹបអូស៖

ការរឹបអូសអាចធ្វើទៅលើវត្ថុដូចខាងក្រោម៖[179]

- ឧបករណ៍ សម្ភារៈ ឬវត្ថុណាមួយដែលប្រើសម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬដែលមានគោលដៅសម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស។
- វត្ថុ ឬមូលនិធិដែលជាកម្មវត្ថុនៃបទល្មើស។
- ផលទុន ឬទ្រព្យសម្បត្តិដែលជាផលកើតចេញពីបទល្មើស។
- ឧបភោគភណ្ឌ សម្ភារៈ ឬចលនវត្ថុនៅក្នុងទីកន្លែងដែលបទល្មើសបានប្រព្រឹត្ត។

ក៏ប៉ុន្តែ ការរឹបអូសមិនអាចត្រូវប្រកាសបានទេ ប្រសិនបើការរឹបអូសនោះប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់តតិយជន។ ម្យ៉ាងទៀត កាលបើការរឹបអូសក្លាយជាស្ថាពរ វត្ថុរឹបអូសក្លាយជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ លើកលែងតែបទបញ្ញត្តិដោយ

[175] មាត្រា ១៧៥ កថាខណ្ឌទី១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[176] មាត្រា ១៧៥ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[177] មាត្រា ១៧៦ កថាខណ្ឌទី២ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[178] មាត្រា ១៧៧ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[179] មាត្រា ១៧៩ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

ឡែកបានចែងអំពីការប្រគល់ផ្សេងទៀត។ រដ្ឋអាចលក់ ឬបំផ្លាញចោលវត្ថុរឹបអូសនៅក្នុងទម្រង់ដែលមានចែងសម្រាប់ការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ។ ច្បាប់អាចចែងអំពីការបំផ្លាញចោលនូវវត្ថុខ្លះផងដែរ។ កាលបើវត្ថុរឹបអូសមិនត្រូវបានចាប់យកទេ ហើយនិងមិនអាចប្រគល់ឱ្យបានទេនោះ ទណ្ឌិតត្រូវចេញសងតម្លៃវត្ថុរឹបអូសនេះ។ តម្លៃនេះត្រូវបានកំណត់ដោយតុលាការ។ វិធានការដើម្បីផលប្រមូលប្រាក់នេះ ត្រូវធ្វើឡើងដូចក្នុងរឿងបង្ខំដល់រូបកាយដែរ។[180]

- ការបិទផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសៈ[181]

ការបិទផ្សាយសេចក្តីសម្រេច ត្រូវអនុវត្តនៅទីកន្លែងដែលចង្អុលប្រាប់ដោយតុលាការ និងសម្រាប់រយៈពេលមួយដែលកំណត់ឡើងដោយតុលាការ។ ការបិទផ្សាយមិនអាចលើសពី ២ខែ។ ការបិទផ្សាយអាចទាំងស្រុងតាមសម្រង់ ឬតាមនិទ្ទេសធម្មតា។ សោហ៊ុយនៃការបិទផ្សាយជាបន្ទុករបស់នីតិបុគ្គលដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស។ ក្នុងករណីដែលដកបំបាត់ចេញ លាក់បំបាំង ឬហែកចោលសេចក្តីប្រកាសបិទផ្សាយនោះ ត្រូវធ្វើការបិទផ្សាយជាថ្មីម្តងទៀត។ សោហ៊ុយនៃការបិទផ្សាយនេះ ត្រូវចេញដោយជនល្មើសដែលជាអ្នកដកបំបាត់ចោល លាក់បំបាំង ឬហែកចោល។

- ការផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសនៅក្នុងសារព័ត៌មានសរសេរ ឬការផ្សាយតាមមធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍ៈ[182]
  - ទោសផ្សាយសេចក្តីសម្រេច តាមគ្រប់មធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍ ត្រូវអនុវត្តតាមបែបបទដែលកំណត់ឡើងដោយតុលាការ។ ការផ្សាយនេះ មិនអាចលើសពី ៨ (ប្រាំបី) ថ្ងៃ។ ការផ្សាយនេះអាចផ្សាយទាំងស្រុងតាមសម្រង់ ឬតាមនិទ្ទេស។ សោហ៊ុយនៃការផ្សាយជាបន្ទុករបស់នីតិបុគ្គលដែលត្រូវផ្តន្ទាទោស។
  - ទោសផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មានសរសេរតាមបែបបទនិងក្នុងចិរវេលាដែលកំណត់ដោយតុលាការ។ សោហ៊ុយក្នុងការចុះផ្សាយជាបន្ទុករបស់នីតិបុគ្គល។ បើតុលាការបានបង្គាប់ការផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីសម្រេច សារព័ត៌មានមិនអាចបដិសេធការចុះផ្សាយនេះបានទេ។
  - បទប្បញ្ញត្តិដោយឡែកអាចបង្កើតទោសបន្ថែមដទៃទៀតបាន។[183]

---

[180] មាត្រា ១៧៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[181] មាត្រា ១៨០ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[182] មាត្រា ១៨១ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

[183] មាត្រា ១៦៨ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ, លេខ នស/រកម/៣០០៩/០២២,៣០ វិច្ឆិកា ២០០៩។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ឆ្លងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទមួយនេះរួចមក ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺជាគោលការណ៍ដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលពុំអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌជំនួសដោយជនដទៃបានក្រៅពីចារីដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដោយផ្ទាល់។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ជាអំពើដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ ហើយជាកំហុសរបស់ចារីផ្ទាល់។ បុគ្គលម្នាក់អាចកំណត់បាននូវឋានៈដូចជា ចារី សហ-ចារី អ្នកផ្តើមគំនិត និងអ្នកសមគំនិត។ ហើយការកម្រិតទោសទៀតសោតនឹងត្រូវកំណត់ដោយយោងទៅតាមបុគ្គលិកលក្ខណៈ និងស្ថានភាពរបស់ចារីនៃបទល្មើសផ្ទាល់តែម្តង។ ថ្វីបើច្បាប់បានកំណត់អំពើណាមួយជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌក៏ពិតមែន ក៏ចារីមិនអាចទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបានដែរ ដោយផ្អែកលើមូលហេតុនៃការមិនទទួលព្រហ្មទណ្ឌដែលមានកំណត់ក្នុងច្បាប់។ ប្រសិនបើច្បាប់ពុំបានចាត់ទុកអំពើណាមួយជាបទល្មើសទេ អំពើនោះមិនអាចត្រូវចាត់ទុកថាជាបទល្មើសបានឡើយ ដោយយោងទៅតាមគោលការណ៍នីត្យានុកូលភាព។

ជាគោលការណ៍ កាលណាបុគ្គលម្នាក់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសណាមួយ បុគ្គលនោះនឹងត្រូវទទួលត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ដែលការទទួលខុសត្រូវនេះរួមមានរូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គល។ ក្នុងនោះរូបវន្តបុគ្គលរួមមាន នីតិជន និងអនីតិជន ដែលបុគ្គលទាំងពីរនេះមានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌដូចគ្នា។ ប៉ុន្តែដោយការទទួលខុសត្រូវនេះ ត្រូវមានការកម្រិតពីអាយុ គឺនីតិជនត្រូវមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ ចំណែកអនីតិជនវិញត្រូវតែជាជនដែលមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ។ ចំពោះការដាក់ទណ្ឌកម្មវិញ នីតិជន និងអនីតិជន គឺមានការដាក់ទណ្ឌកម្មស្រដៀងគ្នា គ្រាន់តែនីតិជនពេលដែលទទួលទោសព្រហ្មទណ្ឌត្រូវទទួលទោសពេញលេញ ប៉ុន្តែក្នុងករណីនីតិជនដែលមានបញ្ហាវិបល្លាសស្មារតី ការអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ ឬដោយអាជ្ញាធរស្របច្បាប់ ស្ថានភាពចាំបាច់ អានុភាព ឬការបង្ខំ មិនត្រូវបានទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ។ ដោយឡែកអនីតិជន ដែលមានអាយុចាប់ពី១៤ឆ្នាំដល់ក្រោម១៨ឆ្នាំ អាចមានការអនុវត្តទោស គឺអាចបន្ថយនៅត្រឹមពាក់កណ្តាលដោយយោងតាមស្ថានភាពនៃអាយុ ប្រសិនបើកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ឬបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អនីតិជនតម្រូវ។ ចំពោះអនីតិជន ដែលមានអាយុក្រោម១៤ឆ្នាំ មិនត្រូវបានទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌទេ តែតុលាការអាចចេញនូវវិធានការដូចជា ប្រគល់អនីតិជនទៅឱ្យឪពុកម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលដើម្បីអប់រំ។ ហើយការប្រកាសទណ្ឌកម្មនេះ អាចធ្វើការផ្តន្ទាទោសព្រហ្មទណ្ឌតាមរយៈការប្រកាសនូវមូលទោស ទោសបន្ថែម ឬទោសជំនួសទៅលើរូបវន្តបុគ្គលបានផងដែរ។

មួយវិញទៀត ការវិវត្តន៍នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌបានឈានដល់ដំណាក់កាលឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់នីតិបុគ្គល។ នីតិបុគ្គល គឺជាក្រុមមនុស្ស ឬមូលនិធិដែលមានបុគ្គលភាពគតិយុត្ត ជាប្រធាននៃសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច។ ក្នុងករណីបទសល្មើសប្រព្រឹត្តដោយអង្គការ ឬអ្នកតំណាងនីតិបុគ្គល ឬអង្គការដែលច្បាប់ ឬលក្ខន្តិកៈផ្តល់នូវមុខងារជាអ្នកដឹកនាំគ្រប់គ្រង ហើយមាននីតិសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសម្រេចសេចក្តី ដែល

អាចនាំឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវបាន ឬអាចនិយាយបានបានម្យ៉ាងទៀត គឺជាអង្គភាព ឬជាអ្នកតំណាងដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយក្នុងនាមនីតិបុគ្គល។ មានតែការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់នីតិបុគ្គលតែប៉ុណ្ណោះ ដែលជាកត្តាធ្វើឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌបាន។ ផ្ទុយទៅវិញ ទោះបីជាច្បាប់មិនអាចដាក់ពន្ធនាគារបានដោយសារតែនីតិបុគ្គលនេះមិនមែនមនុស្ស តែច្បាប់ក៏បានកំណត់ទណ្ឌកម្មដោយឡែក សម្រាប់ពិន័យលើនីតិបុគ្គលនោះដែលមានជម្រើសដូចជា ពិន័យជាប្រាក់ ឬដកហូតអាជ្ញាប័ណ្ណប្រកបអាជីវកម្មជាដើម តាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងទៅតាមករណីនីមួយៗ។ ចំពោះរូបវន្តបុគ្គល អាចនឹងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌជាធម្មតា ក្នុងនាមជាអ្នកតំណាងនីតិបុគ្គល ប៉ុន្តែក្នុងប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកតំណាងមិនអាចឱ្យនីតិបុគ្គលទទួលខុសត្រូវបានឡើយ។

ដូចនេះ យើងអាចសន្និដ្ឋានបាន ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គល យើងមិនអាចឱ្យអ្នកដទៃ ឬនីតិបុគ្គលដទៃទៀតមកទទួលខុសត្រូវជំនួសអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តឡើយ ដោយហេតុថាការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ គឺដាក់ទោសចំពោះតែជនណាបានប្រព្រឹត្តអំពើដែលផ្ទុយច្បាប់ ឬច្បាប់ហាមឃាត់ ហើយដើម្បីដាក់ទោសទៅដល់ជនល្មើសឱ្យមានការរាងចាលថានឹងមិនប្រព្រឹត្តបទល្មើសតទៅទៀត។ ទាក់ទងទៅនឹងការដាក់ទោសទណ្ឌនេះ វាបានឱ្យជនមួយចំនួនមានការខ្លាចរអាចំពោះការប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់ ជាហេតុនាំឱ្យសង្គម ក៏ដូចជាប្រទេសជាតិមានសុខសន្តិភាព សុវត្ថិភាព មានសណ្តាប់ធ្នាប់ល្អ គ្មានអំពើចារកម្ម និងធ្វើឱ្យប្រទេសជាតិឆ្ពោះទៅរកការរីកចម្រើនជឿនលឿន។

ឧបសម្ព័ន្ធ

អនុសាសន៍

ក្រោយពីបានធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាកន្លងមក ការមើលឃើញសកម្មភាពនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើសក្នុងសង្គមជាក់ស្តែងនាពេលបច្ចុប្បន្ន យើងខ្ញុំសង្កេតឃើញថា បទល្មើសបានកើតឡើងជារៀងរាល់ថ្ងៃ ហើយស្ថានភាពនៃបទល្មើសមួយចំនួន គឺមានលក្ខណៈកាន់តែកាចសាហាវ ធ្វើឱ្យប្រជាពលរដ្ឋមានការភ័យខ្លាច។ កាលបើបទល្មើសនៅក្នុងសង្គមមានការកើនឡើង គឺនាំឱ្យមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំង ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ការអប់រំ និងស្ថានភាពផ្លូវចិត្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

បើយើងនិយាយពីបទល្មើស គឺមានច្រើនដែលចែងនៅក្នុងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ពិសេសមួយចំនួនទៀត។ ប៉ុន្តែយើងខ្ញុំនឹងលើកយកតែបទល្មើសដែលបានកើតឡើងច្រើននៅក្នុងសង្គមមកពិភាក្សាតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូចជា បទល្មើសលួច បទល្មើសហិង្សា បទល្មើសគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ បទល្មើសរំលោភសេពសន្ថវៈ និងគ្រឿងញៀនជាដើម។ បើយើងមើលទៅលើអត្ថបទច្បាប់ដែលបានចែងមក គឺមានលក្ខណៈល្អប្រសើរស្ទើរតែគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ប៉ុន្តែអ្វីដែលជាបញ្ហា គឺអ្នកអនុវត្តច្បាប់មួយចំនួន គឺការអនុវត្តនៅមានចំណុចខ្វះខាតមិនទាន់បានពេញលេញនៅឡើយ។ ដើម្បីធ្វើឱ្យការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងយុត្តិធម៌ យើងខ្ញុំមាននូវសំណូមពរចំនួន៣ ៖

សំណូមពរទី១៖ នៅពេលដែលមានបទល្មើសកើតឡើងភ្លាមៗ សូមឱ្យមន្ត្រីដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធនឹងបទល្មើស ធ្វើការព័ទ្ធរង្វង់នៅកន្លែងកើតហេតុ និងធ្វើការប្រមូលយកភស្តុតាងឱ្យអស់ពីកន្លែងកើតហេតុ ព្រោះថាតុលាការធ្វើការជំនុំជម្រះដោយផ្អែកទៅលើភស្តុតាង ប្រសិនបើភស្តុតាងមិនគ្រប់ និងនាំឱ្យជនដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ ដោយសារវិមតិសង្ស័យត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ។

សំណូមពរទី២៖ សូមឱ្យមេធាវីដែលការពារក្តីឱ្យជនក្រីក្រ មេត្តាយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យបានខ្លាំងទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កូនក្តី ព្រោះថាប្រសិនបើជនល្មើសបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសលួច ហើយព្រះរាជអាជ្ញាចោលពីបទលួចមានស្ថានទម្ងន់ទោស ហើយក្នុងនាមជាមេធាវីមិនបានផ្តល់ការប្រឹក្សាយោបល់ទៅឱ្យកូនក្តីឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ និងនាំឱ្យខាតប្រយោជន៍កូនក្តី និងធ្វើឱ្យទណ្ឌិតដែលចេញមកវិញនៅតែប្រព្រឹត្តបទល្មើសដដែល ហើយអាចសាហាវជាងមុនទៀត។

សំណូមពរទី៣៖ សូមឱ្យនីតិករ ធ្វើការពិចារណាឡើងវិញពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការផ្តន្ទាទោសលើអនីតិជនដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ដោយសារតែអនីតិជន គឺមានច្បាប់ការពារជាច្រើនទាំងក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ស្តីពីយុត្តិធម៌អនីតិជន តែយើងខ្ញុំសង្កេតឃើញនៅក្នុងសង្គមជាក់ស្តែង អនីតិជនពេលខ្លះ អាចប្រព្រឹត្តបទល្មើសធ្ងន់ធ្ងរជាងនីតិជនទៀតផង ដូចជាបទល្មើសហិង្សា បទលួចហើយរំលោភសេពសន្ថវៈ ពេលដែលប្រព្រឹត្តហើយ

បង្កជាព្យសនកម្មយ៉ាងខ្លាំង ដល់ជនរងគ្រោះ។ ដោយសារតែមានច្បាប់ការពារ ការផ្តន្ទាទោសទៅអនីតិជនមានលក្ខណៈស្រាលជាងដល់ទៅពាក់កណ្តាល ពេលដែលគាត់ចេញមកអាចនឹងប្រព្រឹត្តបទល្មើសសារជាថ្មី។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

I. ច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្ត

១. រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣។

២. ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៩។

៣. ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧។

៤. ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល (UNTAC) ឆ្នាំ១៩៩២។

៥. ក្រមរដ្ឋប្បវេណី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧។

៦. ច្បាប់ស្តីពី យុត្តិធម៌អនីតិជន ឆ្នាំ២០១៦។

៧. ច្បាប់ស្តីពី ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក និងវិសោធនកម្ម ឆ្នាំ២០១៧។

៨. ច្បាប់ស្តីពី ឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការទូទាត់ប្រាក់ ឆ្នាំ២០០៥។

៧. អនុក្រឹត្យស្តីពី អគ្រានុកូលដ្ឋាន ឆ្នាំ២០០០។

II. លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តអន្តរជាតិ

១. អនុសញ្ញារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ប្រឆាំងនឹងការធ្វើចរាចរគ្រឿងញៀនខុសច្បាប់ និង សារធាតុដែលប៉ះពាល់ប្រព័ន្ធសសៃប្រសាទ ឆ្នាំ១៩៨៨។

២. កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ឆ្នាំ២០០៩។

III. វចនានុក្រម និងសទ្ទានុក្រម

១. កម្មវិធីវចនានុក្រមអេឡិចត្រូនិចរបស់តម្រាច្បាប់ ឆ្នាំ២០២២។

២. សទ្ទានុក្រមច្បាប់ភូមិបាល ឆ្នាំ២០០១។

៣. សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីដែលត្រូវរៀបចំដោយគណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ និងបោះផ្សាយដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅឆ្នាំ២០០៧។

៤. សទ្ទានុក្រមពាក្យច្បាប់ ខ្មែរ អង់គ្លេស បារាំង ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ ដែលត្រូវបានរៀបចំដោយគណៈកម្មការបណ្ឌិត្យសភាទទួលបន្ទុកអនុម័តពាក្យច្បាប់ និងបោះផ្សាយដោយទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នៅឆ្នាំ២០១១។

IV. សៀវភៅ និងស្នាដៃនិពន្ធ

១. នីតិព្រហ្មទណ្ឌទូទៅ របស់សាស្ត្រាចារ្យ ជួន ប៊ុនធី ឆ្នាំ២០២០។

២.នីតិព្រហ្មទណ្ឌ និងគ្រួសារ រៀបរៀងដោយ លោកសាស្ត្រាចារ្យ រុន ពណ្ណារិទ្ធ និងលោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ ចាំង ស៊ីណាត ឆ្នាំ២០១៧។

៣. នីតិព្រហ្មទណ្ឌទូទៅ របស់សាស្ត្រាចារ្យ មីន សំអុល ឆ្នាំ២០១៧។

៤. នីតិរដ្ឋប្បវេណី របស់ សាស្ត្រាចារ្យ ហាប់ ផល្លី ឆ្នាំ២០១១។

V. **ប្រភពផ្សេងៗ**

១. នីតិព្រហ្មទណ្ឌ របស់ឯកឧត្តម ហ៊ី សោភា http://laws-page.blogspot.com/2017/01/blog-post_34.html?m=1 ចូលមើលថ្ងៃទី២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២។

២. កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ស្តីពី ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា "របបនៃការប្រកាសទោស" ភាគ១ https://youtu.be/6sAordnnbI8 ។

៣. កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ស្តីពី ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា "របបនៃការប្រកាសទោស" ភាគ២ https://youtu.be/Qvl5cXrUUdE ។

៤. កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ស្តីពី ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា "ការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ" https://youtu.be/z34N9WQw7BE ។

៥. ឯកសារមេរៀនសាលាត្រាជូ https://sinchanphalkun.files.wordpress.com/2016/04/e19e80e19eb6e19e9ae19e91e19e91e19ebde19e9be19e81e19ebbe19e9fe19e8fe19f92e19e9ae19ebce19e9ce19e9ae19e94e19e9fe19f8be19e93e19eb8e19e8f.pdf

ឧបសម្ព័ន្ធ

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធទី១ ៖ សាលក្រម

- សាលក្រមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ៖ បទលួច និងទទួលផលចោរកម្ម។
- សាលក្រមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ៖ បទឆបោក។
- សាលក្រមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ៖ បទបើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ។
- សាលក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ៖ បទមិនបំពេញកាតព្វកិច្ច ចំពោះឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន។
- សាលក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ៖ បទធ្វើឲ្យខូចខាតដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស។
- សាលក្រមសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង៖ បទឃាតកម្ម។
- សាលក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ៖ បទឃាតកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន។
- សាលក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ៖ បទស៊ីសំណូក និងសូកប៉ាន់។
- សាលក្រមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ៖ បទសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន។

ឧបសម្ព័ន្ធទី២ ៖ សាលដីកា

- សាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ៖ បទលួចមានស្ថានទម្ងន់ទោសដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា។
- សាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ៖ បទឃាតកម្ម។
- សាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ៖ បទហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ។
- សាលដីកាសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ៖ បទឆបោក។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១៖ សាលក្រម

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

-សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ
ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២០
ជំនុំជម្រះលេខ [redacted]
ចុះថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨
សាលក្រមលេខ: [redacted] (ឧ)
ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០២១

<u>តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ</u>

<u>សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ</u>

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ដែលមានសមាសភាពដូចតទៅ ៖

សមាសភាពជំនុំជម្រះ

-លោក [redacted] ជាចៅក្រមជំនុំជម្រះ

តំណាងអយ្យការ

-លោក [redacted] ជាព្រះរាជអាជ្ញារង

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

-លោក [redacted] ជាក្រឡាបញ្ជី

ដោយមានលោក [redacted] និងកញ្ញា [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted]

លោក [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted]

ដើម្បីជំនុំជម្រះ

លើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ [redacted] ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២០ ដែលមានជនជាប់ចោទ:

១- ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ២៥ឆ្នាំ មុខរបរបុគ្គលិកក្រុមហ៊ុន [redacted] ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិចេក ឃុំស្អក ស្រុកគងពិសី ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឪពុកឈ្មោះ [redacted] (រ) ម្តាយឈ្មោះ [redacted] (រ) ប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] (លែងលះ) មានកូនចំនួន ០២នាក់ ជានីតិជន កម្រិតវប្បធម៌ថ្នាក់ទី១២ ទោសពីមុនគ្មាន ។ *(ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនលេខ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨)*

ពីបទ: *លួច* ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា **៣៥៣** និងមាត្រា**៣៥៦** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២- ឈ្មោះ [redacted] ([redacted]) ភេទស្រី អាយុ ៥២ឆ្នាំ មុខរបរកសិករ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិដក់ពរ សង្កាត់ស្វាយក្រវ៉ាន់ ក្រុងច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឪពុកឈ្មោះ [redacted] (ស) ម្តាយឈ្មោះ [redacted] (រ) ប្តីឈ្មោះ [redacted] មានកូនចំនួន ០៤នាក់ ជានីតិជន កម្រិតវប្បធម៌បញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ទោសពីមុនគ្មាន ។ *(ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនលេខ [redacted] ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨)*

ពីបទ: ***ទទួលផលពោរកម្ម*** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិដក់ពរ សង្កាត់ស្វាយក្រវ៉ាន់ ក្រុងច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា**៣៩៩** និងមាត្រា**៤០០** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ កេទស្រី អាយុ ៦០ឆ្នាំ មានអាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្ននៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ **អ.ក** ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ ដីកាដំណោះស្រាយបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលេខ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះលេខ ដចជ.រប/២០ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការលើឈ្មោះ **ហាក់** លេខ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

-បានឃើញ ដីកាសម្រេចដាក់ជនត្រូវចោទនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការលើឈ្មោះ លេខ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ។

១-<u>អង្គហេតុនៃរឿងមានដូចតទៅ</u>

កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ មានឈ្មោះ បានយកប្លង់ដីរបស់ឈ្មោះ នៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ យកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យគេ រួចក៏ទៅខ្ចីប្រាក់បន្ថែមពីឈ្មោះ ( ) នៅភូមិដក់ពរ សង្កាត់កណ្តោលដុំ ក្រុងច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ តាមរយៈឈ្មោះ ដោយឈ្មោះ បានឃើញឈ្មោះ ជំពាក់ប្រាក់ឈ្មោះ ( ) ច្រើន ទើបឈ្មោះ ទៅលស់ប្លង់នោះយកមកឲ្យឈ្មោះ ( ) រក្សាទុក ។ លុះដល់ឆ្នាំ២០២០ ទើបឈ្មោះ ដឹងថាបាត់ប្លង់ដីរបស់ខ្លួនក៏ទៅប្តឹងអាជ្ញាធរភូមិឃុំ លុះក្រោយមកទៀត ទើបឈ្មោះ ទទួលដំណឹងថា ប្លង់ដីរបស់ខ្លួននៅនឹងដៃរបស់ឈ្មោះ ( ) ទើបឈ្មោះ ទៅទំនាក់ទំនងសុំដីរបស់ខ្លួនពីឈ្មោះ ( ) វិញ តែឈ្មោះ ( ) មិនព្រមឲ្យ ទើបឈ្មោះ ដាក់ពាក្យបណ្តឹងមកតុលាការតែម្តង ។

២-<u>នាពេលសវនាការ</u>

២.១. ក្រឡាបញ្ជីអានកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនបានរៀបការជាមួយឈ្មោះ ដែលត្រូវជាកូនស្រីរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ តាំងពីឆ្នាំ២០១៥ ក្រោយរៀបការរួចខ្លួន និងប្រពន្ធឈ្មោះ បានមករស់នៅភូមិស្តុកអក ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ឯម្តាយក្មេករបស់ខ្លួនឈ្មោះ រស់នៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប៉ុន្តែសព្វថ្ងៃខ្លួន និងប្រពន្ធរបស់ខ្លួនបានលែងលះគ្នាហើយ គឺខ្លួនបានលែងលះគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ អំឡុងពេលរស់នៅជាមួយគ្នានោះ ខ្លួនមិនបានខ្ចីប្លង់ដី ឬលួចយកប្លង់ដីម្តាយក្មេករបស់ខ្លួននោះទេ ។ ចំពោះចម្លើយដែលឈ្មោះ បានឆ្លើយថា គាត់បានឮកូនរបស់គាត់ប្រាប់ថា "អ្នកដែលកាន់ប្លង់នោះបាននិយាយថា គាត់បានប្លង់ពីឈ្មោះ ដែលជារូបខ្លួននោះ គឺមិនពិតនោះទេ ។ អំឡុងពេលរស់នៅជាមួយគ្នានោះ ខ្លួនមិនធ្លាប់បានដឹងថាអតីតប្រពន្ធរបស់ខ្លួនសុំខ្ចីប្លង់ម្តាយរបស់គាត់ ដើម្បីខ្ចីលុយធនាគារនោះទេ ។ ខ្លួនបានស្គាល់ឈ្មោះ ហៅ ហៅ ពេទ្យ កេទប្រុស អាយុប្រហែល ២៨ឆ្នាំ មិនស្គាល់ទីលំនៅរបស់គាត់នោះទេ ។ ខ្លួនបានស្គាល់គាត់ ព្រោះក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ពេលដែលខ្លួនលែងលះជាមួយប្រពន្ធរបស់ខ្លួនរួច ខ្លួនបានទៅធ្វើការនៅថ្នល់ទទឹង ដោយបានជួលផ្ទះគេស្នាក់នៅទីនោះ ហើយឈ្មោះ ក៏បានស្នាក់នៅជាប់ផ្ទះជួលរបស់ខ្លួនដែរ (ខ្លួនមិនដឹងថាឈ្មោះ រកស៊ីអ្វីនោះទេ ក៏មិនស្គាល់

ក្រុមគ្រួសាររបស់គាត់ដែរ) ខ្លួនស្គាល់គាត់គ្រាន់តែធ្លាប់បាននិយាយជាមួយគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។ ខ្លួនមិនធ្លាប់បានខ្ចីលុយឈ្មោះ [redacted] នោះទេ ។ ចំពោះចម្លើយដែលឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយថា បានឃើញខ្លួន និងអតីតប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] ទៅផ្ទះរបស់គាត់នោះ ខ្លួនមិនធ្លាប់បានទៅផ្ទះរបស់គាត់នោះទេ ។ ក្រោយលែងលះគ្នា អតីតប្រពន្ធរបស់ខ្លួនធ្លាប់បានតេទូរស័ព្ទមកឪពុកម្ដាយបង្កើតរបស់ខ្លួន ហើយឪពុកម្ដាយរបស់ខ្លួនក៏បានសួរមកខ្លួនថាមានបានយកប្លង់ម្ដាយក្មេកដែរឬទេ? ខ្លួនក៏បានឆ្លើយប្រាប់ឪពុកម្ដាយរបស់ខ្លួនថា ខ្លួនមិនបានយកទេ ខ្លួនឆ្ងល់ថាហេតុអ្វីបានជាគាត់ចោទខ្លួនថាយកប្លង់ដីម្ដាយគាត់ តែខ្លួនធ្វើមិនដឹងមិនឮ ។ ខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្គាល់ឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] នោះទេ ។ នៅក្នុងរឿងហេតុនេះ ខ្លួនសូមសំណូមពរឱ្យតុលាការជួយរកយុត្តិធម៌ឱ្យរូបខ្លួនផង ។

២.២. ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយថាៈ ឈ្មោះ [redacted] យកប្លង់មកបញ្ចាំឈ្មោះ [redacted] ក្រោយមកឈ្មោះ [redacted] យកទៅបញ្ចាំងតទៀត ។ ក្រោយមកដោយអត់លទ្ធភាព ឈ្មោះ [redacted] ក៏យកប្លង់មកបញ្ចាំខ្លួន ហើយយកលុយទៅសងគេ ប្លង់នោះរក្សាទុកនៅខ្លួន ។ ឈ្មោះ [redacted] ជំពាក់លុយខ្លួនដែរ ទើបមកប្រាប់ខ្លួនថាឲ្យលោះប្លង់ឲ្យ ។ ឈ្មោះ [redacted] បានប្រាប់ថា បើចង់លក់ដី ម្ចាស់ប្លង់គេផ្ដិតមេដៃឲ្យ ពីព្រោះគេក៏អត់លទ្ធភាពដែរ ។ ប្លង់នោះខ្លួនលស់ចំនួន ១១០០០ដុល្លារអាមេរិក ។ ក្រោយមកគេមកសុំប្លង់ពីខ្លួនវិញ ខ្លួនថាឲ្យលុយខ្លួនខ្លះមក តែគាត់ថាមិនមានទេ តែខ្លួនមិនឲ្យ ទើបមានរឿងដល់តុលាការតែម្ដង ។ ពេលយកប្លង់មិនមានឯកសារអ្វីទេ ខ្លួនមិនមែនអ្នករកស៊ីចងការទេ ខ្លួនរៀនចប់បរិញ្ញាបត្រផ្នែកគ្រប់គ្រង ។ គេជំពាក់ខ្លួនចំនួន ៦៥០០ដុល្លារអាមេរិក ។ ខ្លួនបានហៅម្ចាស់គេឲ្យមកយកប្លង់ពីខ្លួនដែរ តែគាត់មិនទាន់យក ។ ខ្លួនសុខចិត្តប្រគល់ប្លង់ឲ្យម្ចាស់គេវិញ ។

២.៣. ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយថាៈ កាលពីថ្ងៃខែ មិនចាំ អំឡុងឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោងប្រហែល១២ថ្ងៃត្រង់ ស្ថិតនៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ឃុំឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ នៅផ្ទះរបស់ខ្លួន ថ្ងៃនោះបន្ទាប់ពីហូបបាយថ្ងៃរួចកូនស្រីរបស់ខ្លួនឈ្មោះ [redacted] បាននិយាយជាមួយខ្លួនថា "ម៉ែខ្លួនខ្ចីប្លង់ម៉ែសិន ព្រោះខ្លួនចង់ខ្ចីលុយធនាគារ"ខ្លួនក៏បានដើររកប្លង់ដីនៅក្នុងផ្ទះ ទើបខ្លួនបានដឹងថាបាត់ប្លង់ដីមួយប្លង់ ដែលដីនោះមានទីតាំងស្ថិតនៅភូមិស្អក ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ក្រោយខ្លួនមិនបានរកប្លង់ដែលបាត់នោះទៀតទេខ្លួនបានឱ្យប្លង់ដីផ្សេងទៀតឱ្យកូនស្រីរបស់ខ្លួនដើម្បីទៅខ្ចីលុយធនាគារ ។ ចុងឆ្នាំ២០១៩ខ្លួនក៏បានទៅរាយការណ៍នៅឃុំចាន់សែនថាខ្លួនបានបាត់ប្លង់ដី មិនដឹងថាបាត់ទៅណាទេ ក្រោយមកក្នុងឆ្នាំ២០២០ មេប៉ុស្ដិ៍ឃុំចាន់សែន បានមកដល់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ដោយបានយករូបថតមកឱ្យខ្លួនមើលដែលរូបថតនោះគេបានផុសក្នុង FACEBOOK ស្វែងរកម្ចាស់ប្លង់ ទើបខ្លួនដឹងថាប្លង់ដែលខ្លួនបាត់នោះ នៅគេ (មិនស្គាល់គេទេ) ។ ក្រោយមកខ្លួនក៏បានឱ្យកូនស្រីរបស់ខ្លួនឈ្មោះ [redacted] មកសុំអ្នកដែលបង្ហោះរូបប្លង់ដីរបស់ខ្លួនដើម្បីមើល (កូនស្រីរបស់ខ្លួន មកជាមួយប៉ូលីស) គេក៏បានថតចម្លងប្លង់ដីនោះឱ្យកូនស្រីរបស់ខ្លួនមើលទើបកូនរបស់ខ្លួនថាពិតជាប្លង់របស់ខ្លួនមែនក៏បាននិយាយជាមួយកូនរបស់ខ្លួនថា បើកូនរបស់ខ្លួនចង់បានប្លង់ដីនោះឱ្យកូនរបស់ខ្លួនយកលុយសងគេចំនួន១១.០០០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់)ដុល្លារអាម៉េរិក ទើបគេព្រមឱ្យប្លង់ដីវិញរួចកូនរបស់ខ្លួនក៏បានត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ។ ខ្លួនក៏បានទៅឃុំដើម្បីសួរនាំឃុំថា ខ្លួនអាចសុំប្លង់នោះបានមកវិញឬអត់ ទើបខាងឃុំប្រាប់ថា អត់បានទេទើបខ្លួនឱ្យកូនស្រីរបស់ខ្លួនដាក់ពាក្យបណ្ដឹងឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] មកតុលាការ ។ ខ្លួនប្ដឹងឈ្មោះ [redacted] ព្រោះខ្លួនបានឮកូនរបស់ខ្លួនប្រាប់ថា គាត់បានសួរអ្នកដែលកាន់ប្លង់ខ្លួនថា បានប្លង់មកពីណា គេបានប្រាប់ថា បានមកពីឈ្មោះ [redacted] ប៉ុន្តែក្រោយមកពេលតុលាការកោះហៅមកតុលាការនៅដំណាក់កាលតំណាងអយ្យការ ឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយថា បានមកពីឈ្មោះ [redacted] ដែលជាកូនប្រសាររបស់គេ។ អ្នកដែលកាន់ប្លង់នោះឈ្មោះ [redacted] ដោយសារស្គាល់គេដែលនៅជិតនោះ ។ ឈ្មោះ [redacted] ពីមុនត្រូវជាកូនប្រសាររបស់ខ្លួន ត្រូវជាអតីតប្ដីរបស់កូនស្រីរបស់ខ្លួនឈ្មោះ [redacted] ពួកគេបានបែកគ្នា កាលពីថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៩ ។ ពេលដែលបាត់ប្លង់នោះកូនប្រសាររបស់

ខ្លួនឈ្មោះ មិនទាន់បែកជាមួយកូនស្រីរបស់ខ្លួននោះទេ គឺនៅរស់នៅជាមួយខ្លួន និងកូនស្រីរបស់ខ្លួន ក្រោយមកនៅពេលមេឃុំបានមករកខ្លួននៅផ្ទះ និងបានប្រាប់ខ្លួនពីព័ត៌មានប្លង់ខ្លួន កូនស្រីរបស់ខ្លួនបានបែកគ្នាជាមួយឈ្មោះ ហើយ ។ ខ្លួនមិនស្គាល់ឈ្មោះ នោះទេ ខ្លួនក៏មិនធ្លាប់ស្គាល់ឈ្មោះ ដែរ ។ កាលនៅដំណាក់កាលតំណាងអយ្យការ តំណាងអយ្យការបានកោះហៅខ្លួន , ឈ្មោះ និងឈ្មោះ មកតទល់ ។ ដោយឈ្មោះ បានឆ្លើយថា បានទទួលប្លង់ដីពីឈ្មោះ ហើយឈ្មោះ បដិសេធថាគាត់មិនបានយកប្លង់ខ្លួនទៅបញ្ចាំទេ បើថាគាត់យកឯណាស្នាមម្រាមដៃគាត់ ។

២.៤- សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

ក្រោយពីបានឆ្លងកាត់ការពិភាក្សាដេញដោលនាពេលសវនាការ ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងក្រោយពីបានពិនិត្យកស្តុតាងនានាក្នុងសំណុំរឿងរួចមក តំណាងអយ្យការយល់ឃើញថា កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ មានឈ្មោះ បានយកប្លង់ដីរបស់ឈ្មោះ យកទៅដាក់បញ្ចាំឲ្យគេ រួចក៏ទៅខ្ចីប្រាក់បន្ថែមពីឈ្មោះ តាមរយៈឈ្មោះ ដោយឈ្មោះ ។ លុះដល់ឆ្នាំ២០២០ ទើបឈ្មោះ ដឹងថាបាត់ប្លង់ដីរបស់ខ្លួនក៏ទៅប្តឹងអាជ្ញាធរភូមិឃុំ លុះក្រោយមកទៀតទើបឈ្មោះ ទទួលដំណឹងថា ប្លង់ដីរបស់ខ្លួននៅនឹងដៃរបស់ឈ្មោះ ទើបឈ្មោះ ទៅទំនាក់ទំនងសុំដីរបស់ខ្លួនពីឈ្មោះ វិញ តែឈ្មោះ មិនព្រមឲ្យ ទើបឈ្មោះ ដាក់ពាក្យបណ្តឹងមកតុលាការប្រាកដមែន ។ ដូច្នេះតំណាងអយ្យការស្នើសុំលោកចៅក្រមជំនុំជម្រះផ្តន្ទាទោសលើឈ្មោះ ដាក់ពន្ធនាគារពីបទ លួច តាមមាត្រា៣៥៣ និងមាត្រា៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងមាត្រា២៥៥ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងស្នើសុំដាក់ពន្ធនាគារក្នុងម្នាក់ៗរយៈពេល ០២ ឆ្នាំ ។

២.៥- សេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ

លោកស្រី ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ ប្រាក់ ស៊ីលន ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចតទៅ ៖ ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿង និងស្តាប់ការពិភាក្សាដេញដោលក្នុងសវនាការបានចប់សព្វគ្រប់ ឃើញថា គ្មានកស្តុតាងស៊ីសង្វាក់ណាមួយ ដែលបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃបទល្មើសលួចនោះទេ ហេតុនេះធាតុផ្សំទី១ នៃបទទទួលផលចោរកម្មមិនត្រូវបានបំពេញ ។ កូនក្តីខ្លួនទទួលប្លង់នោះមករក្សាទុក គឺមិនមែនដោយសាថាដីនោះបានមកពីបទលួច ហើយខ្លួននៅតែទទួលទុកនោះទេ ។ ផ្អែកតាមទិដ្ឋភាពអង្គហេតុ និងការពិភាក្សាដេញដោលនាពេលសវនាការ ឃើញថាគ្មានធាតុផ្សំបទល្មើស និងគ្មានកស្តុតាងដាក់បន្ទុកមកលើកូនក្តីខ្លួនពីបទទទួលផលចោរកម្មតាមមាត្រា៣៩៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌទេ ។ ដូច្នេះក្នុងនាមខ្លួនជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ សូមស្នើសុំឲ្យលោកចៅក្រមមេត្តាសម្រេចឲ្យកូនក្តីខ្លួន រួចខ្លួនពីបទចោទ តាមមាត្រា៣៥០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

២.៦- សម្តីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានសំណូមពរមកកាន់តុលាការ សុំឲ្យតុលាការជួយរកយុត្តិធម៌ឲ្យខ្លួនផង ព្រោះខ្លួនពុំបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានពិនិត្យពិចារណាលើកស្តុតាងនានាក្នុងសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ហើយ
-ក្រោយពីបានពិនិត្យ ពិចារណា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

៣-<u>**សំអាងហេតុ**</u>

៣.១. កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ ឈ្មោះ រស់នៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ បាននិយាយថាប្លង់ដីរបស់ខ្លួនត្រូវបានអតីតកូនប្រសារឈ្មោះ លួចយកទៅបញ្ចាំ ។ ក្រោយមកក៏ទទួលដំណឹងថា ប្លង់ដីរបស់ឈ្មោះ នៅនឹងដៃរបស់ឈ្មោះ ទើបឈ្មោះ ទៅទំនាក់ទំនងសុំប្លង់ដីពីឈ្មោះ វិញ ប៉ុន្តែឈ្មោះ មិនព្រម ទើបឈ្មោះ ដាក់ពាក្យបណ្តឹងមកតុលាការតែម្តង ។ ក្រោយពីទទួលបានបណ្តឹង អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ សម្រេចចោទប្រកាន់ឈ្មោះ ពីបទលួច និងឈ្មោះ ពីបទទទួលផលចោរកម្ម ។

៣.២. ផ្អែកតាមដីកាដំណោះស្រាយបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលេខ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ **អ.ក** ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ បានសម្រេចចោទប្រកាន់ជាស្ថាពរលើជនជាប់ឈ្មោះ ពីបទលួច តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៣៥៣ និងមាត្រា៣៥៦ និងចោទប្រកាន់លើឈ្មោះ ពីបទទទួលផលចោរកម្ម តាមប្បញ្ញត្តិមាត្រា៣៩៩ និងមាត្រា៤០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៣.៣. ផ្អែកតាមអំណានចម្លើយរបស់ឈ្មោះ **វ៉ន សុខហាក់** បានឆ្លើយថា ខ្លួនមិនបានលួចយកប្លង់របស់អតីតម្តាយក្មេកនោះទេ ហើយក៏មិនដឹងថាអតីតប្រពន្ធរបស់ខ្លួនបានខ្ចីប្លង់របស់ម្តាយក្មេក ដើម្បីទៅខ្ចីប្រាក់ពីធនាគារដែរ ។

៣.៤. តាមចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ **ប្រាក់ ស៊ីលន** បានឆ្លើយថា ខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។ ខ្លួនពុំបានដឹងថាប្លង់ដីដែលឈ្មោះ មុយ បារាំង យកមកបញ្ចាំខ្លួននោះគេបានមកពីណានោះទេ ខ្លួនមិនមែនជាអ្នករកស៊ីចងការនោះទេ ដោយសារតែឈ្មោះ មុយ បាំរាំង ជំពាក់ខ្លួនផង ទើបខ្លួនយល់ព្រមលស់ប្លង់នោះឲ្យទៅ ។

៣.៥. ផ្អែកលើចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសាក្សីនានា តុលាការយល់ឃើញថា ការបដិសេធរបស់ជនជាប់ចោទនាពេលសវនាការទុកជាត្រឹមត្រូវ អាចឲ្យតុលាការយកជាមូលដ្ឋានសម្រេចបាន ។

៣.៦. ផ្អែកតាមចម្លើយរបស់ សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនាពេលសវនាការ បញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាជនជាប់ចោទមិនបានប្រព្រឹត្តអំពើលួច និងទទួលផលចោរកម្ម កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ នៅចំណុចភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។ ហេតុដូច្នេះតុលាការយល់ឃើញថាចម្លើយបដិសេធរបស់ជនជាប់ចោទនាពេលសវនាការអាចជឿបាន ពុំមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដាក់បន្ទុកទៅលើឈ្មោះ **វ៉ន សុខហាក់** និងឈ្មោះ **ប្រាក់ ស៊ីលន** នៅក្នុងការប្រព្រឹត្តនេះទេ នោះគ្រាន់តែជាវិមតិសង្ស័យ ហេតុនេះតុលាការគប្បីលើកយកចំណុចវិមតិសង្ស័យនេះ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាប់ចោទ ដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញបានចែងនៅក្នុងមាត្រា ៣៨ និងមាត្រា ៣៥១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ នោះតុលាការយល់ឃើញថាពុំមានពិរុទ្ធភាពទៅលើជនជាប់ចោទទេ ។

៣.៧. តំណាងអយ្យការបានសន្និដ្ឋានសុំឲ្យតុលាការ សម្រេចផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទក្នុងម្នាក់ៗកំណត់រយៈពេល ០២ឆ្នាំនោះ តុលាការបានពិចារណារួចហើយ ។

៣.៨. តាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវី ដែលការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ បានស្នើសុំឲ្យតុលាការសម្រេចឲ្យកូនក្តីខ្លួនរួចផុតពីបទចោទ នោះតុលាការបានពិចារណារួចហើយ ។

៣.៩. ពុំមានជាតុផ្សំ និងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ពីបទ: **លួច** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា**៣៥៣** មាត្រា**៣៥៦** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ពីបទ **ទទួលផលចោរកម្ម** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិដក់ពរ សង្កាត់ស្វាយក្រវ៉ាន់ ក្រុងច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ មាត្រា**៣៩៩** និងមាត្រា**៤០០** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៣.១០.តាមសម្តីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទបានសំណូមពរមកតុលាការ នោះតុលាការបានពិចារណារួចហើយ ។

៤-<u>ហេតុដូច្នេះ វិនិច្ឆ័យសេចក្តី</u>

៤.១. ឲ្យរួចខ្លួនពីបទចោទលើឈ្មោះ ៖

ក. ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ២៥ឆ្នាំ (មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់)

ពីបទ: *លួច* ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប៉ាលហាល ឃុំចាន់សែន ស្រុកឧដុង្គ ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា **៣៥៣** និងមាត្រា**៣៥៦** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

ខ. ឈ្មោះ [redacted] ([redacted]) ភេទស្រី អាយុ ៥២ឆ្នាំ (មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់)

ពីបទ: ***ទទួលផលចោរកម្ម*** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិដក់ពរ សង្កាត់ស្វាយក្រវ៉ាន់ ក្រុងច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា**៣៩៩** និងមាត្រា**៤០០** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

សាលក្រមនេះត្រូវបានជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស ២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ [redacted] និងកំបាំងមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ។

បើកសិទ្ធិឲ្យប្តឹងទាស់ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ
ហត្ថលេខា និងត្រា [redacted]

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ
ហត្ថលេខា និងត្រា [redacted]

"ថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម"
ថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ពស២៥៦៥
ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១
ក្រឡាបញ្ជី

បានឃើញ
ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ
-សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ [redacted]
ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧
ជំនុំជម្រះលេខ [redacted]
ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១
សាលក្រមលេខ: [redacted] (ច)
ចុះថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃសុក្រ ០៨កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំជូត ទោស័ក ពស២៥៦៤ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ដែលមានសមាសភាពដូចតទៅ ៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

-លោក [redacted] ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

តំណាងអយ្យការ

-លោក [redacted] ជាព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

-លោក [redacted] ជាក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ

ដោយមានលោក [redacted] លោក [redacted] និងលោកស្រី [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] ។

ដើម្បីជំនុំជម្រះ

លើបណ្តឹងទាស់ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ របស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទទៅលើសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ: [redacted] (ជ) ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ ដែលមានសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ [redacted] ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ដែលមានជនជាប់ចោទ៖

១-ឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ ៣៥ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប្តីឈ្មោះ [redacted] ជានីតិជន ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការៈ គ្មានព័ត៌មាន ។

២-ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ៣៤ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នស្នាក់នៅភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] ជានីតិជន ប្រវត្តិនៃការផ្តន្ទាទោសដោយតុលាការៈ គ្មានព័ត៌មាន ។

ពីបទៈ **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា **៣៧៧** និងមាត្រា**៣៧៨** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

-**បានឃើញ** ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ [redacted] ដ.ស.ព/២០ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-**បានឃើញ** ដីកាដំណោះស្រាយបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ [redacted] ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-**បានឃើញ** ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះលេខ [redacted] ដចជ.រប/២០ ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ជ) ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។

-បានឃើញ ពាក្យបណ្តឹងទាស់ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ របស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ ។

-បានឃើញ ការផ្តល់ និងជូនដំណឹងអំពីកាលបរិច្ឆេទ នៃសវនាការដែលធ្វើឡើងដោយអនុលោមតាមប្បញ្ញត្តិមាត្រា២៩២ និងមាត្រាបន្តបន្ទាប់នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

១-<u>អង្គហេតុនៃរឿងមានដូចតទៅ</u>

កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ស្ថិតនៅភូមិ៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ មានករណី ឆបោកប្រាក់ មួយបានកើតឡើងដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ២៨ឆ្នាំ និងប្តីឈ្មោះ ភេទប្រុស បានធ្វើសកម្មភាពឆបោកប្រាក់របស់ជនរងគ្រោះឈ្មោះ អស់ចំនួន **២៥.០០០ (ពីរម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លារអាមេរិក** ។

២-<u>នាពេលសវនាការ</u>

២.១- ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា៖ ខ្លួនសូមប្តឹងទាស់នឹងសាលក្រម ដោយសារតែខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។ ខ្លួនមិនបានឆបោកប្រាក់របស់ឈ្មោះ នោះទេ ។ ខ្លួនពិតជាបានខ្ចីប្រាក់ពីឈ្មោះ ប្រាកដមែន ប៉ុន្តែការខ្ចីនោះមិនមានធ្វើកិច្ចសន្យាអ្វីទេ ។ ឈ្មោះ មិនដែលដាស់តឿនឲ្យខ្លួនសងប្រាក់ម្តងណាឡើយ ហើយខ្លួនក៏មិនដែលនិយាយថាមិនសងប្រាក់នោះដែរ។

២.២- ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ៖ ខ្លួនមិនពេញចិត្តនឹងសាលក្រមនេះទេ ដោយហេតុថា ខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។ ខ្លួនពុំដែលទទួលលុយពីឈ្មោះ ឬនិយាយកិច្ចការអ្វីជាមួយគាត់នោះទេ ។

២.៣- សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

ក្រោយពីបានឆ្លងការការពិភាក្សាដេញដោលនាពេលសវនាការ ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ និងក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាងជាឯកសារនានាក្នុងសំណុំរឿង តំណាងអយ្យការយល់ឃើញថា កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ស្ថិតនៅភូមិ៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ មានករណី ឆបោកប្រាក់មួយបានកើតឡើងដែលបង្កឡើងដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ២៨ឆ្នាំ និងប្តីឈ្មោះ ភេទប្រុស បានធ្វើសកម្មភាពឆបោកប្រាក់របស់ជនរងគ្រោះឈ្មោះ អស់ចំនួន២៥ ០០០ (ពីម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លារអាមេរិក ប្រាកដមែន ។ ដូច្នេះតំណាងអយ្យការ ស្នើសុំឲ្យតុលាការសម្រេចតម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ច) ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ ទុកជាបានការដដែល ។

២.៤- សេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ

លោកស្រី ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ និងឈ្មោះ ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចតទៅ ៖ ផ្អែកតាមទិដ្ឋភាពអង្គហេតុ ការបកស្រាយលើអង្គច្បាប់ និងការពិភាក្សាដេញដោលនាពេលសវនាការ ឃើញថា គ្មានធាតុផ្សំបទល្មើស និងភស្តុតាងដាក់បន្ទុកគ្រប់គ្រាន់មកលើកូនក្តីខ្លួនពីបទ ឆបោក តាមមាត្រា៣៧៧ និងមាត្រា៣៧៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌទេ ។ ដូច្នេះ ក្នុងនាមជាមេធាវីការពារក្តីឲ្យជនជាប់ចោទ សូមស្នើសុំមកតុលាការឲ្យកូនក្តីខ្លួនរួចផុតពីបទចោទតាមមាត្រា៣៥០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

២.៥- សម្ដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានសំណូមពរមកកាន់តុលាការ ឲ្យខ្លួនរួចផុតពីការចោទប្រកាន់ផង ព្រោះខ្លួនពុំបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ឡើយ ។

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានសំណូមពរមកកាន់តុលាការ ឲ្យខ្លួនរួចផុតពីការចោទប្រកាន់ផង ព្រោះខ្លួនពុំបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ឡើយ ។

-ក្រោយពីបានស្ដាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្ដាប់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានប្ដឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្ដាប់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារក្ដីឲ្យជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានពិនិត្យពិចារណាលើភស្ដុតាងនានាក្នុងសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់ហើយ

-ក្រោយពីបានពិនិត្យ ពិចារណា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

៣-សំអាងហេតុ

៣.១- កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ មានឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៧ឆ្នាំ មានទីលំនៅសព្វថ្ងៃនៅភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ បាននិយាយថាខ្លួនត្រូវបានឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ៣៥ឆ្នាំ និងប្ដីឈ្មោះ ធ្វើការខ្ចីប្រាក់ពីខ្លួនសរុបចំនួន ២៥ ០០០(ពីរម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លារអាមេរិក បន្ទាប់ពីខ្ចីហើយជនជាប់ចោទបានគេចវេសមិនព្រមសងប្រាក់មកខ្លួន ទើបខ្លួនដាក់ពាក្យបណ្ដឹងមកអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។ ក្រោយមកអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺចាត់ការតាមនីតិវិធីច្បាប់ ហើយសម្រេចចោទប្រកាន់ពីបទ ឆបោក ។

៣.២. ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ខ្លួនមិនពេញចិត្តនឹងសាលក្រមនេះទេ ដោយហេតុថា ខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។ ខ្លួនទទួលស្គាល់ថាពិតជាបានខ្ចីប្រាក់ពីឈ្មោះ ពិតមែន តែមិនដឹងថាមានចំនួនប៉ុន្មាននោះទេ ហើយការខ្ចីនោះទៀតសោតក៏មិនមានធ្វើកិច្ចសន្យាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអ្វីដែរ ខ្លួនមិនដែលគេចវេសពីការសងប្រាក់ទៅឈ្មោះ ឡើយ ។

៣.៣. ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា: ខ្លួនមិនពេញចិត្តនឹងសាលក្រមនេះទេ ដោយហេតុថា ខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ទេ ។ ខ្លួនពុំដែលទទួលលុយពីឈ្មោះ ឬនិយាយកិច្ចការអ្វីជាមួយគាត់នោះទេ ។

៣.៤. តាមការលើកឡើងរបស់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី បញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា វិវាទដែលកើតឡើងនេះ គឺជាវិវាទផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ដែលកើតឡើងដោយសារកូនបំណុលមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចសងប្រាក់ទៅម្ចាស់បំណុល ដែលវិវាទនេះ មិនដែលជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីតុលាការឲ្យជនជាប់ចោទបានរួចខ្លួនពីបទចោទប្រកាន់ខាងលើ ។

៣.៥. តុលាការទទួលស្គាល់កំណត់ហេតុបណ្ដឹងទាស់ ចំពោះសាលក្រមកំបាំងមុខរបស់មេធាវីការពារក្ដីឲ្យជនជាប់ចោទ លើសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ច) ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ។

៣.៦. តំណាងអយ្យការធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្នើសុំមកតុលាការនោះ តុលាការបានពិចារណារួចហើយ ។

៣.៧. ពុំមានពិរុទ្ធភាព និងជាតុផ្សំគ្រប់គ្រាន់លើឈ្មោះ និងប្ដីឈ្មោះ ពីបទ **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា៣៧៧ និងមាត្រា៣៧៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៣.៨. តាមពាក្យសុំដកពាក្យបណ្ដឹង ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២១ របស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ឈ្មោះ បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនបានយល់ព្រមបញ្ចប់វិវាទជាមួយឈ្មោះ និងប្ដីឈ្មោះ តាមកិច្ចព្រមព្រៀងបញ្ចប់វិវាទរួចរាល់ហើយ ។

៣.៩. តាមសម្ដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ បានសំណូមពរមកតុលាការនោះ តុលាការបានពិចារណារួចហើយ ។

៤-<u>ហេតុដូច្នេះ វិនិច្ឆ័យសេចក្ដី</u>

៤.១- **ទទួលស្គាល់**បណ្ដឹងទាស់ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ របស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ និងឈ្មោះ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ។

៤.២- **កែប្រែ** សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ **(ច)** ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ត្រង់ចំណុចសេចក្ដីសម្រេចទាំងមូល ។

៤.៣- **ឲ្យរួចខ្លួនពីបទចោទលើឈ្មោះ ៖**

ក. ឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ៣៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ (មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់)

ខ. ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៤ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ (មានសាវតាជាតិគ្រប់គ្រាន់)

ពីបទ ឆបោក ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិទី៦ ឃុំត្រែងត្រយឹង ស្រុកភ្នំស្រួច ខេត្តកំពង់ស្ពឺ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា**៣៧៧** និងមាត្រា**៣៧៨** នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៤.៤- បញ្ឈប់ដីកាបង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួន-ឃុំខ្លួនលើជនជាប់ចោទឈ្មោះ លេខ **ដ.ប.ច/០២១** ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ និងជនជាប់ចោទឈ្មោះ លេខ **ដ.ប.ច/២១** ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ស្ពឺ ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សាលក្រមនេះត្រូវបានជំនុំជម្រះ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ពស២៥៦៥ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ , ឈ្មោះ និងកំបាំងដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ។

បើកសិទ្ធិឲ្យប្ដឹងឧទ្ធរណ៍តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ	**ចៅក្រមជំនុំជម្រះ**
ហត្ថលេខា និងត្រា ៖	ហត្ថលេខា និងត្រា ៖

បានចម្លងចេញត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

ថ្ងៃសុក្រ ១២កើត ខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស២៥៦៥

ខេត្តកំពង់ស្ពឺ, ថ្ងៃទី២០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១

បានឃើញ	
ចៅក្រមជំនុំជម្រះ	**ក្រឡាបញ្ជី**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

- សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៖ "ញ"
  ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២
- សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ លេខ៖
  ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨
- សំណុំរឿងជំនុំជម្រះ លេខ៖
  ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ
នាថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២

ដែលមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

លោក ជាចៅក្រមនៃសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

តំណាងអយ្យការ

លោក ព្រះរាជអាជ្ញារងនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក ជាក្រឡាបញ្ជីនៃសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ

ដើម្បីជំនុំជម្រះ

លើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ៖ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ ដែលមាន៖

ជនជាប់ចោទ៖

-ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិពាម ឃុំកោកោង១ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្ដាល និងមានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នរស់នៅភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ឪពុកឈ្មោះ (រ) ម្ដាយឈ្មោះ (រ) ប្រពន្ធឈ្មោះ មានកូន ០១ នាក់ ជានីតិជន ទោសពីមុនគ្មាន ។ **(ក្រៅឃុំ)**

- ដីកាបង្គាប់ឱ្យចាប់ខ្លួនលេខ៖ ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ ។

ត្រូវបានបញ្ជូនមកសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ តាមដីកាដំណោះស្រាយលេខ៖ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ដើម្បីជំនុំជម្រះពីបទ៖ **បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្ដាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្លូវជាតិលេខ... ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ ត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៨៣ នៃច្បាប់ស្ដីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ។

មេធាវី៖

-លោក ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឱ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ ។

១. អង្គហេតុដែលប្តឹងមកតុលាការមានដូចតទៅ

យោងតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ និងដីកាដំណោះស្រាយ បានបង្ហាញនូវអង្គហេតុ ដូចតទៅ៖ កាលពីថ្ងៃទី ១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង១៤ និង៣៤នាទី នៅលើកំណាត់ផ្លូវជាតិលេខ៦ ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ ១៨៣-១៨៤ ស្ថិតត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ មានករណី គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍មួយកើតឡើង រវាងរថយន្តដឹកអ្នកដំណើរធុនធំ ម៉ាក ហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ពាក់ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ របស់ក្រុមហ៊ុន និងរថយន្តម៉ាក BONGO III ពណ៌ស ពាក់ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ ។ មុនពេលកើតហេតុមានរថយន្តដឹកអ្នកដំណើរធុនធំ ម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ពាក់ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ របស់ក្រុមហ៊ុន ពិកសស្ទើ បើកបរដោយឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៥ឆ្នាំ រស់នៅភូមិអំពិលលើ ឃុំអំពិលក្រោម ស្រុកកំពង់សៀម ខេត្តកំពង់ចាម បានដឹកអ្នកដំណើរជនជាតិចិនច្រើននាក់ ធ្វើដំណើរពីភ្នំពេញ ទៅសៀមរាប លុះមកដល់ចំណតឈប់សម្រាកព្រៃប្រស់ ហើយរថយន្តបានស៊ីញ៉ូភ្លើង ដោយបត់ឆ្លងកាត់ទ្រូងផ្លូវពីស្តាំទៅឆ្វេង ដើម្បីចូលហាងអាហារស្រាប់តែមានរថយន្តមួយគ្រឿង ម៉ាក Bongo III ពណ៌ស ពាក់ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ បើកបរដោយឈ្មោះ រស់នៅភូមិថ្មគោល ឃុំព្រៃគី ស្រុកជលគីរី ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង និងមានអ្នករួមដំណើរជាមួយឈ្មោះ បានបើកបរក្នុងល្បឿនលឿន (ទិសដៅពីខេត្តសៀមរាបទៅភ្នំពេញ) មកបុករថយន្តដឹកអ្នកដំណើរធុនធំ ម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ចំចំហៀងខាងស្តាំពេញទំហឹង បណ្តាលឱ្យរថយន្តខ្ទាតចេញពីគ្នា នៅក្នុងរថយន្តដឹកអ្នកដំណើរមានជនជាតិចិន របួសស្រាល ០៦នាក់ ឈ្មោះ និងព្រូឡានឈ្មោះ ក៏មានរបួសទាំងពីរអ្នកផងដែរ ។ ពេលនោះរថយន្តសង្គ្រោះពេទ្យដឹកអ្នករបួសទៅគ្លីនិច ហើយសមត្ថកិច្ចបានធ្វើការឃាត់ដកហូតវត្ថុតាងលើមករក្សាទុកនៅស្នាក់ការអធិការដ្ឋាននគរបាលស្រុកកំពង់ស្វាយជាបណ្តោះអាសន្ន ។

-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ លេខ៖ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ។

-បានឃើញ ដីកាដំណោះស្រាយ លេខ៖ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២១ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ។

-បានឃើញ ដីកាសម្រេចចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះ លេខ៖ ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២១ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ។

-បានឃើញ ដីកាសម្រេចប្រគល់វត្ថុតាប់យក លេខ៖ ចុះថ្ងៃទី០២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២១ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ។

២. ពេលសវនាការ

- តាមអំណានចម្លើយជនជាប់ចោទឈ្មោះ ក្នុងដំណាក់កាលអយ្យការ នៅពេលសវនាការថា៖ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ ខ្លួនបានបើករថយន្តជាមួយព្រូ ចេញពីខេត្តសៀមរាបទៅភ្នំពេញ ដើម្បីទៅដឹកឥវ៉ាន់ក្នុងល្បឿនពី ៧០-៨០ គីឡូម៉ែត្រក្នុង០១ម៉ោង មកដល់ចំណុចគីឡូម៉ែត្រ១៨៣-១៨៤ ភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ម៉ោង ១៤៖៣៤នាទី ក៏ឃើញមានរថយន្តក្រុងម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ពាក់ស្លាកលេខភ្នំពេញ បានឈប់ត្រឹងនៅកណ្តាលថ្នល់ផ្នែកខាងស្តាំដៃរបស់គាត់មាន បើកភ្លើងសញ្ញាបត់ឆ្វេង ពេលនោះខ្លួនរក្សាល្បឿនពី៧០-៨០ គីឡូម៉ែត្រដដែល រំពេចនោះរថយន្តនោះក៏បានបត់ឆ្វេង ទើបធ្វើឱ្យខ្លួនមិនអាចគេចផុតក៏បុកត្រូវពាក់កណ្តាលរថយន្តក្រុងតែម្តង ហើយខ្លួន និងព្រូឡាន ត្រូវ

របួសធ្ងន់ ។ មូលហេតុដែលខ្លួនឃើញឡានក្រុងបើកភ្លើងសញ្ញាហើយ ខ្លួនមិនបានបន្ថយល្បឿន ដោយសារតែខ្លួនមើលមិនឃើញឡានរបស់គាត់អែបក្បាលឡានមកខាងឆ្វេងនោះទេ ហើយគាត់បត់ឡានមុខឡានរបស់ខ្លួនគឺមានចំងាយប្រហែល២០ទៅ៣០ ម៉ែត្រតែប៉ុណ្ណោះ ទើបខ្លួនស្មានថាគាត់មិនបត់ឡានទេ ដូច្នេះហើយទើបខ្លួនជាន់ឡានបន្ថែមល្បឿនទៅ សូមបញ្ជាក់ថាខ្លួនមានប័ណ្ណបើកបរត្រឹមត្រូវ គឺប័ណ្ណប្រភេទខ ហើយឡានរបស់ខ្លួនគឺស្តង់ដារ ១.៥តោន ហើយកន្លងមកខ្លួនធ្លាប់តែបើកឡានតូច តែក្រោយមកចូលធ្វើការនៅក្រុមហ៊ុនដឹងជញ្ជូនអស់រយៈពេលប្រហែលកន្លះឆ្នាំ គឺខ្លួនបើកឡានធំប្រភេទដឹកទំនិញនេះរហូត ។

- **តាមអំណានចម្លើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ ក្នុងដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅពេលសវនាការថា៖** ខ្លួនជាតំណាងក្រុមហ៊ុនរថយន្តមួយគ្រឿងម៉ាក BONGO III បានប្តឹងសមត្ថកិច្ចអំពីរឿងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នៅថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ លើផ្លូវជាតិលេខ៦ ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ១៨៣-១៨៤ ស្ថិតត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ មានរថយន្តដឹងអ្នកដំណើរធុនធំម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ពាក់ស្លាកលេខភ្នំពេញ របស់ក្រុមហ៊ុនពិភពរស្មី បើកបររថយន្តដោយឈ្មោះ បានបត់រថយន្តពីស្តាំទៅឆ្វេងឆ្លងកាត់ថ្នល់ខ្វះការប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរថយន្តមួយគ្រឿងម៉ាក BONGO III គាត់បើកលើផ្លូវគេចមិនរួចបណ្តាលឱ្យបុកតែម្តង ។ ធ្វើឱ្យអ្នកបើកបរ និងព្រូឡាន រងរបួសធ្ងន់ធ្ងរទាំងពីរអ្នក និងរថយន្តខូចខាតទាំងស្រុង ខ្លួនសូមទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្ត ១០.០០០ មួយម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក ។

- **តាមអំណានចម្លើយជនរងគ្រោះឈ្មោះ ក្នុងដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅពេលសវនាការថា៖** ខ្លួនជាតំណាងក្រុមហ៊ុនពិភពរស្មី ។ នៅថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ លើផ្លូវជាតិលេខ៦ ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ១៨៣-១៨៤ ស្ថិតត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ រថយន្តមួយគ្រឿងម៉ាក BINGO III បើកបរដោយឈ្មោះ បានបុករថយន្តដឹកអ្នកដំណើរធុនធំម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ របស់ក្រុមហ៊ុនពិភពរស្មី បើកបរដោយឈ្មោះ បណ្តាលឱ្យខូចខាតរថយន្តផ្នែកខាងស្តាំមួយចំហៀង និងអ្នកធ្វើដំណើររងរបួស ខ្លួនសូមទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៣.៥០០ ដុល្លារអាមេរិក ។

- **តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ ក្នុងដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ នៅពេលសវនាការថា៖** កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ នៅភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ខ្លួនកំពុងច្រកស្រូវដើម្បីយកទៅលក់ឡានក្រុងហាងចំណតស្ទឹងព្រៃប្រស់ក៏ឃើញមានរថយន្តក្រុងម៉ាកហ៊ីយ៉ាន់ដាយ ពណ៌សលាយខៀវ ពាក់ស្លាកលេខ ភ្នំពេញ ធ្វើដំណើរពីភ្នំពេញទៅខេត្តសៀមរាប បានស៊ីញ៉ូភ្លើង ឡានដើម្បីបត់ចូលហូបអាហារចំណតព្រៃប្រស់ ស្រាប់តែមានរថយន្តមួយគ្រឿងម៉ាក BONGO III ពណ៌ស ពាក់ស្លាកលេខភ្នំពេញ បើកបរក្នុងល្បឿនលឿនជ្រុលទៅបុករថយន្តក្នុងនោះតែម្តង ។

- **មេធាវី ការពារសិទ្ធិឱ្យជនជាប់ចោទ ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៖** ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនរងគ្រោះ និងអំណាចម្លើយរបស់កូនក្តីរបស់ខ្លួន គឺនៅមានចំណុចសង្ស័យច្រើន ដោយភាគីទាំងសងខាងបានបើកខ្ចីខ្វា នឹងល្មើសបញ្ញត្តិច្បាប់ដូចគ្នា មួយវិញទៀតនៅក្នុងគ្រប់ដំណាក់កាល គឺអ្នកបើកបរពុំបានចូលឆ្លើយបំភ្លឺនោះទេ គឺមានតែចម្លើយតំណាងដោយក្រុមហ៊ុន ។ ចំពោះអង្គហេតុកើតឡើងនេះ គឺមានការបើកបរធ្វេសប្រហែសទាំងសងខាង ហើយកូនក្តីរបស់ខ្លួន បច្ចុប្បន្ននេះក៏ទទួលរងនៅពិការភាព ដោយសារតែគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍នេះផងដែរ ។ ដូច្នេះ ខ្លួនស្នើសុំតុលាការមេត្តា ពិចារណាពាក់ព័ន្ធនឹងសំណុំរឿងគ្រប់ដំណាក់កាល និងស្នើសុំតុលាការមេត្តា ឱ្យកូនក្តីរបស់ខ្លួនរួចផុតបទចោទ ។

- **តំណាងអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំថា៖** ឆ្លងកាត់ការពិភាក្សាដេញដោលនៅពេលសវនាការក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយអំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ ,អំណានចម្លើយរបស់ជនរងគ្រោះ និងអំណាន

ចម្លើយរបស់សាក្សី ព្រមទាំងពិនិត្យ ភស្តុតាងនានា ឃើញថាជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តអំពើ ដូចការចោទប្រកាន់របស់តំណាងអយ្យការមែន ដូចនេះតំណាងអយ្យការស្នើសុំតម្កល់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ លេខ៖ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២១ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ដដែល និងស្នើសុំឱ្យកំណត់ការផ្តន្ទាទោសត្រឹមកម្រិតច្បាប់ទោស ។

- **សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ** ៖ មិនបានបង្ហាញខ្លួនក្នុងអង្គសវនាការទេ ដោយគ្មានមូលហេតុ ទោះបីជាតុលាការបានធ្វើការកោះហៅតាមនីតិវិធី។

- ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយជនជាប់ចោទ
- ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយជនរងគ្រោះ
- ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយសាក្សី
- ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឱ្យជនជាប់ចោទ
- ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានតំណាងអយ្យការ
- ក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាងនានាក្នុងសំណុំរឿង

៣.សំអាងហេតុ

ក. យល់ឃើញថា៖ ផ្អែកតាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ និងដីកាដំណោះស្រាយ បានបង្ហាញឲ្យឃើញថា កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង១៤ និង៣៨នាទី ពិតជាមានករណី **បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្លូវជាតិលេខ៦A ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ ១៨៣-១៨៤ ត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ដែលប្រព្រឹត្តដោយជនជាប់ចោទឈ្មោះ ពិតប្រាកដមែន ។

ខ. យល់ឃើញថា៖ តាមចម្លើយរបស់**ជនជាប់ចោទ** ,អំណានចម្លើយរបស់ជនរងគ្រោះ និងអំណានចម្លើយរបស់សាក្ស យល់ឃើញថា ជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសប្រាកដមែន មានលក្ខណៈស៊ីសង្វាក់គ្នាជាមួយនឹងអង្គហេតុ ដែលបង្ហាញថាជនជាប់ចោទ ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ ពិតជាបានធ្វើសកម្មភាព **បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្លូវជាតិលេខ៦A ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ ១៨៣-១៨៤ ត្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ។

គ. យល់ឃើញថា៖ អំពើរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ ដែលធ្វើសកម្មភាពខាងលើ បានស្តែងចេញមកខាងក្រៅនូវធាតុអចេតនា និងជាសកម្មភាពដែលធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ហើយត្រូវបានច្បាប់កំណត់ថា ជាបទល្មើស៖ **បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៨៣ នៃច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ។

ឃ. យល់ឃើញថា៖ **ជនជាប់ចោទ** មិនបានបង្ហាញខ្លួនក្នុងអង្គសវនាការទេ ដោយគ្មានមូលហេតុ ទោះបីជាតុលាការបានធ្វើការកោះហៅតាមនីតិវិធី តុលាការធ្វើការពិចារណា និងសម្រេចតាមច្បាប់។

ង. យល់ឃើញថា៖ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ គឺជានីតិជន ហើយពុំមានភស្តុតាង ណាមួយបញ្ជាក់ថា ជនជាប់ចោទនេះ មានបញ្ហាវិបល្លាសស្មារតីឡើយ ដូច្នេះ ជនជាប់ចោទពិតជាមានស្មារតីយល់ដឹងខុសត្រូវ អំពីផលវិបាក តាមផ្លូវច្បាប់ ដែលកើតចេញពីអំពើប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួន។

ច. យល់ឃើញថា៖ មានភស្តុតាងនានាគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីប្រកាសថា **មានពិរុទ្ធភាព** លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៤៣ឆ្នាំ ដែលបានប្រព្រឹត្តអំពើដែលជាបទមជ្ឈិម ហើយជនជាប់ចោទនេះ ពិតបានប្រព្រឹត្តអំពើ ដូចដែលបានចោទប្រកាន់ ពីបទ៖ **បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្លូវជាតិលេខ៦A ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ គ្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៨៣ នៃច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ។

ឆ. យល់ឃើញថា៖ **មេធាវី ការពារសិទ្ធិឱ្យជនជាប់ចោទ** បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដោយស្នើសុំតុលាការមេត្តាជួយឱ្យកូនក្តីរបស់ខ្លួនរួចផុតពីបទចោទផង ។ ចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្នើសុំរបស់មេធាវី គប្បី តុលាការយកមកពិចារណា លើការស្នើសុំនេះ ។

ជ. យល់ឃើញថា៖ **តំណាងអយ្យការ** បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំ ដោយស្នើសុំតម្កល់ការចោទប្រកាន់ និងសុំឲ្យតុលាការ សម្រេចផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទតាមផ្លូវច្បាប់ ដោយកម្រិតត្រឹមព្យួរទោស ។ ចំពោះសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ មានភាពជឿជាក់បានថា អំពើរបស់ជនជាប់ចោទ ពិតជាបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់ និងតុលាការ យល់ស្របតាមការប្តឹងសុំនេះ។

ឈ. យល់ឃើញថា៖ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ មិនដែលមានប្រវត្តប្រព្រឹត្តបទល្មើសពីមុននោះទេ ហើយជននេះក៏ពុំមានចេតនាក្នុងការប្រព្រឹត្តបទល្មើសផងដែរ ព្រមទាំងស្ថានភាពគ្រួសារមានជីវភាពក្រីក្រ និងពុំមាននៅកាយសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ទៀតនោះ ដោយស្របតាមបញ្ញត្តិមាត្រា៩៦ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីតុលាការពិចារណាលើការព្យួរទោស តាមបញ្ញត្តិ មាត្រា១០៤ និងមាត្រា១០៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៤.សេចក្តីសម្រេច

ហេតុដូច្នេះ សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ សម្រេច ៖

១- ផ្តន្ទាទោសលើជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ (ដែលមានសវតាជាតិខាងលើ) **ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល <u>០១ (មួយ) ឆ្នាំ</u> ជាប់ចោទពីបទ៖ បើកបរធ្វេសប្រហែស ខ្ជីខ្ជា មិនប្រុងប្រយ័ត្នបណ្តាលឱ្យរបួសដល់អ្នកដទៃ** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្លូវជាតិលេខ៦A ចន្លោះគីឡូម៉ែត្រ ១៨៣-១៨៤ គ្រង់ចំណុចភូមិព្រៃប្រស់ ឃុំត្បែង ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ កាលពីថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឱ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា៨៣ នៃច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ។ **ប៉ុន្តែការអនុវត្តទោសនេះ គឺត្រូវព្យួរជម្នួត ។**

២- បញ្ឈប់ឱ្យចាប់ខ្លួនជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ២៤ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រមនេះតទៅ ។

សាលក្រមនេះ បានធ្វើការជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ និងបានប្រកាសជាសាធារណៈ ថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២ កំបាំងមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ ។

ភាគីដែលច្បាប់ផ្តល់សិទ្ធិឲ្យ អាចប្តឹងទាស់ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមច្បាប់កំណត់។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ	**ចៅក្រមជំនុំជម្រះ**
ហត្ថលេខា និងត្រា	ហត្ថលេខា និងត្រា

បានឃើញ
ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

"បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម"
កំពង់ធំ, ថ្ងៃទី២៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២២
ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ
ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៤
ជំនុំជម្រះលេខ
ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥
សាលក្រមលេខ ២ ត.ព.ព្រ.ឧ
ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី ២១ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៥ វេលាម៉ោង ២ និង ០០ នាទីរសៀល ដោយមានសមាសភាព ៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

លោក ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

តំណាងអយ្យការ

លោក ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក ៖ ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដើម្បីជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៧៥ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៤ ដែលមានជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីកន្លែងកំណើត ភូមិអំពិល ឃុំព្រែកដំបូក ស្រុកស្រីសន្ធរ ខេត្តកំពង់ចាម ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ ផ្លូវលេខ សង្កាត់ភ្នំពេញថ្មី ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ឪពុកឈ្មោះ (រ) ម្តាយឈ្មោះ នង ណេង (រ) ប្រពន្ធឈ្មោះ (រ) មានកូន ០១ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ។

ពីបទ **មិនបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន** ប្រព្រឹត្តនៅ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៣១ នៃច្បាប់ស្តីពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់ ។

លោក ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ផ្ទះលេខ ភូមិដីថ្មី សង្កាត់ភ្នំពេញថ្មី ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ។

លោក ជាតំណាងដោយអាណត្តិឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ អ.យ.ណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ។

បានឃើញ ដីកាសម្រេចបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅជំនុំជម្រះលេខ ដ.ជ.រ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥ ។

អង្គហេតុនៃរឿងមានដូចតទៅ

កាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទ ប្រុស អាយុ ៣៩ឆ្នាំ បានចេញមូលប្បទានប័ត្រមួយសន្លឹកលេខ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ មានទឹកប្រាក់ចំនួន ១១,៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក របស់ធនាគារភ្នំពេញ ពាណិជ្ជ ទៅឲ្យដើមបណ្តឹងឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៨ ឆ្នាំ ។ លុះដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ឈ្មោះ បានយកមូលប្បទានប័ត្រ ទៅបើកប្រាក់នៅធនាគារខាងលើក ស្រាប់តែ ធនាគារបញ្ជាក់ថា មូលប្បទានប័ត្រខាងលើពុំមានទឹកប្រាក់ទេ ។

នាពេលសវនាការ

ក្រឡាបញ្ជីអានកំណត់ហេតុស្តីពីការសួរចម្លើយជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ នៅដំណាក់កាលអយ្យការថា៖ កាលពីអំឡុងខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៣ ខ្លួននិងឈ្មោះ ជានាយកក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន បានទំនាក់ទំនងគ្នា ដើម្បីដឹកជញ្ជូនរថយន្តពីប្រទេសអាឡឺម៉ង់មកកាន់ប្រទេសកម្ពុជា ដោយខ្លួនឲ្យគាត់ដឹកឡានពីប្រទេសអាឡឺម៉ង់ចំនួន ០៧ គ្រឿង សរុបទឹកប្រាក់ចំនួន ១១.៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លារអាមេរិក ពេលនោះខ្លួនបានប្រាប់ទៅឈ្មោះ ថា ខ្លួនគ្មានប្រាក់ទេ តែឈ្មោះ ប្រាប់ថា ឲ្យខ្លួនចេញមូលប្បទានប័ត្រដើម្បីតម្កល់ និងទូទាត់សាច់ប្រាក់ជាដំណាក់កាលតាមក្រោយ ។ នៅថ្ងៃទី ០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ ខ្លួនបានទូទាត់ប្រាក់ឲ្យឈ្មោះ ចំនួន ៤.០០០ (បួនពាន់) ដុល្លារអាមេរិក សំរាប់ថ្លៃជញ្ជូននោះ និងត្រូវដកចេញពីចំនួន ជាក់ស្តែង នៅក្នុងមូលប្បទានប័ត្រដូចសរសេរក្នុងប័ណ្ណចំណាយ ។ នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១៣ ខ្លួនបានទូទាត់ប្រាក់ឲ្យឈ្មោះ ចំនួន ២.០០០ (ពីរពាន់) ដុល្លារអាមេរិក សំរាប់ថ្លៃដឹកជញ្ជូននោះ និងត្រូវដកចេញពីចំនួនជាក់ស្តែងនៅក្នុងមូលប្បទានប័ត្រដូចមាននៅក្នុងប័ណ្ណចំណាយ។ នៅមុនថ្ងៃចូលឆ្នាំចិន ឆ្នាំ ២០១៤ ប្រពន្ធខ្លួនបានយកប្រាក់ចំនួន ១.០០០ (មួយពាន់) ដុល្លារអាមេរិក យកទៅសងឈ្មោះ តែគាត់មិនព្រមទទួលទេ ដោយប្រាប់ថា ប្រាក់តិចពេក យ៉ាងហោចណាស់ក៏មាន ពីរទៅបីពាន់ ដុល្លារអាមេរិកដែរទើបព្រមទទួល ហើយប្រពន្ធខ្លួនក៏ យកប្រាក់ត្រឡប់មកវិញ ។ ខ្លួននៅខ្វះប្រាក់ចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លារអាមេរិក ដើម្បីទូទាត់ថ្លៃ ដឹកជញ្ជូន ពេលដែលខ្លួនទូទាត់ប្រាក់គ្រប់ចំនួន ១១.៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លារអាមេរិក ឈ្មោះ និងប្រគល់មូលប្បទានប័ត្រជូនខ្លួនវិញដូចមានសរសេរក្នុងប័ណ្ណចំណាយស្រាប់ ។ មូលហេតុដែលខ្លួន ទូទាត់ប្រាក់យឺតដោយសារឈ្មោះ ពុំបានបំពេញកាតព្វកិច្ចដឹកជញ្ជូនតាមការព្រមព្រៀងគ្នារយៈពេល កន្លះខែ ដោយជាក់ស្តែងឈ្មោះ ដឹកជញ្ជូនប្រើរយៈពេលដល់ទៅបីខែកន្លះ បណ្តាលឲ្យភ្ញៀវដែលកុម្ម៉ង់រថយន្តឈប់ទិញ ហើយរថយន្តត្រូវលក់ក្នុងតម្លៃថោក ឲ្យអ្នកផ្សេង។ មូលប្បទានប័ត្រដែលខ្លួនចេញឲ្យឈ្មោះ គឺចេញដើម្បីតម្កល់ ថ្លៃដឹកជញ្ជូនរថយន្តប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រាក់ដែលនៅខ្វះចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប)ដុល្លារអាមេរិក នោះខ្លួននឹងសងទៅឲ្យឈ្មោះ គ្រប់ចំនួនឲ្យបានមុន ថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៤ ។

ក្រឡាបញ្ជីអានកំណត់ហេតុស្តីពីការស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៨ឆ្នាំ នៅដំណាក់កាលអយ្យការនិងចៅក្រមស៊ើបសួរ បានឆ្លើយថា: កាលពីអំឡុងខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣ ឈ្មោះ បានមកទំនាក់ទំនងជាមួយខ្លួន ដើម្បីទិញសេវាកម្មដឹកជញ្ជូនពីក្រុមហ៊ុនរបស់ខ្លួន ក្នុងគោលបំណងឲ្យក្រុមហ៊ុនខ្លួនផ្តល់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនរថយន្តជូនគាត់ពីទីក្រុងប៊ែកឡាំងប្រទេសអាឡឺម៉ង់ មកកាន់កំពង់ផែខេត្តព្រះសីហនុប្រទេសកម្ពុជា ។ សរុបជាទឹកប្រាក់ចំនួន ១២.០១៥ (មួយម៉ឺនពីរពាន់ដប់ប្រាំ) ដុល្លារអាមេរិកដកថ្លៃចំនួន ១១.៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លារអាមេរិក ដកថ្លៃចំនួន ៣៨៥ (បីរយប៉ែតសិបប្រាំ) ដុល្លារអាមេរិក ។ ខ្លួនសុំបញ្ជាក់ថាឈ្មោះ ត្រូវទូទាត់ថ្លៃសេវាកម្មឲ្យមកខ្លួន ខណៈពេលដែលទំនិញ (រថយន្ត) ត្រូវបានដឹកមកដាក់នៅលើកំពង់ផែ ប្រទេសអាឡឺម៉ង់ ។ ប៉ុន្តែឈ្មោះនេះយកលេសថារង់ចាំទំនិញមកដល់កំពង់ផែខេត្តព្រះសីហនុហើយ ខ្លួនបានសម្របសម្រួលឲ្យគាត់យកទំនិញចេញពីកំពង់ផែ ។ ក្រោយពីបានទទួលទំនិញហើយឈ្មោះ នៅតែមិនព្រមទូទាត់ ប្រាក់មកឲ្យខ្លួនដដែល ។ នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ ឈ្មោះ បានប្រគល់មូលប្បទានប័ត្រលេខ ០៦៦៨៥៨ មានគណនីលេខ ១១៤០១០១៩៥៨៥៥ មានទឹកប្រាក់ចំនួន ១១,៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លារអាមេរិក ។ ក្រោយពីបានទទួលមូលប្បទានប័ត្រ ពីឈ្មោះ ខ្លួនបានទៅដកប្រាក់នៅធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជចំនួន ០២ ដង លើកទីមួយ ថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ និងលើកទី២ នៅថ្ងៃទី ១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៣ ប៉ុន្តែត្រូវបានមន្ត្រីធនាគារឆ្លើយតប តាមលិខិតមូលប្បទានប័ត្របញ្ជូនត្រឡប់បញ្ជាក់ថា មិនមានសាច់ប្រាក់នៅក្នុងគណនីលេខ ១១៤០១០១៩៥៨៥៥ របស់ឈ្មោះ ឡើយ ។ ដំបូងឈ្មោះ សងបាន ៤.០០០ (បួនពាន់) ដុល្លារអាមេរិក ក្រោយមក

សង ២.០០០ (ពីរពាន់) ដុល្លាអាមេរិក និងចំនួន ១០០០ (មួយពាន់) ដុល្លាអាមេរិក ទៀត ។ ទង្វើរបស់ឈ្មោះ ជាចេតនាបោកប្រាស់ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យខាតពេលវេលា និងផលប្រយោជន៍ជាច្រើន ។ សំណូមពរៈ ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ តាមច្បាប់ ។ ទាមទារសំណងចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក និងទាមទារជម្ងឺចិត្តព្រមទាំងខាតបង់ពេលវេលាចំនួន១៥.០០០ (មួយម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លាអាមេរិក ។

លោក **ជាមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថាៈ** នៅថ្ងៃទី ២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ឈ្មោះ បានប្រគល់មូលប្បទានប័ត្រលេខ ០៦៦៨៥៨ មានគណនីលេខ ១១៨០១០១៩៥៨៥៥ មានទឹកប្រាក់ចំនួន ១១.៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក តែនៅពេលដែលកូនក្តីខ្លួនទៅបើកប្រាក់នៅធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជ ក៏ត្រូវបានមន្ត្រីធនាគារឆ្លើយតបតាមលិខិតមូលប្បទានប័ត្របញ្ជូនត្រឡប់បញ្ជាក់ថា មិនមានសាច់ប្រាក់នៅក្នុងគណនីខាងលើនេះទេ ទង្វើរបស់ឈ្មោះ ជាចេតនាបោកប្រាស់ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យខាតពេលវេលា និងផលប្រយោជន៍ជាច្រើន ។ សំណូមពរៈ ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ តាមច្បាប់ ។ ទាមទារសំណងចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក និងទាមទារជម្ងឺចិត្តព្រមទាំងខាតបង់ពេលវេលាចំនួន ១៥.០០០ (មួយម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លាអាមេរិក ។

តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំ

ក្រោយពីស្តាប់ចម្លើយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងពិនិត្យភស្តុតាងជាឯកសារទាក់ទិននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចមកឃើញថានៅក្នុងរឿងនេះ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ពិតជាប្រព្រឹត្តអំពើ មិនបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ប្រាកដមែន ។ ដូច្នេះតំណាងអយ្យការនៅតែតម្កល់ការចោទប្រកាន់តាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ អ.យ.ណ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០១៥ នៅដដែល ទុកជូនតុលាការពិចារណា និងសម្រេចតាមច្បាប់ ។

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

ក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាង

ក្រោយពីបានពិនិត្យ និងពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សំអាងហេតុ

១. កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ ពិតជាបានចេញមូលប្បទានប័ត្រលេខ ០៦៦៨៥៨ មានគណនីលេខ ១១៨០១០១ របស់ធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជ មកឲ្យឈ្មោះ ដើម្បីទូទាត់ប្រាក់ថ្លៃ សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនរថយន្តចំនួន ១១.៦៣០ (មួយម៉ឺនមួយពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក ។ លុះដល់ថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ ទៅបើកប្រាក់ខាងធនាគារបញ្ជាក់ថា មូលប្បទានប័ត្រនេះ គ្មានទឹកប្រាក់ក្នុងគណនី ប្រាកដមែន។

២. តាមចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទបានឆ្លើយសារភាពថា ខ្លួនពិតជាបានចេញមូលប្បទានប័ត្រដើម្បីតម្កល់និងទូទាត់សាច់ប្រាក់ទៅឲ្យឈ្មោះ ដែលចម្លើយនេះស្របទៅនឹងចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នឹងស្របទៅនឹងឯកសារផ្សេងៗទៀតដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងអាចបញ្ជាក់បានថាឈ្មោះ ពិតជាបានប្រព្រឹត្តអំពើ មិនបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ប្រាកដមែន ។ ភស្តុតាងទាំងអស់ខាងលើនេះ អាចឱ្យតុលាការពិចារណាបាន តាមមាត្រា ៣២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

៣. ជនជាប់ចោទជានីតិជនដែលមានសមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌ ពោលគឺពុំមានភស្តុតាងណាមួយ បញ្ជាក់ថាមានបញ្ហាខាងស្មារតីឡើយ ដូច្នេះ ជនជាប់ចោទពិតជាមានស្មារតីយល់ដឹងពីផលវិបាកដែលកើតចេញពីការប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួន ស្របតាមមាត្រា ៣៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

៤. អំពើប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទ គឺបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់របៀបរៀបរយសាធារណៈ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ដ៏ល្អរបស់សង្គម ដែលមាត្រា២ និងមាត្រា៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ បានហាមឃាត់ជាដាច់ខាត និងត្រូវតែផ្តន្ទាទោស ។

៥. ហេតុពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើឈ្មោះ ឈាង សុផល ភេទប្រុស អាយុ ៣៩ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ពីបទ មិនបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន ប្រព្រឹត្តនៅ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៣១ នៃច្បាប់ស្តីពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់ ។

៦. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានប្តឹងទាមទារប្រាក់ចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក និងជម្ងឺចិត្តចំនួន ១៥.០០០ (មួយម៉ឺនប្រាំពាន់) ដុល្លាអាមេរិក។ គប្បីតុលាការពិនិត្យពិចារណា តាមព្យសនកម្មរបស់ជនរងគ្រោះ និងលទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដើម្បីឲ្យស្របតាមមាត្រា ១៤ និងមាត្រា ៣៥៥ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១. ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ ភេទប្រុសអាយុ ៣៩ ឆ្នាំសញ្ជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ពីបទ មិនបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះឧបករណ៍ដែលអាចជួញដូរបាន ប្រព្រឹត្តនៅ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៣១ នៃច្បាប់ស្តីពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់ ។

២. បង្គាប់ឲ្យចាប់ និងឃុំខ្លួនឈ្មោះ នៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែ ២៉ ១ នៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ។

៣. បង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ សងប្រាក់ចំនួន ៥.៦៣០ (ប្រាំពាន់ប្រាំមួយរយសាមសិប) ដុល្លាអាមេរិក និងជម្ងឺចិត្តចំនួន ៦.០០០.០០០ (ប្រាំមួយលាន) រៀល ឲ្យឈ្មោះ ។ ច្រានចោលការទាមទារលើសពីនេះ ។

សាលក្រមនេះ ជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ កំបាំងមុខជនជាប់ចោទ មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ ចំពោះមុខមេធាវីតំណាងដោយអាណត្តិឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង ប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី ១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥ ។

បើកសិទ្ធិប្តឹងទាស់ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ	**ចៅក្រមជំនុំជម្រះ**
ហត្ថលេខា និងត្រា	ហត្ថលេខា និងត្រា

បានឃើញ
ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៥
ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌ
-លេខ
ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២
-សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ
ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០
-សំណុំរឿងស៊ើបសួរលេខ
ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២០
-សំណុំរឿងជំនុំជំរះលេខ
ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមករា ឆ្នាំ២០២១

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ វេលាម៉ោង៨ និង០០ នាទី ព្រឹក នៅសាលសវនាការទី៩ និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២២ ដោយមានសមាសភាពជំនុំជម្រះដូចតទៅ ៖

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

-លោក ជាចៅក្រម នៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

តំណាងអយ្យការ

-លោក ព្រះរាជអាជ្ញារងនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

-លោកស្រី ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដើម្បីជំនុំជម្រះ លើបណ្តឹងទាស់នឹងសាលក្រមកំបាំងមុខលេខ ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១ ក្នុងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ ដែលមានជនជាប់ចោទ ៖

ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ៧១ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅផ្ទះលេខ លេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ។

ជាប់ចោទពីបទ ៖ **ធ្វើឱ្យខូចខាតដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះមានក្បាលដីលេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ បទល្មើសដែលមានបញ្ញត្តិឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា៤១១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ៤១ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ និងឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ៥១ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ ។

មេធាវីលោក អត្តលេខ និងមេធាវី អត្តលេខ ជាមេធាវីការពារក្តីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ អ.យ.ខ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

-បានឃើញ ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលេខ)(ង)ដ.ដ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

-បានឃើញ សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ "ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ដែលវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដូចតទៅ ៖

១-ផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ៧១ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល២ឆ្នាំ (ពីរឆ្នាំ) តែទោសនេះត្រូវអនុវត្តទោសព្យួរធម្មតា និងពិន័យជាប្រាក់ចំនួន៤.០០០.០០០(បួនលាន)រៀល បង់ចូលថវិការដ្ឋ ពីបទ ធ្វើឱ្យខូចខាតដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះមានក្បាលដីលេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ បទល្មើសដែលមានបញ្ញត្តិឱ្យផ្ដន្ទាទោសតាមមាត្រា១០៧ និងមាត្រា៤១១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

២.បង្គាប់ឱ្យជនជាប់ចោទឈ្មោះ សងសំណងការខូចខាត និងជម្ងឺចិត្តសរុបចំនួន៨.០០០.០០០ (ប្រាំបីលាន) រៀល ទៅអោយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ និងឈ្មោះ ។ ការទាមទារលើសពីនេះបដិសេធចោល។

សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ កំបាំងមុខជនជាប់ចោទ ចំពោះមុខដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ។

ទុកសិទ្ធិប្ដឹងទាស់ និងប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ តាមកំណត់ច្បាប់ ។

-បានឃើញ សេចក្ដីថម្លងបណ្ដឹងទាស់លេខ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ដោយសុំប្ដឹងទាស់នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១។

អង្គហេតុនៃរឿងមានដូចតទៅ

កាលពីថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ នៅចំណុចផ្ទះដែលមានក្បាលដីលេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ មានករណីគប់ និងវាយបំផ្លាញកាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពរបស់ជនរងគ្រោះឈ្មោះ និងឈ្មោះ ដែលបំពាក់ជាប់នឹងផ្ទះ ប្រព្រឹត្តដោយជនជាប់ចោទឈ្មោះ បណ្ដាលឱ្យខូចខាតទាំងស្រុង ដែលករណីនេះផ្ដើមចេញពីទំនាស់ នៃការសាងសង់ផ្ទះ ដែលមានព្រំជាប់គ្នា។

នាពេលសវនាការ

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ខ្ញុំបាទប្ដឹងទាស់នឹងសាលក្រមកំបាំងមុខ ដោយហេតុថា ខ្ញុំបាទពុំបានដឹងពីការកោះហៅរបស់តុលាការនោះទេ ទើបខ្ញុំបាទប្ដឹងទាស់ ហើយរឿងហេតុនេះកើតឡើងដោយសាការឈ្លោះគ្នាជាមួយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីពីរឿងធ្វើផ្ទះ ហើយខ្ញុំបាទមិនឱ្យដើមបណ្ដឹងដាក់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពបែមកផ្ទះរបស់ខ្ញុំបាទ ដោយខ្ញុំបាទបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយដើមបណ្ដឹងទៀត ប៉ុន្តែដើមបណ្ដឹងនៅតែដាក់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពបែមកផ្ទះខ្ញុំដដែល ធ្វើឱ្យមានជម្លោះនឹងគ្នា ហើយខ្ញុំក៏ទៅកាច់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពនោះចោលតែម្ដង។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋានប្ដឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

តំណាងអយ្យការសុំតម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌកំបាំងមុខលេខ ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ទុកជាបានការដដែល និងសុំឱ្យតុលាការសម្រេចតាមច្បាប់។

សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ

ខ្ញុំបាទសូមឱ្យតុលាការបន្ធូបន្ថយទោស ខ្ញុំបាទដឹងកំហុសហើយ

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានពិនិត្យលើឯកសារ ភស្តុតាងនានា

-ក្រោយពីបានពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សំអាងហេតុ

១-ពាក្យបណ្តឹងទាស់របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ប្តឹងទាស់នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ "ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់ ។

២.តាមចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ខ្លួនប្តឹងទាស់នឹងសាលក្រមកំបាំងមុខនេះ ដោយហេតុថា ខ្លួនពុំបានដឹងពីការកោះហៅរបស់តុលាការនោះទេ ទើបខ្លួនប្តឹងទាស់ ហើយរឿងហេតុនេះកើតឡើងដោយសាការឈ្លោះគ្នាជាមួយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីពីរឿងធ្វើផ្ទះ ហើយខ្លួនមិនឱ្យដើមបណ្តឹងដាក់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពបែមកផ្ទះរបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនបានធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយដើមបណ្តឹងទៀត ប៉ុន្តែដើមបណ្តឹងនៅតែដាក់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពបែមកផ្ទះរបស់ខ្លួនដដែល ធ្វើឱ្យមានជម្លោះនឹងគ្នា ហើយខ្លួនក៏ទៅកាច់កាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពនោះចោលតែម្តង។ ហេតុដូច្នេះតាមចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ និងតាមភស្តុតាងនៅក្នុងសំណុំរឿង អាចឱ្យតុលាការជឿបានថាជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់មែន។

៣.អំពើរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ពិតជាបានប្រព្រឹត្តអំពើ **ធ្វើឱ្យខូចខាតដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស** ទៅលើជនរងគ្រោះឈ្មោះ និងឈ្មោះ ប្រាកដមែន ដោយជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានធ្វើសកម្មភាពចូលក្នុងរបងផ្ទះជនរងគ្រោះ យកដុំថ្ម និងឈើជ្រុងទៅវ៉ៃកម្ទេចកាំម៉ារ៉ាសុវត្ថិភាពបណ្តាលឱ្យខូចខាត។ ដូចនេះអំពើរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានរំលោភទៅលើមាត្រា៤១១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

៤-តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា ៖ តំណាងអយ្យការសុំតម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌកំបាំងមុខលេខ "ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ទុកដដែល និងសុំឱ្យតុលាការសម្រេចតាមច្បាប់ គប្បីតុលាការពិចារណាតាមច្បាប់។

៥-សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ សុំឱ្យតុលាការបន្ធូរបន្ថយទោស ខ្លួនដឹងកំហុសហើយ គប្បីតុលាការពិចារណា និងសម្រេចតាមច្បាប់។

៦-ជនជាប់ចោទមានស្មារតី និងសមត្ថភាពទទួលខុសត្រូវអំពីទង្វើរបស់ខ្លួន ដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត រួមទាំងផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណី ។

៧-តាមភស្តុតាងជាសត្យានុម័ត បញ្ជាក់ថា: ជនជាប់ចោទពិតជា មានចេតនាពិតប្រាកដ ក្នុងការធ្វើឱ្យខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃមែន ។

៨-អំពើល្មើសពិតជាធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីថ្លៃថ្នូ ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកដទៃ និងរបៀបរៀបរយសង្គម ហើយអំពើនេះវាផ្ទុយនឹងមាត្រា ៤១១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

៩-មានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើឈ្មោះ ពីបទ: **ធ្វើឱ្យខូចខាតដោយចេតនាមានស្ថានទម្ងន់ទោស** ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចផ្ទះមានក្បាលដីលេខ ផ្លូវលំ ភូមិ សង្កាត់ ខណ្ឌសែនសុខ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី០៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ បទល្មើសដែលមានបញ្ញត្តិឱ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា៤១១ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដែលគប្បីតុលាការសម្រេចតម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌកំបាំងមុខលេខ "ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកជាបានការទាំងមូល។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១-ទទួលពាក្យបណ្តឹងទាស់ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ និងគតិច្បាប់។

២-តម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌកំបាំងមុខលេខ "ឃ" ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកជាបានការទាំងមូល។

សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទ និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ។

ទុកសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ
ហត្ថលេខា និងត្រា

ចៅក្រមជំនុំជម្រះ
ហត្ថលេខា និងត្រា

បានឃើញ
ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

"បានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម"
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២
ក្រឡាបញ្ជី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តកោះកុង

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងខេត្តកោះកុង

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ១២១ បានបើកសវនាការជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ ដោយ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ មានសមាសភាពដូចតទៅ:

សាលក្រម
លេខ ០៦ "យ"
ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨

ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

លោក [redacted] ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

លោក [redacted] ចៅក្រមប្រឹក្សា

លោក [redacted] ចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងអយ្យការ

លោក [redacted]:រាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោកស្រី [redacted] ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង

ដើម្បីជំនុំជម្រះ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ:១២១ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ដែលរួមមានជនជាប់ចោទ៖

១/ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ១៧ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ មុខរបរកសិករ ទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិបានទៀត ឃុំដងពែង ស្រុកស្រែអំបិល ខេត្តកោះកុង ឪពុកឈ្មោះ [redacted] ម្តាយឈ្មោះ [redacted]) ជាអនីតិជន ទោសពីមុន គ្មាន។ (ក្នុងឃុំ០៧.០៦.២០១៧)

ជាប់ចោទពីបទ:ឃាតកម្ម ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចអន្លង់ក្រញូង ស្ថិតក្នុងភូមិបានទៀត ឃុំដងពែង ស្រុកស្រែអំបិល ខេត្តកោះកុង កាលពីថ្ងៃទី០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១ បទល្មើសដែលមានបញ្ញត្តិឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា១៩៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

-បានឃើញដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ លេខ២៣៣៨ ត.ព ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង។

- បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ១៦០ អ.យ/១៧ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង ។

- បានឃើញដីកាសម្រេចចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះលេខ ១៧២ ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ របស់ប្រធានសាលាដំបូងខេត្តកោះកុង។

អង្គហេតុមានដូចតទៅ

កាលពីថ្ងៃទី០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ វេលាម៉ោង១៧:៣០នាទីល្ងាចជនសង្ស័យឈ្មោះ: [redacted] បានអង្គុយលេងនៅលើស្ពានចុងថ្នល់ជាមួយមិត្តភក្តិ ស្រាប់តែឃើញឈ្មោះ: [redacted] ភេទប្រុស ជិះម៉ូតូមកពីទិសខាងជើងតែម្នាក់ឯងមកដល់គល់ស្ពានខាងត្បូង មិត្តភក្តិ

របស់ខ្លួនកើតក៏ក្មេងៗទៀត បានហៅឱ្យឈប់ បន្ទាប់មកបបួលគ្នាជិះម៉ូតូសំដៅទៅសាលាម្ចាង និងស្រែអំបិល ហើយក៏ត្រឡប់ទៅស្ពានស្រែអំបិលវិញ នៅវេលាម៉ោង២១ និង៣០នាទីយប់ ពេលនោះមិត្តភក្តិរបស់ខ្លួនក៏បានចូលផ្ទះរៀងៗខ្លួន។ ចំណែកឈ្មោះ[redacted]ជិះម៉ូតូម្នាក់ឯងសំដៅមកទិសខាងជើង ឃើញដូច្នេះរូបខ្លួនក៏ជិះម៉ូតូម្នាក់ឯង តាមពីក្រោយពេលមកដល់ចំណុចកើតហេតុឈ្មោះ [redacted] បានឈប់ម៉ូតូនៅកៀនថ្នល់ហើយបានស្រែកហៅខ្លួនឱ្យឈប់និយាយគ្នាសិន ពេលខ្លួនដើរទៅដល់ស្រាប់តែឈ្មោះ[redacted]បានយកដំបងឈើច្រងវាយមកលើខ្លួនប៉ុន្តែពុំត្រូវ ខ្លួនក៏រើសបានដំបងតាសេកនៅជិតនោះវាយវិញត្រូវបណ្តាលឱ្យឈ្មោះ [redacted]ដួល ឃើញដូច្នេះខ្លួនក៏យកដំបងឈើច្រងរបស់ឈ្មោះ[redacted]វាយបន្ថែមទៀតជាច្រើនដំបង ហើយក៏ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញដោយពុំបានដឹងថាឈ្មោះ ល[redacted] ស្លាប់នោះទេ។

-តុលាការប្រកាសបើកសវនាការ

-តុលាការប្រកាសអំពីសមាសភាពជំនុំជម្រះ

-តុលាការសួរអំពីអត្តសញ្ញាណជនជាប់ចោទ

-តុលាការប្រាប់សិទ្ធិដល់ជនជាប់ចោទ

-តុលាការប្រាប់សិទ្ធិដល់សាក្សី

-ជនជាប់ចោទមិនជំទាស់ និងសមាសភាពជំនុំជម្រះទេ

នាពេលសវនាការ

-តាមចម្លើយរបស់ជនសង្ស័យឈ្មោះ[redacted]បានឆ្លើយសារភាពថា ៖ ពីមុនមកខ្លួននិងជនរងគ្រោះធ្លាប់មានទំនាស់នឹងគ្នាហើយមិនដែលនិយាយជាមួយគ្នានោះទេ។ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី ០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ វេលាម៉ោង ១៧និង៣០ នាទី ខ្លួនកំពង់អង្គុយលេងនៅលើស្ពានចុងថ្នល់ជាមួយមិត្តភក្តិមួយចំនួនទៀត ស្រាប់តែឈ្មោះ[redacted]ជនរងគ្រោះជិះម៉ូតូមកម្នាក់ឯង មិត្តភក្តិខ្លួនម្នាក់ទៀតបានហៅឱ្យឈប់ បន្ទាប់មកបបួលគ្នាជិះម៉ូតូទៅ សាលាម្ចាងនិងស្រែអំបិល ហើយក៏ត្រឡប់ទៅស្ពានស្រែអំបិលវិញ នៅវេលាម៉ោង ២១និង៣០នាទី ។ ពេលនោះមិត្តភក្តិខ្លួនបានចូលផ្ទះរៀងៗខ្លួនចំណែកឈ្មោះ[redacted]បានជិះម៉ូតូម្នាក់ឯងសំដៅមកទិសខាងជើង ឃើញដូច្នេះរូបខ្លួន ក៏ជិះម៉ូតូម្នាក់ឯងតាមពីក្រោយ ពេលមកដល់ចំណុចកើតហេតុ ឈ្មោះ[redacted]នឈប់ម៉ូតូនៅកៀនថ្នល់ ហើយបានស្រែកហៅខ្លួនឱ្យឈប់និយាយគ្នាសិន ពេលខ្លួនដើរទៅដល់ស្រាប់តែ ឈ្មោះ[redacted]បានយកដំបងឈើច្រងវាយមកលើ ខ្លួនប៉ុន្តែពុំត្រូវខ្លួនក៏រើសបានដំបងតាសេកនៅជិតនោះវាយវិញត្រូវបណ្តាលឱ្យឈ្មោះ[redacted]ឃើញដូច្នេះខ្លួនក៏យកដំបងឈើច្រងរបស់ឈ្មោះ[redacted]វាយបន្ថែមទៀតជាច្រើន ដំបងហើយក៏ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ដោយពុំបានដឹងថាឈ្មោ[redacted]ស្លាប់នោះទេ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអវត្តមាននាពេលសវនាការ ។ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះបានសម្រេចឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានអំណានកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនៅតំណាក់កាលស៊ើបសួរ ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានទាមទារ និងសំណូមពរដល់តុលាការផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទតាមច្បាប់ និងទាមទារសំណងជំងឺចិត្តចំនួន៨.០០០.០០០(ប្រាំបីលាន)រៀល ។

-<u>តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដូចតទៅ :</u>

+ ដោយមានភាពស៊ីសង្វាក់រវាងសកម្មភាពប្រព្រឹត្ត និងភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ តំណាងអយ្យការសូមតម្កល់ការចោទប្រកាន់។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ជនជាប់ចោទបានឆ្លើយសារភាពថាខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពដូចមានក្នុងអង្គហេតុខាងលើពិតប្រាកដមែន អាស្រ័យហេតុនេះតំណាងអយ្យការសំណូមពរដល់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះសម្រេចផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទតាមច្បាប់ និងជួយបន្ធូរបន្ថយទោសដល់ជននេះផង ព្រោះជននេះជាអនីតិជនដែលមិនមានប្រវត្តិប្រព្រឹត្តបទល្មើស មិនបានរៀនសូត្រចេះដឹង ។

+សូមតម្កល់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ១៦០ អ.យ/១៧ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧ ទុកជាបានការទាំងស្រុង និងសូមឲ្យចៅក្រមជំនុំជម្រះពិនិត្យសម្រេចតាមច្បាប់។

-សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់៖

+លោកមេធាវី[redacted]នធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា តាមរយៈការសួរដេញដោលជនជាប់ចោទបានឆ្លើយថា ជនរងគ្រោះបានវាយមកលើខ្លួនមុនហើយបានប្រតាយប្រតប់គ្នា រហូតបណ្ដាលឲ្យជនគ្រោះស្លាប់ ។ ជនជាប់ចោទបានអះអាងទៀតថា ពេលប្រតាយប្រតប់គ្នា ខ្លួនមិនបានដឹងថាជនរងគ្រោះស្លាប់នោះទេ រហូតមានសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួនទើបដឹង ។ ខ្លួនគ្នាគំនុំជាមួយជនរងគ្រោះពីមុននោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងនាមមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ សូមសំណូមពរដល់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះសម្រេចប្ដូរបទចោទ ពីបទឃាតកម្ម មិនបទហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ទោសបណ្ដាលឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ និងសុំបន្ធូរបន្ថយទោសដល់ជនជាប់ចោទដែលជាអនីតិជន ។

-សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទនៅចំពោះមុខសវនាការបានស្នើសុំដល់ចៅក្រមជំនុំជម្រះមេត្តាជួយបន្ធូរបន្ថយទោសព្រោះ ពួកគេបានយល់ពីទោសកំហុសរបស់ខ្លួន និងសុំប្ដេជ្ញាចំពោះមុខអង្គសវនាការថាពួកគេនឹងខិតខំកែប្រែខ្លួនឲ្យល្អ និងឈប់ប្រព្រឹត្តល្មើស នឹងច្បាប់រដ្ឋតទៅទៀតហើយ ។

1) ក្រោយពីបានស្ដាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ
2) ក្រោយពីបានស្ដាប់សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ
3) ក្រោយពីបានពិនិត្យភស្តុតាង
4) ក្រោយពីបានពិនិត្យ និងពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

<u>សាលាដំបូងខេត្តកោះកុង</u>

<u>យល់ឃើញថា</u>

១.តាមចម្លើយរបស់ជនសង្ស័យឈ្មោ[redacted]ឆ្លើយសារភាពថា ៖ ពីមុនមកខ្លួននិងជនរងគ្រោះធ្លាប់មានទំនាស់នឹងគ្នាហើយមិនដែលនិយាយជាមួយគ្នានោះទេ។ រហូតមកដល់ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ វេលាម៉ោង ១៧និង៣០ នាទី ខ្លួនកំពង់អង្គុយលេងនៅលើស្ពានចុងថ្នល់ជាមួយមិត្តភក្តិមួយចំនួនទៀត ស្រាប់តែឈ្មោ[redacted]ជនរងគ្រោះជិះម៉ូតូមកម្នាក់ឯង មិត្តភក្តិខ្លួនម្នាក់ទៀតបានហៅឱ្យឈប់ បន្ទាប់មកបបួលគ្នាជិះម៉ូតូទៅ សាលាម្នាងនិងស្រែអំបិល ហើយក៏ត្រឡប់ទៅស្ពានស្រែអំបិលវិញ នៅវេលាម៉ោង ២១និង៣០នាទី ។ ពេលនោះមិត្តភក្តិខ្លួនបានចូលផ្ទះរៀងៗខ្លួនចំណែកឈ្មោ[redacted]នជិះម៉ូតូម្នាក់ឯងសំដៅមកទិសខាងជើង ឃើញដូច្នេះរូបខ្លួន ក៏ជិះម៉ូតូម្នាក់ឯងតាមពីក្រោយ ពេលមកដល់ចំណុចកើតហេតុ ឈ្មោ[redacted]នឈប់ម៉ូតូនៅក្បែរថ្នល់ ហើយបានស្រែកហៅខ្លួន

ឱ្យឈប់និយាយគ្នាសិន ពេលខ្លួនដើរទៅដល់ស្រាប់តែ ឈ្មោះ [redacted] យកដំបងឈើជ្រូងវាយមកលើ ខ្លួនប៉ុន្តែពុំត្រូវខ្លួនក៏រើសបានដំបងតាសេកនៅពេលនោះវាយវិញត្រូវបណ្តាលឱ្យឈ្មោះ [redacted] ឃើញដូច្នេះខ្លួនក៏យកដំបងឈើជ្រូងរបស់ឈ្មោះ [redacted] របន្ថែមទៀតជាច្រើន ដងហើយក៏ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ដោយពុំបានដឹងថាឈ្មោះ [redacted] ស្លាប់នោះទេ។ នៅត្រង់ចំណុចនេះក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ពិតជាមានហេតុការណ៍វាយតប់គ្នារវាងជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ហើយសកម្មភាពនេះបានបណ្តាលឲ្យឈ្មោះ [redacted] ស្លាប់ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរតាមចម្លើយសារភាពរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងពេលសវនាការបានបញ្ជាក់ជូនតុលាការថា ខ្លួនគ្មានចេតនាធ្វើឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់នោះទេ គឺនៅយប់កើតហេតុនៅពេលប្រតាយប្រតប់គ្នាខ្លួនបានទាញដំបងវាយទៅលើជនរងគ្រោះពិតមែន តែវាយក្នុងគោលបំណងកុំជនរងគ្រោះបន្តវាយមកលើខ្លួនទៀត បន្ទាប់មកខ្លួនបានឃើញជនរងគ្រោះដួល ខ្លួនក៏បានដើរចេញដោយមិនគិតថាជនរងគ្រោះស្លាប់នោះទេ ។ផ្អែកតាមចម្លើយសារភាពនេះ គប្បីក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះធ្វើការពិចារណាលើធាតុផ្សំនៃអំពើឃាតកម្ម និងអំពើហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ដែលបណ្តាលឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ ។

២ -ផ្អែកតាមចម្លើយសារភាពរបស់ជនជាប់ចោទចាប់តាំងពីតំណាក់កាលនគរបាលយុត្តិធម៌ តំណាក់កាលអយ្យាការ ចៅក្រមស៊ើបសួរ និងក្នុងពេលសវនាការ ជនជាប់ចោទនៅតែរក្សាចម្លើយរបស់ខ្លួនដដែលថា ខ្លួនគ្មានចេតនាវាយជនរងគ្រោះស្លាប់នោះទេ ហេតុការណ៍បានផ្តើមចេញពីការដែលជនរងគ្រោះបានវាយខ្លួនមុន ហើយខ្លួនក៏វាយទៅវិញ ប៉ុន្តែមិនដែលគិតថា ធ្វើឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ឡើយ ។ គប្បីក្រុមប្រឹក្សាពិចារណាផ្អែកលើធាតុផ្សំនៃបទល្មើស ។

៣-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអវត្តមាននាពេលសវនាការ ។ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះបានសម្រេចឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានអំណានកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនៅតំណាក់កាលស៊ើបសួរ ។

៤-តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថាដោយមានភាពស៊ីសង្វាក់រវាងសកម្មភាពប្រព្រឹត្ត និងភស្តុតាងគ្រាប់គ្រាន់ តំណាងអយ្យការសូមតម្កល់ការចោទប្រកាន់។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ជនជាប់ចោទបានហ៊ានឆ្លើយសារភាពថាខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តនូវសកម្មភាពដូចមានក្នុងអង្គហេតុខាងលើពិតប្រាកដមែន អាស្រ័យហេតុនេះតំណាងអយ្យការសំណូមពរដល់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះសម្រេចផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទតាមច្បាប់ និងជួយបន្ធូរបន្ថយទោសដល់ជននេះផង ព្រោះជននេះជាអនីតិជន ដែលមិនមានប្រវត្តិប្រព្រឹត្តបទល្មើស មិនបានរៀនសូត្រចេះដឹង ។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការនេះ គប្បីក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះពិចារណា លើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ។

៥ -លោកមេធា [redacted] នធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា តាមរយៈការសួរដេញដោលជនជាប់ចោទបានឆ្លើយថា ជនរងគ្រោះបានវាយមកលើខ្លួនមុនហើយបានប្រតាយប្រតប់គ្នា រហូតបណ្តាលឲ្យជនគ្រោះស្លាប់ ។ ជនជាប់ចោទបានអះអាងទៀតថា ពេលប្រតាយប្រតប់គ្នា ខ្លួនមិនបានដឹងថាជនរងគ្រោះស្លាប់នោះទេ រហូតមានសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួនទើបដឹង ។ ខ្លួនគ្មានគំនុំជាមួយជនរងគ្រោះពីមុននោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងនាមមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ សូមសំណូមពរដល់ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះសម្រេចប្តូរបទចោទ ពីបទឃាតកម្ម មកបទហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ទោសបណ្តាលឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ និងសុំបន្ធូរបន្ថយទោសដល់ជនជាប់ចោទដែលជាអនីតិជន ។ ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ យល់ឃើញថាការលើកឡើងរបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទក្នុងការសុំប្តូរបទចោទពីបទឃាតកម្ម មកបទហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់បណ្តាលឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ មានភាពសមហេតុសមផល ដោយផ្អែកតាមអង្គហេតុ

ដែលកើតមានឡើង និងភស្តុតាងនានាដែលមានក្នុងសំណុំរឿង ។ អាស្រ័យហេតុនេះ គប្បី ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះពិចារណាប្តូរបទចោទពីបទឃាតកម្ម តាមមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ មកបទ ហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ដោយសារមរណភាពរបស់ជនរងគ្រោះ តាមមាត្រា២២៤ នៃ ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៦-ផ្អែកតាមមាត្រា២០០ និងមាត្រា២២៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ ធ្វើការពិចារណាដោយផ្អែកលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ ព្រមទាំងភស្តុតាងនានាដែលមានក្នុង សំណុំរឿង ។

៧ - ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ជាអនិតិជន ដែលពុំធ្លាប់មានប្រវត្តិផ្តន្ទាទោសពី តុលាការឡើយ ។

៨-ផ្អែកតាមមាត្រា១០៦ និង មាត្រា១០៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីតុលាការធ្វើការពិចារ ណា ។

៩-វត្ថុតាងរួមមានដំបងឈើជ្រុងប្រវែង០.៧ម៉ែត្រ (សូន្យក្បៀសប្រាំពីរ) ចំនួន០១ដើម គប្បីរឹបអូសបំផ្លាញចោល ។

១០- មានភស្តុតាង និងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ដាក់បន្ទុកលើជនជាប់ចោទ ។

១១ - ទោះបីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានអវត្តមានក្នុងពេលសវនាការក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែ ការខូចខាតដែលបានកើតឡើងដោយសារសកម្មភាពល្មើសរបស់ជនជាប់ចោទ គប្បី ក្រុម ប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ សម្រេចពិចារណា លើសំណងជំងឺចិត្ត និងការខូចខាតផ្សេងៗទៅឲ្យដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

១២. យោងតាមមាត្រា៩៦ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ តុលាការប្រកាសទោសដោយផ្អែកទៅ លើស្ថានទម្ងន់ និងកាលៈទេសៈនៃបទល្មើស ទៅលើបុគ្គលិកលក្ខណៈនៃជនជាប់ចោទ ទៅ លើសភាពផ្លូវចិត្ត ទៅលើធនធាននិងបន្ទុក ទៅលើមូលហេតុ ព្រមទាំងទៅកិរិយាមារយាទ របស់ជនល្មើស ក្រោយពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ។

<u>ហេតុដូច្នេះ</u>

<u>វិនិច្ឆ័យសេចក្តី</u>

១/. កែប្រែបទចោទពីបទឃាតកម្ម តាមមាត្រា២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ មកបទហិង្សា មានស្ថានទម្ងន់ដោយសារមរណភាពរបស់ជនរងគ្រោះ តាមមាត្រា២២៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២/. ផ្តន្ទាទោស ជនជាប់ចោទ ឈ្មោះ តាន់ ធៀន ភេទប្រុស អាយុ ១៧ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់ចំនួន០៧(ប្រាំ)ឆ្នាំ តែអនុវត្តទោសចំនួន០៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ ។

ជាប់ចោទពីបទៈ ហិង្សាមានស្ថានទម្ងន់ដោយសារមរណភាពរបស់ជនរងគ្រោះ ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចអន្លង់ក្រញូង ស្ថិតក្នុងភូមិបានទៀត ឃុំដងពែង ស្រុកស្រែអំបិល ខេត្ត កោះកុង. កាលពីថ្ងៃទី០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១ បទល្មើសដែលមានបញ្ញត្តិឲ្យផ្តន្ទាទោសតាម មាត្រា២២៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

៣/- បង្គាប់ឲ្យឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ១៧ឆ្នាំ សងសំណងជំងឺចិត្ត និងការ ខូចខាតផ្សេងទៅឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួន៨.០០០.០០០(ប្រាំបីលាន)រៀល ។

៤/-វត្ថុតាងរួមមានដំបងឈើជ្រុងប្រវែង០.៧ម៉ែត្រ (សូន្យក្បៀសប្រាំពីរ) ចំនួន០១ដើម រឹបអូសបំផ្លាញចោល។

៥/ សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ និងប្រកាសជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទ និងកំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ។

បើកសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងកំណត់ច្បាប់។

ក្រឡាបញ្ជី	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
កោះកុង ថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨
ក្រឡាបញ្ជី

[redacted]

បានឃើញ
កោះកុង ថ្ងៃទី២២ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

[redacted]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ
សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

លាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
ខ ៥២៨៧
ថ្ងៃទី ៣១-១០-២០១៦
ណុំរឿងជំនុំជម្រះ
ខ ២១២
ថ្ងៃទី ១២-០១-២០១៧
សក្រមព្រហ្មទណ្ឌ
ខ ៩៦ ក្រ៣ "ឆ"
ថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧ វេលាម៉ោង ប្រាំបី និងសាមសិបនាទីព្រឹក ដោយមានសមាសភាព ៖

<u>ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ</u>

-លោក [redacted] អនុប្រធានសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ចៅក្រមប្រឹក្សា

-លោក [redacted] ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

-លោក [redacted] ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

<u>តំណាងអយ្យការ</u>

-លោក [redacted] ព្រះរាជអាជ្ញារងនៃអយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

<u>ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ</u>

-លោក [redacted] ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដើម្បីជំនុំជំរះសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៥២៨៧ ចុះថ្ងៃទី ៣១-១០-២០១៦ ដែលមានជនជាប់ចោទ ៖

-ឈ្មោះ [redacted] ហៅ ពៅ ភេទប្រុស អាយុ៣៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរជាងធ្វើពិដាន ទីកន្លែងកំណើត ភូមិអូរអង្រៃ ឃុំអូរអង្រៃ ស្រុកអន្លង់វែង ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន មិនពិតប្រាកដ ឪពុកឈ្មោ[redacted]ម្តាយឈ្មោះ [redacted] រស់-ប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] លែងលះ) មានកូន ០២នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន។

ដីកាបង្គាប់ឲ្យឃុំខ្លួនលេខ ៦៦៧៧ (ធ) ជ.ឃ.ជ ចុះថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ នៃសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។ (ម១)

មានលោក [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិជនជាប់ចោទ(ចាត់តាំង)។

ជាប់ចោទពីបទ: ឃាតកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច បន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោ អូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦។

បទល្មើសដែលមានចែងនិងផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

-ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ: [redacted] មានទីលំនៅ ផ្ទះជួល ផ្លូវ២៧១ ក្រុម២ ភូមិ១ សង្កាត់បឹងសាឡាង ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ។

អង្គហេតុនៃរឿងមានដូចតទៅ ៖

កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង ១៦និង៣០នាទី បន្ទាប់ពីខឹងជនរងគ្រោះឈ្មោះ: [redacted] អាយុ២២ឆ្នាំ ដែលជាសង្សារថាមានប្រុសច្រើន រួចមកជនសង្ស័យឈ្មោះ: [redacted] បានទៅជួលបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោ អូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ

និងបានណាត់ជនរងគ្រោះឲ្យមកដេកជាមួយ ហើយនៅយប់ថ្ងៃដដែលនោះជនរងគ្រោះក៏បានមកដេកជាមួយជនសង្ស័យ និងបានរួមរក័ន្ធាចំនួន ០៣លើក។ បន្ទាប់ពីរួមរ័កគ្នារួចមកជនសង្ស័យបានឈ្លោះប្រកែកគ្នាជាមួយជនរងគ្រោះ ហើយជនសង្ស័យក៏បានធ្វើសកម្មភាពសម្លាប់ជនរងគ្រោះតែម្តង។ ក្រោយពេលសម្លាប់ជនរងគ្រោះរួចជនសង្ស័យឈ្មោះ [redacted] ហៅ ពៅ បានដោះយកខ្សែកប្លាកទីន ០១ខ្សែ កងដៃប្លាកទីនចំនួន ០៣កង និងទូរសព្ទ័ដៃម៉ាក iphon ស៊ិចភ្លើស ចំនួន ០១គ្រឿង របស់ជនរងគ្រោះរួចគេចខ្លួនបាត់។ លុះដល់ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ជនសង្ស័យត្រូវបានសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួន។ ក្រោយពេលឃាត់ខ្លួនសមត្ថកិច្ចបានយកទឹកនោមជនសង្ស័យទៅធ្វើតេស្រត៍រកសារធាតុញៀនជាលទ្ធផលបង្ហាញថាមានសារធាតុញៀន ប្រភេទមេតំហ្វេតាមីន។

បានឃើញរបាយការណ៍សំយោគលេខ ១២៣/១៦ រ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ របស់អធិការដ្ឋាននគរបាលខណ្ឌទួលគោក ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ ៣០៧១ អ.យ.ត ចុះថ្ងៃទី០១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ របស់តំណាងអយ្យការអម សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

បានឃើញដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ៣៥៨៣ អ.យ.ត ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ របស់តំណាងអយ្យការអម សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

បានឃើញដីកាដំណោះស្រាយលេខ ៥៥៨៨ (ច) ដ.ដ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃ សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។

នាពេលសវនាការ

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted]ានឆ្លើយថា ៖ កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនបានទូរសព្ទ័ណាត់ជាមួយឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ២២ឆ្នាំ ទៅជួបគ្នានៅម៉ោង ៨ឬ៥ល្ងាច នៅផ្ទះសំណាក់អូយេស ហើយខ្លួនបានទៅដល់ផ្ទះសំណាក់មុន ខ្លួនក៏បានជួលបន្ទប់ផ្ទះសំណាក់លេខ២០C ដល់ម៉ោង ៥និង៣០នាទី ឈ្មោ[redacted] បានមកដល់ បន្ទាប់មកពួកខ្ញុំបានរួមភេទគ្នា ក្រោយពីរួមភេទគ្នារួច ម៉ោងប្រហែល ៩និង៣០នាទី ពួកខ្លួនបាននិយាយគ្នា ដោយខ្លួនថាឲ្យគាត់ឈប់ធ្វើកាជានារីខារ៉ាអូខេតែគាត់មិនព្រមឈប់ទេ ហើយថែមទាំងបានបង្អួតខ្លួនថាគាត់មានមិត្តប្រុសច្រើនទៀតផង ដោយបាននិយាយទូរសព្ទ័ឆ្លើយឆ្លងនៅចំពោះមុខខ្លួន ដោយពេលនោះខ្លួនខឹងពេកក៏បានសង្រ្កប់ពីលើជនរងគ្រោះ ហើយអង្គុយពីលើគាត់ដោយដៃម្ខាងខ្ទប់មាត់ និងដៃម្ខាងទៀតច្របាច់កគាត់រហូតដល់ស្លាប់តែម្តង ដោយខ្លាចគាត់មិនទាន់ស្លាប់ខ្លួនបានយកកន្សែងពោះគោចុកមាត់គាត់ថែមទៀត។ ក្រោយពីបានធ្វើសកម្មភាពសម្លាប់គាត់រួច ខ្លួនបានដោះខ្សែក ដោះខ្សែដៃ និងយកទូរសព្ទ័របស់ជនរងគ្រោះហើយចាក់សោទ្វារបន្ទប់ពីក្នុង បន្ទាប់មកដើរចេញពីផ្ទះសំណាក់ហើយហៅម៉ូតូឌុបជិះចេញទៅបាត់តែម្តង (នៅពេលខ្លួនដើរចេញពីផ្ទះសំណាក់មិនបានពាក់ម៉ាសទេ)។ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង ១១ថ្ងៃត្រង់ ក៏មានសមត្ថកិច្ចមកធ្វើការឃាត់ខ្លួនសាកសួរ ហើយខ្លួនក៏ឆ្លើយសារភាពតាមសកម្មភាពដែលខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តតែម្តង។ មូលហេតុដែលខ្លួនសម្លាប់ហើយយកខ្សែក និងកងដៃរបស់ជនរងគ្រោះ ព្រោះវាជារបស់ដែលខ្លួនបានធ្វើឲ្យនាង ចំណែកឯទូរសព្ទ័គឺជារបស់គាត់។ ខ្លួនមិនមែនណាត់ជួបគាត់ដើម្បីប្លន់យកទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គាត់នោះទេ។ ខ្លួននិងជនរងគ្រោះស្គាល់គ្នានិងទាក់ទងគ្នាជាសង្សាប្រហែល១ឆ្នាំ ហើយពួកខ្លួនធ្លាប់ណាត់ជួបគ្នាជារឿយៗ ទើបតែលើកចុងក្រោយនេះគាត់ទើបធ្វើឲ្យខ្លួនដឹងថាគាត់មានសង្សាច្រើន ថែមទាំងទូរសព្ទ័និយាយជាមួយប្រុសផ្សេងមុខខ្លួនទៀត ខ្លួនខឹងពេកដោយទ្រាំនឹងគាត់បញ្ឈឺមិនបានក៏សម្លាប់គាត់តែម្តង។ នៅមុនពេលសម្លាប់ជនរងគ្រោះខ្លួនមិនបានប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនទេ តែមុនពេលឃាត់ខ្លួន ខ្លួនបានប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀន

ពិតមែន។ ខ្លួនសំណូមពរសុំឲ្យតុលាការសម្រេចទៅតាមច្បាប់ ដោយខ្លួនដឹងអំពីកំហុសរបស់ខ្លួន ហើយស្តាយចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនដែលបានប្រព្រឹត្តលើជនរងគ្រោះ។

-តាមអំណានចម្លើយដើមបណ្តឹងឈ្មោ[redacted]នឆ្លើយថា ៖ កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល ១៦និង៣០នាទី ប្អូនស្រីខ្លួន[redacted]ភេទស្រី អាយុ២២ឆ្នាំ មុខរបរបុគ្គលិកខារ៉ាអូខេ ហេងហេង(DN) ស្នាក់នៅផ្ទះជួលលេខ១៦C-១៦D ផ្លូវ១១២ សង្កាត់ផ្សារដេប៉ូ៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ មានស្រុកកំណើតនៅ ភូមិស្វាយពល ឃុំការ ស្រុកពាក់ង ខេត្តព្រៃវែង (ត្រូវជាប្អូនបង្កើតរបស់ខ្លួន) បានចេញពីផ្ទះដោយប្រាប់អ្នកនៅជាមួយថាទៅកក់សក់ រួចក៏ចេញបាត់ទៅ លុះដល់ថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល ១៨និង៣០នាទី ខ្លួនបានទទួលដំណឹងតាមរយៈមិត្តភក្ដិប្អូនស្រីថា ប្អូនស្រីខ្លួនឈ្មោះ[redacted]ត្រូវបានគេសម្លាប់ ឥឡូវសពតម្កល់នៅវត្តស្ទឹងមានជ័យ។ បានដំណឹងនេះខ្លួនក៏ធ្វើដំណើរទៅកាន់វត្តស្ទឹងមានជ័យកន្លែងតម្កល់សពឃើញថា សពនោះពិតជាប្អូនស្រីបង្កើតខ្លួនឈ្មោះ [redacted] ពិតប្រាកដមែន។ សម្ភារៈប្រើប្រាស់ប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្អូនស្រីខ្លួនជាប់នឹងខ្លួនមានកងដៃផ្លាកទីនចំនួន ០៣កង , ខ្សែកផ្លាកទីន ០១ខ្សែ ទម្ងន់ប្រហែល ០២ជី , ទូរសព្ទដៃម៉ាក iphon ស៊ិចភ្លើស ០១គ្រឿង ពណ៌ទឹកមាស ប្រើស៊ីមស្មាតលេខ ០៨៧ ៦៧ ៨៧ ៨៧។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោ[redacted]បានឆ្លើយថា ៖ ខ្លួនបានស្គាល់ឈ្មោ[redacted] រយៈពេលមួយឆ្នាំហើយ ពេលធ្វើការជាមួយគាត់នៅខារ៉ាអូអេ ហេងហេង(២) ម្តុំក្បែរប៉ុស្តិ៍នគរបាលផ្សារដេប៉ូ៣។ នៅឆ្នាំ២០១៥ ប្រហែលក្នុងខែ៧ ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនក៏ឈប់ធ្វើការនៅហេងហេង(២) ហើយទៅធ្វើការនៅឌីយ៉ាម៉ង់វិញ(ម្តុំអូរបែកក្អម)។ [redacted]ាត់មានសង្សារម្នាក់ឈ្មោ[redacted] ភេទប្រុស អាយុប្រហែល ២០ឆ្នាំជាង មានមុខរបរអ្វីពុំដឹងទេ លេខទូរសព្ទមិនស្គាល់ ខ្លួនជួបគាត់នៅផ្ទះជួលរបស់បង [redacted] ជិតខារ៉ាអូខេហេងហេង(២) នាងជួបឈ្មោះ [redacted] ប្រហែល ៣ដងជួបម្តងៗ មួយភ្លែតៗប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះ[redacted]មានកំពស់ប្រហែល ១,៧០ម៉ែត្រ លើកស្លុត ច្រមុះស្រួចសម្បុរខ្មៅស្រអែម។ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោងប្រហែល ១៩និង០០នាទី ខ្លួនបានទូរសព្ទទៅបង[redacted]ខ ០៨៧ ៦៧ ៨៧ ៨៧ ដើម្បីខ្ចីលុយគាត់ ២០$ តែគាត់ថាកំពុងនៅផ្ទះសំណាក់ ចាំគាត់តេមកវិញ ពេលនោះគឺខ្លួនកំពុងនៅខារ៉ាអូខេឌីយ៉ាម៉ង់ អូរបែកក្អម ខ្លួនចាំរហូតដល់ម៉ោង ១០យប់ ថ្ងៃដដែលក៏ទូរសព្ទទៅម្តងទៀតតែពុំចូល រហូតដល់ម៉ោង ១១យប់តេច្រើនលើកនៅតែពុំចូល។ លុះព្រឹកឡើងថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល ១៩និង០០នាទីឈ្មោ[redacted]ភេទស្រី នៅខារ៉ាអូខេជាមួយខ្លួនប្រាប់ថាបង[redacted]ប់ហើយ ត្រូវគេសម្លាប់ លុះព្រឹកឡើងថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនក៏ទៅធ្វើបុណ្យគា[redacted]ខេត្តព្រៃវែងជាមួយមិត្តភក្ដិ ០៤នាក់ទៀត។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោ[redacted]នឆ្លើយថា ៖ ខ្លួន និងឈ្មោះ[redacted]បានជួលផ្ទះលេខ១៦C រស់នៅជា[redacted]ក់ រយៈពេលប្រហែល ០៤ខែហើយ ប៉ុន្តែខ្លួនស្គាល់គ្នារយៈពេល ៣ឆ្នាំហើយ។ អ្នកនៅជាមួយគ្នានោះ ១-ខ្លួនឈ្មោ[redacted]ហៅលីហ្សា ទូរសព្ទលេខ ០៩៦ ៥៨០ ១២១ ៧ , ២-ឈ្មោះ[redacted]ភេទស្រី អាយុ១៩ឆ្នាំ ទូរសព្ទលេខ ០៩៦ ៥០៨ ៨៨៧ ៦ , ៣-[redacted]ភេទស្រី អាយុប្រហែល ២០ឆ្នាំ ទូរសព្ទលេខ ០១៦ ៥០ ៥៣ ៣៨ , ៤-ឈ្មោ[redacted]ភេទស្រី អាយុប្រហែល ២៨ឆ្នាំ ទូរសព្ទមិនស្គាល់ ទើបមកនៅបានប្រហែល ១អាទិត្យ។ ថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល ២៣រឺ២៤ និង ០០នាទី បានមកលេងក្នុងហាងមួយសន្ទុះហើយចេញទៅវិញ លុះម៉ោង ១និង៣០នាទី ថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ពេលខ្លួនចេញពីកន្លែងធ្វើការមកផ្ទះ ស្រាប់តែឃើ[redacted]ក្នុងផ្ទះជាមួយឈ្មោ[redacted]ក្មួយប្រុសម្នាក់អាយុ ៧ឆ្នាំ និងសង្សា(សព)ឈ្មោះ[redacted] ហើយខ្លួនក៏ចូលដេកនឹងនៅជាមួយគ្នារហូតដល់ម៉ោ១៥ និង៩០នាទី ថ្ងៃខែដដែលទើបខ្លួនចេញទៅកន្លែងធ្វើសក់មុនគេ។ ពេលដែលខ្លួនកំពុងនៅក្នុងបន្ទប់ជាមួយ[redacted]ប់ពី ម៉ោង ១២៉

ដល់ម៉ោង១៥h ថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ទូរស[redacted] មានមនុស្សប្រុសគេមកប្រហែល ២-៣ដង លើកទី១ ណាត់[redacted]ជួបគ្នាញាំអីនៅវត្តតំបូកខ្ពស់ តែខ្លួនប្រាប់[redacted] ថាកុំទៅអីឆ្ងាយណាស់ លើកទី២ គេមកតែ[redacted]អត់លើកទូរសព្ទ លើកទី៣ គេមកម្តងទៀតប្រាប់ទៅជួបពួកម៉ាក់នៅមុំក្តាន់ពីរសិនបន្តចទៀតថាជួបគ្នា ដល់ពេល[redacted]ទៅជួបអ្នកដែលទូរសព្ទមកនោះមិនដឹងម៉ោងប៉ុន្មានទេ ព្រោះខ្លួនចេញទៅកន្លែងកក់សក់បាត់ហើយ។ អ្នកដែលគេមកទូរសព្ទ [redacted]ះខ្លួនអត់ស្គាល់លេខទេ ឮតែសម្លេងនិយាយឆ្លើយឆ្លងគឺមនុស្សប្រុស។ លុះម៉ោង២៤ និង០០នាទី ថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយបាត់[redacted]មិនមកធ្វើការ ខ្លួនបានទូរសព្ទទៅលេខ ០៨៧ ៦៧ ៨៧ ៨៧ តែគេមិនចូល រហូតដល់ម៉ោង១១ និង៣០នាទី ថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ក៏គេមិនចូល លុះម៉ោង១៦ និង០០នាទី ថ្ងៃខែដដែលខ្លួនបើកហ្វេសបុកមើលស្រាប់តែឃើញរូបភាព[redacted]ាប់ដែលគេបង្ហោះ ទើបមានការភ្ញាក់ផ្អើលប្រាប់មិត្តភក្តិគាៗគ្នា។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ[redacted]នឆ្លើយថា ៖ ខ្លួនជាអ្នកទទួលភ្ញៀវចូលផ្ទះសំណាក់អូយ៉េស លេខ១៧ ផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង ១៦និង៤៥នាទី មានភ្ញៀវប្រុសម្នាក់មិនស្គាល់ឈ្មោះ អាយុប្រហែល៣២ឆ្នាំ ប្រើលេខទូរសព្ទ ០៩៦ ៨៣ ៧៦ ៧៥ បានដើរមកជួលបន្ទប់ដេកមួយយប់តម្លៃ ៨$ បន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ពេលបង់ប្រាក់រួចភ្ញៀវបានទិញភេសជ្ជៈចំនួន ៤បដ (គោដល់១ដប ទឹកសណ្តែក១ដប បាកាស១កំប៉ុង ទឹកហ្សេនយ៉ា១ដប) ហើយបានឡើងបន្ទប់លេខ២០C ដោយនិយាយថាបើឃើញសង្សារខ្ញុំមកឲ្យឡើងទៅបន្ទប់លេខ២០C រហូតមកដល់វេលាម៉ោងប្រហែល ១៧និង៥នាទី ភ្ញៀវស្រីម្នាក់មកដល់ក៏សួររកបន្ទប់លេខ២០C ខ្លួនក៏ប្រាប់ឲ្យឡើងមកជាន់ទិ៣ជាប់នឹងជណ្តើរឡើង។ លុះដល់វេលាម៉ោង១១ និង៣០នាទី ថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ស្រាប់តែមានភាពឆោឡោចេញពីឈ្មោ[redacted]ភេទស្រី អយុ២៨ឆ្នាំ អាយុ២៨ឆ្នាំ ជាអ្នកសំអាតបន្ទប់ថាមានភ្ញៀវដេកស្លាប់នៅក្នុងបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ខ្លួនក៏បានឡើងមកមើលឃើញភ្ញៀវស្រីដេកដណ្តាប់ភួយស្លាប់នៅលើគ្រែ។ ពេលភ្ញៀវប្រុសចុះចេញពីបន្ទប់លេខ២០C នោះមិនដឹងចុះតាំងពីពេលណាទេ។ ថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោងប្រហែល ១៦និង៥០នាទី ខ្លួនកំពុងតែប្រចាំការនៅកន្លែងទទួលភ្ញៀវ ក៏មានភ្ញៀវដែលនៅបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ក្នុងផ្ទះសំណាក់អូយ៉េស ភេទប្រុស (ជនសង្ស័យ)បានទូរសព្ទលើតុ ហើយខ្លួនបានលើក ហើយប្រាប់ខ្លួនថាទិញកាតទូរសព្ទស្មាត ១$១ ចំនួន២សន្លឹក ពេលនោះខ្លួនក៏បានវាយអាយកូមទៅឈ្មោ[redacted] ភេទប្រុស អាយុ២០ឆ្នាំ ឲ្យមកយកកាតទៅឲ្យភ្ញៀវខាងលើ។ ចំពោះកាតទូរសព្ទ ស្មាត នៃ គឺខ្លួនត្រូវបាន់ថៅកែទុកឲ្យលក់ ៥០$ មានប្រភេទស្មាត ១ដុល្លា សែលខាត និងមេតហ្វូន គឺគាត់ទុកឲ្យលក់(ចុចពីម៉ាស៊ីនទុកឲ្យលក់) ហើយលក់អស់ទើបចុចឲ្យខ្ញុំទៀត រីឯលុយគឺគិតតាមកាត ហើយទូទាត់ឲ្យថៅកែ។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ[redacted]បានឆ្លើយថា ៖ កាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែ១០ ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង១១និង៣០នាទី ខ្លួនបានឡើងមកឆែកបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ពេលឡើងមកដល់មុខបន្ទប់ឃើញបន្ទប់ជាប់សោរ រួចបានគោះបន្ទប់ហៅភ្ញៀវខាងក្នុងចំនួន៣ដង តែមិនឃើញភ្ញៀវឆ្លើយតបក៏បានចុះទៅខាងក្រោមយកកូនសោរមកចាក់បន្ទប់លេខ២០C បើកទ្វារ ខ្លួនក៏សួរថាបងថែមម៉ោងឬអត់តែភ្ញៀវដេកដណ្តប់ភួយមិនឆ្លើយ ខ្លួនក៏បានយកដៃទៅអង្រួនជើង ស្រាប់តែឃើញជើងភ្ញៀវត្រជាក់ ពេលនោះនាងខ្ញុំក៏បានហៅអ្នកខាងក្រោមឲ្យជួយពិនិត្យមើល ឃើញភ្ញៀវកំពុងតែដេកស្ងៀមមិនកំរើក រួចប្រាប់ទៅម្ចាស់ផ្ទះហើយរាយការណ៍ទៅសមត្ថកិច្ចប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលស្រះចកតែម្តង។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោ[redacted]ានឆ្លើយថា ៖ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល១៦និង៤០នាទី ខ្លួនកំពុងឈរមុខផ្ទះសំណាក់ឃើញមនុស្សម្នាក់ ភេទប្រុស អាយុ

ប្រហែល៣២ឆ្នាំ ស្លៀកពាក់ស៊ីវិល ពាក់អាវសាច់ក្រណាត់ដៃវែងពណ៌ក្រហមក្រឡាការ៉ូ ខោពណ៌ខ្មៅជើងវែង ដើរចូលមកក្នុងផ្ទះសំណាក់ម្នាក់ឯងមកជួបពេ[redacted]ប្រុស (អ្នកគ្រប់គ្រង) រកបន្ទប់ដេក រួចមនុស្សប្រុសនោះដើរឡើងមកបន្ទប់ជាន់ទី៣បាត់រហូត ដល់ម៉ោងប្រហែល ១៧និង០០នាទី ខ្លួនឃើញនារីនោះមកពីទិសខាងកើតផ្ទះសំណាក់ ហើយឈប់មុខផ្ទះសំណាក់ រួចរាប់លុយឲ្យអ្នកឌុបចេញទៅបាត់ ចំណែកនារីនោះក៏ដើរឡើងមកជាន់ទី៣បាត់រហូតដល់ម៉ោង ១៩និង០០នាទី ខ្លួនដល់ម៉ោង ត្រូវឈ្មោ[redacted]ល់ថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនយាមវិញវេលាម៉ោងប្រហែល១១និង០០នាទី ឈ្មោ[redacted]ទស្រី(អ្នកបោសសម្អាតបន្ទប់) បានប្រាប់ខ្លួនថា បន្ទប់លេខ២០ ជាន់ទី៣ ដែលភ្ញៀ[redacted]នៅថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ (មានស្រីម្នាក់ និងប្រុសម្នាក់) បិទទ្វារហៅមិនមានការឆ្លើយតបក៏ឲ្យខ្ញុំជួយមើល ពេលខ្លួនមើលជាមួយស្រីនាង ឃើញមនុស្សស្រីដេកស្តូកលើពូក ខ្លួនក៏ទៅប្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះតែម្តង។តមការចំណាំរបស់ខ្លួន កន្លងមកខ្លួនមិនដែលឃើញបុរសនោះ និងនារីរងគ្រោះចេញចូលផ្ទះសំណាក់នេះទេ(ជាម៉ូយថ្មី)។ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោងប្រហែល១៦ជាងជិតម៉ោង១៧ ពេលមនុស្សប្រុសនោះទិញកាតបញ្ចូលទឹកប្រាក់ចំនួន១$ ចំនួនពីរសន្លឹកពីពេ[redacted]ន្តែខ្លួនមិនដឹងថាមនុស្សប្រុសនោះចេញពីផ្ទះសំណាក់ពេលណាទេ។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted]បានឆ្លើយថា ៖ នៅថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្ញុំកំពុងប្រកបអាជីវកម្ម ទិញ-លក់គ្រឿងអលង្ការ យីហោ ចាបមាស តូបលេខ៥0A ផ្សារសាមគ្គី ស្ថិតក្នុងសង្កាត់ផ្សារដេប៉ូទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ម៉ោងប្រហែល ៩និង ០០នាទីព្រឹក មានមនុស្សប្រុសម្នាក់មិនស្គាល់ឈ្មោះ បានយកគ្រឿងអលង្ការផ្លាកទីន មានកងដៃចំនួន៣កង និងខ្សែកតូចមួយខ្សែយកមកលក់ ពេលនោះខ្លួនសួរថារបស់ទាំងហ្នឹងទិញពីកន្លែងណាមក ជននោះក៏យកវិក័យបត្រដែលមានយីហោតូបរបស់ខ្លួនមកបង្ហាញ ដោយឃើញវិក័យបត្រនេះខ្ញុំក៏យល់ព្រមទិញហើយបានយកថ្លឹង ដោយកងដៃ៣កងទម្ងន់បួនជីមួយហ៊ុន ចំណែកខ្សែកមានទម្ងន់មួយជីបួនហ៊ុនបីលី សរុបទាំងអស់ខ្ញុំទិញក្នុងតម្លៃទីផ្សារសរុប ៣៦៥$។ លុះដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ម៉ោង៩ និង០០នាទីព្រឹក ក្រោយពីខ្លួនដឹងថារបស់ខាងលើពាក់ពន្ធ័ជាវត្ថុតាងនៅអំពើល្មើសច្បាប់ខ្លួនបានសហការណ៍ប្រគល់ឲ្យសមត្ថកិច្ចដើម្បីទុកជាវត្ថុតាង។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយថា ៖ កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង១១ថ្ងៃត្រង់ខ្លួនកំពុងនៅហាងលក់ទូរសព្ទ័របស់ឈ្មោះ[redacted]ពេលនោះក៏មានមនុស្សចំនួន ០២នាក់ ជិះម៉ូតូម៉ាកហុងដា១២៥ មិនដឹងសេរី បានយកទូរស[redacted]ម៉ាក iphon ស៊ិចភ្លើស ពណ៌ទឹកមាសមកលក់ឲ្យខ្លួនក្នុងតម្លៃ ២១០$ ដោយទូរសព្ទ័នោះមានឆ្នាំងសាក និងកាសគ្រប់គ្រាន់ ទើបនាងខ្ញុំហ៊ានទិញ ក្រោយពីទិញបានហើយខ្លួនក៏បានដាក់ក្នុងទូរសព្ទ័លក់ធម្មតា។ សូមបញ្ជាក់ថា ទូរសព្ទ័នេះខ្ញុំពុំបានដឹងថាពួកគាត់បានមកពីណាទេ។ ទើបមកដល់ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង១៧និង៣០នាទី ក៏ឃើញមានសមត្ថកិច្ចនាំជនដែលលក់ទូរសព្ទ័ឲ្យខ្លួននោះមកហាងខ្លួន ហើយសមត្ថកិច្ចបានអញ្ជើញខ្លួនមកសួរ ទើបខ្ញុំដឹងថាទូរសព្ទ័នោះពាក់ពន្ធ័នឹងអំពើឃាតុកម្ម ហើយខ្លួនសូមប្រគល់ទូរសព្ទ័នេះជូនសមត្ថកិច្ចវិញដោយស្មគ្រ័ចិត្តមិនតវ៉ាអ្វីទេ។

-តាមអំណានចម្លើយសាក្សីឈ្មោ[redacted]បានឆ្លើយថា ៖ ចំពោះចម្លើយរបស់ខ្លួនដែលបានឆ្លើយនៅសមត្ថកិច្ច កាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ គឺខ្លួនទទួលស្គាល់ដោយមិនមានការកែប្រែទេ។ ខ្លួន និងជនរងគ្រោះ គឺធ្លាប់ទាក់ទងគ្នាជាសង្សាររយៈពេលប្រហែល ០១ឆ្នាំហើយ រីឯជនល្មើសវិញខ្លួនមិនដែលស្គាល់នោះទេ ហើយជនរងគ្រោះក៏មិនដែលប្រាប់ពីព័ត៌មានទាក់ទងនឹងជនល្មើសឲ្យខ្លួនដឹងដែរ។ ថ្ងៃដែលខ្លួនជួបនឹងជនរងគ្រោះចុងក្រោយបំផុត គឺនៅថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង ០៤រសៀល ជិតម៉ោង៥រសៀល គឺខ្លួនទៅយកមួកសុវត្ថិភាពនៅផ្ទះរបស់គាត់ ជួលហើយក៏បែកគ្នាទៅ។ ថ្ងៃដែលខ្លួនដឹងថាជនរងគ្រោះស្លាប់គឺនៅថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦

ម៉ោងប្រហែល ៥រសៀល តាមរយៈមិត្តភក្តិស្រីរបស់គាត់ឈ្មោះ [redacted] អ្នកទូរសព្ទប្រាប់ខ្លួន។ ខ្លួនបានដឹងតែប៉ុណ្ណឹង ចំពោះរឿងអ្វីផ្សេងទៀតខ្លួនមិនបានដឹងទេ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានប្តឹងសុំរបស់តំណាងអយ្យការ

-តំណាងអយ្យការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា ៖ឆ្លងតាមការសួរដេញដោលឃើញថា នៅចំណុច ផ្ទះលេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោអូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ គឺពិតជាកើតមានអំពើ ឃាតកម្មគិតទុកជាមុន បង្កដោយជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] មុន ដែលអំពើនេះបានគិតទុកជាមុន អំពើនេះត្រូវបានបញ្ញត្តិ និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ជនជាប់ចោទក៏បានសារភាពដែរថា ខ្លួនបានប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀនផងដែរ ដូចនេះតំណាងអយ្យការសុំតម្កល់ការចោទប្រកាន់តាមដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខ ៣៥៨៣ អ.យ.ត ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ទុកជាបានការ និងសុំក្រុមប្រឹក្សាពិនិត្យ និងសម្រេចផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទតាមច្បាប់។

សេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិជនជាប់ចោទ

-លោក [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិជនជាប់ចោទបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា ៖ យោងតាមការពិភាក្សាដេញដោលឃើញថា កូនក្តីខ្លួនពុំមានទោសពីមុន មានកំរិតវប្បធម៌ទាប និងជាជាងពិដាន ដោយកូនក្តីខ្លួនមានការខឹងជនរងគ្រោះដោយកំហឹង ពុំមែនមានគំរោងសម្លាប់ឡើយ គឺកូនក្តីខ្លួនខឹងភ្លាមក៏ស្ទុះសង្កត់ជនរងគ្រោះ និងច្របាច់ក ក៏បណ្តាលឲ្យជនរងគ្រោះស្លាប់ភ្លាមៗ គឺពុំមានគំរោងពីមុនទេ។ ពេលជនរងគ្រោះស្លាប់ហើយ កូនក្តីខ្លួនក៏ដោះយកសម្ភារៈ ព្រោះសម្ភារៈទាំងនោះជារបស់ដែលកូនក្តីខ្លួនទិញឲ្យជនរងគ្រោះ ហើយកូនក្តីខ្លួនយកទៅគឺដោះដូរដើម្បីដោះស្រាយជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ ដូចនេះខ្លួនសំណូមពរសុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាមេត្តាប្តូរបទចោទប្រកាន់ពីមាត្រា ២០០ ទៅជាមាត្រា ២២៥ វិញ គឺហិង្សាដោយមានមរណៈភាពជនរងគ្រោះ។

សំដីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ៣ ពៅ ៖ សុំឲ្យតុលាការជួយបន្ធូរបន្ថយទោស។

-ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹង

-ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់សាក្សី

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការ

-ក្រោយពីបានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិជនជាប់ចោទ

-ក្រោយពីបានពិនិត្យលើឯកសារភស្តុតាងនានា

-ក្រោយពីបាន ពិនិត្យ ពិចារណា និងពិភាក្សា ត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

សំអាងហេតុ

-កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ មានករណី ឃាតកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន កើតឡើងនៅចំណុច បន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោអូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ។

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៣៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ជានីតិជន និងជាជនមានសមត្ថភាពអាចទទួលខុសត្រូវពីបទព្រហ្មទណ្ឌបាន។

-តាមការរះរកងរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បានបញ្ជាក់ថា ៖ កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ខ្លួនបានទូរសព្ទ័ណាត់ជាមួយឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ២២ឆ្នាំ ទៅជួបគ្នានៅម៉ោង ៨ឬ៩ល្ងាច នៅផ្ទះសំណាក់អូរយេស ហើយខ្លួនបានទៅដល់ផ្ទះសំណាក់មុន ខ្លួនក៏បានជួលបន្ទប់ផ្ទះសំណាក់ លេខ២០C ដល់ម៉ោង ៩និង៣០នាទី [redacted] បានមកដល់ បន្ទាប់មកពួកខ្លួនបានរួមភេទគ្នា ក្រោយពីរួមភេទគ្នារួចម៉ោងប្រហែល ៩និង៣០នាទី ពួកខ្លួនបាននិយាយគ្នា ដោយខ្លួនថាឲ្យគាត់ឈប់ធ្វើការជានារីខារ៉ាអូខេតែគាត់មិនព្រមឈប់ទេ ហើយថែមទាំងបានបញ្ឆឹតខ្លួនថាគាត់មានមិត្តប្រុសច្រើនទៀតផង ដោយបាននិយាយទូរសព្ទ័ឆ្លើយឆ្លងនៅចំពោះមុខខ្លួន ពេលនោះខ្លួនខឹងពេកក៏បានសង្គ្រប់ពីលើជនរងគ្រោះ ហើយអង្គុយពីលើគាត់ដោយដៃម្ខាងខ្ទប់មាត់ និងដៃម្ខាងទៀតច្របាច់កគាត់រហូតដល់ស្លាប់តែម្តង ដោយខ្លាចគាត់មិនទាន់ស្លាប់ខ្លួនបានយកកន្សែងពោះគោចុកមាត់គាត់ថែមទៀត។ ក្រោយពីបានធ្វើសកម្មភាពសម្លាប់គាត់រួច ខ្លួនបានដោះខ្សែកដោះខ្សែដៃ និងយកទូរសព្ទ័របស់ជនរងគ្រោះហើយចាក់សោទ្វារបន្ទប់ពីក្នុង ហើយនៅមុនពេលខ្លួនសម្លាប់ជនរងគ្រោះ ខ្លួនបានព្រមានថាឲ្យឈប់ទាក់ទងជាមួយប្រុសទៀត បើនៅតែធ្វើបែបនេះខ្លួននឹងសម្លាប់ចោល ដែលការសារភាពនេះតុលាការអាចជឿបាន ព្រោះវាស៊ីសង្វាក់នឹងចម្លើយរបស់សាក្សីឈ្មោះ [redacted] ខ្លួនជាអ្នកទទួលភ្ញៀវចូលផ្ទះសំណាក់ អូរយ៉េស ហើយកាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង ១៦និង៤៥នាទី មានភ្ញៀវប្រុសម្នាក់មិនស្គាល់ឈ្មោះអាយុប្រហែល៣២ឆ្នាំ ប្រើលេខទូរសព្ទ័ ០៩៦ ៨៣ ៧៦ ៧៥ បានដើរមកជួលបន្ទប់ដេកមួយយប់តម្លៃ ៨៖ បន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ដោយនិយាយថាបើឃើញសង្សារខ្ញុំមកឲ្យឡើងទៅបន្ទប់លេខ២០C រហូតមកដល់វេលាម៉ោងប្រហែល ១៧និង០៥នាទី ភ្ញៀវស្រីម្នាក់មកដល់ក៏សួររកបន្ទប់លេខ២០C ខ្លួនក៏ប្រាប់ឲ្យឡើងមកជាន់ទី៣ជាប់នឹងជណ្តើរឡើង។ លុះដល់វេលា ម៉ោង១១និង៣០នាទី ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ស្រាប់តែមានភាពឆោឡោចេញពីឈ្មោះ [redacted] ជាអ្នកសំអាតបន្ទប់ថាមានភ្ញៀវដេកស្លាប់នៅក្នុងបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ខ្លួនក៏បានឡើងមកមើលឃើញភ្ញៀវស្រីដេកផ្ងាប់ក្ខយស្លាប់នៅលើគ្រែមែន។

-អំពើដែលជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ហៅ [redacted] ដែលបានប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀននៅមុនពេលសម្លាប់ជនរងគ្រោះ និងគិតថានឹងសម្លាប់ជនរងគ្រោះបើសិនជនរងគ្រោះមានប្រុសក្បត់ខ្លួន ហើយនៅថ្ងៃកើតហេតុជនជាប់ចោទក៏បានច្របាច់កជនរងគ្រោះរហូតស្លាប់ និងដោះយកសម្ភារះជនរងគ្រោះនោះ ត្រូវចាត់ជាអំពើ ឃាតកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ដែលមានចែងតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

-វត្ថុចាប់យករួមមានកៅស៊ូចងសក់ , ពណ៌ខ្មៅចំនួន០៣ , កែវជ័រចំនួន០១និងស្បែកជើងផ្ទាត់ចំនួន០១គូ , ម៉ាសមុខ , កន្សែងពោះគោពណ៌សចំនួន០២ , កន្សែង០១ត្រូវហែកមានប្រឡាក់ឈាម,អាវយឺតមួយពណ៌ស ឆ្នូតពណ៌ខ្មៅ០១ , អាវទ្រនាប់០១ , ខោលីអូ០១ និងកាតទូរស័ព្ទវីងចំនួន០២សន្លឹក,សំបកបារកាស់០១ M150 ១ដប គោជល់០១ដបនិង អាវដៃវែងនិងឆ្នូតក្រហាមមួយ គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់ប្រព្រឹត្តបទល្មើស និងជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអំពើល្មើសរបស់ជនជាប់ចោទ គប្បីឲ្យតុលាការរឹបអូសតាមច្បាប់ ។ ចំនែកឯវត្ថុចាប់យក រួមមានកាបូបស្ពាយពណ៌ខ្មៅ និងកាស់ទូរស័ព្ទដៃពណ៌ស ចំនួន០១ , ទូរស័ព្ទដៃ០១គ្រឿងម៉ាកណូគា ពណ៌លឿងនិងខីសចំនួន០១ , កាបូបដៃចំនួន០១ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរមានឈ្មោះ [redacted] ងវិក័យប័ត្រទិញលក់មាសចំនួន០៣សន្លឹក

គឺជាសម្ភារៈរបស់ជនរងគ្រោះនិងជាសម្ភារៈរបស់ជនជាប់ចោទ ហើយពុំមានពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើល្មើសឡើយ ដូចនេះតុលាការគប្បីប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញ។

-មានពិរុទ្ធភាពលើឈ្មោះ [redacted]ហៅ ពៅ ភេទប្រុស អាយុ៣៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ពីបទឃាតុកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចបន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោអូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ បទល្មើសដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

-ដើមបណ្តឹងឈ្មោះ [redacted] ពុំបានចូលមកតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹង និងប្តឹងទាមទារសំណងជម្ងឺចិត្តឡើយ ដូចនេះតុលាការគប្បីទុកសិទ្ធិជូនដើមបណ្តឹងទាមទារសំណងពេលក្រោយតាមច្បាប់។

ហេតុដូច្នេះសម្រេច

១-ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ [redacted]ហៅ ពៅ ភេទប្រុស អាយុ៣៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារសរុបកំណត់ មួយជីវិត ពីបទ: ឃាតុកម្មគិតទុកជាមុន និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅចំណុច បន្ទប់លេខ២០C ជាន់ទី៣ ផ្ទះសំណាក់យីហោអូយេស ស្ថិតនៅផ្លូវលេខ១៣២ ក្រុម២០ ភូមិ២ សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសដែលមានចែងនិងផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២០០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

២-វត្ថុចាប់យកត្រូវរឹបអូសតាមមាត្រា ៦២ និងមាត្រា ៦៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌគឺ:

-កៅស៊ូចងសក់ពណ៌ខ្មៅចំនួន០៣ , កែវជ័រចំនួន០១ និងស្បែកជើងផ្ទាត់ចំនួន០១គូ។

-ម៉ាសមុខ , កន្សែងពោះគោពណ៌សចំនួន០២ , កន្សែង០១ ត្រូវរហែកមានប្រឡាក់ឈាម។

-អាវរ៉ូបមួយពណ៌ស ឆ្នូតពណ៌ខ្មៅ០១ , អាវទ្រនាប់០១ , ខោលីអូ០១ និងកាតទូរស័ព្ទវីងចំនួន០២សន្លឹក។

-សំបកបាកាស់០១ M150 ១ដប និងគោជល់០១ដប , អាវដៃវែងនិងឆ្នូតក្រហមមួយ។

៣-វត្ថុចាប់យកត្រូវប្រគល់ឲ្យម្ចាស់ដើមវិញគឺ:

-កាបូបស្ពាយពណ៌ខ្មៅ និងកាស់ទូរស័ព្ទដៃពណ៌ស ចំនួន០១។

- ទូរស័ព្ទដៃ០១គ្រឿងម៉ាកណូគា ពណ៌លឿងនិងឌីសចំនួន០១។

-កាបូបដៃចំនួន០១ អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរមានឈ្មោះ [redacted] និងវិក័យប័ត្រទិញលក់មាសចំនួន០៣សន្លឹក។

-សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ១៦-០៣-២០១៧ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ: [redacted]ហៅ ពៅ កំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោ[redacted]ងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២៨-០៣-២០១៧ ទុកសិទ្ធិប្តឹងទាស់ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងកំណត់ច្បាប់។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា
លេខា និងត្រ[redacted]	ហត្ថលេខា: [redacted]	ហត្ថលេខ[redacted]	ហត្ថលេខានិងត្រា[redacted]

បានឃើញ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ

បានចំលងចេញត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី[illegible] ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧

ក្រឡាបញ្ជី

[redacted]

[redacted]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ
ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩
សាលក្រមលេខ "៣០៤"
ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានបើកសវនាការជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១ វេលាម៉ោង ៨ និង០០ នាទីព្រឹក ដោយមានសមាសភាព

ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

លោក ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សា
លោក ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចៅក្រមប្រឹក្សា
លោក ចៅក្រមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងអយ្យការ

លោក ព្រះរាជអាជ្ញារងអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោក ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ

ដើម្បីជំនុំជម្រះសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ លេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលមានជនជាប់ចោទ ៖

<u>សេចក្ដីសង្ខេបសម្រេច</u>

ផ្ដន្ទាទោស ៖

១. ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ ៥២ ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់ ៤(បួន) ឆ្នាំ ៦(ប្រាំមួយ) ខែ និងពិន័យជាប្រាក់ចំនួន ៤០.០០០ (បួនម៉ឺន) ដុល្លារអាមេរិក ។ ពីបទស៊ីសំណូក ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញកាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ តាមមាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ។

២. ឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ ៥៩ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់ ២ (ពីរ) ឆ្នាំ ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ។ ពីបទ សូកប៉ាន់ ប្រព្រឹត្តនៅរាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី ២៨ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥៨ នៃចាប់ពហាទណ្ឌអន្តរកាល ។

សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១ កំបាំងមុខជនជាប់ចោទ ចំពោះមុខមេធាវីការពារសិទ្ធិឱ្យជនជាប់ចោទ មេធាវីតំណាងឱ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ។

បើកសិទ្ធិប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ ចៅក្រមប្រឹក្សា ចៅក្រមប្រឹក្សា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

បានឃើញ
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១
ក្រឡាបញ្ជី

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៥(ជ)
ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៧
សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៤១
ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៦

តាងនាមប្រជាជនខ្មែរ

តុលាការខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

បានបើកសវនាការជាសាធារណៈនៅសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ
នៅថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៧

សមាសភាពជំនុំជម្រះ

លោក [redacted] ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សា
លោក [redacted] ជាចៅក្រមប្រឹក្សា
លោក [redacted] ជាចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងអយ្យការ

លោកស្រី [redacted] ជាព្រះរាជអាជ្ញារង អមសាលាដំបូងខេត្ត

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

លោកស្រី [redacted] ក្រឡាបញ្ជី

មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ

លោក [redacted] ជាមេធាវី

ដើម្បីជំនុំជម្រះលើសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ២៤១ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ដែលមានជនជាប់ចោទ៖

១-ឈ្មោះ [redacted] ហៅ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិនិមិត្ត៣ ឃុំនិមិត្ត ស្រុកអូរជ្រៅ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិ៣ សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មុខរបរ កម្មករ។ ឪពុកឈ្មោះ [redacted] រស់ ម្ដាយឈ្មោះ [redacted] រស់ ប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] ទោសពីមុន គ្មាន (ក្នុងឃុំ) ។

ជនជាប់ចោទត្រូវបានជាប់ចោទពីបទៈ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៤៤ កថាខណ្ឌ១ និងកថាខណ្ឌ២ ចំណុច២ និងមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

២-ឈ្មោះ [redacted] ហៅ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៧ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើត ភូមិក្រល់ ឃុំគោកបល័ង្គ ស្រុកបារាយ ខេត្តកំពង់ធំ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មុខរបរ កម្មករ។ ឪពុកឈ្មោះ [redacted] រស់- ម្តាយឈ្មោះ [redacted] រស់- នៅលីវ ទោសពីមុន គ្មាន (ក្នុងឃុំ)។

ជនជាប់ចោទត្រូវបានជាប់ចោទពីបទៈ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ និងថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៤០ កថាខណ្ឌ៥ ចំណុច១ និងមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

៣-ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៦ឆ្នាំ សញ្ជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ ទីកន្លែងកំណើតភូមិរលា ឃុំក្រគាត ស្រុកពាក់ង ខេត្តព្រៃវែង មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ននៅភូមិប្រជាធម្ម សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មុខរបរ កម្មករ។ ឪពុកឈ្មោះ [redacted] រស់- ម្តាយឈ្មោះ [redacted] រស់- នៅលីវ ទោសពីមុន គ្មាន(ក្រៅឃុំ)។

ជនជាប់ចោទត្រូវបានជាប់ចោទពីបទៈ ប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ និងថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

អង្គហេតុនៃរឿងក្តីៈ

កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង១៤ និង០០នាទី កម្លាំងប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលសង្កាត់ផ្សារកណ្តាល បានចុះបង្ក្រាបករណីជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀននៅចំណុចមណ្ឌល២ ភូមិប្រជាធម្ម សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ បានចាប់យកវត្ថុតាងថ្នាំញៀន ប្រភេទមេតំហ្វេតាមីន(ម៉ាទឹកកក) ចំនួន០៤កូនថង់តូច ស្មើនឹងទម្ងន់ ០.២ក្រាម ខ្សែព្យួរចំនួន០៤គ្រឿង ដបថ្នៃសម្រាប់ ប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនចំនួន០១ ដែកកេះចំនួន០៤ និងបំពង់ជ័រមួយចំនួន ព្រមទាំងធ្វើការឃាត់ខ្លួនជនសង្ស័យចំនួន ០៣នាក់ មានឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ,ឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៧ឆ្នាំ និងឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៦ឆ្នាំ។ ក្រោយមកបានបញ្ជូនជនសង្ស័យចំនួន០៣នាក់ ខាងលើមកស្នងការដ្ឋាននគរបាល ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ដើម្បីកសាងសំណុំរឿងមកអយ្យការអមសាលាដំបូង ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ដើម្បីចាត់ការតាមនីតិវិធី។

-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខៈ២០៤ ដកសស ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ។
-បានឃើញ ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរលេខៈ ៥៥៨ អក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ។
-បានឃើញ ដីកាដំណោះស្រាយលេខៈ ៤៧៤៨ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ។
-បានឃើញ ដីកាចាត់តាំងចៅក្រមជំនុំជម្រះលេខៈ ៥៧០ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ ។

នាពេលសវនាការៈ

-បានស្តាប់ចម្លើយសារភាពរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted]
-បានស្តាប់អំណានចម្លើយសារភាពរបស់ឈ្មោះ [redacted]
-ក្រោយពីបានស្តាប់ សេចក្តីសន្និដ្ឋានទោសរបស់តំណាងអយ្យការ ។
-ក្រោយពីបានស្តាប់ សេចក្តីសន្និដ្ឋានការពាររបស់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ។
-ក្រោយពីបានស្តាប់ ជនជាប់ចោទធ្វើសំដីចុងក្រោយ។
-ក្រោយពីបានពិចារណាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ ។

ក្រោយពីបានពិនិត្យសំណុំរឿងចប់សព្វគ្រប់សាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

យល់ឃើញថាៈ

១-កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ មានករណីជួញដូរ និងសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ដោយឈ្មោះ [redacted] បានយកថ្នាំញៀនពីឈ្មោ[redacted]បកទៅលក់ឲ្យឈ្មោះ [redacted]និងយកទៅប្រើប្រាស់នៅផ្ទះរបស់ឈ្មោះ [redacted]ហើយក៏ត្រូវសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួនតែម្តង។

២-តាមការស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ [redacted]ហៅ[redacted]នាពេលសវនាការបានបញ្ជាក់ថាៈ ខ្លួនប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនជិតកន្លះឆ្នាំហើយ ដោយទិញថ្នាំញៀននៅម្តុំផ្កាយប្រាំ ម្តងចំនួនបីម៉ឺនរៀល។ ខ្លួនមិនបានផ្តល់ទីកន្លែងឲ្យគេប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀននោះទេ ព្រោះផ្ទះនោះ គឺខ្លួនបានជួលឲ្យឈ្មោះ [redacted]ក្នុងមួយ ខែចំនួនប្រាំរយបាត។ ខ្លួននៅផ្ទះនោះ ដោយខ្លួនទៅចាំយកលុយពីឈ្មោះ[redacted]តប៉ុណ្ណោះ។ ដំបូងខ្លួនមិនដឹងថាឈ្មោះ [redacted] ជាអ្នកលក់ថ្នាំញៀននោះទេ តែក្រោយមកទើបខ្លួនដឹងថាឈ្មោះនេះ ជាអ្នកលក់ថ្នាំញៀន។

៣-តាមការស្តាប់ចម្លើយរបស់ឈ្មោះ[redacted]ហៅ[redacted]នាពេលសវនាការបានបញ្ជាក់ថាៈខ្លួនប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនបានជិតមួយឆ្នាំហើយ ថ្នាំញៀនដែលខ្លួនប្រើប្រាស់នោះ គឺខ្លួនទិញពីឈ្មោះ[redacted] ហើយគេឲ្យកន្លែងប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនតែម្តង។ ខ្លួនមិនបានលក់ថ្នាំញៀននោះទេ ប៉ុន្តែខ្លួនធ្លាប់កាន់ថ្នាំញៀនឲ្យឈ្មោះ[redacted]ផងដែរ។ ការកាន់ថ្នាំញៀនយកទៅឲ្យគេនេះ គឺខ្លួនមិន ដែលបានកម្រៃជាប្រាក់ឈ្នួលនោះទេ គឺបានតែថ្នាំញៀនសម្រាប់ជក់ប៉ុណ្ណោះ។ ខ្លួនមិនដែលលក់ថ្នាំញៀនឲ្យឈ្មោះ [redacted] ,ឈ្មោះ [redacted] នោះទេ។

៤-តាមការស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ឈ្មោះ [redacted]ានបញ្ជាក់ថាៈ សមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួនពេល ខ្លួន និងឈ្មោះ[redacted]ពុងរៀបចំឧបករណ៍សម្រាប់ជក់គ្រឿងញៀន នៅផ្ទះរបស់ឈ្មោះ [redacted]ហៅ [redacted] សម្ភារៈដែលសមត្ថកិច្ចដកហូតបានជារបស់ឈ្មោះ[redacted]ដលជាអ្នកលក់ថ្នាំញៀន។ ឈ្មោះ[redacted]គឺ លក់ថ្នាំញៀននៅនឹងផ្ទះរបស់ឈ្មោះ[redacted]តម្តង។ ខ្លួនមិនដែលកាន់ថ្នាំញៀនឲ្យអ្នកណានោះទេ។

៥-តាមលទ្ធផលកោសលវិច័យគ្រឿងញៀនលេខ ៦៧៨៤/១៦ ម.ព.អ.ជ.ប.គ.ញ ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ លើសំណាកជាប្រភេទក្រាមម្សៅថ្លា ពណ៌ស ឈ្មោះមេតំហ្វេតាមីន(Methamphetamine) ដែលមានកម្រិតភាពសុទ្ធ ៧១,៩២% នៃទម្ងន់សរុប ស្ថិតនៅក្នុងតារាងទី២ មាត្រា៥ ចំណាត់ថ្នាក់គ្រឿងញៀន ដូចមានចែងលម្អិតក្នុងតារាងឧបសម្ព័ន្ធច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀនកម្ពុជា។

៦-បានឃើញកំណត់ហេតុឆែកឆេរលើខ្លួនបុគ្គលជនសង្ស័យ និងចាប់យកសំភារៈវត្ថុតាងប្រព្រឹត្តបទល្មើស លើឈ្មោះ [redacted]ដែលធ្វើនៅប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលសង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦។

៧-តាមការស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted]ហៅ [redacted] នាពេលសវនាការបានឆ្លើយបដិសេធថា ខ្លួនមិនបានប្រព្រឹត្តអំពើសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀននោះទេ។ ចម្លើយនេះតុលាការមិនអាចជឿជាក់បានទេ ព្រោះចម្លើយនេះផ្ទុយពីចម្លើយដែលខ្លួនបានឆ្លើយនៅដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ,ដំណាក់កាលអយ្យការ និងដំណាក់ចៅក្រមស៊ើបសួរថា ខ្លួនពិតជាបានឲ្យ[illegible] ប៉ុ[illegible]ព្រែក

រស់នៅក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួនជាមួយគ្នា ហើយឈ្មោះ [redacted] ក៏ចាប់ផ្ដើមលក់ថ្នាំញៀននៅនឹងផ្ទះរបស់ខ្លួនតែម្ដង។ បន្ទាប់មកក៏ឃើញមានអ្នកមកទិញថ្នាំញៀន ហើយជក់នៅនឹងផ្ទះរបស់ខ្លួនតែម្ដង។ ដែលចម្លើយទាំងអស់នេះ ក៏ស៊ីសង្វាក់ទៅនឹងចម្លើយរបស់ឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] ដែលបានបញ្ជាក់ប្រហាក់ប្រហែលគ្នាថា ខ្លួនពិតជាបានប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀននៅផ្ទះរបស់ឈ្មោះ [redacted] ពិតប្រាកដមែន។ ហេតុនេះ ការឆ្លើយបដិសេធរបស់ឈ្មោះ [redacted] ក្នុងពេលសវនាការនេះ តុលាការមិនអាចជឿជាក់បាននោះទេ ព្រោះមិនមានសាក្សី ឬភស្តុតាងណាមួយមកដោះបន្ទុកស៊ើបគេនោះទេ ហើយវាគ្រាន់តែជាការឆ្លើយដោះសារដើម្បី រួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវលើអំពើល្មើសរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ ដោយឡែកចំពោះបទល្មើសប្រើប្រាស់ដោយ ខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បានឆ្លើយសារភាពថា រូបគេពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន ដែលចម្លើយនេះតុលាការអាចជឿជាក់បាន ហើយចម្លើយនេះដែរក៏ ស៊ីសង្វាក់ទៅនឹងកំណត់ហេតុធ្វើតេស្តស្វែងរកសារធាតុញៀន លើឈ្មោះ [redacted] ដែលបញ្ជាក់ថាមាន វត្តមាននូវសារធាតុញៀន។ ដូចនេះ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងខាងលើ តុលាការជឿជាក់ថា ជនជាប់ចោទ ពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន។ក៏ប៉ុន្តែជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទៈសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៤ កថាខណ្ឌ១ កថាខណ្ឌ២ ចំណុច២ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ តែអង្គហេតុនេះដែលបានចោទប្រកាន់កាលនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស នៅអំឡុង ឆ្នាំ២០១៦ គឺពុំអាចរកឲ្យភស្តុតាង អំពីវត្តមាន និងសកម្មភាពដែលស្តែងចេញឡើយ ដូច្នេះពុំមានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់អំឡុងពេលប្រព្រឹត្តដូចកាលបរិច្ឆេទខាងលើឡើយ គប្បីតុលាការកែប្រែបទចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បទៈសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៤ កថាខណ្ឌ១ កថាខណ្ឌ២ ចំណុច២ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ទៅជា បទៈសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៤ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ វិញ។

៨-តាមការស្តាប់ចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] នាពេលសវនាការនេះ តុលាការអាចជឿជាក់បាន ព្រោះជនជាប់ចោទបានឆ្លើយសារភាពថា ខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន ដោយខ្លួនធ្លាប់បានកាន់ថ្នាំញៀនឲ្យឈ្មោះ [redacted] ដើម្បីយកទៅលក់ឲ្យគេមែន ដោយបានកម្រៃជាថ្នាំញៀនសម្រាប់ជក់ ហើយខ្លួនក៏ចេះប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនផងដែរ។ ចម្លើយទាំងអស់នេះស៊ីសង្វាក់គ្នាតាំងពីដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ,ដំណាក់កាលអយ្យការ និងដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ រួមនឹងកំណត់ហេតុឆែកឆេរលើខ្លួនបុគ្គលជនសង្ស័យ និងចាប់យកសម្ភារៈវត្ថុតាងដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស បញ្ជាក់ថាបានដកហូតថ្នាំញៀនប្រភេទម្សៅថ្លាស ចំនួន០៤(បួន)កូនថង់ ឈ្មោះ [redacted] ពិតប្រាកដ ដូចនេះ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងខាងលើតុលាការជឿជាក់ថា ជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើស

ដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន។តែប៉ុន្តែជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទ៖ផ្ញួផ្គុំ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥០ កថាខណ្ឌ៥ ចំណុច១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ តែអង្គហេតុនេះដែលបានចោទប្រកាន់ កាលនៃការប្រព្រឹត្តបទល្មើស នៅអំឡុង ឆ្នាំ២០១៦ គឺពុំអាចរកឲ្យភស្តុតាង អំពីវត្ថុតាង និងសកម្មភាពដែលស្តែងចេញឡើយ ដូច្នេះពុំមានពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់អំឡុងពេលប្រព្រឹត្តដូចកាលបរិច្ឆេទខាងលើឡើយ គប្បីតុលាការកែប្រែបទចោទប្រកាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ពីបទ៖ផ្ញួផ្គុំយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥០ កថាខណ្ឌ៥ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ <u>ទៅជា</u> បទ៖ផ្ញួផ្គុំ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥០ កថាខណ្ឌ៥ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត រ និងប្រើប្រាស់ដោ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ វិញ។

៩-តាមការស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោ[redacted]ាពេលសវនាការនេះតុលាការអាចជឿជាក់បាន ព្រោះជនជាប់ចោទបានឆ្លើយសារភាពថា ខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន ដោយខ្លួនប្រើប្រាស់ថ្នាំញៀនបានចំនួនពីរដង។ ចម្លើយទាំងអស់នេះស៊ីសង្វាក់គ្នាតាំងពីដំណាក់កាលមន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌ ,ដំណាក់កាលអយ្យការ និងដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបសួរ រួមនឹងកំណត់ហេតុធ្វើតេស្តស្វែងរកសារធាតុញៀន លើឈ្មោះ [redacted] បញ្ជាក់ថាមានវត្តមានសារធាតុញៀនដូចនេះ តាមអង្គហេតុ និងភស្តុតាងខាងលើតុលាការជឿជាក់ថា ជនជាប់ចោទពិតជាបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ប្រាកដមែន។

១០-អំពើរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោ[redacted]ឈ្មោះ [redacted] ហៅ[redacted]និងឈ្មោះ [redacted] ដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសដូចការចោទប្រកាន់ ដែលអំពើនេះធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សន្តិសុខសង្គម ជាពិសេសប៉ះពាល់ដល់សុខភាពផ្លូវកាយផ្លូវចិត្ត ចំពោះយុវជនជាសសរទ្រូងប្រទេសជាតិមួយចំនួនដែលកំពុងតែភ្លើតភ្លើននឹងការញៀនថ្នាំញៀនបែបនេះក្នុងសង្គមបច្ចុប្បន្ន ដូច្នេះ អំពើនេះត្រូវបានច្បាប់កំណត់ជាជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ។

១១-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ហៅ[redacted]ឈ្មោះ [redacted] ហៅ[redacted]ងឈ្មោះ[redacted] ឃាត់ ក្នុងនិងក្រោយពេលប្រព្រឹត្តបទល្មើសជននេះមានសមត្ថភាព និងលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការទទួលខុសត្រូវចំពោះអំពើល្មើស ដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តចំពោះមុខច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាន។

១៣-មានភស្តុតាងនិងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើឈ្មោះ [redacted] ហៅ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ពីបទ៖ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៥៨ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ៦។

១៤-មានកស្តុតាងនិងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើឈ្មោះ [redacted] ហៅ ពៅ ភេទប្រុស អាយុ២៧ឆ្នាំ ពីបទ៖ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៤០ កថាខណ្ឌ៥ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ។

១៥-មានកស្តុតាងនិងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើឈ្ម[redacted]ភេទប្រុស អាយុ២៦ឆ្នាំ ពីបទ៖ ប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ និងថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែង និងផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន។

១៥-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ចោទប្រកាន់ពីបទ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ ២០៤ ដកសស ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ របស់តំណាងអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ ដោយយោងតាមមាត្រា ១៣៧(ការចោទប្រកាន់តែមួយ) នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីតុលាការប្រកាសទោសតែមួយចំពោះជនជាប់ចោទ។

១៦-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ហៅ ពៅ ត្រូវបានព្រះរាជអាជ្ញា នៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ចោទប្រកាន់ពីបទ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ដែលមាននៅក្នុងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឲ្យស៊ើបសួរលេខ ២០៤ ដកសស ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦របស់តំណាង អយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ ដោយយោងតាមមាត្រា ១៣៧(ការចោទប្រកាន់តែមួយ) នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ គប្បីតុលាការប្រកាសទោសតែមួយចំពោះជនជាប់ចោទ។

១៦-តំណាងអយ្យការនាពេលសវនាការបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា សុំតម្កល់បទចោទរបស់តំណាងអយ្យការទុកជាបានការទាំងស្រុង និងសុំឲ្យតុលាការតុលាការផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទរូបនេះទៅតាមច្បាប់ គប្បីតុលាការលើកយកការសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងអយ្យការមកពិចារណាក្នុងការសម្រេចសេចក្តី ។

១៧-មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទឈ្មោ[redacted]និងឈ្មោះ [redacted]ានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានការពារថា កូនក្តីរបស់ខ្លួនធ្លាប់បានប្រព្រឹត្តបទល្មើសតែម្តងប៉ុណ្ណោះ ហេតុនេះខ្លួនស្នើសុំឲ្យតុលាការធ្វើការកែប្រែបទចោទប្រកាន់លើកូនក្តីខ្លួនឈ្មោះ [redacted]ពីបទសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមមាត្រា ៨២ កថាខណ្ឌ១ កថាខណ្ឌ២ និងមាត្រា ៨៥ ទៅបទ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមមាត្រា ៨២ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ ដោយឡែកឈ្មោ[redacted] ពីបទ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមមាត្រា ៤០ កថាខណ្ឌ៥ ចំណុច១ និងមាត្រា ៨៥ ទៅបទ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមមាត្រា ៤០ កថាខណ្ឌ៥ និងមាត្រា ៨៥ និងសុំឲ្យតុលាការពិចារណាតាមច្បាប់។

១៨-សម្តីចុងក្រោយរបស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted]និងឈ្មោ[redacted]ហា [redacted] នាពេលសវនាការបានទទួលស្គាល់កំហុសដែលបានបានប្រព្រឹត្តសុំឲ្យតុលាការបន្ធូរបន្ថយទោសដល់ខ្លួន គប្បីតុលាការលើកយកការស្នើសុំនេះ មកពិចារណាក្នុងការសម្រេចសេចក្តី ។

ហេតុដូច្នេះសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

វិនិច្ឆ័យសេចក្តី

I-សម្រេចកែប្រែបទចោទលើឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ពីបទៈសម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៨ កថាខណ្ឌ១ កថាខណ្ឌ២ ចំណុច២ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ <u>ទៅជា</u> បទ៖ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៨ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ វិញ។

II-សម្រេចកែប្រែបទចោទលើឈ្មោះ [redacted] ទប្រុស អាយុ២៧ ឆ្នាំពីបទៈជួញដូរយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨០ កថាខណ្ឌ៥ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ <u>ទៅជា</u> បទៈជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨០ កថាខណ្ឌ៨ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ វិញ ។

III-ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល ០២ឆ្នាំ ពីបទ៖ សម្រួលឲ្យប្រើប្រាស់ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៨ កថាខណ្ឌ១ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ។

IV-ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៧ឆ្នាំ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល០៣(បី)ឆ្នាំ និង០៦(ប្រាំមួយ)ខែ ពីបទ៖ ជួញដូរ និងប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨០ កថាខណ្ឌ៨ និងមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ ។

V-ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ២៦ឆ្នាំ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល០៣(បី)ខែ ពីបទ៖ ប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀនតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ៨៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងញៀន ប្រព្រឹត្តនៅភូមិប្រជាធម្មលិច សង្កាត់ផ្សារកណ្តាល ក្រុងប៉ោយប៉ែត ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ កាលពីអំឡុងឆ្នាំ២០១៦ និងថ្ងៃទី២៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ តែទោសនេះត្រូវព្យួរធម្មតា ។

VI-រឹបអូសវត្ថុតាងមាន:

-ទូរស័ព្ទម៉ាក ណូគា (model 2690) គ្មានអាវក្រៅ ពណ៌ខ្មៅ ចំនួនមួយគ្រឿង ទូរស័ព្ទម៉ាក ណូគា (model 105) ពណ៌ខៀវ ចំនួនមួយគ្រឿង និងកាបូបលុយពណ៌ខ្មៅ(គ្មានលុយ) ចំនួនមួយ

សាលក្រមនេះប្រកាសជាសាធារណៈនៅសាលាដំបូងខេត្តបន្ទាយមានជ័យនៅថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ សម្រេចសេចក្តីចំពោះមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ភា [redacted] ឈ្មោះ [redacted] ហៅ ពៅ និងកំបាំងមុខឈ្មោះ [redacted] ផ្លូវប្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងទាស់ក្នុងកំណត់ច្បាប់។

ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ

[redacted]

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

[redacted]

[redacted]

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២ ៖សាលដីកា

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

សាលាឧទ្ធរណ៍ ភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ៖
ចុះថ្ងៃទី១៣-១១-២០១៩

សាលដីកា
លេខ៖ "ក្រ.V.ច"
ចុះថ្ងៃទី៣០-០៣-២០២២

បង្កើតតាមច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់សាលាជំរះក្តីដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខៈនស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦-០៧-២០១៤ បើកសវនាការជាសាធារណៈនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ថ្ងៃទី១៨-០៣-២០២២ ដោយមានសមាសភាពដូចតទៅៈ

សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ

លោកស្រី ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សា
ឯកឧត្តម ជាចៅក្រមប្រឹក្សា
លោក ជាចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងមហាអយ្យការ

លោក ជាព្រះរាជអាជ្ញា

ក្រឡាបញ្ជី

លោក

ដើម្បីជំនុំជំរះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ដោយមាន៖

១-ជនជាប់ចោទ ឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ២៧ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធមុខរបរនៅបាបារាំង ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិក្រពើគម ឃុំពាមព្រឆ្មោះ ស្រុកកោះសូទិន ខេត្តកំពង់ចាម ទីលំនៅមុនពេលឃុំខ្លួន ស្នាក់នៅមិនពិតប្រាកដ ឪពុកឈ្មោះ (ស) ម្តាយឈ្មោះ (រ) ជានីតិជនទោសពីមុន ធ្លាប់ជាប់មណ្ឌលព្រែកស្តី ពីបទប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ។

-ឃុំខ្លួនលេខ (ន) ដ.ឃ.ដ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ ស្នាក់នៅពន្ធនាគារ (ម២) ។

២-ជនជាប់ចោទ ឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ២៥ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ សាសនាព្រះពុទ្ធ មុខរបរមិនពិតប្រាកដ ទីកន្លែងកំណើតនៅភូមិត្បូងភ្នំ ឃុំតាក្រាំង ស្រុកបាធាយ ខេត្តកំពង់ចាម ទីលំនៅមុនពេលឃុំខ្លួនស្នាក់នៅផ្ទះជួល សង្កាត់ស្ទឹងមានជ័យ៣ ខណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ ឪពុកឈ្មោះ (រ)

ម្តាយឈ្មោះ ស្រី (វ) ជានីតិជន ទោសពីមុន ធ្លាប់ជាប់មណ្ឌលព្រៃកស្ពឺ ពីបទប្រើប្រាស់ ដោយខុសច្បាប់នូវសារធាតុញៀន ។

-ឃុំខ្លួនលេខ (ន) ដ.ឃ.ដ ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ ស្នាក់នៅពន្ធនាគារ (ម២) ។

-មានមេធាវី ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិ ។

<u>-ជាប់ចោទពីបទ</u> លួចមានស្ថានទម្ងន់ទោសដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិត្រពាំងថ្លឹង១ សង្កាត់ចោមចៅទី១ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៥៣ និងមាត្រា ៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

ឯរឿងហេតុមានដូចតទៅ:

កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង ០១និង ៣០ នាទី មានជនជាប់ចោទចំនួន ០២ នាក់ឈ្មោះ ហៅ និងឈ្មោះ បាននាំគ្នាធ្វើសកម្មភាពយកដែកលួសសរសៃទៅ ឆ្កឹះមេសារទ្វារបន្ទប់ជួល ស្ថិតក្នុងភូមិត្រពាំងថ្លឹង១ សង្កាត់ចោមចៅទី១ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញចូលលួចយកសម្ភារៈរួមមាន ៖ ទូរស័ព្ទដៃម៉ាកណូគា ១២៨០ ចំនួន ០១គ្រឿង , ឧបករណ៍គៀបសក់ ចំនួន ០១ គ្រឿង ,ទូរស័ព្ទម៉ាក IPHONE 5S ពណ៌ស ចំនួន ០១ គ្រឿង , ទូរស័ព្ទដៃម៉ាកណូគាពណ៌ខ្មៅ ចំនួន ០២ គ្រឿង និងនាឡិកាដៃចំនួន ០១ គ្រឿង ហើយត្រូវសន្តិសុខយាមផ្ទះជួលចាប់បានឃាត់ខ្លួនប្រគល់ឲ្យសមត្ថកិច្ចប៉ុស្តិ៍ចោមចៅទី១ តែម្តង ។

-បានឃើញ សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ "យ" ក្រ១០ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចដូចទៅ:

១-ផ្តន្ទាទោសជនជាប់ចោទ ៖

ក.ឈ្មោះ ហៅ ភេទស្រី អាយុ២៧ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល ០៤ (បួន) ឆ្នាំ ។

ខ.ឈ្មោះ ភេទស្រី អាយុ២៥ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ដាក់ពន្ធនាគារកំណត់រយៈពេល ០៤ (បួន) ឆ្នាំ ។

ពីបទ៖ លួចមានស្ថានទម្ងន់ទោស ដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិ ត្រពាំងថ្លឹង១ សង្កាត់ចោមចៅទី១ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៥៣ និងមាត្រា ៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ ចំពោះជនជាប់ចោទ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៩ ។

-បានឃើញ សេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ: ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ហៅ សុំប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ "យ" ក្រ១០ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រង់ចំណុចនៃសេចក្តីសម្រេចទាំងមូល ។

-បានឃើញ សេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ: ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ សុំប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ "យ" ក្រ១០ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រង់ចំណុចនៃសេចក្តីសម្រេចទាំងមូល ។

-បានឃើញ របាយការណ៍រឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមរបាយការណ៍សភាព្រហ្មទណ្ឌនៃសាលាឧទ្ធរណ៍។

-បានឃើញ សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

<u>នាពេលសវនាការ</u>

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ បានអានរបាយការណ៍សង្ខេបនៃរឿង

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ហៅ (អវត្តមាន) បានឆ្លើយនៅសាលាដំបូងថា នៅថ្ងៃកើតហេតុខ្លួនជិះម៉ូតូឌុបគ្នាជាមួយ ឈ្មោះ ដោយគេប្រាប់ថា ទៅលេងផ្ទះបងប្អូនរបស់គេ នៅពេលទៅដល់ កន្លែងកើតហេតុឈ្មោះ បានឡើងទៅលើដោយគេឲ្យខ្លួនចាំនៅក្រោម ហើយខ្លួនមិនដឹងថាឈ្មោះ ឡើងទៅឆ្កឹះសោរបន្ទប់យកឥវ៉ាន់របស់គេទេ ហើយខ្លួនក៏ពុំបានរៀបគម្រោងជាមួយគ្នាទេ ។

ជនជាប់ចោទឈ្មោះ (អវត្តមាន) បានឆ្លើយនៅសាលាដំបូងថា នៅថ្ងៃកើតហេតុខ្លួនបបួលឈ្មោះ ទៅទិញថ្នាំឲ្យកូន នៅពេលទៅដល់កន្លែងលក់ថ្នាំគេបិទមិនលក់ ខ្លួនក៏បបួលឈ្មោះ ។ ទៅផ្ទះបងប្អូន លុះពេលទៅដល់ខ្លួនប្រាប់ឈ្មោះ ឲ្យចាំខ្លួននៅខាងក្រោម រីឯខ្លួនឡើង ទៅផ្ទះបង ។ នៅពេលខ្លួនឆ្កឹះសោរបន្ទប់ជួលយកឥវ៉ាន់គេ នៅពេលកំពុងរុះរើក៏ត្រូវម្ចាស់គេមកទាន់ ក៏បានឃាត់ ខ្លួនរូបខ្លួនយកទៅប៉ុស្តិ៍សន្តិសុខ ដើម្បីសាកសួរ ខ្លួនបានឆ្លើយថាមកពីខ្លួនអត់លុយទិញថ្នាំឲ្យកូន ។ ពេលខ្លួន ធ្វើសកម្មភាពឈ្មោះ មិនបានដឹងពីសកម្មភាពខ្លួនទេ ហើយនៅពេលសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួន គឺមិន បានឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ ទេ តែពេលគេនាំខ្លួនទៅសាកសួរឈ្មោះ ចេះតែដើរតាមទៅ មើលខ្លួន ហើយពេលសមត្ថកិច្ចសួរនាំខ្លួនថា ស្គាល់ម្នាក់តែតាមមកទេ ខ្លួនថាមិនស្គាល់ទេ ព្រោះមិនចង់ឲ្យពាក់ ព័ន្ធ ព្រោះគាត់មិនដឹងរឿងទេ តែនៅសមត្ថកិច្ចសួរឈ្មោះ គាត់ប្រាប់ថា ស្គាល់ខ្លួន នៅពេលនោះ សមត្ថកិច្ចក៏ឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ ដែរទៅ ។

តំណាងមហាអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ យោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ មានការស៊ើបង្វាក់ជាមួយអង្គហេតុទៅនឹងចម្លើយជនជាប់ចោទ សាលក្រមមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវហើយ សុំតម្កល់ទុកជាបានការដដែល ។

<u>សេចក្តីសន្និដ្ឋានមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ</u>

កូនក្តីខ្លួនឈ្មោះ បានសារភាពពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចំពោះកូនក្តីខ្លួនឈ្មោះ គ្រាន់តែបានទៅជាមួយឈ្មោះ ទេ ការដាក់ទណ្ឌកម្មមកលើកូនក្តីទាំងពីរនាក់រហូតទៅ

សដល់ ០៤ ឆ្នាំ មានភាពធ្ងន់ធ្ងរពេក ព្រោះថា ព្យសនកម្មដែលកូនក្តីខ្លួនបានប្រព្រឹត្តនោះមានលក្ខណៈតិចតួច ណាមួយសម្ភារៈដែលលួចបាន ក៏បានដកហូតប្រគល់ទៅឲ្យដើមបណ្តឹងវិញដែរ សំណូមពរសុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាមានការបន្ធូរបន្ថយទោស ។

តុលាការថយទៅពិភាក្សា

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារក្នុងសំណុំរឿងហើយ

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានរបាយការណ៍

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី

ក្រោយពីបានស្តាប់តំណាងមហាអយ្យការធ្វើសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានស្តាប់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទធ្វើសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវហើយ។

<u>សាលាឧទ្ធរណ៍</u>

<u>យល់ឃើញថា:</u>

១-សេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ហៅ និងសេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ឃ) ក្រ១០ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់ សាលាឧទ្ធរណ៍ទទួលជំនុំជម្រះបានយោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

២-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ហៅ បានឆ្លើយថា នៅថ្ងៃកើតហេតុ ខ្លួនជិះម៉ូតូឌុបគ្នាជាមួយឈ្មោះ ដោយគេប្រាប់ថា ទៅលេងផ្ទះបងប្អូនរបស់គេ នៅពេលទៅដល់កន្លែងកើតហេតុឈ្មោះ បានឡើងទៅលើដោយគេឲ្យខ្លួនចាំនៅក្រោម ហើយខ្លួនមិនដឹងថាឈ្មោះ ឡើងទៅគ្លឹះសោរបន្ទប់យកឥវ៉ាន់របស់គេទេ ហើយខ្លួនក៏ពុំបានរៀបគម្រោងជាមួយគ្នាទេ ។

៣-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ខ្លួនបបួលឈ្មោះ ទៅទិញថ្នាំឲ្យកូន នៅពេលទៅដល់គេបិទមិនលក់ ខ្លួនក៏បបួលឈ្មោះ ទៅផ្ទះបងប្អូន លុះពេលទៅដល់ខ្លួនប្រាប់ឈ្មោះ ឲ្យចាំខ្លួននៅខាងក្រោម នៅពេលខ្លួនគ្លឹះសោរបន្ទប់ជួលយកឥវ៉ាន់គេ នៅពេលកំពុងរុះរើក៏ត្រូវម្ចាស់គេមកទាន់ ក៏បានឃាត់ខ្លួនរូបខ្លួនយកទៅប៉ុស្តិ៍សន្តិសុខដើម្បីសាកសួរ ពេលខ្លួនធ្វើសកម្មភាពឈ្មោះ មិនបានដឹងពីសកម្មភាពខ្លួនទេ ហើយនៅពេលសមត្ថកិច្ចឃាត់ខ្លួន គឺមិនបានឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ ទេ ពេលសមត្ថកិច្ចសួរនាំខ្លួនថាមិនស្គាល់ទេ ព្រោះមិនចង់ឲ្យពាក់ព័ន្ធ ព្រោះគាត់មិនដឹងរឿងទេ តែនៅសមត្ថកិច្ចសួរឈ្មោះ គាត់ប្រាប់ថា ស្គាល់ខ្លួននៅពេលនោះ សមត្ថកិច្ចក៏ឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ ដែរទៅ ។

៤-តំណាងមហាអយ្យការបានសន្និដ្ឋានថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទទាំងពីរ ធ្វើឡើងក្នុង

កំណត់ច្បាប់សាលាឧទ្ធរណ៍អាចទទួលជំនុំជម្រះបាន យោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ មានការស៊ីចង្វាក់ជាមួយអង្គហេតុទៅនឹងចម្លើយជនជាប់ចោទ សាលក្រមមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវហើយ សុំតម្កល់ទុកជាបានការដដែល ។ សាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថា ការសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

៥-មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទបានសន្និដ្ឋានថា កូនក្តីខ្លួនឈ្មោះ បានសារភាពពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចំពោះកូនក្តីខ្លួនឈ្មោះ គ្រាន់តែបានទៅជាមួយឈ្មោះ ទេ ការដាក់ទណ្ឌកម្មមកលើកូនក្តីទាំងពីរនាក់រហូតទៅសដល់ ០៤ ឆ្នាំ មានភាពធ្ងន់ធ្ងរពេក ព្រោះថា ព្យសនកម្មដែលកូនក្តីខ្លួនបានប្រព្រឹត្តនោះមានលក្ខណៈតិចតួច ណាមួយសម្ភារៈដែលលួចបាន ក៏បានដកហូតប្រគល់ទៅឲ្យដើមបណ្តឹងវិញដែរ សំណូមពរសុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាមានការបន្ធូរបន្ថយទោស ។ សាលាឧទ្ធរណ៍ពិនិត្យពិចារណាសម្រេចតាមច្បាប់ ។

៦-មានភស្តុតាង និងពិរុទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ ពីបទ លួចមានស្ថានទម្ងន់ទោសដោយសារការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ប្រព្រឹត្តនៅចំណុចភូមិ ត្រពាំងថ្លឹង១ សង្កាត់ចោមចៅទី១ ខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា ៣៥៣ និងមាត្រា ៣៥៧ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៧-សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ឃ) ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ បានសម្រេចមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ហើយ គ្រានតែសាលាឧទ្ធរណ៍ពិចារណាពីការផ្តល់ស្ថានសម្រាលខ្លះដល់ជនជាប់ចោទទាំងពីរ ដោយយល់ឃើញថា ជនជាប់ចោទពុំបង្កព្យសនកម្មធ្ងន់ធ្ងរដល់ជនរងគ្រោះ ។

ហេតុដូច្នេះ
វិនិច្ឆ័យសេចក្តី

១).**ក**.ទទួលសេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ហៅ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

ខ.ទទួលសេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៩ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

២).តម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ឃ) ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ របស់សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ទុកជាបានការលើកលែងចំណុចទី១ (ក)និង(ខ) លើជនជាប់ចោទឈ្មោះ និងឈ្មោះ ត្រូវកែប្រែការផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគាលើជនជាប់ចោទម្នាក់ៗ កំណត់ ០៤ (បួន) ឆ្នាំ មកអនុវត្តដាក់ពន្ធនាគារលើជនជាប់ចោទម្នាក់ៗ កំណត់ ០៣ ឆ្នាំ ០៨ ខែ (បីឆ្នាំប្រាំបីខែ) វិញ ។

-ចំណុចផ្សេងពីនេះរក្សាទុកជាការដដែល ។

៣).បន្តឃុំខ្លួនលើជនជាប់ចោទឈ្មោះ និងឈ្មោះ តាមនីតិវិធីច្បាប់ ។

សាលដីកានេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ កំបាំងមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] ចំពោះមុខមេធាវីការពារជនជាប់ចោទ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ បើកសិទ្ធិប្តឹងទាស់តាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជី	**ចៅក្រមប្រឹក្សា**	**ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ**
ហត្ថលេខា: [redacted]	ហត្ថលេខា: [redacted]	ហត្ថលេខា: [redacted]

បានចំលងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

ថ្ងៃ.............ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី...៣០...ខែ...មីនា...ឆ្នាំ២០២២

ក្រឡាបញ្ជី

បានឃើញ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ

គាថនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

សាលាឧទ្ធរណ៍ ភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ
លេខ៖
ចុះថ្ងៃទី១៥-០៣-២០១៩

សាលដីកា
លេខ៖ "ក្រ.v.ច"
ចុះថ្ងៃទី៣០-០៣-២០២២

បង្កើតតាមច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់សាលាជំរះក្តីដែលប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខៈនស/រកម/០៧១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦-០៧-២០១៤ បើកសវនាការជាសាធារណៈនៅសាលាឧទ្ធរណ៍ថ្ងៃទី១៨-០៣-២០២២ ដោយមានសមាសភាពដូចតទៅ:

សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ

លោកស្រី ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សា

ឯកឧត្តម ជាចៅក្រមប្រឹក្សា

លោក ជាចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងមហាអយ្យការ

លោក ជាព្រះរាជអាជ្ញា

ក្រឡាបញ្ជី

លោក

ដើម្បីជំនុំជំរះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ដោយមាន៖

១-ជនជាប់ចោទ ឈ្មោះ ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ មុខរបរកម្មករ ទីលំនៅកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិត្រៃតាផឹក ឃុំគគីរសោម ស្រុកស្វាយទាប ខេត្តស្វាយរៀង ឪពុកឈ្មោះ (ស) ម្តាយឈ្មោះ (រ) នៅលីវ ទោសពីមុនគ្មាន ។

-ឃុំខ្លួនថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ នៅពន្ធនាគារ ខេត្តស្វាយរៀង ។

-មានមេធាវី ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិ ។

<u>-ជាប់ចោទពីបទ</u> ឃាតកម្ម ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រៃតាផឹក ឃុំគគីសោម ស្រុកស្វាយទាប ខេត្តស្វាយរៀង កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងនិងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា១៩៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ   ភេទស្រី អាយុ៥២ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរធ្វើស្រែ មានទីលំនៅភូមិព្រៃតាផឹក ឃុំគគីរសោម ស្រុកស្វាយទាប ខេត្តស្វាយរៀង ឪពុកឈ្មោះ   (ស) ម្តាយឈ្មោះ   (ស) ប្តីឈ្មោះ   (ស) មានកូន ០៧ នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន ។

៦រឿងហេតុមានដូចតទៅ:

កាលពីថ្ងៃទី២៤ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ វេលាម៉ោង៦និង៣០ នាទីល្ងាច នៅចំណុចភូមិព្រៃតាផឹក ឃុំគគីរសោម ស្រុកស្វាយទាប ខេត្តស្វាយរៀង មានបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមួយកើតឡើង ដែលបង្កដោយជនសង្ស័យឈ្មោះ   បានធ្វើសកម្មភាពយកកាំបិតកកុកកាប់ទៅលើឪពុករបស់ខ្លួនឈ្មោះ   ត្រូវចំនួន ០៦កាំបិតត្រូវចំដើមទ្រូង០១កាំបិត ,ស្មាខាងឆ្វេង០១កាំបិត, ក០១កាំបិត , ក្បាល០១កាំបិត , គុម្ពត្រចៀកខាងឆ្វេង០១កាំបិត និងបោះដៃផុត០១កាំបិត បណ្តាលឲ្យស្លាប់ភ្លាមៗតែម្តងនៅកន្លែងកើតហេតុដោយសារខឹងនិងឪពុកមកពីផឹកស្រាវិញរករឿងជេរប្រមាថប្រពន្ធកូន។ ក្រោយពេលកើតហេតុសមត្ថកិច្ចបានធ្វើការឃាត់ខ្លួនឈ្មោះ   យកមកធ្វើការសាកសួរ នឹងកសាងសំណុំរឿងបញ្ជូនអយ្យការកាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ ។

-**បានឃើញ** សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ   (ង) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ ៖

១/.ផ្តន្ទាទោសលើឈ្មោះ   ភេទប្រុស អាយុ២៥ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ដែលមានសាវតាជាតិខាងលើ) ដាក់ពន្ធនាគារចំនួន ១១ (ដប់មួយ) ឆ្នាំ ពីបទ ឃាតកម្ម ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រៃតាផឹក ឃុំគគីសោម ស្រុកស្វាយទាប ខេត្តស្វាយរៀង កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៨ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌដែលមានចែងនិងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមមាត្រា១៩៩ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

២/. សាលក្រមនេះជំនុំជំរះ និងប្រកាសសាលក្រមថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទឈ្មោះ   និងកំបាំងមុខដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ   ។

-**បានឃើញ** សេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ   ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ របស់ឈ្មោះ   ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ៖   (ង) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង គ្រង់ចំណុចនៃសេចក្តីសម្រេចទាំងមូល ។

-**បានឃើញ** របាយការណ៍រឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់ចៅក្រមរបាយការណ៍សភាព្រហ្មទណ្ឌ នៃសាលាឧទ្ធរណ៍។

-**បានឃើញ** សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការអមសាលាឧទ្ធរណ៍ ។

<u>នាពេលសវនាការ</u>

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ បានអានរបាយការណ៍សង្ខេបនៃរឿង

-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ   ថា ខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់មែន គាត់ផឹកស្រាជារៀងរាល់ថ្ងៃ មកពីផឹកវិញរករឿងជេរស្តីខ្លួន វាយម្តាយខ្លួន និងបានគម្រាមសម្លាប់ ធ្វើឲ្យខ្លួនមិនអាចទប់កំហឹងបាន ទើបខ្លួនកាប់គាត់ ខ្លួនចាប់ដៃគាត់ជាប់ កាប់ចំគាត់ហើយគាត់ក៏ដួល ខ្លួនកាប់ហើយកាប់ទៀតដោយពេលនោះខ្លួនខឹងខ្លាំង ហើយក៏ស្រវឹងដែរ មិនទាន់ស្លាប់ភ្លាមទេ ក្រោយមកប្រហែលមួយម៉ោងទើប

ស្លាប់ ខ្លួនដឹងកំហុសហើយ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំបន្ធូរបន្ថយទោស ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ (អវត្តមាន) បានបញ្ជាក់នៅសាលាដំបូងថា ខ្លួនកំពុងងូតទឹក លឺសំលេងកូននិងប្តីរបស់ខ្លួនឈ្លោះគ្នា ជេរកូនខ្លាំងៗ និងលឺកូនថាឲ្យប្តីខ្លួន ថាឪឯងស្រវឹងទៅដេកទៅ ប្តីបានស្រែកជេរខ្លួននិងកូន កូនបានប្រាប់ទៅឪពុកថា កុំជៀលខ្លួននឹងវា បន្ទាប់មកឃើញប្តីស្ទុះទៅរកវាយកូនប្រតាយប្រតប់គ្នាដៃនឹងដៃ ខ្លួនឃើញក៏ចូលទៅឃាត់មិនឈ្នះបានស្រែកហៅអ្នកជិតខាងឲ្យជួយ បានបន្តិចឃើញកូនរត់ទៅរកកាំបិតមកកាប់ទៅលើឪពុកត្រូវស្មា០១កាំបិត នឹងត្រូវជាច្រើនកាំបិតទៀត បណ្តាលឲ្យស្លាប់នៅកន្លែងកើតហេតុ ខ្លួនសុំដកពាក្យឈប់ប្តឹងពីកូនឈ្មោះ នេះតទៀតហើយ និងសំណូមពរសុំឲ្យតុលាការបន្ធូរបន្ថយទោសដល់កូនរបស់ខ្លួនផង ។

តំណាងមហាអយ្យការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ យោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ ជាបទល្មើសជាក់ស្តែង រឹបអូសបានវត្ថុតាងពីជនជាប់ចោទ ជនជាប់ចោទសារភាពពីការប្រព្រឹត្ត សាលក្រមមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ សុំក្រុមប្រឹក្សាពិចារណាតាមច្បាប់ ។

<u>សេចក្តីសន្និដ្ឋានមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទ</u>

កូនក្តីខ្លួនបានសារភាពពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសហើយ ដោយខឹងឪពុកគម្រាមសម្លាប់ម្តាយ និងកូនៗទើបមានការប្រព្រឹត្តបែបនេះកើតឡើង ឪពុកបានវាយម្តាយ មានសាក្សីបញ្ជាក់ថាជនជាប់ចោទបានគម្រាមទើបកូនក្តីខ្លួនទប់កំហឹងមិនបាន ដោយរងសំពាធក្នុងគ្រួសារ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដកពាក្យបណ្តឹងហើយ សុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាពិចារណាមានការបន្ធូរបន្ថយទោស តាមមាត្រា ៩៣ , ៩៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

តុលាការថយទៅពិភាក្សា

ក្រោយពីបានពិនិត្យឯកសារក្នុងសំណុំរឿងហើយ

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានរបាយការណ៍

ក្រោយពីបានស្តាប់អំណានចម្លើយរបស់ជនជាប់ចោទ និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី សាក្សី

ក្រោយពីបានស្តាប់តំណាងមហាអយ្យការធ្វើសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានស្តាប់មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទធ្វើសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវហើយ។

<u>សាលាឧទ្ធរណ៍</u>

<u>យល់ឃើញថា:</u>

១-សេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ង) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់ សាលាឧទ្ធរណ៍ទទួលជំនុំជម្រះបានយោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

២-ជនជាប់ចោទឈ្មោះ បានឆ្លើយថា ខ្លួនពិតជាបានប្រព្រឹត្តដូចការចោទប្រកាន់មែន

គាត់ផឹកស្រាជារៀងរាល់ថ្ងៃ មកពីផឹកវិញរករឿងជេរស្តីខ្លួន វាយម្តាយខ្លួន និងបានគម្រាមសម្លាប់ ធ្វើឲ្យខ្លួនមិនអាចទប់កំហឹងបាន ទើបខ្លួនចាប់ដៃគាត់ជាប់ហើយកាប់គាត់ជាច្រើនកាំបិត គាត់ក៏ដួល ខ្លួនកាប់ហើយកាប់ទៀត ដោយពេលនោះខ្លួនខឹងខ្លាំង ហើយក៏ស្រវឹងដែរ មិនទាន់ស្លាប់ភ្លាមទេ ក្រោយមកប្រហែលមួយម៉ោងទើបស្លាប់ ខ្លួនដឹងកំហុសហើយ ប្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំបន្ធូរបន្ថយទោស ។

៣-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ បានបញ្ជាក់ថា ខ្លួនកំពុងងូតទឹក លឺសំលេងកូននិងប្តីរបស់ខ្លួនឈ្លោះគ្នា ជេរកូនខ្លាំងៗ និងលឺកូនថាឲ្យប្តីខ្លួន ថាឪឯងស្រវឹងទៅដេកទៅ ប្តីបានស្រែកជេរខ្លួននិងកូន កូនបានប្រាប់ទៅឪពុកថា កុំដៀលខ្លួននឹងវា បន្ទាប់មកឃើញប្តីស្ទុះទៅរកវាយកូនប្រតាយប្រតប់គ្នាដៃនឹងដៃ ខ្លួនឃើញក៏ចូលទៅឃាត់មិនឈ្នះបានស្រែកហៅអ្នកជិតខាងឲ្យជួយ បានបន្តិចឃើញកូនរត់ទៅរកកាំបិតមកកាប់ទៅលើឪពុកត្រូវស្មា០១កាំបិត នឹងត្រូវជាច្រើនកាំបិតទៀត បណ្តាលឲ្យស្លាប់នៅកន្លែងកើតហេតុ ខ្លួនសុំដកពាក្យឈប់ប្តឹងពីកូនឈ្មោះ នេះតទៀតហើយ និងសំណូមពរសុំឲ្យតុលាការបន្ធូរបន្ថយទោសដល់កូនរបស់ខ្លួនផង ។

៤-តំណាងមហាអយ្យការបានសន្និដ្ឋានថា បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់សាលាឧទ្ធរណ៍អាចទទួលជំរុំជម្រះបាន យោងតាមមាត្រា ៣៧៥ , ៣៨២ (ថ្មី) នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។ បទល្មើសជាក់ស្តែង វត្ថុតាងត្រូវបានរឹបអូសពីជនជាប់ចោទ ជនជាប់ចោទសារភាពពីការប្រព្រឹត្តរបស់ខ្លួន សាលក្រមមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ សុំក្រុមប្រឹក្សាពិចារណាតាមច្បាប់។ សាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថា ការសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

៥-មេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនជាប់ចោទបានសន្និដ្ឋានថា កូនក្តីខ្លួនបានសារភាពពីការប្រព្រឹត្តបទល្មើសហើយ ដោយខឹងឪពុកគម្រាមសម្លាប់ម្តាយ និងកូនៗ ទើបមានការប្រព្រឹត្តបែបនេះកើតឡើង ឪពុកបានវាយម្តាយ មានសាក្សីបញ្ជាក់ថាជនជាប់ចោទបានគម្រាម ទើបកូនក្តីខ្លួនទប់កំហឹងមិនបាន ដោយរងសំពាធក្នុងគ្រួសារ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានដកពាក្យបណ្តឹងហើយ សុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាពិចារណាមានការបន្ធូរបន្ថយទោសតាមមាត្រា ៩៣ , ៩៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៦-ការសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវី សុំឲ្យក្រុមប្រឹក្សាសាលាឧទ្ធរណ៍ពិចារណាលើ មាត្រា ៩៣ , ៩៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ដោយលើកសំអាងហេតុថា កាលដែលកូនក្តីគាត់កាប់ដៃជនរងគ្រោះ ដោយសារជនរងគ្រោះវាយគាត់មុន ។ ការសន្និដ្ឋានរបស់មេធាវី លើកយកមកមាត្រា ៩៣ , ៩៤ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ យកមកពិចារណាសុំការបន្ធូរបន្ថយទោសនោះ សាលាឧទ្ធរណ៍យល់ឃើញថា ការសម្រេចរបស់សាលាដំបូងអំពីទណ្ឌកម្មលើជនជាប់ចោទមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវសមរម្យហើយ ។

៧-សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ង) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង បានសម្រេចមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ហើយ គប្បីសាលាឧទ្ធរណ៍សម្រេចតម្កល់សាលក្រមនេះទុកជាបានការដដែល ។

<u>ហេតុដូច្នេះ</u>

<u>វិនិច្ឆ័យសេចក្តី</u>

១).ទទួលសេចក្តីចម្លងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ

ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ប៉ុន្តែបដិសេធចោលដោយទាស់ និងគតិច្បាប់ ។

២).តម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ (ង) ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ របស់សាលាដំបូងខេត្តស្វាយរៀង ទុកជាបានការដដែល ។

៣).បន្តឃុំខ្លួនលើជនជាប់ចោទឈ្មោះ តាមនីតិវិធីច្បាប់ ។

សាលដីកានេះជំនុំជម្រះជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ ចំពោះមុខជនជាប់ចោទ មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២ បើកសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខតាមកំណត់ច្បាប់ ។

ក្រឡាបញ្ជី	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ
ហត្ថលេខា:	ហត្ថលេខា:	ហត្ថលេខា:

បានចំលងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

ថ្ងៃ......១៣...កើត ខែផល្គុន ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី...៣០...ខែ...មីនា...ឆ្នាំ២០២២

ក្រឡាបញ្ជី

បានឃើញ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ

11/09/2017

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សាលាឧទ្ធរណ៍

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

សាលាឧទ្ធរណ៍

សភាស៊ើបសួរ

សំណុំរឿងសភាស៊ើបសួរ លេខ២៦៦/២៥-៨-២០១៧

សាលដីកា

លេខ ៣២ក្រVIយ

ចុះថ្ងៃទី០៧-៩-២០១៧

សភាស៊ើបសួរបង្កើតឡើងតាមក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ ដែលបានប្រកាសឲ្យប្រើតាមព្រះរាជក្រមលេខនស/ រកម/០៧-១៤/០១៥ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ បានបើកកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលជាអសាធារណៈ នៅបន្ទប់សវនាការសាលាឧទ្ធរណ៍នាថ្ងៃទី០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ដែលមានសមាសភាពដូចតទៅ ៖

សមាសភាពក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

ឯកឧត្តម [redacted] ប្រធាន

លោក [redacted] ចៅក្រមប្រឹក្សា

លោក [redacted] ចៅក្រមប្រឹក្សា

តំណាងមហាអយ្យការ

កញ្ញា [redacted]

ក្រឡាបញ្ជី

លោកស្រី [redacted]

ដើម្បីជំនុំជម្រះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៃសំណុំរឿងសភាស៊ើបសួរលេខ២៦៦ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ រវាង៖

១-ជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ ២៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មានទីកន្លែងកំណើត និងទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិព្រែកព្រៅ ឃុំកោកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ឪពុកឈ្មោះ [redacted] (រ) ម្តាយឈ្មោះ [redacted] (រ) ប្តីឈ្មោះ [redacted] មានកូន ០២នាក់ ជានីតិជនទោសពីមុនគ្មាន។ ឃុំខ្លួនថ្ងៃទី ២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ ។មានមេធាវី [redacted]

២-ជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ៥៨ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មានទីកន្លែងកំណើត និង ទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិព្រែកព្រៅ ឃុំកោកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ឪពុកឈ្មោះ [redacted]ស) ម្តាយឈ្មោះ [redacted]ស ប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted]ានកូន ៦នាក់ ទោសពីមុនគ្មាន។ ឃុំខ្លួនថ្ងៃទី ០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧។ មានមេធា[redacted]

៣-ជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ ៤៩ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ។(ក្រៅឃុំ)

៤-ជនត្រូវចោទឈ្មោ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ ២៧ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ ។(ក្រៅឃុំ)

ត្រូវបានតុលាការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យពីបទប្រើអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិត និងធ្វើអោយខូចខាតដោយចេតនា ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រែកជ្រៅ ឃុំកោះកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៥៣ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងមាត្រា ៤១០នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស ៣០ឆ្នាំ ទីលំនៅបច្ចុប្បន្នផ្ទះលេខ ១៧៩F ភូមិទួលសង្កែ សង្កាត់ទួលសង្កែ ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ។

អង្គហេតុ

កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ វេលាម៉ោង៩ម៉០០ ព្រឹក អាជ្ញាសាលានៃអយ្យការអមសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល បានដឹកនាំគណកម្មការចំុះចុះអនុវត្តដីកាសម្រេច បង្គាប់ឲ្យប្រគល់អចលនវត្ថុលេខ ៦៤ អ.វ "គ" ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល មានទីតាំងស្ថិតនៅក្នុងភូមិព្រែកជ្រៅ ឃុំកោះកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ដែលបង្គាប់ឲ្យកូនបំណុលឈ្មោ [redacted] និងប្រពន្ធឈ្មោះ [redacted] ប្រគល់ដីនិងផ្ទះ ដែលស្ថិតនៅទីតាំងដីខាងលើទៅឲ្យឈ្មោះ [redacted] ដែលជាអ្នកដេញថ្លៃបាន ។លុះដល់ថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ជនត្រូវចោទទាំងបួននាក់ បានកាត់សោរ របងផ្ទះ និងគាស់ទ្វារផ្ទះ ហើយប្រមូលអីវ៉ាន់ចូលទៅរស់នៅលើដីនិងផ្ទះខាងលើវិញតែម្តង។

ច្បាប់ឃើញ ដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ ១៧៣៥ដក.សយខ/១៧ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល បានសម្រេចដូចខាងក្រោម ៖

ឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទឈ្មោ [redacted] ជាបណ្តោះអាសន្នរយៈពេលអតិបរិមា..........ខែ។

ច្បាប់ឃើញ ដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន លេខ ១៩៨១/១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល បានសម្រេចដូចខាងក្រោម ៖

-មិនអនុញ្ញាតឲ្យឈ្មោះ [redacted] ភេទប្រុស អាយុ៥៨ឆ្នាំ ជនជាតិខ្មែរ មុខរបរ កសិករ មានទីលំនៅបច្ចុប្បន្ន ភូមិព្រែកជ្រៅ ឃុំកោះកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល ដែលបានដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យពីបទ ប្រើអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ដោយសុចរិត និងធ្វើអោយខូចខាតដោយចេតនា ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រែកជ្រៅ ឃុំកោះកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី ១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ បទល្មើសដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៥៣ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងមាត្រា ៤១០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ហើយដែលត្រូវបានឃុំខ្លួននៅពន្ធនាគារខេត្តកណ្តាល លេខឃុំខ្លួន ០៨៥០ ជកបឃខ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ នៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នឡើយ។

ច្បាប់ឃើញ ពាក្យបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់ឈ្មោះ [redacted] មេធាវីការពារសិទ្ធិអោយជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted] ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នលេខ ១៧៣៥ដក.សយខ/១៧ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ស្នើសុំឲ្យសម្រេចជំនួសលោ [redacted] ជាក្រមស៊ើបសួរសាលាខេត្តកណ្តាល។

បានឃើញ ពាក្យបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់មេ[redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិអោយជនត្រូវចោទឈ្មោ[redacted]ងនឹងដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំបណ្ដោះអាសន្ន លេខ១៩៨១ /១៧ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ក្រង់ចំណុចដីកាសម្រេចទាំងមូល។ ✓

បានឃើញ របាយការណ៍របស់សាលាឧទ្ធរណ៍។

បានឃើញ សេចក្ដីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការសាលាឧទ្ធរណ៍។

នាពេលសវនាការ

ចៅក្រមអានរបាយការណ៍.

ជនត្រូវចោទឈ្មោះ[redacted](អវត្តមាន)

ជនត្រូវចោទឈ្មោ[redacted]អវត្តមាន)

ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ[redacted]អវត្តមាន)

មេធាវី [redacted]និង មេធាវី[redacted]បានធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា៖ ខ្ញុំបាទជាមេធាវីការពារឲ្យឈ្មោះ[redacted] និង ឈ្មោ[redacted]បានប្ដឹងឧទ្ធរណ៍នឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នលេខ ១៩៨១/១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់សាលាដំបូងខេត្តកណ្ដាល ក្រង់ចំណុចដីកាសម្រេចទាំងមូល។កូនក្ដីខ្ញុំទាំង២នាក់ ឈ្មោ[redacted]និង ឈ្មោ[redacted]បានសុំនៅក្រៅឃុំ មានមូលហេតុដូចតទៅ៖ កូនក្ដីខ្ញុំឈ្មោះ[redacted] មានមុខរបរពិតប្រាកដ មានទីលំនៅពិតប្រាកដ ដែលកំពុងមានជំងឺប្រចាំកាយ ចាំបាច់ត្រូវរស់នៅ និង ហូបចុកគ្រប់គ្រាន់ និង បានព្យាបាលជំងឺជាប់ជាប្រចាំ ។ឯកូនក្ដីខ្ញុំឈ្មោះ[redacted]មានមុខរបរពិតប្រាកដ មានទីលំនៅពិតប្រាកដ មានកូនតូចៗក្នុងបន្ទុកចំនួន២នាក់ កំពុងនៅចៅរោះ ។សំណូមពរសុំសម្រេចអនុញ្ញាតឲ្យកូនក្ដីខ្លួនឈ្មោះ[redacted]និង ឈ្មោះ[redacted]បាននៅក្រៅឃុំ ដើម្បីបាននៅមើលថែទាំកូនតូចៗទាំង២នាក់ និង ព្យាបាលជំងឺ។

តំណាងមហាអយ្យការសន្និដ្ឋានថា

យល់ឃើញថា ជនត្រូវចោទទាំងពីរខាងលើ ត្រូវបានតំណាងអយ្យការចោទប្រកាន់ពីបទល្មើសគឺ ប្រើហិង្សា ទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិត និងធ្វើឲ្យខូចខាតដោយចេតនា ប្រព្រឹត្តនៅស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្ដាល កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ បទល្មើសដែលមានចែងឲ្យផ្ដន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិមាត្រា ២៥៣ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងមាត្រា ៤១០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។ ដូចនេះដើម្បីបញ្ចប់ បទល្មើស ឬបង្ការបទល្មើសកុំឲ្យកើតមានសារជាថ្មី ពានារក្សាជនត្រូវចោទ ទុកជូនតុលាការចាត់ការតាមនីតិវិធី គប្បីរក្សាជនត្រូវចោទឲ្យនៅក្នុងឃុំ ដូចការសម្រេចរបស់ចៅក្រមស៊ើបសួរនៃសាលាដំបូងខេត្ត ។សូមសភាស៊ើបសួរពិនិត្យ និង សម្រេចតាមច្បាប់ ។

តាមចំណាររបស់ឯកឧត្តមអគ្គព្រះរាជអាជ្ញារងបញ្ជាក់ថា៖ ជនត្រូវចោទ ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ បើឲ្យនៅក្រៅឃុំ មិនបានមកបង្ហាញ ខ្លួនដល់តុលាការ និងរត់គេចប្រឆាំង

សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការសារជាថ្មី ។

សភាស៊ើបសួរ យល់ឃើញថា

១-បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ របស់លោ[redacted]ាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនត្រូវចោទឈ្មោ[redacted]ប្តឹងឧទ្ធរណ៍សុំឲ្យគូនក្តីខ្លួននៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្ន ធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ តាមមាត្រា ២១៧ និង ២៦៧ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

២-បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់លោក[redacted]ាមេធាវីការពារសិទ្ធិឲ្យជនត្រូវចោទឈ្មោះ[redacted]ប្តឹងឧទ្ធរណ៍ដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នលេខ ១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាលធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវ តាមមាត្រា២៦៧ និង ២៧០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ។

៣-ជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted]និងឈ្មោះ [redacted]ត្រូវបានតុលាការដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យពីបទ ប្រើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុដោយសុចរិត និងធ្វើឲ្យខូចខាតដោយចេតនា ប្រព្រឹត្តិនៅ ភូមិព្រែកជ្រៅ ឃុំរកាកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញត្តិ មាត្រា ២៥៣ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងមាត្រា៤១០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ។

៤-ជនត្រូវចោទទាំង ០២រូបមានមេធាវីធានាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ព្យសនកម្មមិនមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរទេ ជនត្រូវចោទទាំង០២រូប ត្រូវបានចៅក្រមធ្វើការកត់ត្រាយកចម្លើយរួចហើយ ដូច្នេះការអនុញ្ញាតឲ្យជនត្រូវចោទនៅក្រៅឃុំ មិនមានការបារម្ភថាប៉ះពាល់ដំណើរការស៊ើបសួរឡើយ ដោយគ្រាន់តែដាក់ជំនួសមកវិញ នូវវិធាននៃការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការមួយចំនួន ដូចមានចែងតាមមាត្រា២២៣ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌវិញ។

៥-ដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំលេខ ១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៧ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរ ពុំមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវទេ គប្បីបដិសេធចោល ហើយសម្រេចតាមការយល់ឃើញខាងលើ ។

ហេតុដូច្នេះ
វិនិច្ឆ័យសេចក្តី

១-ទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ របស់លោ[redacted]ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិអោយជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted]ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។✓

២-ទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ របស់លោក [redacted] ជាមេធាវីការពារសិទ្ធិអោយជនត្រូវចោទឈ្មោះ [redacted]ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។✓

៣-បដិសេធដីកាសម្រេចមិនអនុញ្ញាតឲ្យនៅក្រៅឃុំបណ្តោះអាសន្នលេខ ១៩៨១/១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ របស់ចៅក្រមស៊ើបសួរសាលាដំបូងខេត្តកណ្តាល ចោលជាអសារបង់។✓

៤-ដោះលែងឈ្មោ[redacted]និងឈ្មោះ [redacted]មានសាវតាជាតិដូចខាងលើ) ដែលត្រូវតុលាការដាក់ក្រោមការពិនិត្យពីបទ ប្រើអំពើហិង្សាទៅលើអ្នកកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ដោយ...

សុចរិត និងធ្វើអោយខូចខាតដោយចេតនា ប្រព្រឹត្តនៅភូមិព្រែកប្រៅ ឃុំកោះកោង២ ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ បទល្មើសដែលមានចែង ឲ្យផ្តន្ទាទោស តាមបញ្ញត្តិមាត្រា២៥៣ នៃច្បាប់ភូមិបាល និងមាត្រា៤១០ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ អោយនៅក្រៅឃុំ។

៥-បង្គាប់ឲ្យលោកប្រធានមន្ទីរឃុំឃាំង ពន្ធនាគារខេត្តកណ្តាល ដោះលែងឈ្មោះ [redacted] និងឈ្មោះ [redacted] ចេញពីមន្ទីរឃុំឃាំងជាបន្ទាន់ ប្រសិនបើឈ្មោះនេះមិនត្រូវបានឃុំខ្លួន ពីបទល្មើសអ្វីផ្សេងទៀតទេ។

៦-ដាក់អោយជនត្រូវចោទឈ្មោ[redacted]ងឈ្មោ[redacted]ស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យតាមផ្លូវតុលាការ ៖

-មិនត្រូវចូលទៅទីកន្លែងប្រព្រឹត្តបទល្មើស។

-បង្គាប់អោយចូលបង្ហាញខ្លួន១ខែម្តង នៅរៀងរាល់ថ្ងៃទី០១ នៃខែនីមួយៗ នៅប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាល ឃុំកោះកោង២។

-មិនត្រូវចាកចេញក្រៅព្រំដែន នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

-ករណីជនត្រូវចោទមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច នៃការត្រួតពិនិត្យនេះ ចៅក្រមស៊ើបសួរអាចសម្រេចឃុំខ្លួនបានតាមមាត្រា ២៣០ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ។

សាលដីកានេះ ប្រកាសជាអសាធារណៈនៅថ្ងៃទី ០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧។

ទុកសិទ្ធិអោយប្តឹងសាទុក្ខតាមកំណត់ច្បាប់។

ក្រឡាបញ្ជី
ហត្ថលេខា
[redacted]

ចៅក្រមប្រឹក្សា
ហត្ថលេខា
[redacted]

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ
ហត្ថលេខា
[redacted]

បានថតចំលងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
សាលាឧទ្ធរណ៍ថ្ងៃទី ០៧ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧
ក្រឡាបញ្ជី
[redacted]

បានឃើញ
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ
[redacted]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

****

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌ

លេខ ៖ ២៧០/២៦-៤-២០១០

សាលដីកា

លេខ ៖ ០៣ (ប) /២២-០៦-២០១០

តាងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ

សាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ

បានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់ ស្ដីពីការចាត់តាំងសកម្មភាពរបស់សាលាជម្រះក្ដីដែលប្រកាសអោយប្រើតាមក្រឹត្យលេខ ០៦ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៣ បានបើកសវនាការជាសាធារណៈនៅសាលសវនាការសាលាឧទ្ធរណ៍នាថ្ងៃទី២២-០៦-២០១០ ដោយមានសមាសភាពដូចខាងក្រោម ៖

<u>ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជំរះ</u>

- ឯកឧត្តម [redacted] ជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សា
- ឯកឧត្តម [redacted] ជាចៅក្រមប្រឹក្សា
- លោក [redacted] ជាចៅក្រមប្រឹក្សា

<u>តំណាងមហាអយ្យការ</u>

- លោក [redacted]

<u>ក្រឡាបញ្ជីសវនាការ</u>

- លោក [redacted]

ដើម្បីជំនុំជម្រះលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នៃរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧០ ចុះថ្ងៃទី ២៦-០៤-២០១០ រវាង ៖

-ពិរុទ្ធជនឈ្មោះ [redacted] ភេទស្រី អាយុ ៤៥ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរពេទ្យឈ្នួល កើតនៅភូមិពោធិបាក់ក យុំកំពង់ស្វាយ ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ ទីលំនៅភូមិកំពង់រទេះ សង្កាត់កំពង់រទេះ ក្រុងស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ ឪពុកឈ្មោ[redacted] (ស) ម្ដាយឈ្មោះ[redacted] (រ) ប្ដីឈ្មោ[redacted] ហួន មានកូន ០២នាក់ ទោសពីមុន គ្មាន យុំខ្លួននៅពន្ធនាគារខេត្តកំពង់ធំ ។ (ប្ដឹងឧទ្ធរណ៍)

ត្រូវចោទពីបទ ៖ **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិកំពង់ធំ សង្កាត់កំពង់រទេះ ក្រុងស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ កាលពីថ្ងៃទី២០០៥ ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញាតិមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ចុះថ្ងៃទី ១០-៩-១៩៩២ ។

-ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោះ[redacted] (តំណាង) ភេទស្រី អាយុ ៤៥ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ មុខរបរបុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាពខេត្តកំពង់ធំ ទីលំនៅសព្វថ្ងៃភូមិកំពង់ធំ សង្កាត់កំពង់រទេះ ក្រុងស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ ។

បានឃើញ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី១៩-៤-២០១០ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧ "គ" ចុះថ្ងៃទី០២-៣-២០១០ លើចំណុចសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រមទាំងមូល។

ដំណើររឿងហេតុមានដូចតទៅ ៖

សកម្មភាពប្រព្រឹត្តរបស់ជនជាប់ចោទមានដូចតទៅ ៖

កាលពីអំឡុងឆ្នាំ ២០០០ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បានធ្វើជាមេតុងទីន ដោយមានសមាជិកតុងទីនជាង ១៨នាក់ គឺក្នុងនោះមានក្បាល ៥០.០០០ រៀល និងក្បាល ១០០.០០០រៀល ហើយសមាជិកតុងទីនដែលឈ្មោះ [redacted] ជំពាក់ប្រាក់នោះ គឺមានឈ្មោះ និងចំនួនប្រាក់ដូចខាងក្រោម ៖

១- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ២.៥០០.០០០ រៀល
២- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ២.៥០០.០០០ រៀល
៣- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៧.៨៥០.០០០ រៀល
៤- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.៧០០.០០០ រៀល
៥- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.៣០០.០០០ រៀល
៦- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.៦០០.០០០ រៀល
៧- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ២.០០០.០០០ រៀល
៨- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.០០០.០០០ រៀល
៩- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ២.៣០០.០០០ រៀល
១០- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៣.០០០.០០០ រៀល
១១- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.៩៥០.០០០ រៀល
១២- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.៩៥០.០០០ រៀល
១៣- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៦.១០០.០០០ រៀល
១៤- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៧.០០០.០០០ រៀល
១៥- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៦.៥៥០.០០០ រៀល
១៦- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ១.០០០.០០០ រៀល
១៧- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៣.០០០.០០០ រៀល
១៨- ឈ្មោះ [redacted]	ចំនួន ៧.១០០.០០០ រៀល ។

នៅពេលប្រមូលប្រាក់តុងទីនបានហើយ ជនជាប់ចោទឈ្មោះ [redacted] បានប្រើល្បិចកលភូតកុហកដល់សមាជិកតុងទីនថា សមាជិកនេះ ឬសមាជិកនោះដេញបានបន្តបន្ទាប់ជារៀងរាល់ខែ ហើយលុះដល់ថ្ងៃខែមិនចាំ ឆ្នាំ២០០៤ ជនជាប់ចោទក៏គេចខ្លួនបាត់ ដោយពុំបានធ្វើការទូទាត់ប្រាក់ឲ្យសមាជិកតុងទីនដែលនៅសល់ឡើយ ។

បានឃើញសេចក្តីសំរេចរបស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ សម្រេចតាមអំណាចសាលក្រមលេខ ២៧-គ-ចុះថ្ងៃទី០២-០៣-២០១០ ដែលមានខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសម្រេចដូចតទៅ ៖

១-ផ្តន្ទាទោសឈ្មោះ: [redacted] ភេទស្រី អាយុ ៤៥ឆ្នាំ ជាតិខ្មែរ កំណត់ដាក់ពន្ធនាគាររយៈពេល ០២ ឆ្នាំ (ពីរឆ្នាំ) ពីបទ: **ឆបោក** ប្រព្រឹត្តនៅភូមិកំពង់ធំ សង្កាត់កំពង់រទេះ ក្រុងស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ កាលពីឆ្នាំ២០០៥ ។ បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ដែលមានចែងឲ្យផ្តន្ទាទោសតាមបញ្ញាតិមាត្រា ៤៥ នៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ចុះថ្ងៃទី ១០-៩-១៩៩២ ។

២-បង្គាប់ឲ្យចាប់ខ្លួនឈ្មោះ: [redacted]ក្នុងពេលនេះតែម្តង ។

៣-បង្គាប់ឲ្យសងសំណង និងជំងឺចិត្តចំនួន ៦០.៤០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តសរុបជាប្រាក់ចំនួន ១៦.៩០០.០០០ រៀល ឲ្យទៅដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមានឈ្មោះ: [redacted] សំណូមពរលើសពីនេះត្រូវបដិសេធចោល ដែលក្នុងនោះត្រូវសងទៅ ៖

១- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ២.៥០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ៥០០.០០០ រៀល
២- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ២.៥០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១.០០០.០០០រៀល
៣- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៧.៨៥០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ៣.០០០.០០០រៀល
៤- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.៧០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
៥- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.៣០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ៥០០.០០០រៀល
៦- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.៦០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
៧- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ២.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
៨- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
៩- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ២.៣០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
១០- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៣.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១.០០០.០០០រៀល
១១- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.៩៥០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១.០០០.០០០រៀល
១២- ឈ្មោះ [redacted] ចំនួន ១.៩៥០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១.០០០.០០០រៀល
១៣- ឈ្មោះ [redacted] ចំនួន ៦.១០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ៣.០០០.០០០រៀល
១៤- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៧.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ២.០០០.០០០រៀល
១៥- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៦.៥៥០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ៣.០០០.០០០រៀល
១៦- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ១.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
១៧- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៣.០០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ១០០.០០០រៀល
១៨- ឈ្មោះ: [redacted] ចំនួន ៧.១០០.០០០ រៀល និងជំងឺចិត្តចំនួន ២០០.០០០រៀល ។

៤-សាលក្រមនេះជំនុំជម្រះ និងប្រកាសជាសាធារណៈ កំបាំងមុខគូភាគី ។

បើកសិទ្ធិឲ្យប្តឹងទាស់ក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលដំណឹងពីសាលក្រមកំបាំងមុខ និងប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល ១ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃផុតកំណត់បណ្តឹងទាស់ ។

បានឃើញ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចុះថ្ងៃទី១៩-៤-២០១០ របស់ជនជាប់ចោទឈ្មោ[redacted] ប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧ "គ" ចុះថ្ងៃទី០២-៣-២០១០ លើចំណុចសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រមទាំងមូល។

បានឃើញ របាយការណ៍រឿងចុះថ្ងៃទី ០៥-០៥-២០១០ របស់ចៅក្រមរបាយការណ៍នៃសាលាឧទ្ធរណ៍។

បានឃើញ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ចុះថ្ងៃទី ៧-០៥-២០១០ របស់មហាអយ្យការអមតុលាការសាលាឧទ្ធរណ៍ភ្នំពេញ។

-ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាអានរបាយការណ៍សង្ខេបអង្គហេតុ

-ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីឈ្មោ[redacted]បានឆ្លើយថា ៖ ឈ្មោះ [redacted]ធ្វើជាមេតុងទីន ខ្ញុំសុំសំណងប្រាក់ដើម និងជំងឺចិត្តវិញតាមការសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ។

<u>**សេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់តំណាងមហាអយ្យការថា ៖**</u>

-ជនល្មើសឈ្មោះ[redacted] ពិតជាប្រើល្បិចកិច្ចកលយកប្រាក់ជនរងគ្រោះជាច្រើននាក់ ការសម្រេចរបស់តុលាការខេត្តកំពង់ធំ មានលក្ខណៈសមស្របគប្បីតម្កល់សាលក្រម ។

-មេធ[redacted]បានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានថា ៖ កូនក្តីខ្ញុំត្រូវបានកូនតុងទីនចំនួន ០៨ នាក់ឆបោក រត់គេចវេសបាត់ កូនក្តីខ្ញុំក៏រងគ្រោះដែរ ចំនួនប្រាក់ដើមសុំទទួលស្គាល់ រីឯសំណងជំងឺចិត្តសុំបន្ថយ និងបន្ថយទណ្ឌកម្មដាក់ពន្ធនាគារ ។ កូនក្តីខ្ញុំទទួលស្គាល់ការជំពាក់ប្រាក់កូនតុងទីន ហើយបានតម្កល់ប្រាក់ជានាចំនួន ៨.០០០.០០០រៀល និងមានដី នឹងផ្ទះមានតំលៃជាង ៣០.០០០ដុល្លាអាមេរិក កូនក្តីខ្ញុំមានទីលំនៅពិតប្រាកដ សុំឲ្យសម្រេចទណ្ឌកម្ម កូនក្តីខ្ញុំជាទោសព្យួរ។

សាលាឧទ្ធរណ៍

យល់ឃើញថា ៖

១. បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ១២ ចុះថ្ងៃទី១៩-៤-២០១០ របស់ពិរុទ្ធជនឈ្មោ[redacted] ធ្វើឡើងក្នុងកំណត់ច្បាប់យោងតាមមាត្រា ៣៨២ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ សាលាឧទ្ធរណ៍អាចទទួលជំនុំជម្រះបាន ។

២.មានភស្តុតាងជាចម្លើយសារភាពរបស់ពិរុទ្ធជន ចម្លើយរបស់ដើមបណ្តឹង សាក្សី អាចកំណត់បានថាពិរុទ្ធជនឈ្មោះ [redacted]នប្រព្រឹត្តអំពើឆបោកយកប្រាក់ចំនួន ៦០.៤០០.០០០រៀល ពីជនរងគ្រោះចំនួន ១៨នាក់ ដូចមានសំអាងហេតុក្នុងសាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧ "គ" ចុះថ្ងៃទី ០២-០៣-២០១០ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ប្រាកដមែន សាលាឧទ្ធរណ៍ឯកភាពទាំងស្រុងលើការលើកសំអាងហេតុនៅក្នុងសាលក្រមដោយពុំចាំបាច់សរសេរបញ្ជាក់សារជាថ្មីឡើងវិញទេ។

៣-ជនជាប់ចោទមិនដែលត្រូវបានផ្តន្ទាទោសពីមុនមកទេ ហើយមេធាវីការពារបានសុំឲ្យ សម្រេចទោសព្យួរ ដើម្បីមានឱកាសបានរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិត និងខិតខំប្រឹងប្រែងរកស៊ីយកប្រាក់ សងបំណុលទៅដើមបណ្តឹងវិញ ម្យ៉ាងទៀតពិរុទ្ធជនមានដីផ្ទះ ដែលរស់នៅសព្វថ្ងៃ និងបានបង់ប្រាក់ចំនួន ៨.០០០.០០០ រៀល តម្កល់ទុកនៅនាយកក្រឡាបញ្ជីតាមពាក្យស្នើសុំចុះថ្ងៃទី ១៧-៦-២០១០ និងតាមបង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ ចុះថ្ងៃ

ទី ២១-៦-២០១០ ដើម្បីសុំឲ្យគិតលើស្ថានសំរាលព្យួរទោសដល់កូនក្តីនោះ តប្បិតុលាការ ពិចារណាលើសំណើនេះ។

៤-សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧ -ត- ចុះថ្ងៃទី០២-០៣-២០១០ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ បានសម្រេចត្រឹមត្រូវហើយ តប្បិសាលាឧទ្ធរណ៍តម្កល់សាលក្រមខាងលើទុកជាបានការ លើកលែងតែចំណុចទី១ ដែលត្រូវកែប្រែ ដូចមានសំអាងហេតុខាងលើ។

ហេតុដូច្នេះ

វិនិច្ឆ័យសេចក្តី

១-ទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ ១២ ចុះថ្ងៃទី១៩-៤-២០១០ របស់ពិរុទ្ធជនឈ្មោះ [redacted] ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់។

២-តម្កល់សាលក្រមព្រហ្មទណ្ឌលេខ ២៧ -ត- ចុះថ្ងៃទី០២-០៣-២០១០ របស់សាលាដំបូងខេត្តកំពង់ធំ ទុកជាបានការ លើកលែងតែចំណុចទី១ ត្រូវកែប្រែដូចខាងក្រោម ៖

-ចំណុចទី១នៃសាលក្រមត្រង់ (ដាក់ពន្ធនាគារចំនួន ២ឆ្នាំ) ត្រូវកែប្រែជា (ដាក់ពន្ធនាគារចំនួន ២ឆ្នាំ តែទោសនេះត្រូវអនុវត្តន៍ ៖

-ទោសដាក់ពន្ធនាគារ២ខែ ១៥ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃទី០៩-៤-២០១០

-ទោសនៅសល់ត្រូវព្យួរ (ទោសព្យួរធម្មតា)។ ចំណុចក្រៅពីនោះនៅរក្សាទុកដដែល តាមមាត្រា១០៧, ១០៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ។

៣-សាលដីកានេះជំនុំជម្រះ នៅថ្ងៃទី១៧-៦-២០១០ និងប្រកាសជាសាធារណៈនៅថ្ងៃទី២២-៦-២០១០ ចំពោះមុខតំណាងដើមបណ្តឹងឈ្មោះ [redacted] កំបាំងមុខពិរុទ្ធជនឈ្មោះ [redacted]

បើកសិទ្ធិឲ្យប្តឹងទាស់ និងប្តឹងសារទក្ខ តាមកំណត់ច្បាប់។

ក្រឡាបញ្ជី	ចៅក្រមប្រឹក្សា	ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ
ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា	ហត្ថលេខា
[redacted]	[redacted]	[redacted]

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម

កំពង់ធំ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំ២០១០

ក្រឡាបញ្ជី

[redacted]

បានឃើញ

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ

[redacted]